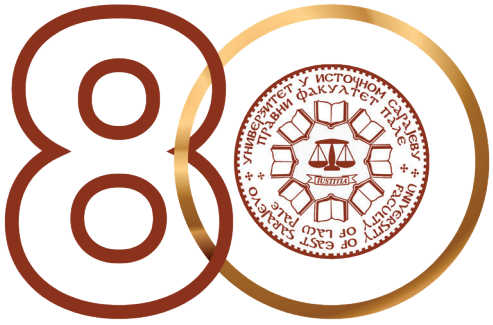


година
Правног факултета
Универзитета у Источном Сарајеву

80 ГОДИНА ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ
Монографија посвећена обиљежавању 80 година постојања и рада Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву

Издавач
Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву
Алексе Шантића 3, 71420 Пале
тел. 00387 57 226 609 / факс 00387 57 226 892
http://www.pravni.ues.rs.ba / dekanat@pravni.ues.rs.ba

За издавача
Проф. др Горан Марковић, декан

Главни и одговорни уредник
Проф. др Горан Марковић

Редакција
Проф. др Горан Марковић
Проф. др Ранка Рачић
Проф. др Младенка Говедарица
Проф. др Димитрије Ћеранић
Проф. др Радислав Лале
Проф. др Свјетлана Ивановић
Проф. др Сања Савић
Проф. др Сања Голијанин
Проф. др Ђорђе Мариловић
Доц. др Драгана Дамјановић
Доц. др Брано Хаџи Стевић
Доц. др Тијана Баћовић
Мр Нинослава Радић, наставник енглеског језика

Лектор и коректор за српски језик
Проф. др Нина Ћеклић

Лектор и коректор за енглески језик
Мр Нинослава Радић, наставник страног језика

Техничка припрема
Дражан Кезија

Штампа
Графомарк, Лакташи

Тираж
80 примјерака

Монографија је штампана уз финансијску подршку:

Предсједника Републике Српске г. Синише Карана;

Начелника Општине Пале г. Дејана Којића;

Начелника Општине Источна Илица г. Маринка Божовића;

Начелника Општине Источни Стари Град г. Боје Гашановића;

Начелника Општине Источно Ново Сарајево г. Јована Катића;

Начелника Општине Братунац г. Лазара Продановића.

80 YEARS OF THE FACULTY OF LAW, UNIVERSITY OF EAST SARAJEVO
A Monograph Commemorating the 80th Anniversary of the Faculty of Law, University of East Sarajevo

Publisher
Faculty of Law, University of East Sarajevo
Alekse Šantića 3, 71420 Pale
Tel.: +387 57 226 609 / Fax: +387 57 226 892
www.pravni.ues.rs.ba / dekanat@pravni.ues.rs.ba

For the Publisher
Full Professor Goran Marković, PhD, Dean

Editor-in-Chief
Full Professor Goran Marković, PhD

Editorial Board
Full Professor Goran Marković, PhD;
Full Professor Ranka Račić, PhD;
Full Professor Mladenka Govedarica, PhD;
Associate Professor Dimitrije Ćeranić, PhD;
Associate Professor Radislav Lale, PhD;
Associate Professor Svjetlana Ivanović, PhD;
Associate Professor Sanja Savić, PhD;
Associate Professor Sanja Golijanin, PhD;
Associate Professor Đorđe Marilović, PhD;
Assistant Professor Dragana Damjanović, PhD;
Assistant Professor Brano Hadži Stević, PhD;
Assistant Professor Tijana Baćović, PhD;
Ninoslava Radić, MA, English Language Instructor

Serbian Language Editor and Proofreader
Full Professor Nina Ćeklić, PhD

English Language Editor and Proofreader
Ninoslava Radić, MA, Foreign Language Instructor

Layout and Typesetting
Dražan Kezija

Printing
Grafomark, Laktaši

Print Run
80 copies

The monograph was published with the financial support of:

Mr. Siniša Karan,
President of the Republika Srpska;

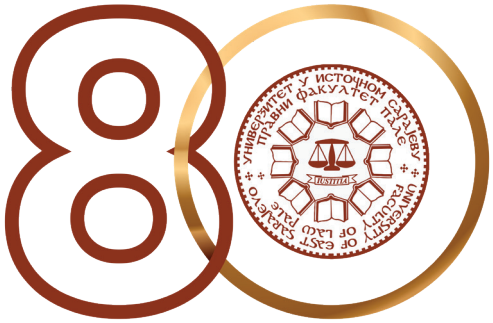
Mr. Dejan Kojić,
Mayor of the Municipality of Pale;

Mr. Marinko Božović,
Mayor of the Municipality of Istočna Ilidža;

Mr. Bojo Gašanović,
Mayor of the Municipality of Istočni Stari Grad;

Mr. Jovan Katić,
Mayor of the Municipality of Istočno Novo Sarajevo;

Mr. Lazar Prodanović,
Mayor of the Municipality of Bratunac.



80 година
Правног факултета
Универзитета у Источном Сарајеву

Источно Сарајево 2026.

САДРЖАЈ

РИЈЕЧ ДОБРОДОШЛИЦЕ 1

1. ОСНИВАЊЕ И РАД ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА ДО 1992. ГОДИНЕ 5

2. НАСТАВАК РАДА ФАКУЛТЕТА У САСТАВУ УНИВЕРЗИТЕТА У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ 11

ДЕКАНИ ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА 23

3. НОВА ФИЛОЗОФИЈА РАДА 25

4. ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА ФАКУЛТЕТА 31

1) Катедра за теорију права и јавно право 31
2) Катедра за грађанско право 31
3) Катедра за кривично право 32
4) Катедра за међународно право 32
5) Катедра за историју државе и права 32
6) Катедра за правно-економске науке 33

5. УПРАВЉАЊЕ ФАКУЛТЕТОМ 37

6. НАСТАВНИ ПРОЦЕС НА ПРАВНОМ ФАКУЛТЕТУ 41

НАСТАВНИ ПРОЦЕС ПРИЈЕ БОЛОЊСКЕ РЕФОРМЕ 41
ОСНОВНИ СТУДИЈ 41
ПОСТДИПЛОМСКИ МАГИСТАРСКИ СТУДИЈ 41
ДОКТОРСКИ СТУДИЈ 41

НАСТАВНИ ПРОЦЕС У СКЛАДУ СА БОЛОЊСКИМ ПРИНЦИПИМА 42
ПРВИ ЦИКЛУС СТУДИЈА 42
ДРУГИ ЦИКЛУС СТУДИЈА 48
ТРЕЋИ ЦИКЛУС СТУДИЈА 53

7. ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ 63

ПРАВНЕ КЛИНИКЕ 63

УЧЕШЋЕ НА ШКОЛАМА, КОНФЕРЕНЦИЈАМА, ТАКМИЧЕЊИМА И СИМУЛАЦИЈАМА СУЂЕЊА 66

БЕСЈЕДНИЧКА СЕКЦИЈА 70

ДЕБАТНИ КЛУБ 72

ГОСТУЈУЋА ПРЕДАВАЊА 73

СТУДИЈСКЕ ПОСЈЕТЕ ИНСТИТУЦИЈАМА 75

ОСТАЛЕ ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ 76

8. НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКИ РАД НА ФАКУЛТЕТУ 81
ОРГАНИЗОВАЊЕ НАУЧНИХ СКУПОВА 81
УЧЕШЋЕ У ДОМАЋИМ И МЕЂУНАРОДНИМ НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКИМ ПРОЈЕКТИМА 91
ПОВЕЋАЊЕ ИЗВРСНОСТИ РЕЗУЛТАТА НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКОГ РАДА 91
ПОВЕЋАЊЕ ВИДЉИВОСТИ И ДОСТУПНОСТИ НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКОГ РАДА 99
ЦЕНТАР ЗА ЉУДСКА ПРАВА 93

9. СТУДЕНТСКА ПРАКСА 95

10. МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА 103
ЧЛАНСТВО У МЕЂУНАРОДНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА И АСОЦИЈАЦИЈАМА 103
БИЛАТЕРАЛНИ СПОРАЗУМИ 106
САРАДЊА СА МЕЂУНАРОДНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА 110
РАЗМЈЕНА НАСТАВНИКА И САРАДНИКА 111
УЧЕШЋЕ У РЕГИОНАЛНИМ И ЕВРОПСКИМ ПРОЈЕКТИМА 113
САРАДЊА СА АМБАСАДАМА 115

11. САРАДЊА СА ИНСТИТУЦИЈАМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА 117

12. БИБЛИОТЕКА 125

13. ИЗДАВАЧКА ДЈЕЛАТНОСТ 129
ИЗДАЊА ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА 132
Уџбеници 132
Монографије 134
Зборници радова Правног факултета 132

14. СТУДЕНТСКО ОРГАНИЗОВАЊЕ 139
САВЕЗ СТУДЕНАТА ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА 139
УДРУЖЕЊЕ СТУДЕНАТА ПРАВА „IUSTITIA” 139
СТУДЕНТСКО ПРЕДСТАВЉАЊЕ 144

15. КОРАК У БУДУЋНОСТ 147

16. НАСТАВНИЦИ И САРАДНИЦИ 149

A WORD OF WELCOME 199

ESTABLISHMENT AND WORK OF THE FACULTY OF LAW UNTIL 1992 201

CONTINUATION OF THE FACULTY'S WORK WITHIN THE UNIVERSITY OF EAST SARAJEVO 202

A NEW PHILOSOPHY OF WORK 206

DEPARTMENTS AND COURSES 208

FACULTY GOVERNANCE 209

TEACHING PROCESS IN ACCORDANCE WITH THE BOLOGNA PRINCIPLES 210

FIRST-CYCLE STUDIES 210
SECOND-CYCLE STUDIES 210
THIRD-CYCLE STUDIES 211

EXTRACURRICULAR ACTIVITIES 212

GUEST LECTURES 214

STUDY VISITS TO INSTITUTIONS 215

SCIENTIFIC RESEARCH AT THE FACULTY 216

ORGANIZATION OF SCIENTIFIC CONFERENCES 216

PARTICIPATION IN DOMESTIC AND INTERNATIONAL RESEARCH PROJECTS 220

ENHANCING THE EXCELLENCE OF RESEARCH RESULTS 222

INCREASING THE VISIBILITY AND ACCESSIBILITY OF RESEARCH 223

HUMAN RIGHTS CENTRE 223

STUDENT INTERNSHIPS 223

INTERNATIONAL COOPERATION 225

COOPERATION WITH INSTITUTIONS AND ORGANIZATIONS 228

LIBRARY 229

PUBLISHING ACTIVITY 230

TEACHERS AND ASSOCIATES EMPLOYED AT THE FACULTY 232

"IUSTITIA" ASSOCIATION OF LAW STUDENTS 234

A STEP INTO THE FUTURE 235

РИЈЕЧ ДОБРОДОШЛИЦЕ

Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву обиљежава 80 година постојања. Неко ће зачуђено питати како је то могуће, када се зна да Град Источно Сарајево и Република Српска не постоје толико година. Традиција је старија од држава, ентитета или градова. Установа може да постоји дуже од њих. То је случај и са нашим факултетом, који је настао у другој држави и времену. Старији је и од Универзитета у Сарајеву. Основан је законом који је Народна скупштина Народне Републике Босне и Херцеговине усвојила 1946. године. Три године након оснивања Правног факултета, основан је Универзитет у Сарајеву. Факултет је био темељ правничког образовања и правних наука у Босни и Херцеговини и један од правних факултета у социјалистичкој Југославији. Хиљаде студената завршило је овај факултет и радило широм Социјалистичке Републике Босне и Херцеговине и других југословенских република. Био је познат по бројним угледним професорима који су на њему радили током деценија, од којих су многи дали велики допринос у науци, друштвеном и политичком животу.

Почетак грађанског рата у Босни и Херцеговини приморао је дио професора Правног факултета да напусте свој град и факултет. Неки професори српске националности отишли су у Србију или Црну Гору а други у иностранство. Значајан број наставио је рад у Републици Српској. Током прве двије, уједно најтеже, ратне године свог рада (1994–1996), Факултет је радио на Илици, да би од 1996. године наставио рад у Палама, гдје му је



и сада сједиште. Од 1999. године, дјелује велико одјељење Факултета у Бијељини.

Ратне године биле су тешке. Безбједност је често била угрожена услијед ратних дејстава, а о нормалним условима рада није се могло ни говорити. Факултет је требало стварати из почетка. Зграда и књиге остали су у Сарајеву, као и дио професора и студената. Други дио професора и студената нису основали нови факултет, него наставили рад Факултета у Републици Српској. Они нису имали

стару зграду и књиге, али то не чини срж факултета. Чине је људи који на њему раде и студирају, а то нису били неки сасвим нови и други људи, него они који су до рата радили и студирали у Сарајеву. Њима су се придружиле генерације студената које су стасале у ратним и послијератним годинама, као и наставници који су прије рата радили на другим универзитетима у Босни и Херцеговини, али су академску каријеру наставили и развили на Правном факултету на Палама.

Дуги низ година огроман допринос развоју Правног факултета дали су угледни професори правних факултета из Београда, Новог Сада, Ниша, Подгорице и других факултета, који су предавали на нашем факултету, значајно дижући квалитет наставног процеса, на чему смо им неизмјерно захвални.

Посљедњих година дошло је до смјене генерација. Млади наставници и сарадници, стасали на овом факултету, преузели су највећи дио наставног и научно-истраживачког рада и одговорност за управљање факултетом. Факултет се ухватио у коштац са новим изазовима, са друштвеним кретањима на која не може да утиче, али мора да мијења свој приступ наставном и научно-истраживачком раду, кадровској и образовној политици, како би опстао и развијао се. На страницама које слиједе представићемо не само историјски развој Правног факултета, него и нову филозофију образовања, научног рада, организовања, управљања и односа са студентима, филозофију која треба да представља одговор на друштвене изазове и окружење у коме дјелујемо. Та филозофија почива на идеји да професори и студенти нису два свијета, поготово не двије супротстављене или одијељене стране, него треба да буду дио једне велике породице, којима је факултет друга кућа, мјесто гдје треба да долазе без страха и оптерећења, мјесто гдје ће им бити корисно и лијепо. Факултет треба да буде установа у коју ће се радо долазити и из које се неће бјежати.

Студентски живот треба да буде богат и разноврстан. Он треба да обухвати квалитетну наставу и наставни план који ће омогућити будућим правницима да обављају сваки од око 300 послова које правници иначе могу да обављају. Студенти морају да имају и разноврсне ваннаставне активности, да схвате нужност квалитетне везе правне теорије, која је основ и темељ, и праксе. Овај циљ смо највећим дијелом остварили, али увијек има могућности и потребе за побољшањима.

Наша филозофија подразумијева и идеју да се посао тражи још док се студира. Учествујући у бројним наставним и ваннаставним активностима, студенти постају дио заједнице правника и препоручују се својим знањем и радним навикама будућим послодавцима. Желимо да студенти стекну самопоуздање и вјеру у идеју да су за успјех у професионалном животу пресудни знање и радна етика, а не подаништво и покоравање. На тај начин, стварамо правника који неће бити само зналац, него ће бити зналац прожет моралним вриједностима. Тиме дајемо допринос остваривању идеала владавине права, који је записан у уставима, али није ни близу свом остварењу. Друштву у коме живимо потребни су правници јер их, супротно укорijењеној предрасуди, нема довољно. Међутим, потребни су добри правници, чији број је врло мали, а то нису само они правници који су правни

знalци, већ они који своје знање и дјелање заснивају на моралним вриједностима које имају за сврху напредак друштва, живот у слободи и правди.

Чињеница да Правни факултет дјелује у релативно малим срединама, које нису велегради и главни градови, често се сматра недостатком који не може ничим да буде отклоњен. Желимо да својим дјеловањем и резултатима помогнемо да ова опасна и неправедна предрасуда буде отклоњена. То што студенти слушају наставу у Палама и Бијељини није недостатак, него има своје бројне предности, које су студентима добро познате, о којима ћете читати на страницама које слиједе. Као што у свијету постоје бројни универзитети који дјелују у малим градовима, а признати су и постижу изврсне резултате, тако исто наш факултет може да буде признат члан европске заједнице правних факултета и да образује правнике који ће у овом друштву и шире бити носиоци врхунских знања и нове правне културе. У томе видимо своју мисију и сврху постојања и дјеловања.

Факултет његује научно-истраживачку изврсност, охрабрујући своје наставнике и сараднике да се не баве репродукцијом, већ да дају допринос развоју правних наука. Кад смо 2010. године почели да организујемо научни скуп поводом Дана Правног факултета, кренули смо од почетка, а дошли смо до највећег научног скупа из области правних наука у Европи, по коме је факултет препознатљив у академској заједници.

Учествовали смо и учествујемо у више научно-истраживачких пројеката, јер желимо да будемо ствараоци и критички мислиоци а не понављачи туђих знања и идеја. Улога научника и интелектуалаца, ако то заиста хоће да буду, је да стварају, говоре и пишу слободно, да преиспитују и критикују друге и себе, да иза себе не оставе само упечатљива предавања студентима, већ и нове научне идеје, теоријске анализе и приједлоге за унапређење законодавства и друштва у цјелини, за ситне и крупне друштвене промјене.

Правни факултет није и не може да буде затворен у своје зидине, нити да се самозадовољно ограничи на извођење наставе и испита. Он мора да буде много више од тога – да превазиђе уске националне оквире и постане дио свјетске академске заједнице, храбро се бори против предрасуда, развија и заступа идеје које ће значити унапређење правног система и друштвених односа, промишља нове и другачије друштвене односе, промовише другачији однос према студентима, који треба да буду партнери својим професорима, врши и социјалну функцију, тако што помаже својим студентима да нађу запослење, буде критички глас хуманистичке интелигенције која не смије да буде слијепа на друштвене неправде и проблеме. Једном ријечју, Правни факултет јесте и треба да буде осам деценија правне изврсности.

Вјерујемо да ћете на страницама ове монографије наћи потврду написаног у овој уводној ријечи, потврду онога чему стремимо а што смо почели да остварујемо и у великој мјери остварили.

С поштовањем,

Декан

Проф. др Горан Марковић

1

ОСНИВАЊЕ И РАД ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА ДО 1992. ГОДИНЕ

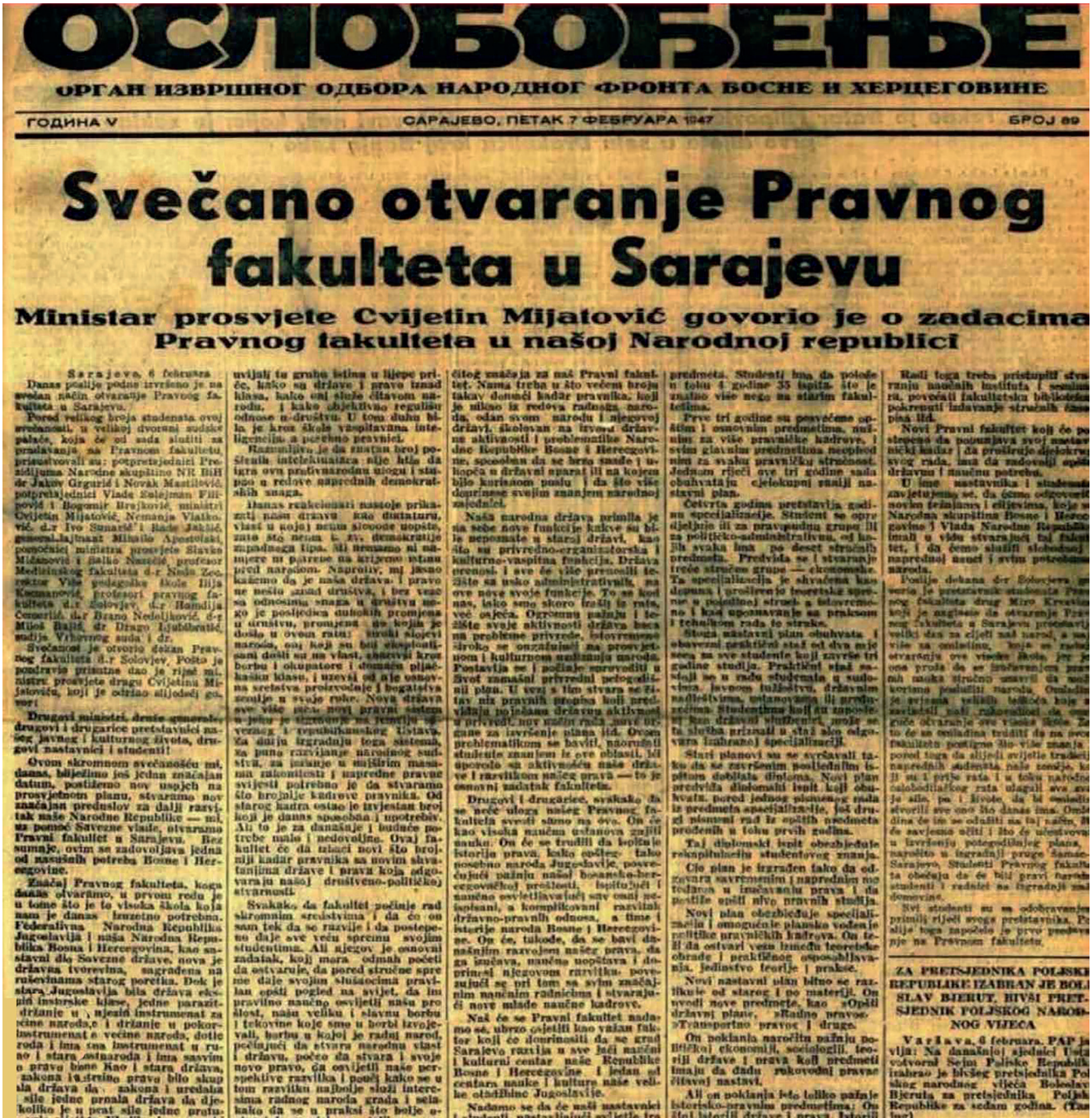
Правни факултет Универзитета у Сарајеву основан је Законом о Правном факултету, који је Народна скупштина Народне Републике Босне и Херцеговине донијела 20. августа 1946. године. Законом је дјелатност Факултета, као аутономног тијела, била дефинисана као давање студентима опште стручне спреме из правних, друштвених и економских наука. Редовна настава трајала је осам семестара.

То је био први факултет основан у Босни и Херцеговини, који ће три године касније, након оснивања Универзитета у Сарајеву, ући у његов састав. Чланови Матичарске комисије за оснивање Правног факултета били су проф. др Мехмед Беговић (Правни факултет у Београду), проф. др Павао Растовчан (Правни факултет у Загребу) и проф. др Горазд Кушеј (Правни факултет у Љубљани). Први декан Правног факултета, који је ту дужност вршио до 1949. године, био је проф. др Александар Соловјев и предавао је Историју државе и права.

Осим њега, на Правном факултету су, током прве четири године његовог постојања, наставу почели да држе сљедећи професори: проф. др Хамдија Ћемерлић, који је предавао Уставно право и Историју народне власти; проф. др Милош Бајић, на предметима Римско право и Општа историја државе и права; проф. др Миливоје Ерић, на предмету Политичка економија; проф. др Војислав Спаић, који је предавао Грађанско право; проф. др Стеван Јакшић, предавао Облигационо право; проф. др Драгомир Крндија, предаво Политичку економију; проф. др Ананије Илић, предавао Привредно право; проф. др Бошко Перић, предавао Радно право; проф. др Александар Стајић, предавао Кривично право; проф. др Алија Силајџић, предавао Насљедно и Породично право; проф. др Бранимир Јанковић, предавао Међународно јавно право; проф. др Владо Јокановић, предавао Теорију државе и права, Историју правних и политичких доктрина и Општу социологију; проф. др Самуел Камхи, предавао Грађанско процесно право; проф. др Ђорђо Самарџић, предавао Општу историју државе и права; проф. др Авдо Суђеска, предавао Историју државе и права народа ФНРЈ.

На Факултету је од 1946. до 1992. године, у дужем или краћем временском периоду, радило 56 наставника и 31 сарадник. Само мали број наставника предавао је у првој школској години, да би се њихов број временом повећавао, тако да је Правни факултет имао врло квалитетан наставни кадар, чија бројност је истовремено омогућавала да буду испуњени сви услови у погледу редовног одвијања наставе и покривености наставних предмета.

У различитим периодима до 1992. године, на Факултету је предавало седам чланова Академије наука и умјетности Босне и Херцеговине, од којих су пет били редовни и два дописни чланови. Редовни чланови Академије били су: Хамдија Ћемерлић, Стјепан Ловреновић, Војислав Спаић, Авдо Суђеска и Славица Крнета. Дописни чла-



ОСЛОБОЂЕЊЕ

ОРГАН ИЗВРШНОГ ОДБОРА НАРОДНОГ ФРОНТА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ГОДИНА V САРАЈЕВО, ПЕТАК 7 ФЕБРУАРА 1947 БРОЈ 89

Svečano otvaranje Pravnog fakulteta u Sarajevu

Ministar prosvjete Cvijetin Mijatović govorio je o zadacima Pravnog fakulteta u našoj Narodnoj republici

Sarajevo, 6 februara

Danas poslije podne izvršeno je na svečan način otvaranje Pravnog fakulteta u Sarajevu.

Pored velikog broja studenata ovoj svečanosti, u velikoj dvorani sudske palače, koja će od sada služiti za predavanja na Pravnom fakultetu, prisustvovali su: potpretsjednici Prezidijuma Narodne skupštine NR BiH dr Jakov Grgurić i Novak Mastilović, potpredsjednici Vlade Zulejman Filipović i Bogomir Brajković, ministri Cvijetin Mijatović, Nemanja Vlatković, d-r Ivo Šamanić i Rade Jakšić, generalni sekretar Miralto Apostolski, punomoćnici ministra prosvjete Slavka Milanović i Saliha Nanić, profesor Medicinskog fakulteta d-r Nedo Zec, rektor Više pedagoške škole Ilija Kecmanović, profesori pravnog fakulteta d-r Solovjev, d-r Ramdija Cemerlić, dr Brano Nedeljković, d-r Miloš Bajić, dr Drago Ljubibratić, sudija Vrhovnog suda i dr.

Svečanost je otvorio dekan Pravnog fakulteta d-r Solovjev. Poslije pozdravio prisutne dao je riječ ministru prosvjete drugu Cvijetinu Mijatoviću, koji je održao slijedeći govor:

Drugovi ministri, dame generalni drugovi i drugarice pretstavnici našeg javnog i kulturnog života, drugovi nastavnici i studenti!

Ovom skromnom svečanošću mi, danas, bilježimo još jedan značajan datum, postižemo nov uspjeh na prosvjetnom planu, stvaramo nov značajan predušlov za dalji razvitak naše Narodne Republike — mi, uz pomoć Savezne vlade, otvaramo Pravni fakultet u Sarajevu. Bez sumnje, ovim se zadovoljava jedna od nasušnih potreba Bosne i Hercegovine.

Značaj Pravnog fakulteta, koga danas otvaramo, u prvom redu je u tome što je to visoka škola koja nam je danas izuzetno potrebna. Federativna Narodna Republika Jugoslavija i naša Narodna Republika Bosna i Hercegovina, kao sastavni dio Savezne države, nova je država tvorevina, sagrađena na ruševinama starog poretka. Dok je stara Jugoslavija bila država eksploatatorske klase, jedne parazitske klase, njezin instrument za držanje u ropstvu i pokoravanje naroda, a i držanje u pokornosti instrument a većine naroda, dotle je ova naša država radnog naroda i ima sasvim drugi karakter. Kao i stara država, ona ima svoju vojsku, svoju policiju, svoje sudove, svoje zatvore, svoje kaznene ustanove, svoje zakone i svoje pravne norme, ali ona ima i nešto što stara država nije imala, a to je da ona ima svoje pravo koje je izraz volje radnog naroda, koje je izraz njegovih interesa, koje je izraz njegovih težnji. Ovo pravo je pravo koje štiti interese radnog naroda, koje štiti interese naših naroda i narodnosti, koje štiti interese naše socijalističke izgradnje, koje štiti interese naše socijalističke demokratije. Ovo pravo je pravo koje štiti interese naših radnih masa, koje štiti interese naših radnih ljudi, koje štiti interese naših radnih seljaka, koje štiti interese naših radnih intelektualaca. Ovo pravo je pravo koje štiti interese naših radnih žena, koje štiti interese naših radnih omladinaca, koje štiti interese naših radnih pionira. Ovo pravo je pravo koje štiti interese naših radnih ljudi, koje štiti interese naših radnih seljaka, koje štiti interese naših radnih intelektualaca. Ovo pravo je pravo koje štiti interese naših radnih žena, koje štiti interese naših radnih omladinaca, koje štiti interese naših radnih pionira.

Danas reakcionarni nastoje prikazati našu državu kao diktaturu, vlast u kojoj nema slobode govora, zato što nema t. zv. demokratije zapadnjačkog tipa. Ali nemamo ni namjere ni potrebe na kriljenu ustanovi pred narodom. Naprotiv, mi jasno kažemo da je naša država i pravo ne nešto stalno društva, i bez veze sa odnosima snaga u društvu nego je posljedica dubokih promjena u društvu, promjena na koja je došlo u ovom ratu. Široki slojevi naroda, oni koji su bili eksploatisani došli su na vlast, stekavši kroz borbu i okupatore i domaće pljačkaške klase, i uzevši od nje osnovna sredstva proizvodnje i bogatstva izvojne u svoje ruke. Nova država sve više mora novi pravni sistem u jeku je stvaranje na temelju ustavnog i republikanskog Ustava. Za dalju izgradnju toga sistema, za puno razvijanje narodnog sudstva, za jačanje u svijetu mase naših zakonitosti i napredne pravne svijesti potrebno je da stvaramo što brojnije kadrove pravnika. Od starog kadra ostao je izvjestan broj koji je danas spasobna i upotrebiv. Ali to je za današnje i buduće potrebe male i nedovoljne. Ovaj fakultet će da stvori novi što brojniji kadar pravnika sa novim shvatanjima države i prava koja odgovaraju našoj društveno-političkoj stvarnosti.

Svakako, da fakultet počinje rad skromnim sredstvima i da će on sam tek da se razvije i da postepeno daje sve veću spremu svojim studentima. Ali njegov je osnovni zadatak, koji mora odmah početi da ostvaruje, da pored stručne spreme daje svojim slušaocima pravilan opšti pogled na svijet, da im pravilno naučno osvijetli našu prošlost, našu veliku i slavnu borbu i tekovine koje smo u borbi izvojevali, borbu u kojoj je radnj narod, počinjući da stvara narodnu vlast i državu, počeo da stvara i svoje novo pravo, da osvijetli naše perspektive razvitka i pouči kako se u tom razvitku najbolje služi interesima radnog naroda grada i sela, kako da se u praksi što bolje ostvari kroz vjekove... Isuviše tu grubu istinu u lijepe priče, kako su države i pravo iznad klasa, kako oni služe čitavom narodu, i kako objektivno reguliše odnose u društvu. U tom duhu bila je kroz škole vaspitavana inteligencija, a poseb no pravnici.

Razumijeva je da znatan broj đaka inteligencija nije htio da igra ovu protunarodnu ulogu i stupao u redove naprednih demokratskih snaga.

Naša narodna država primila je na sebe nove funkcije kakve su bile nepoznate u staroj državi, kao što su privredno-organizatorska i kulturno-vaspitna funkcija. Država prenosi i sve će više prenositi težište sa uskog administrativnih na ove nove svoje funkcije. To se kod nas, iako smo skoro tri rata, već osjeća. Ogromna pažnja i težište svoje aktivnosti država baca na probleme privrede, istovremeno široko se angažujući na prosvjetnom i kulturnom uzdizanju naroda. Postavlja se i pošlje sprovesti u život zanašnji privredni petogodišnji plan. U vezi s tim stvara se fizičan niz pravnih propisa koji predviđaju pojačanu državnu aktivnost u privredi, nov način rada novi organe za izvršenje plana itd. Ovom problematikom se baviti, naročiti studente znanjem iz ove oblasti, bi upoznali sa aktivnošću naše države i razvitkom naše prava — to je osnovni zadatak fakulteta.

Drugovi i drugarice, svakako da se neće uloga našeg Pravnog fakulteta svesti samo na ovo. On će kao visoka naučna ustanova zajiti nauku. On će se truditi da bolje istoriju prava, kako opšteg tako posebno naroda Jugoslavije, posvećujući pažnju naše bosansko-hercegovačkoj prošlosti, ispitujući i naučno osvjetljavajući sav onaj nejasnosti, a komplikovani razvitak državno-pravnih odnosa, a time i istorije naroda Bosne i Hercegovine. On će, također, da se bavi današnjim razvojem naše prava, da ga izučava, naučno nopštava i doprinosi njegovom razvitku, povezujući se pri tom sa svim značajnim naučnim radnicima i stvarajući nove mlade naučne kadrove.

Naš će se Pravni fakultet nadamo se, ubrzo osjetiti kao važan faktor koji će doprinositi da se grad Sarajevo razvija u sve jači naučni i kulturni centar naše Republike Bosne i Hercegovine i jedan od centara nauke i kulture naše velike oštadbine Jugoslavije.

Nadamo se da će naši nastavnici i studenti, nastavljajući svijetle tradicije naprednih profesora i studenata predmeta. Studenti ima da polože u toku 4 godine 35 ispita, što je znatno više nego na starim fakultetima.

Prve tri godine su posvećene općim i osnovnim predmetima, najvažnijim za više pravničke kadrove, i svim glavnim predmetima neophodnim za svaku pravničku stručnost. Jednom riječi ove tri godine sada obuhvataju cjelokupni znanji nastavni plan.

Četvrta godina pretstavlja godinu specijalizacije. Student se opredjeljuje ili za pravosudnu grupu ili za političko-administrativnu, od kojih svaka ima po deset stručnih predmeta. Predviđa se i stvaranje treće stručne grupe — ekonomske. Ta specijalizacija je shvaćena kao dopuna i proširenje teoretske spreme a poslijnej struci a istovremeno i kao upoznavanje sa praksom i tehnikom rada te struke.

Stoga nastavni plan obuhvata i obavezni praktični staž od dva mjeseca za sve studente koji završe tri godine studija. Praktični staž zasloji se u radu studenata u sudovima, javnom tužilaštvu, državnim nadleštvima, ustanovama ili preduzećima. Studentima koji su zaposleni kao državni službenici, može se ta služba priznati u staž ako odgovara izabranoj specijalizaciji.

Stari planovi su se svršavali tako da se završnim poslijednjim ispitom dobijala diploma. Novi plan predviđa diplomski ispit koji obuhvata, pored jednog pismenog rada iz predmeta specijalizacije, još drugi pismeni rad iz opštih predmeta predanih u toku prvih godina.

Taj diplomski ispit obezbjeđuje rekapitulaciju studentovog znanja.

Cio plan je izrađen tako da odgovara savremenim i naprednim metodama u izučavanju prava i da postiže opšti nivo pravnih studija.

Novi plan obezbjeđuje specijalizaciju i omogućenje planske vođenje političke pravničkih kadrova. On teži da ostvari vezu između teoretske obrade i praktičnog osposobljavanja, jedinstvo teorije i prakse.

Novi nastavni plan bitno se razlikuje od starog i po materiji. On uvodi nove predmete, kao »Opšti državni plan«, »Radno pravo«, »Transportno pravo« i druge.

On pokiania naročitu pažnju političkoj ekonomiji, sociologiji, teoriji države i prava koji predmeti imaju da dadu rukovodni pravac čitavoj nastavi.

Ali on pokiania isto toliko pažnje istorisko-pravnim predmetima: On ističe istoriji države i prava, istoriji prava naroda Jugoslavije, istoriji

Rasli toga treba pristupiti stva... ranju naučnih instituta i seminara, povećati fakultetsku biblioteku pokrenuti izdavanje stručnih časopisa itd.

Novi Pravni fakultet koji će po... stepeno da poboljšava svoj nastavnički kadar i da proširuje djelokrug svog rada, imat će zadovoljit opšti državnu i naučnu potrebu.

U ime nastavnika i studenata... zavjetujemo se, da ćemo odgovoriti novim težnjama i ciljevima, koja s... Narodna skupština Bosne i Hercegovine i Vlada Narodne Republike imali u vidu stvarajući taj fakultet, i da ćemo služiti slobodnoj naprednoj nauci i svim potrebama naroda.

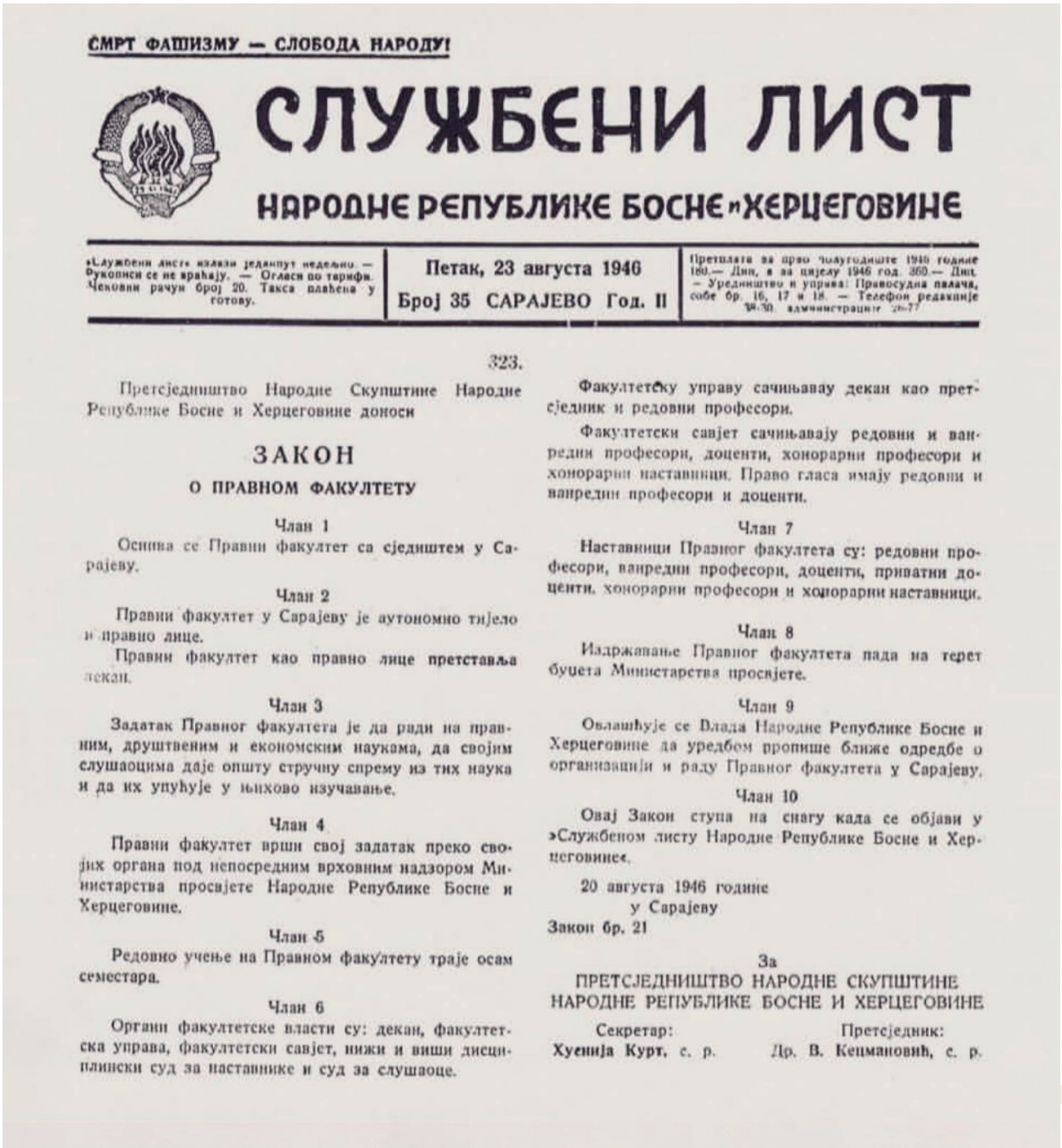
Poslije dekana dr Solovjeva... vorio je pretstavnik studenata Pravnog fakulteta drug Miro Krestić koji je naglasio da otvaranje Pravnog fakulteta u Sarajevu predstavlja veliki dan za ciljeli naš narod, a naročito za omladinu, koja se radu otvaranju ove visoke škole. Jer je ona prota da se ispunjavanjem pravnih nauka stručno osposobi za svoje poziv u narodu. Omladina je srećna velikih težkoća koje je zavladali još nekoliko godina... ove visoke škole. Za to će se omladina truditi da na ovom fakultetu postigne što više znanja, pored toga da aktivno učestvuje u svim naprednim zadacima naše zemlje, kao što su i prije rata i u toku narodnooslobodilačkog rata ulagali sve svoje snage i sile, pa i živote, da bi omogućili stvoriti ove uslove koje danas ima. Omladina će to se odužiti na taj način, što će savjesno učiti i što će učestvovati u izvršenju petogodišnjeg plana, naročito u izgradnji pruge Šamac-Sarajevo. Studenti Pravnog fakulteta obećaju da će biti gravi... studenti i radnici na izgradnji... domovine.

Svi studenti su se odobravanjem primili riječi svoga pretstavnika. Poslije toga započelo je prvo predavanje na Pravnom fakultetu.

ZA PRETSJEDNIKA POLJSKE REPUBLIKE IZABRAN JE BOLESLAV BJERUT, DOSADAŠNJI PRETSJEDNIK POLJSKOG NARODNOG VIJEĆA

Varšava, 6 februara. PAP ja... vlja: Na današnjoj sjednici Ustavotvorni Sejm Poljske Republike izabrao je bivšeg pretsjednika Poljskog narodnog vijeća Boleslava Bjeruta za pretsjednika Poljske Republike za sedam godina. (Tanjug)

► *Članak u „Oslobođenju“ o otvaranju Pravnog fakulteta*



СМРТ ФАШИЗМУ — СЛОБОДА НАРОДУ!

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ

НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ БОСНЕ и ХЕРЦЕГОВИНЕ

»Службени лист« излази једанпут недељно. — Рукописи се не враћају. — Огласи по тарифи. Чековни рачун број 20. Такса плаћена у готову.

Петак, 23 августа 1946
Број 35 САРАЈЕВО Год. II

Претплата за цело полугодиште 1946 године 180.— Дин, а за цијелу 1946 год. 360.— Дин. — Уредништво и управа: Правосудна палата, собе бр. 16, 17 и 18. — Телефон редакције 28-30, администрације 28-77

323.

Претсједништво Народне Скупштине Народне Републике Босне и Херцеговине доноси

ЗАКОН
О ПРАВНОМ ФАКУЛТЕТУ

Члан 1

Оснива се Правни факултет са сједиштем у Сарајеву.

Члан 2

Правни факултет у Сарајеву је аутономно тијело и правно лице.

Правни факултет као правно лице претставља декан.

Члан 3

Задатак Правног факултета је да ради на правним, друштвеним и економским наукама, да својим слушаоцима даје општу стручну спрему из тих наука и да их упућује у њихово изучавање.

Члан 4

Правни факултет врши свој задатак преко својих органа под непосредним врховним надзором Министарства просвјете Народне Републике Босне и Херцеговине.

Члан 5

Редовно учење на Правном факултету траје осам семестара.

Члан 6

Органи факултетске власти су: декан, факултетска управа, факултетски савјет, нижи и виши дисциплински суд за наставнике и суд за слушаоце.

Факултетску управу сачињавају декан као претсједник и редовни професори.

Факултетски савјет сачињавају редовни и ванредни професори, доценти, хонорарни професори и хонорарни наставници. Право гласа имају редовни и ванредни професори и доценти.

Члан 7

Наставници Правног факултета су: редовни професори, ванредни професори, доценти, приватни доценти, хонорарни професори и хонорарни наставници.

Члан 8

Издржавање Правног факултета пада на терет буџета Министарства просвјете.

Члан 9

Овлашћује се Влада Народне Републике Босне и Херцеговине да уредбом прописе ближе одредбе о организацији и раду Правног факултета у Сарајеву.

Члан 10

Овај Закон ступа на снагу када се објави у »Службеном листу Народне Републике Босне и Херцеговине«.

20 августа 1946 године
у Сарајеву
Закон бр. 21

За
ПРЕТСЈЕДНИШТВО НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ
НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Секретар: **Хуенија Курт**, с. р.
Претсједник: Др. **В. Кецмановић**, с. р.

► *Закон о Правном факултету из 1946. године*

нови били су Мустафа Камарић и Владо Јокановић. Један број професора заузимао је значајне политичке функције, попут проф. др Хамдије Ћемерлића, који је био вијећник ЗАВНОБиХ-а и министар правде у првој влади Народне Републике Босне и Херцеговине.

У прву годину студија школске 1946/1947. године уписана су 334 студента, а на Факултету је до 1992. године дипломирало око 9.200 студената. Настава се до 1965. године изводила само на основном студију, након чега је донесена одлука о оснивању постдипломског студија, у почетку са три смјера: државноправним, имовинскоправним и кривичноправним. До 1992. године, магистарски рад одбранила су 53, а докторску тезу 48 кандидата.

На Факултету су основани и Криминолошки институт (1955. године), Општи семинар за грађанско право (1959. године) и Центар за научно-истраживачки рад (1984. године), чиме су створене нове могућности за систематски и интензивнији развој наставно-научног рада.

С тим циљем, 1949. године покренут је часопис *Историјско-правни зборник*, који је 1952. године прерастао у *Годишњак Правног факултета у Сарајеву*, који је наставио излажење у континуитету, а у коме су радове објављивали угледни научни и стручни радници са Правног факултета, других факултета и институција.

Факултет не би могао почети свој рад, а поготово се не би могао развити у водећу научно-наставну институцију у годинама и деценијама које су слиједиле, све до рата 1992. године, да није посветио посебну пажњу обогаћивању библиотечког фонда, који је у почетку имао 4.000 библиотечких јединица. У деценијама које су слиједиле, библиотека је тако обогаћена да је постала највреднији извор стручне и научне литературе из правних и сродних друштвених наука.





► *Зграда Правног факултета у Сарајеву*

Не треба заборавити чињеницу да је Правни факултет школовао генерације правника не само у свом сједишту, већ и у одјељењима у Бањој Луци, Мостару и Добоју. Од ових одјељења, два (у Бањој Луци и Мостару) временом су постала посебни факултети, у саставу универзитета основаних у овим градовима, док је одјељење у Добоју функционисало до почетка рата у Босни и Херцеговини. На овим одјељењима (са изузетком Бање Луке) у периоду од 1975. до 1990. године дипломирало је 870 студената.

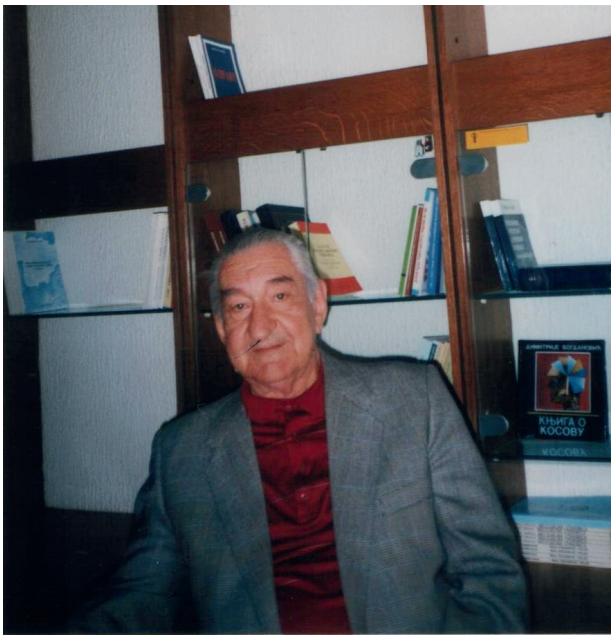
2

НАСТАВАК РАДА ФАКУЛТЕТА У САСТАВУ УНИВЕРЗИТЕТА У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ

Након почетка рата у Босни и Херцеговини, 1992. године, знатан дио наставника и сарадника Правног факултета у Сарајеву напустио је град, а тиме и институцију у којој су дотад радили. Један дио њих напустио је земљу, док је други наставио живот и рад у Републици Српској. Тај дио наставника и сарадника Правног факултета у Сарајеву продужио је наставно-научни рад на Илици, гдје је Правни факултет у почетку био смјештен.

Народна скупштина Републике Српске донијела је 14. септембра 1992. године Одлуку о издвајању високошколских установа из Универзитета у Сарајеву и њиховом удруживању у Универзитет у Сарајеву Републике Српске („Службени гласник Републике Српске", број 17/92). Високошколске установе биле су дужне да у року од годину дана од ступања на снагу ове одлуке обезбиједе услове за наставак рада.

Скупштина општине Илица захтијевала је још у јулу 1993. године отварање Правног факултета на подручју ове општине. Министарство образовања, науке и културе Републике Српске утврдило је, 30. новембра 1994. године, да Правни факултет испуњава услове за рад и донијело рјешење којим му се одобрава рад. Сједиште Факултета било је на Илици. Извршни одбор Српске општине Илица уложио је значајне напоре током 1994. године да се створе услови за рад Факултета. На приједлог Извршног одбора, за в. д. декана именован је проф. др Богдан Лоза. У јануару 1995. године, на Правном факултету у Београду, у при-



► *Проф. др Богдан Лоза*

суству предсједника Извршног одбора СО Илица г. Слободана Мариловића, закључен је уговор о сарадњи са деканом Правног факултета у Београду проф. др Мирославом Петровићем, што је омогућило успјешан почетак наставе.

Професор Лоза обављао је функцију декана током пет најтежих година, у рату и непосредно по његовом окончању, када је требало поставити темеље рада у новим, радикално другачијим и неповољнијим условима.

На основу Одлуке Вијећа Универзитета од 23. маја 1996. године, сједиште Факултета премјештено је на Пале. Настава на Илици одвијала се у просторијама хотела „Србија", а на



► *Декан Лукић и секретар Дамјанац са групом професора*

Палама у просторијама фабрике „Фамос". Услови за рад били су нарочито тешки првих година, када се настава одвијала у непосредној близини фронта, у ратом опустошеном и подијељеном граду. Материјални стимуланс у то вријеме није играо никакву улогу у опредјељивању наставника да држе наставу, већ су морални разлози били од примарног значаја.

Од 2004. године, Правни факултет је смјештен у новој петоспратној згради површине 3992 м². Модерна зграда саграђена је и опремљена уз помоћ Владе Републике Српске, а пројектована је тако да задовољава потребе одвијања наставног процеса, са кабинетима за наставнике и сараднике опремљене рачунарима, просторијом за Савез студената, тзв. судницом, замишљеном за практичну наставу односно симулацију судских поступака, великим амфитеатром у приземљу, слушаоницама за извођење наставе на свакој години студија и семинарима за извођење вјежби, као и четири апартмана за наставно особље. Осим тога, посебне просторије намијењене су библиотеци, архиви Факултета, студентској служби и секретаријату.

Зграда је изграђена и опремљена напорима тадашњег декана Правног факултета, проф. др Радомира В. Лукића, који је истрајно радио на остварењу ове идеје, средствима буџета Републике Српске, властитим средствима Факултета и Града Источно Сарајево. Факултет је издвојио значајна средства за изградњу и опремање зграде, што у тим околностима није било нимало



► *Декан Лукић и предсједник Републике Драган Чавић на градилишту*

лако. Изградњом зграде Факултет је почео да дјелује у знатно бољим условима, какве често немају ни факултети који раде у много повољнијим друштвеним, економским и политичким приликама. Од 2006. до 2013. године у овој згради био је смјештен и Економски факултет Универзитета у Источном Сарајеву.

Од 2021. до 2026. године, декан Факултета проф. др Горан Марковић уложио је значајне напоре како би обезбиједио финансијска средства за реконструкцију зграде. Обавио је разговоре са представницима низа домаћих и међународних институција и припремио пројекат за одобрење средстава из програма јавних инвестиција Републике Српске, што је резултирало закључком Владе Републике Српске, донесеним 31. јула 2025. године, да обезбиједи Факултету 700.000 КМ за реконструкцију, тј. за провођење пројекта утопљавања зграде (топлотне ефикасности) и реконструкције фасаде. Тадашњи министар науке и високог образовања доц. др Жељко Будимир значајно је помогао доношењу ове одлуке. У августу 2026. године, декан Марковић је обезбиједио додатних 200.000 КМ, а Влада је донијела закључак на приједлог министра за научнотехнолошки развој и високо образовање проф. др Драге Мастиловића. Значајну подршку у реализацији овог пројекта пружио је ректор Универзитета у Источном Сарајеву проф. др Милан Кулић. Након што је израђен пројекат реконструкције, који је Факултет финансирао властитим средствима, и добијене потребне дозволе, у септембру 2026. године расписан је тендер за избор из-



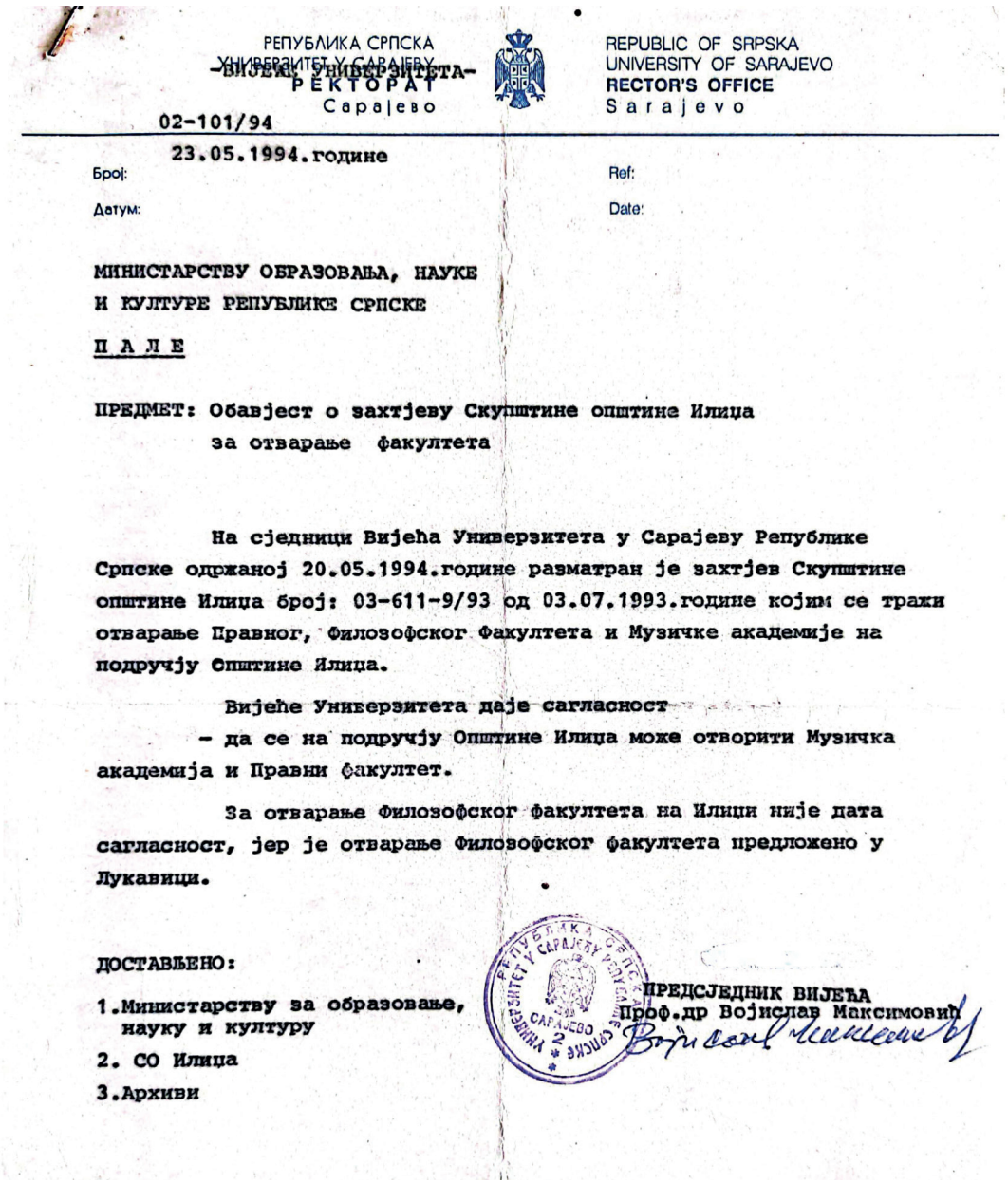
► *Зграда на Палама у којој је Факултет радио у првој деценији рада у Републици Српској*

вођача радова, а очекује се да ће реконструкција зграде бити извршена у 2027. години.

Од 1999. године настава се изводи и у Одјељењу Правног факултета у Бијељини, до 2010. године у просторијама Основне школе „Свети Сава", а након тога у Центру за високо образовање, као новој, модерној, пространој и добро опремљеној згради. Велику моралну и материјалну подршку раду Одјељења током ових година давали су органи Општине Бијељина, која је највећим дијелом финансирала изградњу зграде Центра. Оснивање овог одјељења показало се потпуно оправданим, јер интерес свршених средњошколаца за студиј права како у Бијељини, тако и на Палама не јењава. Интерес студената, квалитет наставно-научног процеса и одлични резултати које су касније показивали свршени студенти на пословима правне струке, најбољи су доказ успјешног рада овог одјељења.

Правни факултет је у школској 2010/2011. години отворио још једно одјељење, у Сребреници, у коме је настава држана до 2019. године. Ова одлука била је израз посебних прилика у Сребреници, а донијела ју је Влада Републике Српске која је, захваљујући напорима декана проф. др Милана Томића и проф. др Радомира В. Лукића, финансијски значајно помогла рад одјељења са више стотина хиљада конвертибилних марака. Посљедњи пут, мањим износом Влада је финансијски помогла рад овог одјељења у завршној фази његовог постојања захваљујући напорима декана проф. др Горана Марковића.

На иницијативу декана проф. др Милана Томића, Наставно-научно вијеће Правног факултета донијело је одлуку 2010. године да обиљежава Дан Правног факултета 31. октобра. Декан Томић и проф. др Станка Стјепановић предложили су да се истог дана обиљежава Крсна слава Свети Петар Цетињски. Кум Крс-



РЕПУБЛИКА СРПСКА
УНИВЕРЗИТЕТ У САРАЈЕВУ
-ВИЈЕЋА УНИВЕРЗИТЕТА-
РЕКТОРАТ
Сарајево

REPUBLIC OF SRPSKA
UNIVERSITY OF SARAJEVO
RECTOR'S OFFICE
Sarajevo

02-101/94
23.05.1994.године

Број: Ref:
Датум: Date:

МИНИСТАРСТВУ ОБРАЗОВАЊА, НАУКЕ
И КУЛТУРЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

П А Л Е

ПРЕДМЕТ: Обавјест о захтјеву Скупштине општине Илица
за отварање факултета

На сједници Вијећа Универзитета у Сарајеву Републике Српске одржаној 20.05.1994.године разматран је захтјев Скупштине општине Илица број: 03-611-9/93 од 03.07.1993.године којим се тражи отварање Правног, Филозофског Факултета и Музичке академије на подручју Општине Илица.

Вијеће Универзитета даје сагласност
- да се на подручју Општине Илица може отворити Музичка академија и Правни факултет.

За отварање Филозофског факултета на Илици није дата сагласност, јер је отварање Филозофског факултета предложено у Лукавици.

ДОСТАВЉЕНО:
1.Министарству за образовање, науку и културу
2. СО Илица
3.Архиви

ПРЕДСЈЕДНИК ВИЈЕЋА
Проф.др Војислав Максимовић

► *Захтјев СО Илица за отварање факултета 1993. године*

не славе је академик Рајко Кузмановић, бивши предсједник Републике Српске и дугогодишњи предсједник Академије наука и умјетности Републике Српске.

Декан Томић је предложио да Факултет баштини традицију предратног Правног факултета у Сарајеву, имајући у виду чињеницу да је знатан број професора, асистената и студената из Сарајева, усљед ратних околности, наставио да ради односно студира у Републици Српској.

Предсједник Републике Српске г. Милорад Додик одликовао је Правни факултет Орденом



► *Једна од првих генерација дипломираних студената на Палама*

Његоша I реда, 2016. године, „за признати седамдесетогодишњи рад на пољу високошколског образовања, јавне дјелатности и активности којом се доприноси општем напретку и афирмацији Републике Српске“.

Нажалост, политичка нестабилност и утицаји страних чинилаца негативно су се одразили на рад Факултета у једном периоду. Одлуком тадашњег високог представника, донесеном 2004. године, смијењен је декан проф. др Радомир В. Лукић, коме је раскинут и радни однос, који није могао да поново заснује на нашем факултету до 2013. године. Професору Лукићу ускраћена су поједина основна људска права, а Факултету је требало не тако кратко вријеме да се стабилизује.

Након што је Факултет обновио рад 1994. године, уписане су 33 генерације студената на основне и три генерације на постдипломске магистарске студије. Од 2011/2012. године уписано је 16 генерација на други циклус студија (мастер студије), а од 2024/2025. године уписане су три генерације на трећи циклус студија.



► *Зграда на Палама*

На Правном факултету, од 1994. године, у дужем или краћем врменском периоду, поред професора који сада учествују у наставном процесу, држали су наставу сљедећи професори (према годинама студија на којима су предавали и у звањима која су имали у то вријеме):

- Проф. др Вера Чучковић (Римско право);
- Проф. др Милан Томић (Основи економије, Финансије и финансијско право);
- Проф. др Бранко Ђерић (Основи економије, Економска политика и европске интеграције);
- Проф. др Новица Војиновић (Општа правна историја, Национална историја државе и права);



► *Зграда Центра за високо образовање у Бијељини*

- Проф. др Обрад Станојевић (Римско право);
- Проф. др Драгутин Шошкић (Основи економије);
- Проф. др Коста Чавошки (Увод у право);
- Проф. др Оливер Антић (Увод у грађанско право, Стварно право, Насљедно право, Облигационо право);
- Проф. др Радомир В. Лукић (Теорија државе, Теорија права, Правно нормирање, Методологија права, Уставно судство, Уставно право, Политички системи);
- Проф. др Алекса Милојевић (Основи економије, Јавне финансије и финансијско право);
- Проф. др Љубомирка Кркљуш (Национална историја државе и права);
- Проф. др Срђан Шаркић (Општа правна историја);
- Проф. др Драган Станимировић (Општа социологија);
- Проф. др Милимир Мучибабић (Социологија);
- Проф. др Илија Бабић (Грађанско право, Породично право, Облигационо право, Увод у грађанско право, Стварно право);
- Проф. др Мирољуб Лабус (Основи економије);
- Проф. др Жика Бујуклић (Национална историја државе и права);
- Проф. др Драган Пантић (Национална историја државе и права, Општа правна историја, Национална правна историја);

- Проф. др Драгана Кнежић-Поповић (Римско право), Проф. др Никола Мојовић (Римско право);
- Проф. др Зоран Мирковић (Национална правна историја, Општа правна историја);
- Проф. др Зоран Чворовић (Национална правна историја, Општа правна историја);
- Проф. др Гордана Вукадиновић (Увод у право);
- Проф. др Срђан Ђорђевић (Увод у право);
- Проф. др Рајко Куљић (Социологија);
- Проф. др Зоран Аврамовић (Социологија);
- Проф. др Зоран Николић (Социологија, Социологија права);
- Проф. др Биљана Милошевић-Шошо (Социологија);
- Проф. др Божо Милошевић (Социологија);
- Проф. др Владимир Вулетић (Социологија);
- Проф. др Валентина Соколовска (Социологија);
- Проф. др Драгомир Вуковић (Социологија);
- Проф. др Бисерка Кошарац (Социологија);
- Проф. др Раде Шаровић (Социологија);
- Проф. др Игор Милинковић (Теорија државе, Теорија права, Правно нормирање);
- Проф. др Зоран Мастило (Основи економије);
- Доц. др Џенета Мирашчић (Увод у право);



► *Крсна слава Факултета 2017. године. Декан Радомир Лукић, академик Рајко Кузмановић и професор Милан Томић*

- Доц. др Предраг Млинаревић (Основи економије, Економска политика и европске интеграције).
- Проф. др Гашо Мијановић (Уставно право, Политички системи);
- Проф. др Зоран Стојановић (Кривично право I, Кривично право II, Упоредно кривично право);
- Проф. др Станка Стјепановић (Породично право, Увод у грађанско право, Облигационо право – општи дио, Облигационо право – посебни дио, Правни послови грађанског права, Права дјетета, Имовински односи супружника, Облигационо право – Уговорна одговорност за штету);
- Проф. др Митар Кокољ (Кривично право, Криминологија са пенологијом);
- Проф. др Милош Бабић (Кривично право);
- Проф. др Миле Дмичић (Уставно право);
- Проф. др Слободан Панов (Насљедно право, Облигационо право – Уговорна одговорност за штету, Имовински односи супружника);
- Проф. др Дејан Ђурђевић (Насљедно право);
- Проф. др Борислав Петровић (Кривично право I, Кривично права II, Криминологија са пенологијом);
- Проф. др Нина Планојевић (Грађанско право);
- Проф. др Олга Јовић Прлаиновић (Породично право, Стварно право);
- Проф. др Наташа Делић (Кривично право).
- Проф. др Богдан Лоза (Облигационо право);
- Проф. др Дубравка Алагић (Међународно јавно право, Међународно приватно право);
- Проф. др Миленко Креља (Међународно јавно право);
- Проф. др Миодраг Орлић (Облигационо право);
- Проф. др Загорка Јекић (Кривично процесно право);
- Проф. др Војислав Ђурђић (Кривично процесно право, Међународно кривично право);
- Проф. др Мило Бошковић (Криминологија са пенологијом, Криминалистика, Прекршајно право);
- Проф. др Милан Шкулић (Кривично процесно право, Међународно кривично право, Прекршајно право);
- Проф. др Бранко Мораит (Облигационо право);
- Проф. др Ранко Мујовић (Међународно јавно право, Институције и право ЕУ, Међународноправна заштита људских права и слобода);
- Проф. др Ратко Ковачевић (Правна медицина);
- Проф. др Раденко Вуковић (Правна медицина);
- Проф. др Миле Врањеш (Финансије и финансијско право);



► *Декан Горан Марковић и кум Факултета академик Рајко Кузмановић*

- Проф. др Ново Плакаловић (Јавне финансије и финансијско право);
- Проф. др Борис Кривокапић (Међународно јавно право);
- Проф. др Филип Турчиновић (Међународно јавно право);
- Проф. др Небојша Раичевић (Међународно јавно право, Институције и право ЕУ, Међународноправна заштита људских права и слобода);
- Проф. др Ђорђе Николић (Облигационо право);
- Проф. др Снежана Соковић (Криминологија);
- Проф. др Миодраг Симовић (Кривично процесно право, Међународно кривично право, Малољетничко кривично право, Виктимологија);
- Проф. др Витомир Поповић (Право привредних друштава, Пословно право, Међународно привредно право, Арбитражно право);
- Проф. др Дијана Марковић Бајаловић (Пословно право – уговори у привреди и хартије од вредности, Стечајно право, Право привредних друштава, Међународно и упоредно право друштава, Међународно привредно право, Право конкуренције, Међународни промет услуга);
- Проф. др Горан Милошевић (Финансије и финансијско право, Пореско право);
- Проф. др Вук Радовић (Пословно право – Уговори у привреди и хартије од вриједности, Право привредних друштава, Пословно право, Међународно и упоредно право друштава, Стечајно право);
- Проф. др Бојан Милисављевић (Међународно јавно право, Институције и право ЕУ, Међународноправна заштита људских права и слобода);
- Проф. др Александар Стојановић (Јавне финансије и финансијско право);
- Проф. др Урош Пена (Криминалистика, Криминологија са пенологијом, Прекршајно право, Организовани криминалитет, Право извршења кривичних санкција, Организовани криминалитет);
- Проф. др Матеј Савић (Међународно јавно право, Институције и право ЕУ, Међународноправна заштита људских права и слобода);
- Доц. др Ненад Тешић (Облигационо право);
- Доц. др Биљана Петровић (Облигационо право, Стварно право);
- Доц. др Милица Панић (Облигационо право – општи дио, Облигационо право – посебни дио, Стварноправно обезбјеђење потраживања, Облигационо право – Уговорна одговорност за штету);
- Доц. др Сузана Димић (Финансије и финансијско право, Пореско право);
- Доц. др Јелена Лепетић (Пословно право – уговори у привреди и хартије од вредности, Право привредних друштава);
- Проф. др Страхиња Миљковић (Пословно право – уговори у привреди и хартије од вредности, Стечајно право, Међународно и упоредно право друштава, Право конкуренције, Међународни промет услуга, Међународно привредно право).
- Проф. др Михајло Велимировић (Привредно право);
- Проф. др Ранко Кеча (Грађанско процесно право);
- Проф. др Драгољуб Кавран (Управно право);
- Проф. др Боривоје Шундерић (Радно право);
- Проф. др Александар Петровић (Радно и социјално право);
- Проф. др Станко Бејатовић (Међународно кривично право, Прекршајно право, Кривично право I, Кривично право II, Упоредно кривично право);
- Проф. др Слободан Марковић (Ауторско право и право индустријске својине);

- Проф. др Владислав Ђорђевић (Ауторско право и право индустријске својине);
- Проф. др Мирко Живковић (Међународно приватно право, Међународно приватно право ЕУ);
- Проф. др Владимир Чоловић (Међународно приватно право);
- Проф. др Петар Кунић (Управно право);
- Проф. др Мирјана Рађеновић (Управно право);
- Проф. др Предраг Димитријевић (Управно право – материјални дио, Управно право – процесни дио, Акти управе и управне процедуре);
- Проф. др Зоран Миладиновић (Право интелектуалне својине);
- Проф. др Зоран Лончар (Управно право – материјални дио, Управно право – процесни дио, Судска контрола управе);
- Проф. др Славко Ђорђевић (Међународно приватно право, Међународно приватно право ЕУ);
- Проф. др Сања Марјановић (Међународно приватно право ЕУ);
- Проф. др Миле Рачић (Институције и право ЕУ, Међународноправна заштита људских права и слобода);
- Проф. др Стојана Петровић (Теорија ванпарничног поступка);
- Проф. др Млађан Мандић (Радно и социјално право, Увод у право);
- Доц. др Петар Ђундић (Међународно приватно право, Међународно приватно право ЕУ);
- Доц. др Слободанка Перић Ковачевић (Радно и социјално право);
- Доц. др Борислав Граховац (Међународно приватно право);
- Доц. др Љубинко Митровић (Прекршајно право);
- Доц. др Татјана Думитрашковић (Енглески језик);
- Мр Свјетлана Огњеновић (Енглески језик);
- Проф. Славица Јевтовић-Анђелић (Енглески језик);
- Проф. Савета Буха (Латински језик);
- Проф. Митар Петровић (Латински језик).

Међу професорима нашег факултета значајан је број оних који су радили на Правном факултету Универзитета у Сарајеву: проф. др Богдан Лоза, проф. др Гашо Мијановић, проф. др Михајло Велимировић, проф. др Дубравка Алагић, проф. др Вера Чучковић, проф. др Милан Томић, проф. др Милимир Мучибабић, проф. др Радомир В. Лукић, проф. др Драгана Кнежић-Поповић.

У академској 2025/2026. години, наставу су изводили сљедећи наставници којима Правни факултет није матични или нису у радном односу на Универзитету у Источном Сарајеву:

- **Теорија државе, Теорија права, Правно нормирање** – проф. др Радомир В. Лукић (судија Уставног суда Републике Српске);
- **Социологија** – проф. др Немања Ђукић (Факултет политичких наука Бањалука);
- **Основи економије** – проф. др Младен Ребић, проф. др Горан Балотић (Економски факултет Пале);
- **Увод у грађанско право** – доц. др Душко Челић (Правни факултет Универзитета у Приштини са привременим сједиштем у Косовској Митровици);
- **Облигационо право – општи дио и Облигационо право – посебни дио** – проф. др Зоран Вуковић (Правни факултет Крагујевац);
- **Криминологија са пенологијом** – проф. др Милијана Буха (Правни факултет Бањалука), проф. др Драгана Чворовић (Криминалистичко-полицијски универзитет Београд);

- **Пословно право** (Уговори у привреди и хартије од вриједности) – проф. др Борко Михајловић (Правни факултет Крагујевац);
- **Право привредних друштава, Стечајно право** – доц. др Дамјан Даниловић (Економски факултет, Пале), проф. др Зоран Васиљевић (Правни факултет Бања Лука);
- **Криминалистика –** проф. др Саша Кнежевић (Правни факултет Ниш), проф. др Милијана Буха (Правни факултет Бањалука);
- **Прекршајно право –** проф. др Саша Кнежевић (Правни факултет Ниш), проф. др Милијана Буха (Правни факултет Бањалука).

ДЕКАНИ ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА

Декани Правног факултета до 1992. године били су:

- Проф. др Александар Соловјев 1947–1949;
- Проф. др Драгомир Крндија 1949–1950;
- Проф. др Владо Јокановић 1950–1951;
- Проф. др Стеван Јакшић 1951–1952;
- Проф. др Хамдија Ћемерлић 1952–1954;
- Проф. др Самуел Камхи 1954–1955;
- Проф. др Драгомир Крндија 1955–1957;
- Проф. др Стеван Јакшић 1957–1958;
- Проф. др Војислав Спаић 1958–1959;
- Проф. др Ананије Илић 1959–1960;
- Проф. др Хамдија Ћемерлић 1960–1962;
- Проф. др Бошко Перић 1962–1964;
- Проф. др Александар Стајић 1964–1965;
- Проф. др Мустафа Камарић 1965–1967;
- Проф. др Михајло Илић 1967–1969;
- Проф. др Самуел Камхи 1969–1971;
- Проф. др Ђорђо Самарџић 1971–1975;
- Проф. др Фуад Мухић 1975–1978;
- Проф. др Звонимир Стенек 1978–1980;
- Проф. др Михајло Велимировић 1980–1982;
- Проф. др Богдан Лоза 1982–1984;
- Проф. др Авдо Суђеска 1984–1986;
- Проф. др Славица Крнета 1986–1988;
- Проф. др Бранко Чалија 1988–1989;
- Проф. др Власта Хорват 1989–1990;
- Проф. др Ибрахим Фестић 1990–1992.

Након што је Факултет 1994. године обновио рад, декани су били:

- Проф. др Богдан Лоза 1994–1999;
- Проф. др Радомир В. Лукић 1999–2006;
- Проф. др Драган Пантић 2006–2006;
- Проф. др Дијана Марковић-Бајаловић 2006–2008;
- Проф. др Зоран Николић 2008–2010;
- Проф. др Милан Томић 2010–2014;
- Проф. др Радомир В. Лукић 2014–2018;
- Проф. др Горан Марковић 2018–2026.

3

НОВА ФИЛОЗОФИЈА РАДА

У посљедњих десет година, универзитети у земљи и окружењу суочавају се са смањеним интересовањем младих за студирање, поготово у мањим срединама. Број свршених средњошколаца у Републици Српској мањи је из године у годину. Знатан број намјерава да живот настави другдје, најчешће ван граница ове земље. Стога, све мање матураната жели да студира у Републици Српској. Опште безнађе и невјерица у могућност побољшања друштвених прилика битно утичу на такво опредјељење младих и њихових родитеља. Осим тога, млади не желе да остану у мањим срединама, вјерујући, често без икаквог основа, да одлазак у веће градове по себи значи бољу прилику за квалитетније студије и запослење. Нелојална конкуренција јавља се не само између различитих универзитета, него и између факултета унутар истих универзитета. Огледа се најчешће у привлачењу



► *Бруцошко јутро у Бијељини 2024.*

студената снижавањем критеријума приликом полагања испита. Значајну улогу има и предрасуда да се на тржишту радне снаге налази много незапослених дипломираних правника.

Правни факултет настоји да се одупре овим негативним кретањима на више начина. Од 2019. године, студенти могу да полажу испите парцијално (или у цјелини, ако тако желе) и посредством ослобађајућих колоквијума. Тиме се превазилази предрасуда да је ово један од најтежих факултета, студенти могу лакше да полажу испите а притом нема снижавања критеријума.

Прије пар година, ублажени су услови за похађање наставе, тако да студенти имају више времена за учење, ваннаставне и друге активности, као и већу слободу приликом планирања похађања наставе.

Да би студенти лакше студирали, Факултет је од 2019. године установио менторски рад, који се огледа у томе да декан именује менторе за сваку годину студија из реда наставника или сарадника. Ментори остварују редовну комуникацију са студентима, помажу им у рјешавању



► *Дочек бруцоша са ружама*



► *Дипломирани студенти*

свакодневних проблема и представљају спону између студената, с једне стране, и декана и професора, са друге. На овај начин, студенти нису само број. Они постају важан субјект на Факултету, чијој добробити се посвећује стална пажња.

Студирање треба да буде не само корисно него и пријатно. Факултет треба да буде друга кућа, у коју ће студенти ићи радо, са осјећајем да раде нешто лијепо и корисно. Студенти и професори треба да буду сарадници на остварењу заједничког циља и заједничких интереса. Да би то било могуће, однос између њих треба да буде заснован на узајамном уважавању. Професори не смију да буду недодирљиви и непогрешиви, а студенти треба да знају да своја права и интересе могу да остварују само тако што ће поштовати професоре и установу.

Студентски живот и студирање треба да буду богати и разноврсни. Факултет се стара да обезбиједи студентима квалитетан и моде-

ран наставни план и програм, добре професоре, али и обиље студентске праксе и других ваннаставних активности. Самостално или у сарадњи са студентским органима и организацијама, Факултет обезбјеђује студентима различите културне, спортске и забавне активности, а и локалне власти треба да уложе напоре како би Источно Сарајево и Бијељину учиниле привлачним мјестима за живот. На овај начин, студенти се увјеравају у истинитост наших тврдњи да квалитетан студиј могу да добију и у мјестима која нису велика по броју становника, али могу да им пруже све што им као студентима треба, можда и више него неки факултети у далеко већим градовима.

Факултет је усвојио став да се посао тражи док се студира, а не тек кад се стекне диплома. Стога, помажемо студентима на различите начине и у мјери у којој је могуће да дођу до запослења, водећи рачуна о поштовању њиховог интегритета и важећих прописа. Факултет тиме врши значајну социјалну функцију и помаже одређеном броју студената да ријеше ово важно животно питање.



► *Манифестација „Дан отворених врата“ у Бијељини 2025.*



► *Уручивање Ордена*



► *Орден Његоша I реда додијељен је Факултету 2016. године*

Овакав приступ дао је резултате, јер знатно мањи број студената одлучује да напусти студије него што је био случај прије осам година, просјечно трајање студија скраћено је за једну годину, а Факултет је значајно повећао број уписаних студената. Наши дипломирани студенти препознатљиви су и признати као добри правници на тржишту и у установама у којима раде.

У 2025. години, били смо један од два факултета на Универзитету који је број уписаних вратио на ниво из 2015. године, што је изузетно значајно, имајући у виду сталан пад броја матураната. Факултет је у периоду 2019–2021. година имао стабилан број уписаних студената, да би у периоду 2022–2025. година имао раст броја уписаних од 130%.



► *Статистика пораста броја уписаних студената*

4

ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА ФАКУЛТЕТА

На основу Закона о високом образовању Републике Српске и подзаконских аката Универзитета, на Факултету су успостављене катедре, као основне научно-наставне јединице и стручна савјетодавна тијела декана и Научно-наставног вијећа, у чији састав улазе наставници и сарадници који су одговорни на предметима који припадају одређеној катедри. Катедре су надлежне за питања извођења наставе, реализације научно-истраживачког и стручног рада.

Правни факултет има сљедеће катедре:

1) Катедра за теорију права и јавно право

Наставни предмети првог циклуса студија:

Теорија државе, Теорија права, Уставно право I, Уставно право II, Правно нормирање (изборни предмет), Управно право I, Управно право II, Радно право, Социјално право.

Наставни предмети другог циклуса студија: Методе израде академских и научних радова, Упоредно уставно право.

Изборни предмети: Уставно судство, Изборно право, Судска контрола управе, Акти управе и управне процедуре, Радни спорови, Колективни уговори о раду.

Наставни предмети трећег циклуса студија: Методологија права (сви смјерови).

Уставноправни модул: Уставне институције, Парламентарно право, Људска права.

Управноправни модул: Управно право – Одабране теме, Посебно управно право, Јавна управа.

Радноправни модул: Упоредно радно право, Међународно радно право, Право социјалне сигурности.

Руководилац Катедре је проф. др Горан Марковић.

2) Катедра за грађанско право

Наставни предмети првог циклуса студија:

Увод у грађанско право, Породично право, Насљедно право, Стварно право, Облигационо право – општи дио, Облигационо право – посебни дио, Право привредних друштава, Грађанско процесно право I, Грађанско процесно право II, Међународно приватно право општи дио, Међународно приватно право посебни дио, Пословно право, Ауторско право, Право индустријске својине, Стечајно право (изборни предмет).

Наставни предмети другог циклуса студија:

Модул Грађанско право: Правни послови грађанског права, Теорија ванпарничног поступка.

Изборни предмети: Правосудно организационо право, Нотаријално право, Стварноправно обезбјеђење потраживања, Теорија извршног поступка, Облигационо право – Уговорна одговорност за штету, Права дјетета, Имовински односи супружника.

Модул Пословно право: Међународно и упоредно право друштава, Међународно привредно право.

Изборни предмети: Право конкуренције, Арбитражно право, Берзанско право, Стечајно право, Међународни промет услуга, Међународно приватно право ЕУ, Право интелектуалне својине и информационо друштво.

Наставни предмети трећег циклуса студија:

- Грађанскоправни модул I: Уговори у римском и савременом праву, Средства обезбјеђења и учвршћивања потраживања, Алтернативно рјешавање спорова.

- Грађанскоправни модул II: Савремене тенденције у породичном и насљедном праву, Овлашћење нотара у породичним и насљедноправним стварима, Посебни породични поступци.

- Пословноправни модул: Корпоративно управљање – правни аспекти, Заштита права путника у саобраћајном праву, Заштита нематеријалних добара у савременом праву.

Изборни предмети на Грађанскоправном смјеру (сви модули): *Bona fides* римског права, Право и дигиталне технологије – одабране теме.

Руководилац Катедре је проф. др Димитрије Ћеранић.

3) Катедра за кривично право

Наставни предмети првог циклуса студија:

Кривично право I, Кривично право II, Кривично процесно право општи дио, Кривично процесно право посебни дио, Криминалистика, Међународно кривично право (изборни предмет), Криминологија са пенологијом, Прекршајно право.

Наставни предмети другог циклуса студија: Малољетничко кривично право.

Изборни предмети: Виктимологија, Упоредно кривично право, Право извршења кривичних санкција, Организовани криминалитет.

Наставни предмети трећег циклуса студија: Кривично право, Кривично процесно право, Криминалистичка тактика и методика.

Изборни предмети: Еколошки криминалитет, Пенологија.

Руководилац Катедре је проф. др Младенка Говедарица.

4) Катедра за међународно право

Наставни предмети првог циклуса студија:

Међународно јавно право, Институције и право ЕУ.

Наставни предмети другог циклуса студија:

Међународноправна заштита људских права и слобода.

Наставни предмети трећег циклуса студија:

Људска права; Извори права ЕУ (изборни предмет).

5) Катедра за историју државе и права

Наставни предмети првог циклуса студија:

Римско право, Национална правна историја, Општа правна историја.

Наставни предмети другог циклуса студија:



► *Секретар Марина Ћосовић и технички секретар Магдалена Макљеновић*



► *Стручне сараднице Невена Пустивук и Марта Грујић*

Уставна историја Србије 1804–1914. године, Црква и држава (идеје и институције)

Наставни предмети трећег циклуса студија:

Изборни предмет: Национални споменици јавног права.

Руководилац Катедре је проф. др Сања Савић.

6) Катедра за правно-економске науке

Наставни предмети првог циклуса студија:

Основи економије, Јавне финансије и опште финансијско право, Посебно финансијско право.

Наставни предмети другог циклуса студија:

Пореско право.

На Правном факултету се изучавају и: Енглески језик I, Енглески језик II, Социологија.

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста Универзитета у Источном Сарајеву прописано је да Правни факултет, као и друге чланице Универзитета, има секретаријат, који чине: студентска служба, служба за финансијско-рачуноводствене послове и библиотека.

За обављање послова у секретаријату предвиђена су сљедећа радна мјеста: секретар Факултета, технички секретар, стручни сарадници за наставу и за студентска питања првог, другог и трећег циклуса студија, стручни сарадник за практичну наставу, библиотекари, књижничар, стручни сарадник за информатич-



► *Референти Студентске службе на Палама Драгана Симић и Драгиша Станишић*



► *Виши стручни сарадник за рачуноводствене послове Ивана Томић*

ку подршку, виши стручни сарадник за финансијско-рачуноводствене послове, референт за књиговодствене послове, стручни сарадник за опште послове, кућни мајстор, возачи-курири, рецепционер, радници на централи – чувари, спремачице.

Секретар Факултета је дипломирани правник Марина Ћосовић.

Технички секретар је Магдалена Макљеновић.

Виши стручни сарадник за финансијско-рачуноводствене послове је дипломирани економиста Ивана Томић.

Стручни сарадници за студентска питања првог, другог и трећег циклуса су дипломирани педагог и андрагог Драгана Симић, дипломирани правник Драгиша Станишић (обоје у Палама), Петра Бошњаковић и Биљана Радовановић, ма економије (обје у Бијељини).

Библиотекарке су Ведрана Благојевић и Драгана Полуга.

Стручни сарадник за опште послове је Невена Пустивук, док је стручни сарадник за информатичку подршку Марта Грујић.

Кућни мајстор је Зоран Полуга.

Возачи-курири су: Мирослав Брекало, Младен Радовић и Славиша Перковић.

Рецепционерка је Биљана Самарџија.

Радници на централи – чувари су: Радомир Кошутић, Ђорђе Минић и Дубравко Мијановић.

Спремачице су: Момирка Шубара, Бо-



► *Петра Бошњаковић, референт Студентске службе у Одјељењу у Бијељини*



► *Биљана Радовановић, референт Студентске службе у Одјељењу у Бијељини*

сиљка Форцан и Свјетлана Босиљчић (све три у Палама) и Далиборка Нинић (у Бијељини).

Књижничар је Жељка Самарџија.

Низ година функцију секретара Факултета обављала је дипломирани правник Ковиљка Дамјанац, дајући значајан допринос раду и развоју Факултета у Републици Српској. Обављајући дужност секретара Факултета у сложеним условима, Ковиљка Дамјанац је ваљано руководила администрацијом, организовала рад Факултета и старала се о законитости његовог функционисања. Послије ње, секретари су били дипломирани правници Равијојла Ђуричић, Душан Дамјановић, Вера Шеховац (мастер права) и Дејан Окука.

Факултет је посебно захвалан колегицама Магдалени Макљеновић и Петри Бошњаковић, које већ скоро три деценије раде на својим радним мјестима. Колегица Макљеновић дала је немјерљив допринос функционисању Факултета, водећи рачуна о административним, организационим и техничким аспектима наставног процеса и рада Факултета. Колегица Бошњаковић је читаву деценију била једина запослена у Одјељењу Факултета у Бијељини, значајно доприносећи административним аспектима његовог функционисања.

5

УПРАВЉАЊЕ ФАКУЛТЕТОМ

На основу Закона о високом образовању Републике Српске, Факултетом руководе Научно-наставно вијеће (у даљем тексту: Вијеће) и декан. Вијеће је стручни орган који одлучује о академским питањима. Чине га наставници и сарадници у радном односу са пуним радним временом на Универзитету који изводе наставу на студијским програмима Факултета, под условом да се на њему проводи процедура њиховог избора у звање и могу бити чланови вијећа само једног факултета на Универзитету. Вијеће броји 19 наставника и сарадника.

Поред наставника и сарадника, чланови Вијећа су и студенти, који према Статуту Универзитета могу да чине између 15 и 22% укупног броја чланова Вијећа. Представнике студената на мандат од једне године бирају студенти на непосредним изборима. Законом је прописано о којим питањима студенти могу да одлучују. У садашњем сазиву Вијећа, студенти имају пет представника. Учешће студената у раду Вијећа врло је важно. Оно омогућава студентима да изнесу мишљење о свим питањима о којима Вијеће одлучује и да гласају о питањима о којима имају Законом гарантовано право гласа. На овај начин, студенти могу да ефикасно штите своје интересе, њихово мишљење чује се и уважава у раду Вијећа, а њихови гласови имају једнаку вриједност приликом одлучивања о извјесном броју, иначе важних, питања.

Вијеће омогућава развој академских слобода, размјену идеја и мишљења, расправу и ко-



► *Декан Марковић и продекани Ђеранић и Лале, 2019. године*

лективно одлучивање. Оно је демократски орган одлучивања о широком кругу важних академских питања, што даје могућност академском особљу и представницима студената самосталност и самоуправу у питањима која их се непосредно тичу, а која су важна и за стратегију развоја Факултета у области свих академских и студентских питања.

О неким важним питањима, као што су избори у звања, листе одговорних наставника и сарадника, издавање уџбеника и др., Вијеће не одлучује коначно, него даје приједлоге о којима одлучује Сенат Универзитета. Захваљујући доброј сарадњи са Универзитетом и скрупулозној примјени законских и подзаконских прописа, приједлози Вијећа увијек или скоро увијек буду прихваћени, тако да аутономија Факултета има стварни и суштински значај.

Декан је орган управљања Факултетом, кога именује ректор Универзитета у Источном Сарајеву. Његово именовање предлаже Вијеће, већином гласова свих чланова. То значи да у поступку именовања учествују сви наставници и сарадници и изабрани представници студената. Декан се бира на мандат од четири године и исто лице може да буде бирано на ову функцију највише два пута. Он може да буде разријешен прије истека мандата, одлуком ректора, на приједлог Вијећа. У поступку именовања и разрјешења декана органи власти немају никакву улогу, па аутономија Универзитета долази до изражаја у пуној мјери.

Продекани помажу декану у раду. Њих бира Вијеће, на приједлог декана. Њихов мандат траје колико и мандат декана. Продекани имају свој дјелокруг послова – научно-истраживачки рад и настава, тако да Факултет има продекана за научно-истраживачки рад и продекана за наставу.

Декан Правног факултета је проф. др Горан Марковић, продекан за научно-истраживачки



► *Декан Марковић и продекани Ђеранић и Голијанин, 2026. године*

рад је проф. др Димитрије Ћеранић, а продекан за наставу је проф. др Сања Голијанин.

Од 9. новембра 2026. године, функцију декана вршиће проф. др Димитрије Ћеранић.

Факултет има и свог представника у Сенату Универзитета у Источном Сарајеву, као највишем академском тијелу Универзитета. На основу Закона о високом образовању Републике Српске, декан је члан Сената.



► *Сједница Научно-наставног вијећа Правног факултета*

6

НАСТАВНИ ПРОЦЕС НА ПРАВНОМ ФАКУЛТЕТУ

НАСТАВНИ ПРОЦЕС ПРИЈЕ БОЛОЊСКЕ РЕФОРМЕ

ОСНОВНИ СТУДИЈ

Прије преласка на тзв. болоњски систем студирања, основни студиј на Правном факултету трајао је четири године (осам семестара), а његовим завршетком студент је стицао академску титулу и стручни назив дипломираног правника.

Настава на основном студију у периоду од школске 1994/1995. до школске 2007/2008. године изводила се у складу са важећим Наставним планом Правног факултета Српско Сарајево – Пале, а према распореду предавања и вјежби који се утврђивао за сваку школску годину. Овај наставни план био је усклађен са Законом о универзитету. Према овом режиму основног студија, наставни предмети били су организовани као двосеместрални, изузев Насљедног права, Породичног права, Криминологије са пенологијом, Правне медицине и Политичких система.

ПОСТДИПЛОМСКИ МАГИСТАРСКИ СТУДИЈ

Постдипломски магистарски студиј трајао је двије године (четири семестра), а студент га је завршавао израдом и одбраном магистарског рада. Завршетком постдипломског магистарског студија, студент је стицао академску титулу и научни степен магистра правних наука. Настава на постдипломском студију одвијала се у складу са наставним планом и програмом постдипломских магистарских студија, који се реализовао од школске 2007/2008. године у оквиру два смјера: правосудни и пословноправни. У оквиру правосудног смјера постојали су грађанскоправни и кривичноправни смјер.

У академској 2009/2010. години наставни план и програм је измијењен, тако да је основано шест смјерова: теоријскоправни, римско право и историја државе и права, међународноправни, јавноправни, кривичноправни и грађанскоправни.

Након што је Правни факултет у академској 2011/2012. години покренуо други циклус академских студија (мастер студиј) по тзв. болоњском систему, окончано је извођење наставе на постдипломском магистарском студију, али су студенти, све док је Закон о високом образовању Републике Српске дозвољавао, имали право да пријављују и бране магистарске тезе.

На Правном факултету су одбрањене 52 магистарске тезе.

ДОКТОРСКИ СТУДИЈ

Правни факултет је организовао докторске студије по старом, неболоњском систему. Овај облик наставе започео је 2010. године и трајао све док је Закон о високом образовању Републике Српске дозвољавао неболоњске докторске студије, тј. пријављивање, израду и одбрану докторске дисертације.

Докторске дисертације одбранило је 14 кандидата.

НАСТАВНИ ПРОЦЕС У СКЛАДУ СА БОЛОЊСКИМ ПРИНЦИПИМА

Правни факултет Универзитета је школске 2007/2008. године, у складу са Дозволом за рад (бр. 07.2-9485/07, од 25. децембра 2007) и Дозволом за рад Универзитета у Источном Сарајеву (бр. 07.023-3899/09, од 22. јуна 2009), издатим од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске, започео са наставним процесом у складу са Болоњском декларацијом. Од тада, Факултет успјешно реализује наставу на првом циклусу, од школске 2011/2012. године на другом циклусу студија, а на трећем циклусу од школске 2024/2025. године.

ПРВИ ЦИКЛУС СТУДИЈА

Први циклус студија заснован је на Закону о високом образовању Републике Српске. Изводи се као студијски програм Право, и то у сједишту Факултета у Палама и одјељењу ван сједишта у Бијељини. Студије трају четири године (осам семестара), носе 240 ECTS бодова, а њихов успјешан завршетак доноси диплому високе школске спреме и академску титулу и стручно звање дипломирани правник – 240 ECTS.

Студијски програм се изводи кроз различите облике активне наставе и ангажовања студената, што укључује предавања, вјежбе, колоквијуме, израду семинарских радова, консултативну наставу, менторски рад, самосталан рад студената, студентску праксу итд. У наставу се као облик рада уводе и правне клинике из различитих области.

Наставу на првом циклусу изводе 31 наставник и сарадник, од чега 19 наставника и сарадника у радном односу са пуним радним временом, којима је Правни факултет матични и три наставника који су запослени на Универзитету у Источном Сарајеву, али им Правни факултет



► *Предавање проректора Уралског федералног универзитета*

није матични. Преосталих девет наставника ангажовани су по основу уговора о допунском раду или уговора о ангажману.

У наставном процесу доминантно учествују наставници који су запослени на нашем универзитету и којима је Правни факултет матични факултет. Изузетно смо захвални професорима других факултета и универзитета који



су претходних година и деценија учествовали у наставном процесу. Њихова улога била је изузетно значајна, поготово у ратним годинама и прве двије послијератне деценије, када су дали огроман, непроцјењив допринос раду и развоју факултета.

Стратешко опредјељење факултета је да ангажује одређен број професора са других универзитета како би били побољшани квалитет наставног процеса и академска мобилност. Разлог за прихватање таквог опредјељења не налази се у одсуству квалитетних домаћих наставника, већ у разумијевању да студентима треба омогућити да раде и са наставницима који имају другачија искуства и примјењују другачије методе рада, који су знања и искуства стицали у другим и другачијим срединама и околностима. Истовремено, међутим, остварујемо опредјељење да огромну већину чине наставници који су поникли на нашем факултету и свој професионални пут су примарно везали за њега.

Услови за упис на први циклус студија су завршено четворогодишње средњошколско образовање у Босни и Херцеговини или еквивалентно образовање у иностранству, те положен пријемни испит, који се састоји од израде писменог рада на задату тему из српског језика. Одређивањем оваквог пријемног испита желимо да пружимо прилику свим свршеним средњошколцима да упишу Факултет и развију своје потенцијале. Вјерујемо да су током претходног школовања усвојили знања која су им нужна за почетак факултетског образовања и да ће на Факултету постепено стицати знања потребна за наставак и окончање студија.

Од школске 2007/2008. године, на Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву уписано је 3.335 студената који су укључени у наставни процес у складу са болоњским принципима. Студије се изводе према акредитованом студијском програму (наставном плану и програму). Предмети су једносеместрални и прилагођени модерним потребама у образовању правника. Факултет је проводио реформу наставног плана и програма неколико пута у посљедњих десетак година, ослушкујући потребе студената, уважавајући сугестије наставника и имајући у виду мишљења заједнице правника. Основно опредјељење нисмо мијењали, у смислу што нисмо укидали предмете и сужавали наставни план, јер сматрамо да дипломирани правник треба да посједује знања из свих правних дисциплина како би могао да обавља неки од 300 послова које дипломирани правници могу да обављају. Усмјеравање и усавршавање остварују се на другом и трећем циклусу студија и у пракси.

У доњој табели дат је приказ наставног плана за све четири године првог циклуса студија, са седмичним оптерећењем студената.

I ГОДИНА

<table>
<tr><th rowspan="2">Ред. бр.</th><th rowspan="2">ПРЕДМЕТ</th><th colspan="2">Зимски семестар</th><th colspan="2">Љетни семестар</th><th>ECTS</th><th>ECTS</th><th>ECTS</th></tr>
<tr><th>предав.</th><th>вјежбе</th><th>предав.</th><th>вјежбе</th><th>зимски семестар</th><th>љетни семестар</th><th>оба семестра</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Теорија државе</td><td>3</td><td>2</td><td></td><td></td><td>8</td><td></td><td rowspan="11"></td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Теорија права</td><td colspan="2"></td><td>3</td><td>2</td><td></td><td>7</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Национална правна историја</td><td>3</td><td>2</td><td colspan="2" rowspan="3">8
7</td><td rowspan="3">7</td><td rowspan="3"></td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Римско право</td><td>4</td><td>2</td></tr>
<tr><td>5.</td><td>Социологија</td><td>3</td><td>1</td></tr>
<tr><td>6.</td><td>Општа правна историја</td><td colspan="2" rowspan="4">3
3
3</td><td>3</td><td rowspan="4">2</td><td rowspan="4">7
6
4</td><td rowspan="4">6</td></tr>
<tr><td>7.</td><td>Увод у грађанско право</td><td>2</td></tr>
<tr><td>8.</td><td>Основи економије</td><td>1</td></tr>
<tr><td>9.</td><td>Енглески језик</td><td>1</td></tr>
<tr><td rowspan="2">УКУПНО: седмично</td><td></td><td>13</td><td>7</td><td>15</td><td>8</td><td rowspan="4">30</td><td rowspan="4">30</td><td rowspan="4">60</td></tr>
<tr><td colspan="2">20</td><td colspan="2">23</td><td rowspan="3"></td></tr>
<tr><td rowspan="2">семестрално</td><td></td><td>195</td><td>105</td><td>225</td><td>120</td></tr>
<tr><td colspan="2">300</td><td colspan="2">345</td></tr>
</table>



► *Састанак о студентској пракси*

II ГОДИНА

<table>
<tr><th rowspan="2">Ред.бр.</th><th rowspan="2">ПРЕДМЕТ</th><th colspan="2">Зимски семестар</th><th colspan="2">Љетни семестар</th><th rowspan="2">ECTS зимски семестар</th><th rowspan="2">ECTS љетни семестар</th><th rowspan="2">ECTS оба семестра</th></tr>
<tr><th>предав.</th><th>вјежбе</th><th>предав.</th><th>вјежбе</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Стварно право</td><td>3</td><td>2</td><td colspan="2" rowspan="3">8
6
6</td><td rowspan="4">7</td><td rowspan="4"></td><td rowspan="9"></td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Кривично право I</td><td>3</td><td>2</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Породично право</td><td>3</td><td>2</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Уставно право I</td><td>3</td><td>2</td></tr>
<tr><td>5.</td><td>Уставно право II</td><td colspan="2" rowspan="4">3

3
4</td><td>3</td><td rowspan="4">2</td><td rowspan="4">7

7
8</td><td rowspan="4">8</td></tr>
<tr><td>6.</td><td>Кривично право II</td><td>2</td></tr>
<tr><td>7.</td><td>Јавне финансије и опште финансијско право</td><td>1</td></tr>
<tr><td>8.</td><td>Насљедно право</td><td>2</td></tr>
<tr><td>9.</td><td>Енглески језик II</td><td>3</td><td>1</td><td colspan="2"></td><td>3</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="2">УКУПНО: седмично</td><td></td><td>15</td><td>9</td><td>13</td><td>7</td><td rowspan="4">30</td><td rowspan="4">30</td><td rowspan="4">60</td></tr>
<tr><td colspan="2">24</td><td colspan="2">20</td><td rowspan="3">105</td></tr>
<tr><td rowspan="2">семестрално</td><td></td><td>225</td><td>135</td><td>195</td></tr>
<tr><td colspan="2">360</td><td colspan="2">300</td></tr>
</table>

III ГОДИНА

Ред. бр.	ПРЕДМЕТ	Зимски семестар		Љетни семестар		ECTS зимски семестар	ECTS љетни семестар	ECTS оба семестра
		предав.	вјежбе	предав.	вјежбе			
1.	Кривично процесно право – општи дио	3	2			7		
2.	Кривично процесно право – посебни дио			3	2		7	
3.	Облигационо право – општи дио	3	2	5 4		7		
4.	Криминалистика	3	1					
5.	Изборни предмет	2	1					
6.	Посебно финансијско право			2	1		5	
7.	Облигационо право – посебни дио	3 3		3	2	5 6	7	
8.	Криминологија са пенологијом			2				
9.	Право привредних друштава			2				
10.	Међународно јавно право	4	1			7		
УКУПНО: седмично		15	7	14	9	30	30	60
	22		23					
семестрално		225	105	210	135			
	330		345					

Листа изборних предмета:

1. Правно нормирање
2. Правна информатика

IV ГОДИНА

Ред.бр.	ПРЕДМЕТ	Зимски семестар		Љетни семестар		ECTS	ECTS	ECTS
		предав.	вјежбе	предав.	вјежбе	зим. сем.	љет. сем.	оба сем.
1.	Грађанско процесно право **I**	3	2			7		
2.	Грађанско процесно право **II**			3	2		8	
3.	Управно право I	3	1			5		
4.	Управно право **II**			3	1		6	
5.	Међународно приватно право – **О**пшти дио	2	1	5		3		
6.	Пословно право (Уговори у привреди и хартије од вриједности)	3	1					
7.	Међународно приватно право – Посебни дио			2	1		3	
8.	Институције и право ЕУ			3	1		4	
9.	Радно право	3	1			4		
10.	Социјално право			2	1		3	
11.	Ауторско право	2	1			3		
12.	Право индустријске својине			2	1		3	
13.	Изборни предмет	2	0			3		
14.	Прекршајно право			2	1		3	
УКУПНО: седмично		18	7	17	8	30	30	60
	25		25					
семестрално		270	105	210	135			
	375		375					

Листа изборних предмета:

1. Међународно кривично право
2. Стечајно право

ДРУГИ ЦИКЛУС СТУДИЈА

Прва генерација студената уписана је на други циклус **академских студија** у школској 2011/2012. години. Настава се изводи на студијском програму Право, у сједишту Факултета у Палама и у одјељењу у Бијељини.

Од школске 2016/2017. године студијски програм је реформисан. Настава се и даље изводи на студијском програму Право у сједишту Факултета у Палама и у одјељењу ван сједишта у Бијељини, али студенти се опредјељују за један од смјерова: јавно право, грађанско право (са два модула: грађанско право и пословно право) или кривично право. Студиј траје једну академску годину (два семестра), са укупно 60 ECTS **бодова**. Студијски програм изводи се кроз различите облике наставе, а предвиђена је и израда завршног (мастер) рада. По завршетку студија, студенти стичу **академско звање мастер права.**

Овако осмишљен студијски програм омогућава студентима да наставе студије повезујући дотад стечена знања са новим, продубљеним знањима, и да се специјализују за оне гране права односно правне дисциплине за које показују највише интересовања, потреба и способности. Наставни предмети су осмишљени тако да буду привлачни студентима, да им омогуће стицање нових знања која нису могли стећи на првом циклусу студија, да им помогну при избору послова струке које ће обављати или да унаприједе њихове каријере уколико су већ запослени, те да представљају темељ за бављење научним радом уколико одлуче да упишу докторски студиј. Из ових разлога, наставни предмети представљају уже или шире дијелове правних дисциплина које се изучавају на првом циклусу студија, што омогућава да студенти посвете већу пажњу стицању знања из



► *Предавање предсједнице Окружног привредног суда у Бијељини, гђе Божане Гужвић*

прецизно одређених тематских цјелина унутар појединих правних дисциплина.

Услов за упис на други циклус студија је завршен први циклус одговарајућих академских студија са стечених 240 ECTS бодова.

Општи циљеви који треба да буду остварени реализацијом студијског програма су: ефикасно и рационално високо образовање стручно-научних кадрова из области права; ангажовање наставног кадра са признатим научним резултатима; стручно-научна припремљеност кандидата за наставак образовања, трећи циклус студија (докторат).

Сви предмети су једносеместрални и подобни за овај степен образовања, као предуслов за упис докторских студија одговарајућег усмјерења. На другом циклусу студија досад су одбрањена 62 завршна мастер рада.

У доњој табели дат је приказ наставног плана другог циклуса студија, са седмичним оптерећењем студената.

СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ ЈАВНО ПРАВО

Зимски семестар

Ред.бр.	П Р Е Д М Е Т	С е м е с т а р I (IX)		
		ПР	В	**ECTS**
1.	Методе израде академских и научних радова	3	2	10
2.	Упоредно уставно право	3	2	10
3.	Изборни предмет	3	2	10
4.	Израда семинарских радова	5		
	УКУПНО	**14**	**6**	**30**
		20		

Љетни семестар

Ред.бр.	П Р Е Д М Е Т	С е м е с т а р II (X)		
		ПР	В	**ECTS**
1.	Изборни предмет	3	2	10
2.	Завршни мастер рад	13		20
3.	Израда семинарског рада	2		
	УКУПНО	**18**	**2**	**30**
		20		

Листа изборних предмета

Уставноправна група предмета (студент бира два предмета)

1. Уставно судство
2. Изборно право
3. Међународноправна заштита људских права и слобода

Управноправна група предмета (студент бира два предмета)

1. Судска контрола управе
2. Акти управе и управне процедуре
3. Пореско право

Радноправна група предмета

1. Радни спорови
2. Колективни уговори о раду

Правноисторијска група предмета

1. Уставна историја Србије 1804–1914. године
2. Црква и држава (идеје и институције)

СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ ГРАЂАНСКО ПРАВО

Модул Грађанско право

Зимски семестар

Ред. бр.	ПРЕДМЕТ	Семестар I (IX)		
		ПР	В	ECTS
1.	Методе израде академских и научних радова	3	2	10
2.	Правни послови грађанског права	3	2	10
3.	Изборни предмет	3	2	10
4.	Израда семинарских радова	5		
	УКУПНО	**14**	**6**	**30**
		20		

Љетни семестар

Ред. бр.	ПРЕДМЕТ	Семестар II (X)		
		ПР	В	ECTS
1.	Теорија ванпарничног поступка	3	2	10
2.	Завршни мастер рад	13		20
3.	Израда семинарског рада	2		
	УКУПНО	**18**	**2**	**30**
		20		

Листа изборних предмета

1. Правосудно организационо право
2. Нотаријално право
3. Стварноправно обезбјеђење потраживања
4. Теорија извршног поступка
5. Облигационо право – Уговорна одговорност за штету
6. Права дјетета
7. Имовински односи супружника

Модул Пословно право

Зимски семестар

Ред. бр.	П Р Е Д М Е Т	С е м е с т а р I (IX)		
		ПР	В	**ECTS**
1.	Методе израде академских и научних радова	3	2	10
2.	Међународно и упоредно право друштава	3	2	10
3.	Изборни предмет	3	2	10
4.	Израда семинарских радова	5		
	УКУПНО	**14**	**6**	**30**
		20		

Љетни семестар

Ред. бр.	П Р Е Д М Е Т	С е м е с т а р II (X)		
		ПР	В	**ECTS**
1.	Међународно привредно право	3	2	10
2.	Завршни мастер рад	13		20
3.	Израда семинарског рада	2		
	УКУПНО	**18**	**2**	**30**
		20		

Листа изборних предмета

1. Право конкуренције
2. Берзанско право
3. Стечајно право
4. Арбитражно право
5. Међународни промет услуга
6. Међународно приватно право ЕУ
7. Право интелектуалне својине и информационо друштво

СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ КРИВИЧНО ПРАВО

Зимски семестар

Ред. бр.	ПРЕДМЕТ	Семестар I (IX)		
		ПР	В	ECTS
1.	Методе израде академских и научних радова	3	2	10
2.	Малољетничко кривично право	3	2	10
3.	Изборни предмет	3	2	10
4.	Израда семинарских радова	5		
	УКУПНО	**14**	**6**	**30**
		20		

Љетни семестар

Ред. бр.	ПРЕДМЕТ	Семестар II (X)		
		ПР	В	ECTS
1.	Изборни предмет	3	2	10
2.	Завршни мастер рад	13		20
3.	Израда семинарског рада	2		
	УКУПНО	**18**	**2**	**30**
		20		

Листа изборних предмета

Листа 1 (зимски семестар)

1. Виктимологија
2. Упоредно кривично право

Листа 2 (љетни семестар)

1. Право извршења кривичних санкција
2. Организовани криминалитет

ТРЕЋИ ЦИКЛУС СТУДИЈА

Правни факултет је у академској 2024/2025. години покренуо трећи циклус академских студија за стицање академске титуле и научног звања доктора правних наука. На иницијативу декана Факултета, покренута је активност на почетној акредитацији студијског програма, организована широка расправа о томе како докторски студиј треба да буде обликован, образована радна група коју су чинили сви наставници, који су имали прилику да активно учествују у обликовању наставног плана и програма, и обављени разговори са представницима правосудних и других институција и организација, како би се чуло и њихово мишљење.

Студије су организоване у складу са Законом о високом образовању Републике Српске и болоњским принципима. Настава се изводи на студијском програму Право у сједишту Факултета у Палама и у Одјељењу ван сједишта у Бијељини. Досад су уписане три генерације студената.

Факултет нуди јединствен студијски програм трећег циклуса студија који је замишљен као интердисциплинарни студиј, јер знатан број предмета у оквиру своје садржине изучава двије или више правних дисциплина. Студенти стичу продубљена и фундаментална знања, што не би било могуће у пуној мјери без интердисциплинарног приступа. Они могу да разумију друштвене феномене и правне институте у њиховој пуноћи, да их повезују и изучавају њихову међузависност. Такав приступ омогућава им да разумију не само природу правних института већ и појединих сегмената правног система, на концу и правног система у цјелини. Интердисциплинарност доприноси критичком сагледавању појединих правних института, сегмената и цјелине правног система, као и развијању способности да се они научно истражују и предлажу нова и другачија рјешења. Циљ није ограничен на то да студенти стичу нова теоријска знања, већ и да буду оспособљени да друштвене и правне феномене разумију, критички анализирају и доприносе њиховом превазилажењу или усавршавању. Научни потенцијал студената тиме се развија и стварају претпоставке да они, својим научним радом, доприносе унапређењу правних наука и правног система.

Студенти могу да се опредијеле за један од три понуђена смјера: јавноправни, грађанскоправни и кривичноправни. У оквиру јавноправног смјера предвиђена су три модула: уставноправни, управноправни и радноправни. Грађанскоправни смјер такође има три модула: грађанскоправни модул I, грађанскоправни модул II и пословноправни модул.

Докторски студиј траје три године, односно шест семестара, са укупно 180 ECTS бодова. У првом семестру студенти овладавају вјештинама писања и представљања рада. У оквиру сваког смјера предвиђена су три обавезна и један изборни предмет, који се слушају у другом, трећем и четвртом семестру. Методологија права обавезни је предмет на свим смјеровима и слуша се у првој години студија. Трећа година, односно пети и шести семестар предвиђени су за писање и одбрану докторске дисертације.



► *Свечана академија поводом Дана Правног факултета 2024. године*

Завршетком студија, студенти стичу научно звање доктор правних наука, у зависности од одабраног смјера.

Општи циљеви који треба да буду остварени реализацијом студијског програма су: стицање продубљених теоријских знања из одговарајућих правних дисциплина; овладавање научном методологијом потребном за коришћење литературе у научне сврхе, истраживање теоријских проблема, писање научних радова, учешће на научним конференцијама, и др.; стицање способности да се стечена теоријска знања користе за уочавање најсложенијих проблема функционисања правног система и њихово рјешавање, полазећи од правнотеоријских и упоредноправних знања и достигнућа; развијање способности самосталног, критичког и креативног научног мишљења о теоријским питањима и функционисању правног система итд.

Руководилац трећег циклуса студија је проф. др Свјетлана Ивановић.

У доњој табели дат је приказ наставног плана трећег циклуса студија.

ЈАВНОПРАВНИ СМЈЕР

УСТАВНОПРАВНИ МОДУЛ

I ГОДИНА СТУДИЈА											
НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ			Часова недјељно				Укупно часова наставе	СРС	Укупно сати по предмету	Број ECTS	Услов за полагање
			I сем.		II сем.						
Бр.	Шифра предмета	НАЗИВ ПРЕДМЕТА	П	СИР	П	СИР					
1	ПФ-3-1	Методологија права	2	2	-	-	**60**	**390**	450	**15**	-
2	ПФ-3-29	Писање и представљање рада	0	3	-	-	**45**	**405**	450	**15**	-
3	ПФ-3-5	Уставне институције	-	-	2	2	**60**	**390**	450	**15**	-
4	ПФ-3-30	Научни чланак	-	-	0	3	**45**	**405**	450	**15**	-
Укупно активне наставе			**7**		**7**		**210**	**1590**	**1800**	**60**	**-**

II ГОДИНА СТУДИЈА											
НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ			Часова недјељно				Укупно часова наставе	СРС	Укупно сати по предмету	Број ECTS	Услов за полагање
			I сем.		II сем.						
Бр.	Шифра предмета	НАЗИВ ПРЕДМЕТА	П	СИР	П	СИР					
1	ПФ-3-9	Људска права	2	2	-	-	**60**	**390**	450	**15**	-
2	ПФ-3-8 ПФ-3-26	Изборни предмет	2	2	-	-	**60**	**390**	450	**15**	-
3	ПФ-3-13	Парламентарно право	-	-	2	2	**60**	**390**	450	**15**	-
4	ПФ-3-32	Припрема и одбрана пројекта докторске дисертације	-	-	0	3	**45**	**255**	300	**10**	-
5	ПФ-3-31	Семинарски рад			0	1	**15**	**135**	150	**5**	
Укупно активне наставе			**8**		**8**		**240**	**1560**	**1800**	**60**	**-**

III ГОДИНА СТУДИЈА											
НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ			Часова недјељно				Укупно часова наставе	СРС	Укупно сати по предмету	Број ECTS	Услов за полагање
			I сем.		II сем.						
Бр.	Шифра предмета	НАЗИВ ПРЕДМЕТА	П	СИР	П	СИР					
1	ПФ-3-33	Израда докторске дисертације	0	5	-	-	**75**	**675**	750	**25**	-
2	ПФ-3-34	Извјештавање о изради докторске дисертације 1	0	1	-	-	**15**	**135**	150	**5**	-
3	ПФ-3-35	Извјештавање о изради докторске дисертације 2	-	-	0	1	**15**	**135**	150	**5**	-
4	ПФ-3-36	Израда и одбрана докторске дисертације	-	-	0	5	**75**	**675**	750	**25**	-
Укупно активне наставе			**6**		**6**		**180**	**1620**	**1800**	**60**	**-**

УПРАВНОПРАВНИ МОДУЛ

I ГОДИНА СТУДИЈА

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ			Часова недјељно				Укупно часова наставе	СРС	Укупно сати по предмету	Број ECTS	Услов за полагање
			I сем.		II сем.						
Бр.	Шифра предмета	НАЗИВ ПРЕДМЕТА	П	СИР	П	СИР					
1	ПФ-3-1	Методологија права	2	2	-	-	**60**	**390**	450	**15**	-
2	ПФ-3-29	Писање и представљање рада	0	3	-	-	**45**	**405**	450	**15**	-
3	ПФ-3-6	Управно право – одабране теме	-	-	2	2	**60**	**390**	450	**15**	-
4	ПФ-3-30	Научни чланак	-	-	0	3	**45**	**405**	450	**15**	-
Укупно активне наставе			**7**		**7**		**210**	**1590**	**1800**	**60**	**-**

II ГОДИНА СТУДИЈА

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ			Часова недјељно				Укупно часова наставе	СРС	Укупно сати по предмету	Број ECTS	Услов за полагање
			I сем.		II сем.						
Бр.	Шифра предмета	НАЗИВ ПРЕДМЕТА	П	СИР	П	СИР					
1	ПФ-3-11	Посебно управно право	2	2	-	-	**60**	**390**	450	**15**	-
2	ПФ-3-8 ПФ-3-26	Изборни предмет	2	2	-	-	**60**	**390**	450	**15**	-
3	ПФ-3-12	Јавна управа	-	-	2	2	**60**	**390**	450	**15**	-
4	ПФ-3-32	Припрема и одбрана пројекта докторске дисертације	-	-	0	3	**45**	**255**	300	**10**	-
5	ПФ-3-31	Семинарски рад			0	1	**15**	**135**	150	**5**	
Укупно активне наставе			**8**		**8**		**240**	**1560**	**1800**	**60**	**-**

III ГОДИНА СТУДИЈА

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ			Часова недјељно				Укупно часова наставе	СРС	Укупно сати по предмету	Број ECTS	Услов за полагање
			I сем.		II сем.						
Бр.	Шифра предмета	НАЗИВ ПРЕДМЕТА	П	СИР	П	СИР					
1	ПФ-3-33	Израда докторске дисертације	0	5	-	-	**75**	**675**	750	**25**	-
2	ПФ-3-34	Извјештавање о изради докторске дисертације 1	0	1	-	-	**15**	**135**	150	**5**	-
3	ПФ-3-35	Извјештавање о изради докторске дисертације 2	-	-	0	1	**15**	**135**	150	**5**	-
4	ПФ-3-36	Израда и одбрана докторске дисертације	-	-	0	5	**75**	**675**	750	**25**	-
Укупно активне наставе			**6**		**6**		**180**	**1620**	**1800**	**60**	**-**

РАДНОПРАВНИ МОДУЛ

I ГОДИНА СТУДИЈА

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ			Часова недјељно				Укупно часова наставе	СРС	Укупно сати по предмету	Број ECTS	Услов за полагање
			I сем.		II сем.						
Бр.	Шифра предмета	НАЗИВ ПРЕДМЕТА	П	СИР	П	СИР					
1	ПФ-3-1	Методологија права	2	2	-	-	**60**	**390**	450	**15**	-
2	ПФ-3-29	Писање и представљање рада	0	3	-	-	**45**	**405**	450	**15**	-
3	ПФ-3-7	Упоредно радно право	-	-	2	2	**60**	**390**	450	**15**	-
4	ПФ-3-30	Научни чланак	-	-	0	3	**45**	**405**	450	**15**	-
Укупно активне наставе			**7**		**7**		**210**	**1590**	**1800**	**60**	**-**

II ГОДИНА СТУДИЈА

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ			Часова недјељно				Укупно часова наставе	СРС	Укупно сати по предмету	Број ECTS	Услов за полагање
			I сем.		II сем.						
Бр.	Шифра предмета	НАЗИВ ПРЕДМЕТА	П	СИР	П	СИР					
1	ПФ-3-10	Међународно радно право	2	2	-	-	**60**	**390**	450	**15**	-
2	ПФ-3-8 ПФ-3-26	Изборни предмет	2	2	-	-	**60**	**390**	450	**15**	-
3	ПФ-3-14	Право социјалне сигурности	-	-	2	2	**60**	**390**	450	**15**	-
4	ПФ-3-32	Припрема и одбрана пројекта докторске дисертације	-	-	0	3	**45**	**255**	300	**10**	-
5	ПФ-3-31	Семинарски рад			0	1	**15**	**135**	150	**5**	
Укупно активне наставе			**8**		**8**		**240**	**1560**	**1800**	**60**	**-**

III ГОДИНА СТУДИЈА

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ			Часова недјељно				Укупно часова наставе	СРС	Укупно сати по предмету	Број ECTS	Услов за полагање
			I сем.		II сем.						
Бр.	Шифра предмета	НАЗИВ ПРЕДМЕТА	П	СИР	П	СИР					
1	ПФ-3-33	Израда докторске дисертације	0	5	-	-	**75**	**675**	750	**25**	-
2	ПФ-3-34	Извјештавање о изради докторске дисертације 1	0	1	-	-	**15**	**135**	150	**5**	-
3	ПФ-3-35	Извјештавање о изради докторске дисертације 2	-	-	0	1	**15**	**135**	150	**5**	-
4	ПФ-3-36	Израда и одбрана докторске дисертације	-	-	0	5	**75**	**675**	750	**25**	-
Укупно активне наставе			**6**		**6**		**180**	**1620**	**1800**	**60**	**-**

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ НА ЈАВНОПРАВНОМ СМЈЕРУ – СВИ МОДУЛИ (БИРА СЕ ЈЕДАН):

1. Извори права Европске уније
2. Национални споменици јавног права

ГРАЂАНСКОПРАВНИ СМЈЕР

ГРАЂАНСКОПРАВНИ МОДУЛ I

I ГОДИНА СТУДИЈА

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ			Часова недјељно				Укупно часова наставе	СРС	Укупно сати по предмету	Број ECTS	Услов за полагање
			I сем.		II сем.						
Бр.	Шифра предмета	НАЗИВ ПРЕДМЕТА	П	СИР	П	СИР					
1	ПФ-3-1	Методологија права	2	2	-	-	**60**	**390**	450	**15**	-
2	ПФ-3-29	Писање и представљање рада	0	3	-	-	**45**	**405**	450	**15**	-
3	ПФ-3-24	Уговори у римском и савременом праву	-	-	2	2	**60**	**390**	450	**15**	-
4	ПФ-3-30	Научни чланак	-	-	0	3	**45**	**405**	450	**15**	-
Укупно активне наставе			**7**		**7**		**210**	**1590**	**1800**	**60**	**-**

II ГОДИНА СТУДИЈА

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ			Часова недјељно				Укупно часова наставе	СРС	Укупно сати по предмету	Број ECTS	Услов за полагање
			I сем.		II сем.						
Бр.	Шифра предмета	НАЗИВ ПРЕДМЕТА	П	СИР	П	СИР					
1	ПФ-3-23	Средства обезбјеђења и учвршћивања потраживања	2	2	-	-	**60**	**390**	450	**15**	-
2	ПФ-3-21 ПФ-3-25	Изборни предмет	2	2	-	-	**60**	**390**	450	**15**	-
3	ПФ-3-15	Алтернативно рјешавање спорова	-	-	2	2	**60**	**390**	450	**15**	-
4	ПФ-3-32	Припрема и одбрана пројекта докторске дисертације	-	-	0	3	**45**	**255**	300	**10**	-
5	ПФ-3-31	Семинарски рад			0	1	**15**	**135**	150	**5**	
Укупно активне наставе			**8**		**8**		**240**	**1560**	**1800**	**60**	**-**

III ГОДИНА СТУДИЈА

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ			Часова недјељно				Укупно часова наставе	СРС	Укупно сати по предмету	Број ECTS	Услов за полагање
			I сем.		II сем.						
Бр.	Шифра предмета	НАЗИВ ПРЕДМЕТА	П	СИР	П	СИР					
1	ПФ-3-33	Израда докторске дисертације	0	5	-	-	**75**	**675**	750	**25**	-
2	ПФ-3-34	Извјештавање о изради докторске дисертације 1	0	1	-	-	**15**	**135**	150	**5**	-
3	ПФ-3-35	Извјештавање о изради докторске дисертације 2	-	-	0	1	**15**	**135**	150	**5**	-
4	ПФ-3-36	Израда и одбрана докторске дисертације	-	-	0	5	**75**	**675**	750	**25**	-
Укупно активне наставе			**6**		**6**		**180**	**1620**	**1800**	**60**	**-**

ГРАЂАНСКОПРАВНИ МОДУЛ II

I ГОДИНА СТУДИЈА

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ			Часова недјељно				Укупно часова наставе	СРС	Укупно сати по предмету	Број ECTS	Услов за полагање
			I сем.		II сем.						
Бр.	Шифра предмета	НАЗИВ ПРЕДМЕТА	П	СИР	П	СИР					
1	ПФ-3-1	Методологија права	2	2	-	-	**60**	**390**	450	**15**	-
2	ПФ-3-29	Писање и представљање рада	0	3	-	-	**45**	**405**	450	**15**	-
3	ПФ-3-22	Савремене тенденције у породичном и насљедном праву	-	-	2	2	**60**	**390**	450	**15**	-
4	ПФ-3-30	Научни чланак	-	-	0	3	**45**	**405**	450	**15**	-
Укупно активне наставе			**7**		**7**		**210**	**1590**	**1800**	**60**	**-**

II ГОДИНА СТУДИЈА

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ			Часова недјељно				Укупно часова наставе	СРС	Укупно сати по предмету	Број ECTS	Услов за полагање
			I сем.		II сем.						
Бр.	Шифра предмета	НАЗИВ ПРЕДМЕТА	П	СИР	П	СИР					
1	ПФ-3-19	Овлашћења нотара у породичним и насљедноправним стварима	2	2	-	-	**60**	**390**	450	**15**	-
2	ПФ-3-21 ПФ-3-25	Изборни предмет	2	2	-	-	**60**	**390**	450	**15**	-
3	ПФ-3-20	Посебни породични поступци	-	-	2	2	**60**	**390**	450	**15**	-
4	ПФ-3-32	Припрема и одбрана пројекта докторске дисертације	-	-	0	3	**45**	**255**	300	**10**	-
5	ПФ-3-31	Семинарски рад			0	1	**15**	**135**	150	**5**	
Укупно активне наставе			**8**		**8**		**240**	**1560**	**1800**	**60**	**-**

III ГОДИНА СТУДИЈА

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ			Часова недјељно				Укупно часова наставе	СРС	Укупно сати по предмету	Број ECTS	Услов за полагање
			I сем.		II сем.						
Бр.	Шифра предмета	НАЗИВ ПРЕДМЕТА	П	СИР	П	СИР					
1	ПФ-3-33	Израда докторске дисертације	0	5	-	-	**75**	**675**	750	**25**	-
2	ПФ-3-34	Извјештавање о изради докторске дисертације 1	0	1	-	-	**15**	**135**	150	**5**	-
3	ПФ-3-35	Извјештавање о изради докторске дисертације 2	-	-	0	1	**15**	**135**	150	**5**	-
4	ПФ-3-36	Израда и одбрана докторске дисертације	-	-	0	5	**75**	**675**	750	**25**	-
Укупно активне наставе			**6**		**6**		**180**	**1620**	**1800**	**60**	**-**

ПОСЛОВНОПРАВНИ МОДУЛ

I ГОДИНА СТУДИЈА

Бр.	Шифра предмета	НАЗИВ ПРЕДМЕТА	Часова недјељно I сем. П	Часова недјељно I сем. СИР	Часова недјељно II сем. П	Часова недјељно II сем. СИР	Укупно часова наставе	СРС	Укупно сати по предмету	Број ECTS	Услов за полагање
1	ПФ-3-1	Методологија права	2	2	-	-	**60**	**390**	450	**15**	-
2	ПФ-3-29	Писање и представљање рада	0	3	-	-	**45**	**405**	450	**15**	-
3	ПФ-3-18	Корпоративно управљање – правни аспекти	-	-	2	2	**60**	**390**	450	**15**	-
4	ПФ-3-30	Научни чланак	-	-	0	3	**45**	**405**	450	**15**	-
Укупно активне наставе			**7**		**7**		**210**	**1590**	**1800**	**60**	**-**

II ГОДИНА СТУДИЈА

Бр.	Шифра предмета	НАЗИВ ПРЕДМЕТА	Часова недјељно I сем. П	Часова недјељно I сем. СИР	Часова недјељно II сем. П	Часова недјељно II сем. СИР	Укупно часова наставе	СРС	Укупно сати по предмету	Број ECTS	Услов за полагање
1	ПФ-3-17	Заштита права путника у саобраћајном праву	2	2	-	-	**60**	**390**	450	**15**	-
2	ПФ-3-21 ПФ-3-25	Изборни предмет	2	2	-	-	**60**	**390**	450	**15**	-
3	ПФ-3-16	Заштита нематеријалних добара у савременом праву	-	-	2	2	**60**	**390**	450	**15**	-
4	ПФ-3-32	Припрема и одбрана пројекта докторске дисертације	-	-	0	3	**45**	**255**	300	**10**	-
5	ПФ-3-31	Семинарски рад			0	1	**15**	**135**	150	**5**	
Укупно активне наставе			**8**		**8**		**240**	**1560**	**1800**	**60**	**-**

III ГОДИНА СТУДИЈА

Бр.	Шифра предмета	НАЗИВ ПРЕДМЕТА	Часова недјељно I сем. П	Часова недјељно I сем. СИР	Часова недјељно II сем. П	Часова недјељно II сем. СИР	Укупно часова наставе	СРС	Укупно сати по предмету	Број ECTS	Услов за полагање
1	ПФ-3-33	Израда докторске дисертације	0	5	-	-	**75**	**675**	750	**25**	-
2	ПФ-3-34	Извјештавање о изради докторске дисертације 1	0	1	-	-	**15**	**135**	150	**5**	-
3	ПФ-3-35	Извјештавање о изради докторске дисертације 2	-	-	0	1	**15**	**135**	150	**5**	-
4	ПФ-3-36	Израда и одбрана докторске дисертације	-	-	0	5	**75**	**675**	750	**25**	-
Укупно активне наставе			**6**		**6**		**180**	**1620**	**1800**	**60**	**-**

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ НА ГРАЂАНСКОПРАВНОМ СМЈЕРУ – СВИ МОДУЛИ (БИРА СЕ ЈЕДАН):

1. Право и дигиталне технологије – одабране теме
2. *Bona fides* римског права

КРИВИЧНОПРАВНИ СМЈЕР

I ГОДИНА СТУДИЈА

Бр.	Шифра предмета	НАЗИВ ПРЕДМЕТА	Часова недељно I сем. П	Часова недељно I сем. СИР	Часова недељно II сем. П	Часова недељно II сем. СИР	Укупно часова наставе	СРС	Укупно сати по предмету	Број ECTS	Услов за полагање
1	ПФ-3-1	Методологија права	2	2	-	-	**60**	**390**	450	**15**	-
2	ПФ-3-29	Писање и представљање рада	0	3	-	-	**45**	**405**	450	**15**	-
3	ПФ-3-2	Кривично право	-	-	2	2	**60**	**390**	450	**15**	-
4	ПФ-3-30	Научни чланак	-	-	0	3	**45**	**405**	450	**15**	-
Укупно активне наставе			**7**		**7**		**210**	**1590**	**1800**	**60**	**-**

II ГОДИНА СТУДИЈА

Бр.	Шифра предмета	НАЗИВ ПРЕДМЕТА	Часова недељно I сем. П	Часова недељно I сем. СИР	Часова недељно II сем. П	Часова недељно II сем. СИР	Укупно часова наставе	СРС	Укупно сати по предмету	Број ECTS	Услов за полагање
1	ПФ-3-3	Кривично процесно право	2	2	-	-	**60**	**390**	450	**15**	Кривично право
2	ПФ-3-28 ПФ-3-4	Изборни предмет	2	2	-	-	**60**	**390**	450	**15**	-
3	ПФ-3-27	Криминалистичка тактика и методика	-	-	2	2	**60**	**390**	450	**15**	Кривично процесно право
4	ПФ-3-32	Припрема и одбрана пројекта докторске дисертације	-	-	0	3	**45**	**255**	300	**10**	-
5	ПФ-3-31	Семинарски рад			0	1	**15**	**135**	150	**5**	
Укупно активне наставе			**8**		**8**		**240**	**1560**	**1800**	**60**	**-**

III ГОДИНА СТУДИЈА

Бр.	Шифра предмета	НАЗИВ ПРЕДМЕТА	Часова недељно I сем. П	Часова недељно I сем. СИР	Часова недељно II сем. П	Часова недељно II сем. СИР	Укупно часова наставе	СРС	Укупно сати по предмету	Број ECTS	Услов за полагање
1	ПФ-3-33	Израда докторске дисертације	0	5	-	-	**75**	**675**	750	**25**	-
2	ПФ-3-34	Извјештавање о изради докторске дисертације 1	0	1	-	-	**15**	**135**	150	**5**	-
3	ПФ-3-35	Извјештавање о изради докторске дисертације 2	-	-	0	1	**15**	**135**	150	**5**	-
4	ПФ-3-36	Израда и одбрана докторске дисертације	-	-	0	5	**75**	**675**	750	**25**	-
Укупно активне наставе			**6**		**6**		**180**	**1620**	**1800**	**60**	**-**

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ НА КРИВИЧНОПРАВНОМ СМЈЕРУ (БИРА СЕ ЈЕДАН):

1. Еколошки криминал
2. Пенологија

7

ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

Факултет посвећује посебну пажњу ваннаставним активностима, као важном дијелу академског образовања и професионалног развоја студената. Кроз бројне програме који се одвијају сваке академске године, студентима се омогућава да прошире знања из савремених правних области, развију практичне вјештине и стекну искуства која доприносе њиховој припремљености за будући рад на пословима правне струке.

Ваннаставни садржаји обухватају Бесједничку секцију, Дебатни клуб, правне клинике, учешћа на школама, конференцијама и такмичењима, симулације суђења, рад у студентским секцијама и удружењима, као и низ активности од ширег друштвеног значаја. Заједничка одлика ових програма је непосредан контакт са праксом: рад на конкретним случајевима, интерактивне радионице, дискусије са стручњацима, развој говорничких и аргументационих способности, као и стицање сертификованих знања из области које имају растући значај у савременом правном систему (људска права, заштита дјеце, насиље у породици, миграције, еколошко право и др.).

ПРАВНЕ КЛИНИКЕ

Студенти имају могућност да похађају **Клинику избјегличког права**, коју организује UNHCR, у сарадњи са нашим факултетом, Правним факултетом Универзитета у Сарајеву, Министарством безбједности Босне и Херцеговине, Министарством за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине и Удружењем „Ваша права БиХ“. Студенти имају прилику да стекну нова и прошире постојећа знања из области избјегличког права, упознају се са међународним и домаћим правним оквиром заштите избјеглица и азиланата и разматрају конкретне случајеве из праксе.

У сарадњи са Центром за људска права из Мостара, више пута је одржана **Правна клиника „Правда за дјецу“**, у оквиру пројекта „Правда за свако дијете“, који реализује UNICEF. Настава је обухватала теоријска предавања, практичне радионице и анализу конкретних случајева из области заштите права и интереса дјетета. Након реализације Клинике објављен је и зборник радова који садржи научне и стручне прилоге предавача.

Реализована је **Правна клиника „Заштита од насиља у породици“**, уз финансијску подршку Амбасаде САД у Босни и Херцеговини. Студенти су слушали предавања универзитетских професора и представника институција које поступају у случајевима насиља у породици, а потом су учествовали у практичном раду са адвокатом ангажованим у оквиру пројекта. Отворена је и SOS линија за жртве насиља у породици, са циљем пружања бесплатне правне помоћи и информисања о правима и могућностима њиховог остваривања. Студенти су имали прилику да се упознају са организацијом и радом сигурних кућа.



► *Клиника избјегличког права 2024. године*





► *SLP правна клиника*



► *SLP правна клиника*



► *Састанак са делегацијом Савјета Европе у Босни и Херцеговини*

На основу Меморандума о разумијевању и сарадњи којег је Правни факултет потписао са Националним центром за државне судове (NCSC) – Канцеларија у БиХ, одржана је **Правна клиника „Вјештине заступања у кривичном поступку“**. У склопу Клинике студенти су похађали практичну наставу уз подршку истакнутих правних практичара из Суда Босне и Херцеговине, Окружног јавног тужилаштва у Источном Сарајеву и адвоката. Програм је обухватио посјете судовима, праћење суђења и учешће у симулацији главног претреса.

Програм **Еколошке правне клинике**, коју је уз финансијску подршку Мисије OSCE у Босни и Херцеговини организовало Удружење „Aarhus центар у БиХ“, био је усмјерен на практичну обуку студената за примјену прописа из области заштите животне средине, са посебним нагласком на Архуску конвенцију и рад на конкретним случајевима.

УЧЕШЋЕ НА ШКОЛАМА, КОНФЕРЕНЦИЈАМА, ТАКМИЧЕЊИМА И СИМУЛАЦИЈАМА СУЂЕЊА

Учешће у раду школа које организује наш факултет или други субјекти значајан је облик рада студената, који им омогућава да стекну нова знања и познанства. Факултет је омогућио студентима учешће на неколико **љетних школа** које је организовала **Европска организација за јавно право** (EPLO): 1) Migration Summer School, на тему „Rethinking the governance of migrant and refugee integration at local level"; 2) „Global Administrative Law in Practice"; 3) „ELGS Summer School on Artificial Intelligence"; 4) „Academy of European Public Law (AEPL)".

Студенти су у више наврата учествовали у раду **међународне љетне школе** коју наш универзитет организује у сарадњи са универзитетима у Сарајеву и Милану – Бикока. Једна од тих школа, на тему **„Преиспитивање културе толеранције: Европа, границе и миграције"**, одржана је у сједишту нашег факултета на Палама. Школа је била посвећена миграцијама, са посебним освртом на питања ратних и савремених миграција, промјене европских граница, као и појаве национализма и популизма у Европи. У раду школе учествовали су студенти из Босне и Херцеговине, Италије, Њемачке, Аустрије, Србије, Румуније, Бугарске и Сјеверне Македоније.

Студенти су учествовали у раду већег броја **других љетних школа**: **Школе родне равноправности**, коју је Факултет три пута организовао, уз подршку Gender центра Владе Републике Српске, UN Women у БиХ и USAID-а;



► *Полазници Школе родне равноправности*

Прве златиборске школе позитивног права, у организацији Правног факултета Универзитета у Београду и Уније студената Правног факултета, уз учешће око 450 студената из Србије, Босне и Херцеговине, Црне Горе, Хрватске и Словеније; љетне школе људских права **„Подршка досљедној примјени Европске конвенције о људским правима и олакшавање извршења пресуда Европског суда за људска права у Босни и Херцеговини"**; **Школе медијског права** на тему



„SLAPP поступци и опасности за слободу изражавања"; **Школе медијског права** на тему „Право на приватност у дигиталном добу", у оквиру које је одржано такмичење на коме су екипе наших студената освојиле прво и друго мјесто; **Регионалне школе људских права**, организоване од стране Савјета Европе, на којој су учествовали студенти из земаља региона, а тема је била „Људска права и нове технологије"; љетне школе људских права за студенте правних факултета из Босне и Херцеговине и региона у оквиру пројекта Савјета Европе **„Иницијатива за правну сигурност и ефикасно правосуђе у Босни и Херцеговини – Фаза III"**, посвећене превенцији насиља над женама и људским правима.

Студенти су учествовали на више конференција: конференцији **„Кораци ка родној равноправности у земљишној администрацији у БиХ – Твој род, твоја права!"**, одржаној у Сарајеву у оквиру CILAP пројекта, чији циљ је унапређење капацитета и ефикасности земљишне администрације у Босни и Херцеговини; Првој међународној студентској конференцији **„Мултиетничност – снага нове генерације"**, уз учешће студената из Италије, Египта, Индије, Србије и Босне и Херцеговине; **Конференцији студената права**, одржаној у Бањој Луци, на којој је било говора о студентском организовању и организованом и међународном криминалитету; **Конференцији „Приступ дјеце правди"**, одржаној у Сарајеву, у згради Парламентарне скупштине; међународној конференцији **Belgrade International Model United Nations (BIMUN)**, која окупља стотине студената из више десетина држава свијета, на којој студенти воде дебате о актуелним свјетским питањима и израђују резолуције у складу са правилима процедуре УН.

Студенти Правног факултета учествовали су на **Специјалистичком курсу „International Refugee Law"**, организованом у сарадњи са Правним факултетом у Београду и UNHCR мисијом. Предавачи на курсу били су истраживачи Института за хуманитарно право из Сан Рема, службеници UNHCR-а, професори правних факултета и реномирани свјетски експерти из ове области међународног права.





► *Организатори и учесници такмичења у симулацији кривичног поступка*

Учешће у **симулацијама суђења** из различитих грана права као облик такмичења важно је за стицање нових знања, развој вјештина и упознавање са правом из другачијег угла. Факултет његује ову ваннаставну активност, а студенти препознају њен значај, атрактивност и изазовност. Не изненађује, стога, што су досад учествовали у више симулација суђења: у Мостару на такмичењима у симулацији суђења пред Европским судом за људска права **Moot Court Competition „Ius versus iustitiam“**, које је организовао Правни факултет Свеучилишта у Мостару; у Бањој Луци у **симулацији суђења из области медијског права,** у пројекту који организује Иницијатива младих за људска права у БиХ; на **такмичењу у симулацији кривичног поступка**, које је организовао Правни факултет у Нишу, када је наша студенткиња освојила награду за најбољег свједока; *Willem C. Vis International Commercial Arbitration Moot* такмичењу у **симулацији арбитражног поступка**, када су у Бечу постигли одличан резултат међу екипама сто правних факултета.

Опредјељење за учешће у овој активности дошло је до изражаја и када је факултет (2024. године) био домаћин и организатор такмичења у симулацији кривичног поступка, које се одржавало у просторијама Центра за високо образовање и



► *Учесници такмичења у симулацији кривичног поступка одржаног 2024. године*



► *Студенти на такмичењу у Мостару*

Основног суда у Бијељини. На такмичењу су поред тима нашег факултета учествовали и тимови правних факултета из Ниша, Крагујевца и Новог Сада. У саставу судећих вијећа, који су имали улогу жирија, налазили су се угледне судије и адвокати с вишегодишњим, а и вишедеценијским искуством поступања у кривичним предметима. Екипа нашег факултета освојила је прво мјесто. Студенткиња нашег факултета освојила је и диплому за процесну улогу најбољег браниоца. Такмичење је организовала виша асистенткиња Љубана Сладић, ма.

Студенти Правног факултета освојили су прво и треће мјесто на **такмичењу из познавања правне терминологије** на енглеском језику и права Европске уније. На такмичењу које је организовала Дирекција за европске интеграције, уз подршку Амбасаде Шведске, окупили су се студенти правних факултета у Босни и Херцеговини.

У Сочију (Руска Федерација) одржан је **Свјетски фестивал младих 2024**, на коме је учествовало 110 земаља са преко 20.000 делегата. На том фестивалу учествовала је и студенткиња Правног факултета. Учесницима је пружена прилика да учествују у различитим облицима културног, научног, образовног, музичког и спортског програма.

БЕСЈЕДНИЧКА СЕКЦИЈА

Бесједничку секцију основао је давне 2000. године проф. др Новица Војиновић. Њен рад зановио је прије петнаест година проф. др Димитрије Ћеранић и њоме руководи и данас, уз помоћ проф. др Ђорђа Мариловића. Секција годинама успјешно представља Факултет на бројним културним манифестацијама и фестивалима бесједништва у Републици Српској и Србији.

Чланови Секције редовно учествују на такмичењу у бесједништву у оквиру љетне културне манифестације **„Кул јул“** у Шековићи-



► *Бесједници на манифестацији „Вишњићеви дани“ 2024. године*



► *Бесједници на такмичењу „Јул кул“*





► *Вече културе у Бијељини*

ма, гдје годинама заредом освајају прво, друго и треће мјесто. Запажене резултате остварују и на Такмичењу у бесједништву у оквиру **„Нушићијаде“** у Ивањици, на којем су освојили прво мјесто, два пута треће мјесто и плакету за надахнуту бесједу.

Студенти Правног факултета успјешно су наступали и на фестивалу **„SIRMIUM LUX VERBI – СИРМИЈУМ СВЕТЛОСТ РЕЧИ“** у Сремској Митровици, гдје је једна бесједа проглашена најбољом по оцјени публике, а освојено је и друго мјесто по оцјени стручног жирија. На такмичењу у бесједништву у Музеју Војводине, у организацији Удружења „Срби са Дрине“, студент Правног факултета освојио је прво мјесто.

Бесједничка секција редовно учествује и на такмичењу у оквиру **„Вишњићевих дана“** у Бијељини, гдје су њени чланови више пута освајали прво и друго мјесто, као и на ревијалној Вечери бесједе у оквиру „Кочићевог збора“ у Бањој Луци, гдје студенти говоре своје ауторске бесједе заједно са представницима других правних факултета из региона.

У оквиру културне манифестације **„Дучићеви и Магини сати“** студенткиња Правног факултета говорила је ауторску бесједу приликом свечаног откривања бисте Јовану Дучићу.

Секција је у више наврата у сједишту у Палама и у Одјељењу ван сједишта у Бијељини, организовала културну манифестацију **„Вече културе“**, у оквиру које се одржава такмичење у бесједништву. Ова манифестација обухвата и музичке, књижевне и друге умјетничке садржаје, представљајући стваралаштво студената.

ДЕБАТНИ КЛУБ

На Правном факултету дјелује Дебатни клуб као препознатљив академски форум сусрета студената, у оквиру којег се његују култура дијалога, аргументована расправа и слободно, научно утемељено изношење мишљења. Дебатни клуб, између осталог, треба да буде значајан простор формирања критичког мишљења, реторичке прецизности и развоја правничке аргументације, те данас дјелује као важна карика у образовном и ваннаставном животу Факултета.

Радом Дебатног клуба руководи доц. др Сања Крешталица. Дебатни клуб окупља студенте свих година студија који активно учествују у дебатама, тематским радионицама и симулацијама суђења. Овај облик студентског ангажмана има посебан значај у развоју способности јасног, логички структурираног и аргументовано заснованог излагања, као и у унапређењу вјештина јавног наступа, правничког резоновања и академске комуникације.

Студенти Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву учествовали су на **такмичењу у дебати** на тему „Одгођена правда је ускраћена правда?“, које је организовао Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине у оквиру пројекта „Изградња ефикасног правосуђа у служби грађана“, финансираног од стране Европске уније. Учешће на такмичењима у дебати која организује наш или други факултети биће један од основних облика дјеловања Дебатног клуба.



► *Такмичење у дебати*

ГОСТУЈУЋА ПРЕДАВАЊА

У оквиру активности гостујућих предавања, студенти имају прилику да слушају излагања универзитетских професора, дипломата, судија, адвоката и других стручњака из земље и иностранства о актуелним и класичним правним темама, чиме је наставни процес значајно обогаћен. Нека предавања имају карактер теоријских предавања, чиме студенти стичу продубљена фундаментална знања из правних наука. Друга предавања тичу се функционисања правног система, из позитивноправног или упоредноправног угла, или се односе на националне и међународне политичке односе и проблеме. Гостујућа предавања омогућавају развој међународне сарадње и повећавају видљивост Факултета. Она развијају способност критичког размишљања и анализе из мултидисциплинарног и мултиметодолошког угла.

Студентима је представљена материја заштите личних података, кроз анализу релевантних домаћих прописа и праксе надлежних институција. Одржано је предавање амбасадора Јапана о билатералним односима Јапана и Босне и Херцеговине, поводом обиљежавања годишњице дипломатских односа двију земаља. Организовано је предавање посвећено животу и дјелу Михаила Константиновића, једног од најзначајнијих професора грађанског права XX вијека, праћено анализом његовог доприноса облигационом праву и законодавној дјелатности, као и контроверзи које прате његов јавни ангажман.

У сарадњи са организацијама цивилног друштва реализоване су дебате и јавни часо-



► *Наши професори у посјети Сјеверној Македонији*

несталу и злостављану децу, када је представљен систем *Amber Alert*, који би значајно помогао проналажењу нестале дјеце и спречавању могућих трагедија. Удружење је организовало и предавање клиничког психолога на тему „Страх од неуспјеха“.

Предавања о равноправности полова одржана су у оквиру пројекта „University gender mainstreaming – UNIGEM“, у коме Универзитет у Источном Сарајеву учествује са још 19 универзитета, а предавачи су били професори Правног факултета.

У оквиру наставе на предмету Финансијско

право гостујућа предавања држали су представници Пореске управе Републике Српске. У оквиру наставе из Управног права – процесни дио, студенти су имали прилику да се упознају са управним поступком и управним спором из практичног угла. У оквиру наставе из Права интелектуалне својине студенти су слушали предавања стручњака из Института за интелектуалну својину. Теме које су, између осталог, представљене студентима тицале су се патентног права, права жига и права заштите индустријског дизајна. Студенти су у оквиру наставе из истог предмета слушали предавање адвоката о заштити интелектуалне својине у пракси. У оквиру наставе из Грађанског процесног права одржано је стручно предавање о уређењу међе у ванпарничном поступку, уз анализу судске праксе и конкретних случајева.

Током посљедњих година, интензивно смо започели са организовањем предавања професора европских универзитета. Одржано је предавање професорке са Универзитета Milano-Bicocca о кризи процеса европских интеграција и насљеђу Манифеста „Ventotene“. Професор са Универзитета Сапијенца у Риму држао је предавање о утицају римског права на настанак најзначајнијих правних кодификација у Европи, Латинској Америци и Азији. Професор Правног факултета Универзитета „Magna Graecia“ из Катанцара (Италија), одржао је предавање о заштити устава и правним принципима. Из области римског права реализовано је међународно онлајн предавање о „accidentalia negotii“ и правној природи додатних споразума, уз омогућен симултани превод и активну дискусију са студентима у Палама и Бијељини. Организовано



▸ *Гостовање професора Уралског федералног универзитета из Јекатеринбурга*

је предавање професора с Правног факултета у Сасарију (Италија), једног од водећих свјетских стручњака за римско право. Професори Уралског федералног универзитета држали су у више наврата предавања из области уставног права, а професори Државног финансијског универзитета из Москве држали су неколико пута предавања из финансијског права.

Предавања су у више наврата држали професори и други стручњаци из земаља у окружењу. Професори Правног факултета Универзитета у Београду држали су гостујућа предавања о правној држави односно владавини права, правној нарави тзв. НДХ, те о правном расуђивању. Нека од ових предавања представљају реализацију једног од видова сарадње предвиђених споразумом закљученим између Факултета и Српског удружења за правну и социјалну филозофију (IVR Serbia).



► *Посјета Агенцији за форензику 2023. године*

свећено заштити животне средине. Поред професора два факултета, говорници су биле двије студенткиње Правног факултета које су активисткиње у области заштите животне средине.

СТУДИЈСКЕ ПОСЈЕТЕ ИНСТИТУЦИЈАМА

Студијске посјете представљају важан сегмент практичне наставе на Правном факултету, јер студентима омогућавају непосредно упознавање са радом државних органа, органа локалне самоуправе, правосудних институција, привредних субјеката и међународних организација, повезујући теоријска знања са практичним искуством. Она се редовно организују у посљедњих седам година.

У оквиру наставе из Уставног права студенти су у више наврата посјећивали Парламентарну скупштину Босне и Херцеговине, гдје су се упознали са организацијом, надлежностима и законодавним поступком, те разговарали са посланицима Представничког дома. Истовремено су студенти у сједишту Факултета посјећивали Скупштину Града Источно Сарајево, а студенти Одјељења ван сједишта у Бијељини Скупштину Града Бијељина, пратећи дио њихових сједница и упознајући се на тај начин са њиховим радом.

Више пута организоване су студијске посјете највишим институцијама Републике Српске. Студенти су присуствовали сједницама Народне скупштине Републике Српске, разговарали са представницима законодавне и извршне власти, те посјетили Владу Републике Српске, гдје су се упознали са организацијом рада министарстава и поступком припреме прописа.

У области пословног права организована је посјета Београдској берзи, током које су студенти учествовали у едукативном програму и симулацији трговања, након чега су стекли сертификате, као и Комисији за хартије од вриједности Републике Србије, гдје су упознати са њеним надлежностима и међународном сарадњом.

У оквиру наставе из Криминологије са пенологијом студенти посјећују казнено-поправне заводе, упознајући се са организацијом установа, режимом извршења казни и практичним аспектима пенолошког система.

Реализована је и посјета Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине, гдје су студенти упознати са његовом улогом у правосудном систему и поступком именовања носилаца правосудних функција. У више нав-

рата реализоване су посјете Суду и Тужилаштву Босне и Херцеговине, док се посјете судовима и тужилаштвима реализују као дио студентске праксе.

Међународну компоненту практичне наставе представљају студијске посјете универзитетима у Руској Федерацији. Приликом посјете Универзитету у Воронежу, студенти су боравили и у Кошицама и Кијеву, док су на Универзитету у Воронежу учествовали у предавањима, радионицама, академским камповима и другим програмима, стичући нова знања и искуства кроз сарадњу са страним студентима и наставницима. Факултет је имао свог представника и приликом организовања студијске посјете Уралском федералном универзитету у Јекатеринбургу, учествујући двије седмице у раду „љетног универзитета".

ОСТАЛЕ ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

Факултет континуирано организује и подржава и друге ваннаставне активности које доприносе стручном усавршавању, развоју истраживачких компетенција, друштвеној одговорности и дигиталним вјештинама студената.

Редовно се организује обука за коришћење правне базе **„Параграф лекс"**, највеће базе правних прописа и судске праксе на нашим просторима, намијењена студентима, дипломираним правницима и колегама са других факултета, након које полазници стичу сертификат о оспособљености. Овом активношћу оспособљавамо студенте и колеге дипломиране правнике да се брзо и поуздано упознају са садржајем правних прописа, судском праксом и анализама правних прописа и њихове примјене. Руководилац ове активности је проф. др Димитрије Ћеранић.

Студенти учествују и у бројним стручним едукацијама. У оквиру пројекта Савјета Европе похађали су онлајн обуку о трговини људима, посвећену примјени Конвенције Савјета Европе и међународних стандарда у овој области. У оквиру пројекта „Изградња ефикасног правосуђа у служби грађана", који је реализовао Високи судски и тужилачки савјет БиХ уз подршку Европске уније, похађали су едукацију о раду Одјељења за судску документацију и едукацију Секретаријата ВСТС-а БиХ, а Факултету је омогућен трајни приступ бази судских одлука и релевантним законским текстовима. На Факултету су представљена и издања и услуге Службеног гласника Републике Српске, чиме је додатно оснажена већ успостављена институционална сарадња.

У оквиру Факултета дјелује **Истраживачка група „Јефтимије Јовановић"**, коју је утемељила и води проф. др Станка Стјепановић. Група се бави проучавањем Законоправила Светог Саве, старих српских правних споменика и правничке традиције, а њени чланови организују студијске посјете Музеју Старе српске православне цркве у Сарајеву, Патријаршији и Музеју Српске православне цркве, као и Српској академији наука и уметности у Београду. Професорка Стјепановић заслужна је не само за систематско вишегодишње изучавање Законоправила, већ и за самопријегорне активности на издавању више његових преписа, што без њеног интелектуалног и организационог рада и материјалне подршке не би било могуће.



► *Студенти у посјети Народној скупштини Републике Српске*



► *Студентска пракса у судовима врло је развијена*

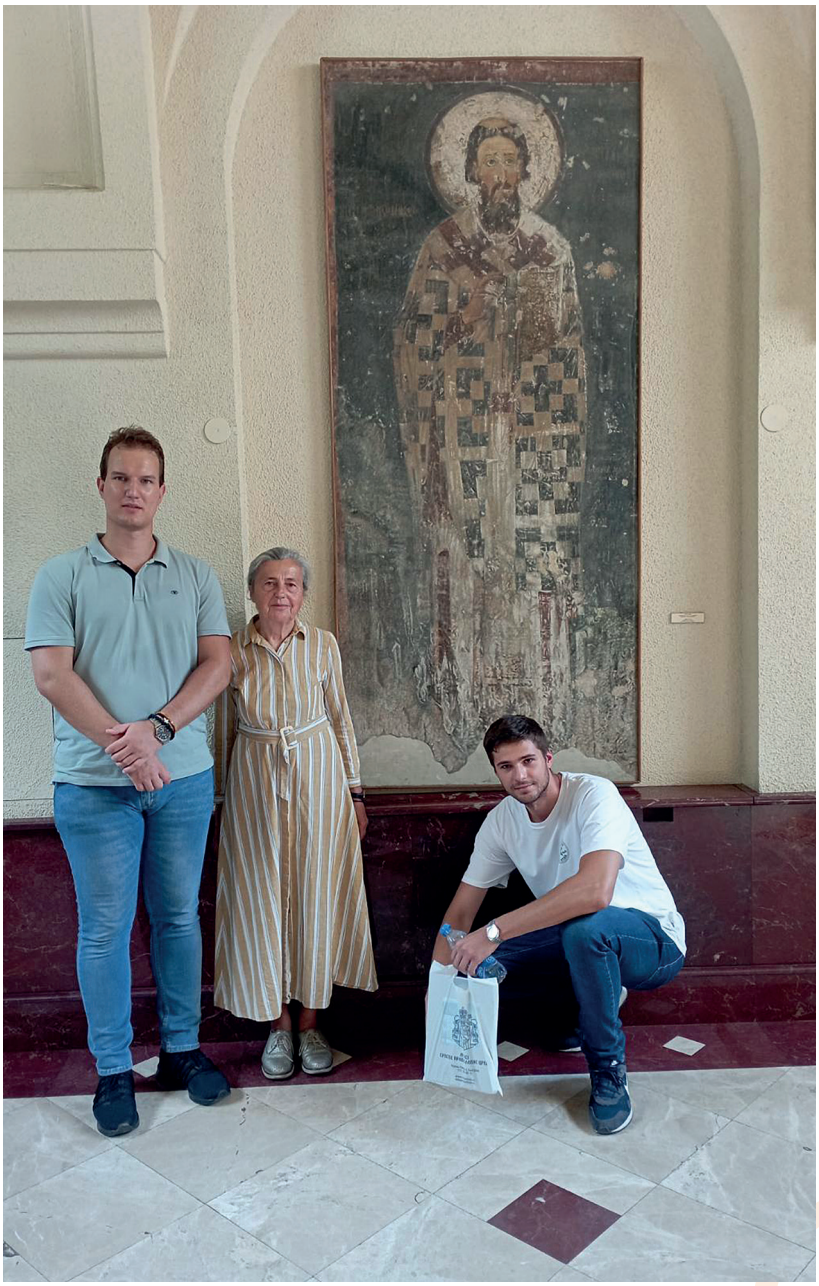
Правни факултет активно учествује и у друштвено одговорним активностима. Управа је након 2019. године у више наврата организовала **акције добровољног давања крви** у Палама и Бијељини, а поводом **Свјетског дана здравља**, у сарадњи са Домом здравља у Бијељини, организују се бесплатни превентивни здравствени прегледи и едукативна предавања.

Факултет је домаћин и суорганизатор бројних стручних радионица. У Центру за високо образовање у Бијељини одржана је **радионица посвећена насиљу у породици**, насиљу над женама и злоупотреби савремених технологија, у организацији удружења „Удружене жене“ из Бање Луке, уз учешће представника правосудних институција, Министарства унутрашњих послова Републике Српске и организација цивилног друштва. Координатор активности била је виши асистент Љубана Сладић, ма.

Професори и студенти Правног факултета редовно учествују у обиљежавању **Европског дана правде**, који се организује у сарадњи са правосудним институцијама, а посвећен је актуелним правним темама. Координатор ове активности је проф. др Ђорђе Мариловић. Факултет је, такође, учествовао у организацији радионице о кривичноправној заштити животне средине, одржане у оквиру пројекта UNDP уз подршку Амбасаде Шведске у Босни и Херцеговини, на којој су наставници и студенти дали значајан допринос.

У сарадњи са Википедијином заједницом Републике Српске организована је **Википедијина радионица**, на којој су студенти обучени за уређивање Википедије и коришћење Вики алата у наставне и истраживачке сврхе.

На иницијативу декана Факултета, од 2026. године биће организован систематски рад са студентима који желе да учествују на свјетским престижним такмичењима из симулације арбитражног поступка **Willem C. Vis International Commercial Arbitration Moot**. Након што је тим наших студената, који су чинили Јелена Гранзов, Владица Радоња, Душица Благојевић и Стефан Ћосовић, постигао одличан резултат 2016. године, на такмичењу у Бечу, у конкуренцији стотину правних факултета, Факултет намјерава да приступи припремању студената за учешће на овим такмичењима на организован и систематски начин. За ову активност задужени су доц. др Драгана Дамјановић и доц. др Ђорђе Перишић.



► *У Музеју Патријаршије СПЦ*

8

НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКИ РАД НА ФАКУЛТЕТУ

Научно-истраживачки рад на Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву одвија се у складу са стратешким циљевима зацртаним Акционим планом развоја. Тренутно је на снази Акциони план развоја за период 2021–2026. година, а до краја године предстоји нам усвајање новог плана.

У оквиру Стратешке области 1: Развој научноистраживачког рада, Акционим планом развоја одређени су стратешки циљеви Правног факултета: а) Унапређење квалитета и обима научноистраживачког рада, и б) Јачање истраживачких капацитета. У погледу остварења ових стратешких циљева предвиђене су конкретне активности, и то: 1) организација научних скупова, 2) објављивање научних часописа и публикација, 3) повећање изврсности резултата научно-истраживачког рада, 4) учешће у домаћим и међународним научно-истраживачким пројектима, 5) повећање видљивости и доступности научно-истраживачког рада, 6) јачање сарадње са другим научно-истраживачким институцијама у региону и шире, те 7) унапређење услова за обављање научно-истраживачког рада. О неким од ових активности биће ријечи у посебним поглављима, а овдје издвајамо само неке.

ОРГАНИЗОВАЊЕ НАУЧНИХ СКУПОВА

Интензиван и систематски научно-истраживачки рад на Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву започео је 2010. године, када је Наставно-научно вијеће донијело одлуку да се убудуће редовно организује **Научни скуп поводом Дана Правног факултета**. Одлучено је да се за Научни скуп поводом Дана Правног факултета сваки пут одреди општа тема која је актуелна и од значаја за развој правних наука у цјелини. Скуп представља прилог настајању умне правничке заједнице коју неће дијелити различите међе, већ ће је спајати свијест о пријекој потреби остваривања различитих вриједности у праву, од оних темељних па све до оних правно-техничких. Саопштени реферати као и закључци са скупа имају циљ да допринесу развоју правне науке у Републици Српској, БиХ, државама региона, али и осталим државама Европе и свијета. На Научном скупу учествују само референти по позиву.

Научни скуп поводом Дана Правног факултета одржан је до сада **четрнаест пута**. На четрнаест одржаних скупова саопштено је скоро **1400 ауторских и коауторских радова** научних посленика из четрдесетак држава са пет континента (Европа, Азија, Сјеверна Америка, Јужна Америка и Африка). У зборницима радова са четрнаест скупова, на око **18.000 страна у 34 тома објављено је скоро 1050 научних радова**.

Скуп се редовно одржава у исто вријеме, крајем октобра уз Дан Факултета, уз поштовање истовјетне концепције скупа која је утврђена 2010. године. Према броју аутора, држава из којих долазе, броју реферата, као и броју и значају суорганизатора, Научни скуп поводом Дана Правног факултета посљедњих неколико година био је **највећи научни скуп у области права који је у тим годинама одржан на тлу цијеле Европе**. На скупу одржаном 2025. године учествовало је **240 аутора и коаутора из 36 држава са пет континената** (Русија, Грчка, Мађарска, Нигерија, Турска, Италија, Кипар, Малезија, Португалија, Оман, Румунија, Пољска, Вијетнам, Словачка, Бугарска, Низоземска, Шпанија, Уједињени Арапски Емирати, Швајцарска, Мексико, Молдавија, Перу, Алжир, Канада, Јужна Африка, Енглеска и Велс, Шри Ланка, Киргистан, Норвешка, Грузија, Мароко, Србија, Хрватска, Црна Гора, Сјеверна Македонија, Босна и Херцеговина – Република Српска и Федерација Босне и Херцеговине) који су саопштили **179 реферата** на српском, руском, енглеском, италијанском, француском, арапском односно матерњим језицима учесника. На свјетским језицима саопштено је скоро 100 реферата.



► *Научни скуп одржан 2024. године*

Суорганизатори **Научног скупа поводом Дана Правног факултета** су **Међународни савез правника** (Международный союз юристов) са сједиштем у Москви, **Европска организација за јавно право** (*European Public Law Organization*) са сједиштем у Атини и **Институт за упоредно право** са сједиштем у Београду. Неколико година суорганизатори Научног скупа били су и Српско удружење за кривичноправну теорију и праксу, Институт за криминолошка и социолошка истраживања као и Српско фискално друштво (Огранак за Србију Међународне фискалне асоцијације / *International Fiscal Association*).

Научни скуп који организујемо класификован је и категорисан од стране Министарства за научно-технолошки развој и високо образовање Републике Српске као **међународни научни скуп од посебног значаја прве категорије**. Наш скуп један је од три најбоље рангирана у

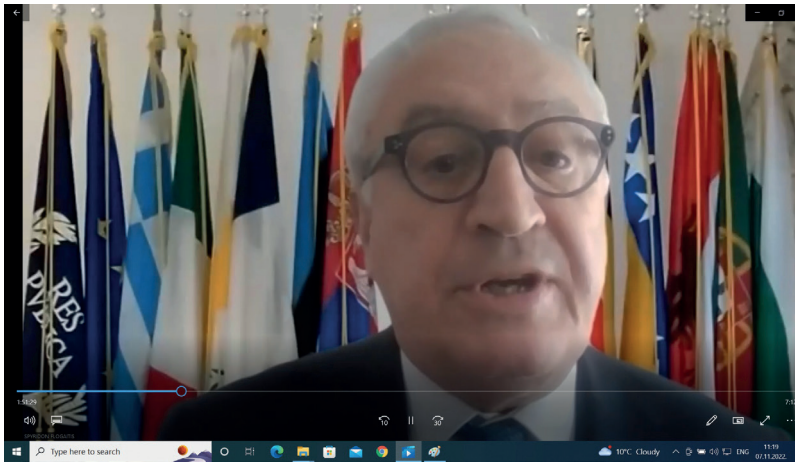




► *Проф. др Миленко Креча, вишегодишњи председник Научног одбора нашег научног скупа*

држави у свим научним областима, и први у области друштвено-хуманистичких наука. Ову категоризацију и класификацију имају X, XI, XII, XIII и XIV Научни скуп поводом Дана Правног факултета који су одржани у 2021, 2022, 2023, 2024. и 2025. године. Скупови одржани 2019. и 2020. године класификовани су и категорисани као међународни научни скуп прве категорије, и били су најбоље вредновани научни скупови у области друштвено-хуманистичких наука у годинама у којима су одржани.

Научни скуп је до 2018. године идејно осмишљаван и организован под руководством тадашњег продекана за научно-истраживачки рад доц. др односно проф. др Горана Марковића. Развијао се како у погледу броја референата тако



► *Проф. др Спиридон Флогаитис, директор ЕПЛО, говори на научном скупу*

и броја земаља из којих су долазили. Од 2018. године, продекан за научно-истраживачки рад постаје проф. др Димитрије Ћеранић, који унапређује концепцију научног скупа, уноси позитивне новине у његову организацију и повећава број његових учесника, како у погледу броја учесника и земаља из којих они долазе тако и број секција у којима се одвија рад. У припреми научног скупа учествују и Организациони одбор и Научни одбор. Вишегодишњи предсједник Научног одбора је проф. др Миленко Креча, редовни професор у пензији Правног факултета Универзитета у Београду, који је низ година предавао и на нашем факултету, бивши члан Венецијанске комисије и бивши *ad hoc* судија Међународног суда правде Европског суда за људска права.

Осим Научног скупа поводом Дана Правног факултета, Правни факултет традиционално је суорганизатор још једног научног скупа – **Савјетовања „Октобарски правнички дани“**, у организацији Удружења правника Републике



► *Тим за организацију научног скупа 2025. године*



► *Проф. др Ранка Рачић и проф. др Бранко Мораит у радном предсједништву Грађанскоправне секције*



► *Продекан Ђеранић обраћа се јавности поводом одржавања научног скупа*

Српске и Правног факултета Универзитета у Бањој Луци, са суорганизаторима међу којима је и Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву.

Током претходних година Правни факултет **организовао је још неколико скупова**. Ови скупови одржавани су самостално или у суорганизацији са партнерским институцијама.

Први научни скуп на Правном факултету након наставка рада у саставу Универзитета у Сарајеву Републике Српске, одржан је 2007. године, на тему **„Примјена Закона о парничном поступку у Босни и Херцеговини и региону“**. На овом научном скупу саопштења су изложила 24 учесника из Србије, Словеније, Хрватске, Македоније и Босне и Херцеговине – Републике Српске и Федерације Босне и Херцеговине.

У сарадњи са Гендер центром и Омбудсманом за дјецу Републике Српске, Правни факултет је 2012. године организовао научни скуп **„Права дјетета и равноправност полова – између нормативног и стварног“**. На овом научном скупу саопштења су изложила 34 учесника из Србије, Хрватске, Словеније, Македоније и Босне и Херцеговине – Републике Српске и Федерације Босне и Херцеговине.

У оквиру научног пројекта под називом **„Реформа законодавства о реструктурирању, реорганизацији и стечају у светлу европских тенденција“**, 2022. године на Правном факултету одржан је научни скуп на исту тему. На овом научном скупу саопштења је изложило 18 учесника из Србије, Хрватске, Северне Македоније, Пољске, Њемачке и Босне и Херцеговине – Репу-



► *Научни скуп 2025. године*

блике Српске и Федерације Босне и Херцеговине.

У суорганизацији Града Бијељина, Зворничко-тузланске епархије Српске православне цркве, Музеја Семберије и Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву, у просторијама Савеза општина и градова Републике Српске у Бијељини 2024. године одржан је научни скуп на тему **„Бијељина у 20. вијеку“**. На овом научном скупу саопштења је изложило осам учесника из Србије и Босне и Херцеговине – Републике Српске.

У 2024. години, Правни факултет организовао је и 19. Регионалну конференцију међународног приватног права на тему ***„Application of General Legal Principles in the Contemporary Private International Law“***. Суорганизатори кон-



► *19. регионална конференција међународног приватног права*

ференције били су Правни факултет и *Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit GmBH* (GIZ). На конференцији је учествовало 37 учесника из 11 земаља (Србије, Хрватске, Црне Горе, Сјеверне Македоније, Њемачке, Велике Британије, Турске, Албаније, Холандије, Данске и Фарских острва те Босне и Херцеговине – Републике Српске и Федерације Босне и Херцеговине), који су саопштили 15 реферата. У раду скупа учествовао је и генерални секретар Хашке конференције за међународно приватно право.

У суорганизацији Медицинског и Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву, 2026. године у Фочи је одржан **Симпозијум Форензички сусрети**, који би требало да постане традиционалан. Скуп је акредитован од стра-

не Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске. Овогодишњи Форензички сусрети били су посвећени теми **„Малољетници као жртве насиља и као учиниоци кривичних дјела“** и окупили су медицинске и правне стручњаке. На Симпозијуму је учествовало четрдесетак медицинских и правних стручњака из Србије, Црне Горе и Босне и Херцеговине – Републике Српске, који су саопштили 15 реферата. Форензички сусрети биће одржани и сљедеће године, овај пут у Палама, а домаћин ће бити Правни факултет. Утврђена је начелна тема сусрета, а организатори ће настојати да поред универзитетских професора у раду скупа учествује што више практичара.

УЧЕШЋЕ У ДОМАЋИМ И МЕЂУНАРОДНИМ НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКИМ ПРОЈЕКТИМА

Крајем 2018. године, Министарство за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво Републике Српске одобрило је суфинансирање научно-истраживачког пројекта, под насловом **„Конституционализација Босне и Херцеговине“**, чији приједлог је током 2018. године израдила Катедра за правну теорију и јавно право, а усвојило Наставно-научно вијеће Правног факултета. Овај пројекат је окончан током 2021. године. Одржан је и округли сто на коме је учествовало 37 учесника. Такође, објављен је и тематски зборник радова са овог пројекта. Координатор пројекта био је проф. др Горан Марковић.

Крајем 2019. године, Министарство за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво Републике Српске одобрило је суфинансирање научно-истраживачког пројекта, под насловом **„Реформа законодавства о реструктуирању, реорганизацији и стечају у свјетлу европских тенденција“**, чији приједлог је израдило неколико наставника и сарадника са Грађанскоправне катедре. Овај пројекат је окончан током 2023. године. Одржан је и научни скуп на коме је учествовало 18 учесника. Такође, објављен је и тематски зборник радова са овог пројекта. Координатор пројекта била је проф. др Дијана Марковић-Бајаловић.

Током 2022. године, Покрајински секретаријат за науку и образовање АП Војводина Републике Србије одлучио је да финансира научно-истраживачки пројекат на тему **„Заштита начела уставности и људских права у ванредним околностима у пракси уставних судова Србије, Републике Српске и Европског суда за људска права“**. Пројекат је реализован у сарадњи са Правним факултетом у Новом Саду. Овај пројекат је окончан током 2023. године. Одржан је и округли сто на коме је учествовало 18 учесника. Резултати истраживања објављени су у научном часопису Правног факултета у Новом Саду. Координатор пројекта у име нашег факултета био је проф. др Горан Марковић.

У 2023. години, Европска комисија одлучила је да финансира ERASMUS-EDU научно-истраживачки пројекат на тему PICTURES (***Pedagogical Inclusive Education and Training System to UpSkill Cross-Sector Practitioners Working with Minors and Emerging Adults in***



► *Округли сто о реформи изборног законодавства у Босни и Херцеговини*

Correctional Systems). Носилац пројекта је организација из Румуније, а у пројекту учествује 15 партнерских организација из десет држава Европе. Пројекат траје три године, до фебруара 2027. Координатор пројекта је проф. др Димитрије Ћеранић.

Средином 2023. године, Град Бијељина одлучио је да финансира научно-истраживачки пројекат на тему **„Бијељина у XX вијеку“**. У пројекту су осим Правног факултета као партнери учествовали и Музеј Семберије, Савез општина и градова Републике Српске и Зворничко-тузланска епархија Српске православне цркве. Овај пројекат окончан је 2024. године када је одржан научни скуп у Бијељини и објављен зборник радова са пројекта. Координатор пројекта био је проф. др Димитрије Ћеранић.

Крајем 2023. године, Министарство за научно-технолошки развој и високо образовање Републике Српске одлучило је да финансира научно-истраживачки пројекат на тему **„Реформа изборног законодавства у Босни и Херцеговини: Јачање институционалног легитимитета“**. У пројекту је као партнер учествовала и Европска организација за јавно право (EPLO). Овај пројекат је окончан почетком 2026. године када је одржан округли сто и објављен зборник радова са пројекта. Координатор пројекта био је проф. др Горан Марковић.

Током 2024. године, Покрајински секретаријат за науку и образовање АП Војводина Републике Србије одлучио је да финансира научно-истраживачки пројекат на тему **„Финансирање локалне самоуправе у Републици Српској и Републици Србији: Стање и перспективе“**. Пројекат је реализован у сарадњи са Правним факултетом у Новом Саду и наставак је научне сарадње установљене у претходним годинама. Координатор пројекта у име нашег факултета био је проф. др Горан Марковић.

Крајем 2024. године, Европска комисија одлучила је да финансира ERASMUS-EDU научно-истраживачки пројекат на тему RESIZE (***Reshaping Correctional Competencies through RESCALED Innovation: for current and future workforce adaptation based on profiles of competencies, recognition of prior learning, micro-credentialing and certification, following correctional systemic changes in Europe***). Носилац пројекта је организација из Румуније, а у пројекту учествују 24 партнерске организације из 15 држава Европе. Пројекат траје четири године, до фебруара 2029. Координатор пројекта је проф. др Димитрије Ћеранић.

У току 2025. године, Правни факултет добио је понуду да заједно са Правним институтом Самарског националног универзитета „Академик С. П. Корољов“ из Самаре (Русија), као и Пословним и правним факултетом Универзитета „МБ“ из Београда (Србија), сачини и приступи спровођењу научно-истраживачког пројекта на тему **„Актуелни проблеми људских права и међународног кривичног права“**. Вијеће Правног факултета прихватило је иницијативу и одобрило учешће на овом пројекту. Пројекат ће бити потписан у 2026. години и биће спровођен током наредне три године од стране неколико наставника Правног факултета у сарадњи са колегама из Русије и Србије. Координатор пројекта биће проф. др Борис Кривокапић.

Крајем 2025. године, два наставника са Правног факултета добили су понуду да заједно са колегама са неколико универзитета из Грчке и Бугарске, сачине и предају на оцјену Европској комисији ERASMUS-EDU научно-истраживачки пројекат на тему **„Обука младих лидера за Западни Балкан“**. Израда пројектног приједлога је у току, а ако пројекат буде прихваћен неколико наставника нашег факултета могло би узети учешће у пројекту, као и више студената који би путовали на округле столове и предавања у иностранство.

Током 2026. године, Факултет је учествовао у припреми два пројекта, који тек треба да буду вредновани. Први пројекат резултат је наставка сарадње са Универзитетом Милано-Бикако и јавним универзитетима из Босне и Херцеговине а његов циљ је размјена научних ставова о уставном уређењу Босне и Херцеговине и процесу европских интеграција, путем научног истраживања, организовања научних конференција и објављивања публикација. То ће бити наставак пројекта реализованог прије пар година, са повећаним бројем партнера, под називом „Босна и Херцеговина, Устав и приступање ЕУ. Академска платформа за разматрање опција“, чији резултат је било објављивање зборника радова и публикације „Грађани, устав, Европа: Рјечник основних уставних појмова у Босни и Херцеговини“. Међу-

народни партнери у пројекту били су Универзитет у Тренту (Италија), Институт за упоредни федерализам — EURAC Research (Аустрија/Италија) и *Osservatorio Balcani Caucaso Transeuropa* (OBCT), уз учешће стручњака из Граца, Утрехта и других универзитета.

Други припремљени пројекат посвећен је изучавању проблема обнове постконфликтних друштава путем демократске транзиције, друштвене инклузије и људских права. У питању је HORIZON пројекат, чији носилац је Молдавски државни универзитет.

ПОВЕЋАЊЕ ИЗВРСНОСТИ РЕЗУЛТАТА НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКОГ РАДА

Једна од активности на постизању стратешких циљева Правног факултета је и повећање изврсности резултата научно-истраживачког рада. С обзиром на природу правних наука, овај циљ се превасходно може остварити на националном и регионалном плану. С тим у вези, **наши наставници и сарадници објављују радове у угледним научним часописима из земље и окружења, а учествују и на највећим и најзначајнијим научним скуповима у региону** (Србија, Мађарска, Хрватска, Црна Гора, Сјеверна Македонија).

Такође, наши наставници и сарадници настоје да објављују радове у научним часописима реферисаним у WOS-у, SCOPUS-у, DOAJ-у, ERIH+ бази односно часописима који су означени као Q1 у међународној бази *SCImago Journal Rank* (SJR). У 2024. години један наш наставник, проф. др Горан Марковић награђен је наградом Универзитета у Источном Сарајеву, а за објављивање рада у научном часопису на SSCI листи. С циљем мотивисања наставника и сарадника да објављују радове на свјетским језицима у академским часописима који се налазе у најзначајнијим индексним базама, Правни факултет је 2026. године усвојио Правилник о поступку, условима и начину награђивања научно-истраживачког рада академског особља.

Правни факултет настоји да подигне и цитираност научних публикација чији су аутори наши наставници и сарадници, односно чији је издавач Правни факултет. У том смислу, водимо рачуна о квалитету објављених радова, али и њиховој доступности, како у библиотекама, тако и електронским базама, као и на сајту Правног факултета.

ПОВЕЋАЊЕ ВИДЉИВОСТИ И ДОСТУПНОСТИ НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКОГ РАДА

У претходним годинама започет је и окончан процес објављивања зборника радова са научних скупова у **CEEOL**-у. Досад су објављени зборници радова са 13 Научних скупова поводом Дана Правног факултета, као и сви бројеви Годишњака Правног факултета у Источном Сарајеву. Зборници радова су уврштени и у **EBSCO OPEN ACCESS** базу.

Факултет је током претходних година индексирао зборнике радова са Научног скупа поводом Дана Правног факултета и у највећој и најзначајнијој бази правне литературе на свијету



► *Проф. др Спиридон Флогаитис, доц. др Јелена Старчевић и декан Горан Марковић*

HeinOnline, на основу уговора који је закључен 2022. године. Ова одлука *HeinOnline* је признање нашем факултету, нашим научно-истраживачким и издавачким напорима, будући да услови за увртавање у ову базу нису једноставни, а у њој се налази мали број академских публикација са подручја бивше Југославије. Настојаћемо да у овој бази буду индексирана и остала издања Правног факултета.

Циљ нам је **да зборници радова са свих научних скупова буду индексирани у још неким базама, поготово у базама** зборника са научних скупова које се налазе у оквиру ***Web of Science*** или ***SCOPUS*** **базе**.

ЦЕНТАР ЗА ЉУДСКА ПРАВА

На Правном факултету је у фебруару 2026. године основан научно-истраживачки Центар за људска права као подорганизациона јединица Факултета, чиме је институционално заокружен један од значајних праваца савременог научно-истраживачког развоја у области уставног и међународног права. За првог руководиоца Центра именована је доц. др Сања Крешталица, која од оснивања координише његов научни, стручни и организациони рад, док Одбор чине доц. др Сања Крешталица, проф. др Горан Марковић и доц. др Брано Хаџи Стевић.

Центар остварује своју научну и друштвену мисију у простору уставноправних и међународноправних стандарда заштите људских права



и основних слобода, са посебним ослонцем на уставноправни поредак Босне и Херцеговине, правни систем Републике Српске, те европске интеграционе процесе и стандарде успостављене Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода.

Научно-истраживачка и стручна дјелатност Центра обухвата широк спектар активности, од фундаменталних и примијењених истраживања, преко систематске анализе судске праксе домаћих и међународних судова и релевантних наднационалних тијела, до израде научних студија, стручних анализа и мишљења од значаја за развој правне теорије и праксе. Посебно мјесто у раду Центра заузима организација научних конференција, тематских семинара, округлих столова и специјализованих едукативних програма, који представљају важне форуме размјене знања, искустава и савремених научних увида. У том контексту, нарочито се афирмише укључивање студената у истраживачки рад, чиме се подстиче развој њихових академских компетенција, критичког мишљења и професионалних вјештина.

Центар представља значајну научну и институционалну тачку повезивања Правног факултета са органима јавне власти, правосудним институцијама, међународним организацијама и организацијама цивилног друштва. Кроз научно утемељен приступ и висок степен стручне компетентности, његов рад доприноси унапређењу правног система, јачању институционалних капацитета и развоју свеобухватне заштите људских права у академском и друштвеном простору.

Прва активност коју Центар организује је **програм цјеложивотног учења** из области заштите личних података у Босни и Херцеговини. Програм су, на приједлог Центра, а на иницијативу доц. др Сање Крешталица, прихватили Вијеће Факултета и Сенат Универзитета. Програм је намијењен дипломираним правницима и другим лицима запосленим на Универзитету, јавним установама, органима власти, привредним субјектима и др. који се у свом раду сусрећу са материјом заштите личних података. Наставници Факултета ће, кроз серију предавања од 12 часова, пружити потребна теоријска знања и упознати слушаоце са судском праксом и праксом Агенције за заштиту личних података, како би могли да правилно примјењују законске прописе о заштити личних података.

9

СТУДЕНТСКА ПРАКСА

Студентска пракса једна је од најважнијих студентских активности, која повезује наставни и ваннаставни рад, омогућава студентима да стекну додатна знања, развију вјештине, упознају се са примјеном правних прописа и функционисањем институција и открију своје професионалне склоности. Учествујући у пракси, студенти се упознају са будућим колегама које имају велико практично и руководеће искуство и препоручују за запослење доказујући своје знање и радне способности. У досадашњем периоду, студентска пракса је помогла студентима да обогате студије и боље разумију дијалектичку везу правне теорије и праксе, а немалом броју њих и да дођу до запослења по окончању студија.

Пракса се организује и одвија у различитим облицима, најприје кроз студијске посјете правосудним институцијама и органима управе и локалне самоуправе, на основу билатералних споразума са овим институцијама. Интензиван развој програма студентске праксе на Правном факултету зацртан је Акционим планом развоја Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву за период 2021–2026. година, у ширем оквиру Стратегије развоја Универзитета у Источном Сарајеву 2021–2026. Овим планом препознати су постојећи облици студентске праксе и одређени амбициозни циљеви. Континуирана и разноврсна студентска пракса у бројним установама, државним органима, привредним и ванпривредним субјектима, предвиђена у оквиру стратешког циља унапређења квалитета наставног процеса, вишеструко је остварена и превазишла је очекивања како по обиму и броју укључених институција, тако и по садржају реализованих облика праксе.

Више од 200 студената учествовало је у петнаестодневној студентској пракси у Републичкој управи за геодетске и имовинско-правне послове (РУГИПП), која се на основу споразума између Правног факултета и РУГИПП организује сваке године од 2019. године у бројним подручним јединицама РУГИПП-а у мјестима пребивалишта студената. Ова пракса важна је како због тога што је студенти могу похађати већ од друге године студија, тако и због тога што представља спој теоријских предавања и практичног рада у јединицама РУГИПП, тако да се студенти у пракси, у канцеларијама и на терену, упознају са свим сегментима рада Управе.

На основу Меморандума о пословној сарадњи који је 2019. године Факултет закључио са Народном банком Србије, сваке године по један студент учествује у плаћеној двомјесечној љетњој пракси у Београду. Један од циљева Меморандума је формирање програма запошљавања у складу са могућностима и пословним активностима Народне банке, на основу чега су у Народној банци Србије већ запослене двије студенткиње Правног факултета, полазнице ове студентске праксе, одмах по успјешном окончању студија.



► *Потписивање споразума о студентској пракси у Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине*

Студентска пракса у правосудним институцијама додатно је развијена од 2021. године, када је Правни факултет закључио Оквирни споразум о разумијевању – Унапређење практичне наставе и обуке за студенте права и дипломиране правнике. Овај вишестрани споразум потписало је или му је приступило укупно педесет страна – јавних правних факултета, судова, тужилаштава, адвокатских комора, професионалних и струковних удружења из области права. Значајан дио, тачније једна петина од укупног броја страна потписница приступила је овом споразуму на позив Правног факултета. На основу Оквирног споразума, студентску праксу за студенте Правног факултета сваке године организује чак 14 судова и тужилаштава у пет градова и општина Републике Српске. Осим у основним и окружним судовима, пракса се организује и у окружним привредним судовима и окружним јавним тужилаштвима. С циљем анализе постигнутих резултата и развијања студентске праксе, представници Факултета одржавали су састанке са представницима судова, тужилаштава и Националног центра за државне судове, како у Палама тако и у Бијељини. На овим састанцима, поред представника нашег факултета (декан Марковић и координатори студентске праксе професори Мариловић и Голијанин), учешће се узели представници Основног суда у Сокоцу, Окружног суда у Источном Сарајеву, Окружног јавног тужилаштва у Источном Сарајеву, Окружног суда у Требињу, Основног суда у Бијељини, Окружног привредног суда у Бијељини и Тужилаштва Босне и Херцеговине.



► *Студентска пракса у Окружном привредном суду у Бијељини*

Пракса на основу Оквирног споразума траје најмање пет радних дана за сваког студента, рад је организован у малим групама а свака група има ментора из реда запослених у свакој од институција. Предност овог облика студентске праксе у томе је што се студенти прво упознају са организацијом и начином рада правосудних институција, присуствују рочиштима, прате ток поступка и потом разговарају са менторима о свим аспектима поступка. Они присуствују саслушању свједока, посјећују салу за састанке и просторију за саслушање малољетника, обилазе писарницу и архив, упознају се са значајем улоге психолога, а упознају се и са специфичним поступцима (на примјер, поступцима ликвидације и стечаја привредних субјеката).

Студенти имају прилику да разговарају са предсједницима судова и главним окружним јавним тужиоцима, судијама и тужиоцима, стручним сарадницима и приправницима, као и са административним радницима.

Факултет је изузетно захвалан судијама и тужиоцима на професионалном односу и великом залагању како би дио свог знања и искуства пренијели нашим студентима. Ово је утолико важније уколико се зна да сваки судија односно тужилац који буде одређен за ментора знатан дио свог радног времена посвети нашим студентима, поред редовних радних обавеза које и даље мора да извршава.

Овај облик студентске праксе похађало је до сада више од 150 студената. Координатор ове



► *Студентска пракса у РУТИПП*

активности у име Факултета је проф. др Ђорђе Мариловић, док студентску праксу у цјелини реализују проф. др Ђорђе Мариловић и проф. др Сања Голијанин.

Факултет је закључио споразум са Парламентарном скупштином Босне и Херцеговине, на основу кога је започела студентска пракса. Студенти имају прилику да прате сједнице скупштинских домова и радних тијела, разговарају са посланицима и делегатима и да се непосредно упознају са начином на који скупштински домови раде и доносе одлуке. Посебно значајно је што студенти стичу допунска знања о политичким процесима одлучивања и о законодавном поступку.

На основу споразума са Министарством



► *Студентска пракса у правосудним институцијама у Требињу*



► *Студентска пракса у Окружном привредном суду у Бијељини*

комуникација и транспорта Босне и Херцеговине, студенти су у више наврата похађали праксу, имајући прилику да се упознају са његовом организацијом, начином рада и надлежностима.

Пракса је реализована и у Правобранилаштву Босне и Херцеговине и Правобранилаштву Републике Српске, на основу споразума са овим институцијама. Студенти су се упознали са организационом структуром, предметима, списима и актима из надлежности правобранилаштава, разговарали са правобраниоцима, њиховим замјеницима и помоћницима о току и исходу поступака пред надлежним органима, а уз дозволу правобранилаца могли су да учествују у обављању различитих послова и задатака.

Развијена је и студентска пракса у адвокат-



► *Пракса у ОЈТ-у у Бијељини 2023. године*

ским канцеларијама, како у Палама и Бијељини тако и у Брчком. На позив Факултета, посредством Адвокатске коморе Републике Српске, обављање студентске праксе понудиле су и друге канцеларије (Ристић и Жугић из Бијељине и Сламник из Добоја). Овај вид студентске праксе вишеструко је користан. Омогућава студентима упознавање са радом адвокатских канцеларија и обављање различитих послова у вези са њиховим радом, евиденцијом предмета, сачињавањем писмена, као и присуствовање рочиштима и претресима пред судовима.

Пракса у адвокатским канцеларијама није тренутна и пролазна, него је израз стратешког опредјељења и организује се стално. Она омогућава студентима и да пронађу запослење, а Факултет је посебно захвалан оним адвокатским

канцеларијама (Мајкаловић у Палама, Василић, Стевановић, Говедарица и Ристић у Бијељини, као и Адвокатском друштву Ибрахимовић у Брчком) које су на плану сарадње и ангажовања наших студената показале највише колегијалне предусретљивости и разумијевања.

Факултет је опредијељен да развије праксу и у јединицама локалне самоуправе. Споразуми који су закључени са градовима Источно Сарајево и Бијељина, Општином Пале и Брчко Дистриктом Босне и Херцеговине (који је формално дефинисан као јединица локалне самоуправе) предвиђају и тај облик сарадње. Остварена је студентска пракса у Градској управи Бијељине, а договорено је редовно одржавање исте у Општинској управи Пала, почев од јесени 2026. године.

Сваке године студенти у оквиру наставе и праксе учествују у посјетама установама за извршење кривичних и прекршајних санкција, центрима за заштиту менталног здравља, центрима за социјални рад, Агенцији за форензичка испитивања и вјештачења и др. За приближавање правне праксе студентима већ током студирања значајна су још и гостовања практичара и стручњака на Правном факултету, у оквиру наставе или различитих видова међуинституционалне сарадње.

О значају студентске праксе најбоље говоре висок одзив студената, резултати студентске праксе, утисци полазника, али и бројност студената који убрзо по стицању дипломе пронађу запослење у институцијама у којима су раније обављали студентску праксу.

Предметни наставници вреднују похађање студентске праксе, а у додатку дипломи биљежи се да су је студенти похађали. Студентска пракса омогућава студентима да повежу наставу током које стичу темељно познавање правних наука са праксом институција и организација које примјењују право. Теоријски рад је темељ образовања правника, без којег је бесмислено говорити о познавању правног система и примјени права. Упознавање са начином рада институција и организација и примјене права током студија треба да представља неизоставни дио студија. Оно је значајно и због тога што студенти упознају своје будуће потенцијалне послодавце, јер током похађања праксе могу да покажу знања која су стекли и радне навике које посједују.

10

МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

Међународна сарадња у надлежности је декана и продекана за научно-истраживачки рад. Да би та активност била свестрана и стална, по одлуци Универзитета у Источном Сарајеву, на факултетима се именују координатори за међународну сарадњу. На Правном факултету, ту дужност обавља доц. др Сања Крешталица, а у једном периоду обављао ју је проф. др Ђорђе Мариловић.

Међународна сарадња има своју наставну и научно-истраживачку компоненту. Наставна компонента обухвата сарадњу са другим универзитетима и факултетима на пољу наставног процеса. Њоме су обухваћени размјена наставника и студената и одржавање гостујућих предавања. Циљ је да наши студенти уче од угледних професора из Европе и других дијелова свијета, сазнају њихове методе рада, упознају њихове идеје и научна достигнућа, али и да науче о њиховим земљама и културама. Желимо и да представимо наше професоре студентима и професорима других факултета из Европе и са других континената, ширимо своје идеје и знања и добар глас о факултету.

Научно-истраживачка компонента обухвата учешће у научно-истраживачким пројектима на регионалном и европском нивоу, организовање научних конференција и других облика размјене научних идеја и постигнућа. Разумијемо да наука није ограничена националним и државним границама, да мора да повезује људе који припадају различитим културама, традицијама, идеологијама и друштвеним порецима. Желимо да заједно са колегама из цијелог свијета дамо допринос развоју правних наука.

ЧЛАНСТВО У МЕЂУНАРОДНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА И АСОЦИЈАЦИЈАМА

На иницијативу Факултета, Универзитет у Источном Сарајеву приступио је 2012. године **Европској организацији за јавно право** (*European Public Law Organization* – EPLO), са сједиштем у Атини, која у свом саставу окупља 77 универзитета и научних института, као и 14 држава-чланица, међу којима је и Босна и Херцеговина. Представник Универзитета односно Факултета (проф. др Горан Марковић) члан је Управног одбора (*Board of Directors*) ове организације и директор њене регионалне канцеларије у Брчком. Он је такође члан редакције међународног академског часописа *Central and Eastern European Legal Studies* (CEELS), у коме објављују радове и поједини наставници нашег факултета. На овај начин, постајемо дио велике академске заједнице коју окупља ова организација, чији чланови се у овом часопису баве разноврсним темама јавног права у свим европским државама и на нивоу Европске уније.

Факултет је, у сарадњи са овом организацијом, 2015. године издао зборник радова *Public Law in Bosnia and Herzegovina: Trends and Challenges*, с циљем упознавања међународне академске заје-



► *Декан Горан Марковић у посјети универзитетима у Кини*



► *Делегација Правног факултета из Солуна у посјети нашем факултету*

нице са јавним правом у нашој земљи. То је важно зато што академска заједница нема довољно знања о правним системима у Босни и Херцеговини. Жеља нам је била да им пружимо основне увиде и подстакнемо њихова истраживања. Аутори радова били су наши наставници и сарадници, под уредништвом проф. др Горана Марковића.

Европска организација за јавно право оснивач је факултета под називом ***European Law and Governance School*** (ELGS), на коме је током неколико година студирало 15 наших студената. Захваљујући посебним односима сарадње са нашим факултетом, ови студенти нису плаћали школарину током три године студија. Четворо њих (Симеон Петковић, Марија Божић, Милица Јевтић и Лада Кариклић) стекло је дипломе првог циклуса, које отварају врата ангажману у различитим међународним и националним институцијама и организацијама, а још троје налази се пред завршетком студија. Факултет им је обезбиједио похађање студентске праксе, што је један од услова за завршетак студија.

Од 2021. године, EPLO је суорганизатор научног скупа који факултет организује, а угледни руководиоци и професори EPLO и ELGS редовно су пленарни говорници на скупу. Директор Организације проф. др Спиридон Флогаитис посјетио је наш факултет, а проф. Марковић је у више наврата лично учествовао у раду Управног одбора Организације.

Чланство у EPLO има стратешки значај за наш факултет, јер је омогућило више-



► *Делегација Правног факултета у Јекатеринбургу*

струке користи и међународну видљивост. Остварена је сарадња са најугледнијим универзитетским професорима из Европе, знатан број њих укључен је у активности које факултет организује, попут научног скупа, а студенти су имали јединствену и непоновљиву прилику да потпуно бесплатно студирају трогодишњи факултет који им, између осталог, пружа озбиљна знања из области права Европске уније, која стичу од професора из низа европских држава.

Организација је, у сарадњи са Факултетом, пријавила Еразмус+ пројекат, а у оквиру дјело-

вања Канцеларије ЕПЛО у Брчком, Факултет ће имати прилику да учествује у пројектима образовног и истраживачког карактера.

Факултет је у чланству **Међународне асоцијације правних факултета** (*International Association of Law Schools* – IALS), која окупља 250 чланица из 60 држава, а главни циљ јој је размјена идеја и искустава из области правничког образовања.

Факултет је члан **Европске асоцијације правних факултета** (*European Law Faculties Association* – ELFA), која окупља више од 150 чланица из 49 држава, а представља форум за размјену искустава и идеја и усклађивање активности у области правничког образовања и научног истраживања.

Чланство у овим организацијама омогућава нам да пратимо развој система високог образовања у области правних наука у великом броју држава, размјењујемо мишљења, искуства и идеје, представимо наш систем високог образовања другим универзитетима, а можда и да прихватимо искуства која сматрамо добрим и примјењивим у нашим условима.

Факултет активно учествује у раду међународне асоцијације ***Ancient Cities*** и има своје представнике у њеним тијелима (проф. др Самир Аличић и проф. др Сања Савић). Чланством у овој организацији дајемо допринос организовању скупова и размјени научних знања у правним дисциплинама које су посвећене правној историји.



► *Делегација Правног факултета на Правном факултету у Скопљу*

БИЛАТЕРАЛНИ СПОРАЗУМИ

Правни факултет остварује сарадњу са низом правних факултета из Европе и свијета, као и са свим јавним правним факултетима у Босни и Херцеговини. На првом мјесту је сарадња са правним факултетима из окружења (Београд, Нови Сад, Ниш, Крагујевац, Косовска Митровица, Осијек, Подгорица, Скопље, Штип, Битољ и др.), те са правним и сродним факултетима из више европских и азијских држава (Солун, Будимпешта, Сегедин, Катанцаро, Сасари, Пескара, Москва, Јекатеринбург, Брно, Грац, Софија, Пекинг, Шангај, Сијан и др.), као и са неким универзитетима (на примјер, Криминалистичко-полицијским универзитетом из Београда). Сарадња је заснована на билатетарлним споразумима нашег факултета





► *Посјета декана Марковића универзитетима у Кини*

са другим факултетима или на споразумима које је Универзитет у Источном Сарајеву закључио на иницијативу Правног факултета. Факултет има добру сарадњу и са Факултетом политичких наука Универзитета у Бањој Луци и Медицинским факултетом из Фоче. Са оба факултета закључени су билатерални споразуми.

Сарадња са правним факултетима вишестрана је и њоме треба да буде остварено више циљева. Правни факултет се ослобађа затворености, упознаје се са искуствима и начином рада других правних факултета и може да прихвати њихове најбоље праксе у мјери у којој су прихватљиве и примјењиве у нашој средини. Факултет представља своје наставне, научно-истраживачке и друге потенцијале, који га чине пожељним партнером на плану размјене наставника и студената, организовања гостујућих предавања, научно-истраживачких пројеката, издавачких и других активности.

Наставно и ваннаставно особље и студенти имају користи од ове сарадње. Она се, прије свега, огледа у могућностима размјене наставника и студената, у оквиру Еразмус+ и CEEPUS пројеката или билатералних споразума. Други облик сарадње је учешће у заједничким научно-истраживачким пројектима. Трећи облик сарадње су гостујућа предавања, која су постала важан и добро прихваћен облик сарадње, а која се остварују и мимо напријед споменутих пројеката. Билатерални споразуми омогућили су и сарадњу на пољу учешћа на научним скуповима које организују наш факултет и други правни



► *Представници Правног факултета у Будимпешти*

факултети, будући да је одзив на те скупове изузетно добар. Остварујемо размјену научне литературе и планирамо заједничке издавачке подухвате, што је важно за већу видљивост Факултета и боље услове научно-истраживачког рада.

Поносни смо на чињеницу да ниједан билатерални споразум није остао мртво слово на папиру, већ се њихова реализација одвија онако како су потписници намјеравали. Ови споразуми су потписани с циљем трајног развоја и остваривања сарадње са правним факултетима. Неки од њих представљаће основ за реализацију стратешких циљева факултета.

Један од циљева закључивања споразума са Правним факултетом Аристотеловог универзитета у Солуну, приликом посјете декана проф. др Панајотиса Главиниса и његових сарадника нашем факултету, је покретање **заједничког мастер студијског програма** под називом „Law and Practice of the European Integration", **на енглеском и француском језику**. Оснивање овог мастер програма омогућиће факултету да буде партнер у мастер програму на свјетским језицима, уз учешће наших и страних професора и студената. Наши студенти добиће прилику да стекну стручна знања из правних дисциплина које се не изучавају на нашим правним факултетима и да слушају предавања истакнутих европских професора, а и наши професори ће имати прилику да покажу своја педагошка и научна знања и вјештине. Интернационализација факултета биће на овај начин суштински унапријеђена.

Активност на оснивању овог мастер програма започела је 2025. године, декан Марковић

представља наш факултет у сталном радном тијелу партнерских факултета, а половином 2026. године Вијеће је прихватило оквирни споразум којим се детаљно уређује оснивање мастер програма и декан Марковић је потписао писмо намјере. Након што сви факултети проведу поступак почетне акредитације, што је спор и сложен процес, имајући у виду разлике у националним законодавствима, очекујемо да први студенти буду уписани 2027. године. Надамо се да ће се међу њима наћи и студенти из других држава, па и континената. Партнерски факултети долазе из Источног Сарајева, Солуна, Скопља, Ниша, Сарајева, Подгорице, Тиране и Кишињева, а подршку пружа Универзитет из Поатјеа (Република Француска).

Резултат билатералног споразума са Правним факултетом из Солуна је и да наши студенти, почев од 2025. године, имају могућност да, ослобођени школарине, похађају мастер студиј у трајању од једне године, из области европског пословног и економског права.

Факултет остварује сарадњу и са **Руским универзитетом пријатељства народа** (РУДН), у оквиру које се нагласак ставља на размјену наставника и студената.

Факултет остварује дугогодишњу сарадњу са **Центром за међународне правне студије** (*Center for International Legal Studies* – CILS), са сједиштем у Салзбургу. Ова сарадња омогућила је факултету да сваке године угости једног или два предавача из САД – пензионисане судије, тужиоце или адвокате, који током двије седмице држе предавања студентима о правном систему своје државе. Студенти имају прилику да усаврше енглески језик и доста науче о једном другачијем правном систему.

Иако факултет није члан, поједини професори учествују у раду **Института за медитеранске студије и програме** (*Istituto di studi e programmi per Mediterraneo – ISPROM*), научне установе са сједиштем у Сасарију, Италија. Наш представник у овом институту је проф. др Самир Аличић.

Сарадња се не остварује само са другим факултетима већ и са научно-истраживачким институтима. Успостављена је сарадња са Ференц Мадл институтом за упоредно право из Будимпеште и са Институтом за криминолошка и социолошка истраживања из Београда, који је неколико година био суорганизатор нашег научног скупа. Посебно значајна је сарадња са Институтом за упоредно право из Београда, који представља најстарију научно-истраживачку институцију у овом дијелу Европе. Сарадња је крунисана учешћем овог института у организацији нашег научног скупа и узајамним гостујућим предавањима, а опредјељење је да буде развијана на свим пољима дјеловања. Сарадња са овим институтом један је од стратешких циљева Правног факултета.

Факултет је закључио споразум и са **Српским удружењем за правну и социјалну филозофију**, које је члан Међународног удружења за правну и социјалну филозофију (*Internationale Vereinigung für Rechts- und Sozialphilosophie*). Споразумом се предвиђа размјена научне литературе, учешће на научним скуповима, учешће у реализацији активности поменутог међународног удружења, организовање гостујућих предавања и друге активности.

САРАДЊА СА МЕЂУНАРОДНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Факултет остварује сарадњу и са међународним организацијама које дјелују у Босни и Херцеговини. Најуспјешнија сарадња остварена је са **Националним центром за државне судове** (National Center for State Courts – NSCS) – **Канцеларија у Босни и Херцеговини**, чије сједиште је у САД. Током неколико година плодне сарадње, Факултет је дао значајан допринос напорима ове организације да створи мрежу правосудних и других институција и организација које би спроводиле праксу за студенте правних факултета. Резултат је био оквирни споразум коме је приступило око 50 потписница, петина на нашу иницијативу. Координатор ове активности у име Факултета је проф. др Ђорђе Мариловић.

Факултет годинама остварује успјешну сарадњу са **Мисијом UNHCR у Босни и Херцеговини**. Она се огледа у организовању правне клинике избјегличког права, у чијем раду су годинама учествовали наши наставници и студенти. Факултет је био један од потписника Меморандума о разумијевању с циљем промоције избјегличког права. У посјети Правном факултету боравила је делегација UNHCR-а у Босни и Херцеговини, када су Факултету уручена вриједна издања књига из избјегличког права. Правну клинику су водиле проф. др Сања Голијанин и доц. др Сања Крешталица.

У сличној активности факултет је сарађивао са мисијама **UN Women** и **UNICEF**. Са Делегацијом **Међународног комитета Црвеног крста** у Босни и Херцеговини у више наврата сарађивали смо приликом организовања Школе међународног хуманитарног права. Факултет је учествовао у пројектима



► *Посјета делегације Уралског федералног универзитета 2026. године*

које је организовао **Савјет Европе**, а организовао је предавање шефице Мисије **Међународне организације за миграције** у Босни и Херцеговини.

Факултет је иницирао и припремио потписивање споразума између Универзитета у Источном Сарајеву и **Хашке конференције за међународно приватно право**, која је најугледнија међународна организација за унификацију међународног приватног права. Споразум пружа изванредну прилику наставницима, сарадницима и студентима Правног факултета да учествују у различитим пројектима који су релевантни за рад Конференције, а истраживачима омогућава да свој истраживачки пројекат заврше у просторијама Сталног бироа Конференције. Овај споразум услиједио је након међународне конференције одржане на Правном факултету, а координатор активности била је доц. др Драгана Дамјановић.

Факултет је учествовао у активностима посвећеним студентима који су организовани од стране Мисије ОЕБС у Босни и Херцеговини, Шведске агенције за развој *Sida*, Швајцарске владе, Амбасаде САД у Босни и Херцеговини и др.

РАЗМЈЕНА НАСТАВНИКА И САРАДНИКА

Правни факултет остварује интензивну размјену наставника и студената посљедњих година. Она се остварује учешћем у Еразмус+ и CEEPUS пројектима. Сваке године, факултет учествује у **Еразмус+ пројектима**. Досад су реализовани или се реализују Еразмус+ пројекти са универзитетима из Осијека, Катанцара, Пескаре, Штипа и др., а у припреми су пројекти чији носиоци ће бити Факултет за европско право и управу (*European Law and Governance School*) односно Правни факултет Кароль Гашпар универзитета Реформистичке цркве у Будимпешти. Са појединим универзитетима, као што је Универзитет у Катанцару, реализовали смо више Еразмус+ пројеката.

Наставници и студенти показују интересовање за учешће у овим пројектима који су вишеструко корисни. Наставници имају могућност да се упознају са колегама, размијене идеје и искуства, истражују у библиотекама, упознају нове студенте, упознају се са начином рада на другим универзитетима, упознају нове средине и културе. Наставници су држали предавања на поменутим универзитетима у оквиру Еразмус+ пројеката, а професори поменутих универзитета држали су предавања нашим студентима. Студенти су у више наврата учествовали у Еразмус+ пројектима, проводећи по пет мјесеци (по један семестар) на универзитетима на којима су слушали наставу и полагали испите, а имали су прилику да се упознају са љепотама градова и држава у којима су боравили и упознали колеге из цијеле Европе.

У овом тренутку, Правни факултет учествује у **двије CEEPUS мреже**. То су мреже универзитета из Централне и Источне Европе, које омогућавају наставницима и студентима да учествују у размјенама које трају краће и другачије су конципиране од оних у оквиру Еразмус+ пројеката. Оне пружају сличне предности као Еразмус+ размјене, а додатна погодност је што трају краће, па студенти не морају да дуго одсуствују са факултета. Наставници и студенти из више земаља показали су интересовање за долазак на наш факултет, а неке посјете већ су и остварене (професори из Будимпеште, Софије, Штипа, Битоља и др.). Наши професори остварили су велики број посјета у оквиру ових мрежа (посјетили су универзитете у Београду, Осијеку, Грацу, Софији, Будимпешти, Геделеу, Кракову, Братислави, Банској Бистрици, Русеу, и др.).

Да би активност у оквиру CEEPUS програма била осмишљена, стална и богата, Научно-наставно вијеће Правног факултета именовало је координатора за CEEPUS и ту дужност обавља проф. др Радислав Лале, у чему му помаже доц. др Брано Хаџи Стевић.

Након посјете колега са Свеучилишта у Осијеку, договорено је да ће Факултет учествовати у припреми **Еразмус БИП пројекта**, који подразумијева размјену наставника и студената у оквиру кратких и интензивних програма наставе који комбинују онлајн наставу и краткотрајне боравке на универзитетима који учествују у пројекту. Факултет је исказао интерес да учествује у развијању таквог пројекта и са Правним факултетом из Београда.





► *Предавање проф. Самира Аличића у Катанцару*

Размјена наставника и студената одвија се и на основу билатералних споразума. Она је најинтензивнија са универзитетима из Руске Федерације – **Државним финансијским универзитетом из Москве** и **Уралским федералним универзитетом из Јекатеринбурга**. У неколико наврата на факултету су боравили студенти из Москве, који су слушали предавања и полагали испите. Наши професори држали су онлајн предавања студентима овог универзитета у више наврата.

Након посјете представника Факултета Јекатеринбургу и посјете представника овог универзитета у три наврата, развијена је вишестрана сарадња. Поједини наши професори држали су у више наврата већи број предавања студентима из Јекатеринбурга, а и наши студенти су имали прилику да слушају предавања професора из Јекатеринбурга. Ова активност одвија се у сваком семестру. Предвиђена је, а у неколико наврата и реализована, пракса израде заједничких истраживачких пројеката у којима учествују наши и руски професори и, у првом реду, студенти.

У току је слична активност са **Санктпетербуршким државним универзитетом**, чији студенти су заинтересовани за боравак на нашем факултету, а у припреми је споразум са **Руским факултетом за приватно право из Москве**, који је један од најелитнијих правних факултета у Руској Федерацији, те са **Санктпетербуршком правном академијом**.

Након боравка декана проф. др Горана Марковића у **Кини**, гдје је посјетио неколико универзитета у Шангају, Пекингу и Сијану и учествовао у раду међународне научне конференције у Шангају, у припреми су билатерални споразуми са универзитетима у Шангају, Пекингу и Сија-



► *Професори Марковић и Лале држе предавања студентима у Софији*



► *Проф. др Антонио Сакоћо у посјети Правном факултету*

ну (Shanghai University of Finance and Economy, Tsinghua University Beijing, Northwest University Xi'an), а остварена је комуникација са још једним универзитетом у Шангају (Shanghai Polytechnic University – SSPU). На свим универзитетима успостављена је сарадња са правним факултетима и факултетима за марксизам. Постоји обострано интересовање за размјену наставника и студената, те за учешће на научним конференцијама и у научно-истраживачким пројектима, па се очекују бројне активности у наредном периоду.

УЧЕШЋЕ У РЕГИОНАЛНИМ И ЕВРОПСКИМ ПРОЈЕКТИМА

Факултет посвећује посебну пажњу учешћу у научно-истраживачким и другим регионалним и европским пројектима. Они су значајни како би Факултет повећао међународну видљивост, реализовао научно-истраживачке и друге идеје, дао допринос развоју правних наука и образовања, успоставио сарадњу са националним и међународним институцијама и створио услове за нове облике сарадње.

Реализована су два регионална научно-истраживачка пројекта у сарадњи са Правним факултетом Универзитета у Новом Саду. Финансирани су од стране Покрајинског секретаријата за високо образовање и научноистраживачку делатност Аутономне Покрајине Војводина. Први је реализован непосредно након пандемије короне и циљ је био да се можда по први пут на нашим просторима научно истражи и објасни феномен правног уређења ванредног стања и заштите људских права након његовог проглашења. Ова материја досад је била готово потпуно неистражена, а показало се да је врло важна за заштиту



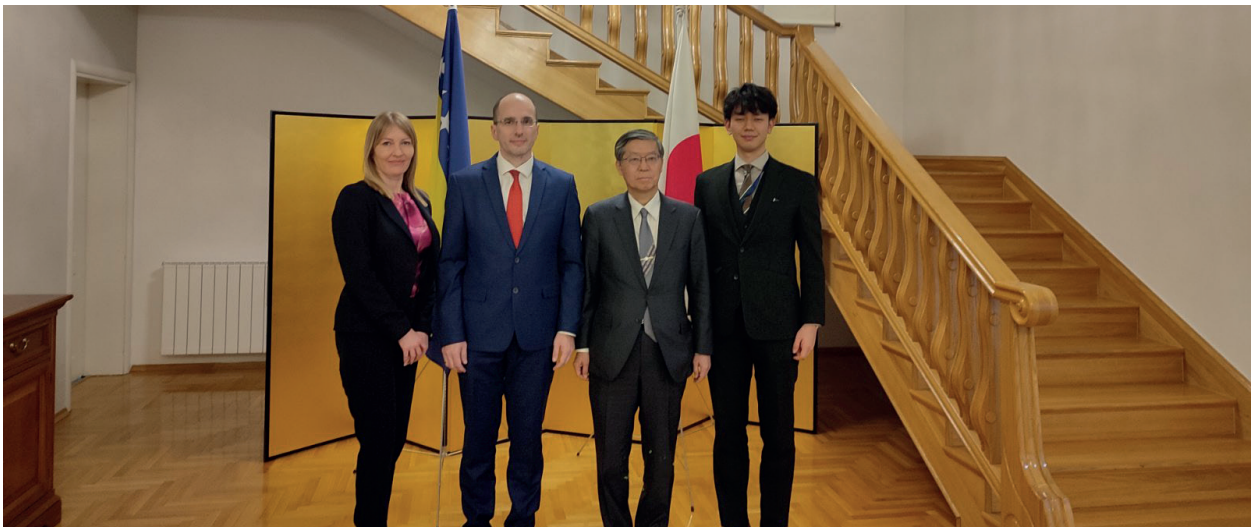
► *На састанку партнера у пројекту PICTURES у Опатији*

људских права и ограничавање, потенцијално и онемогућавање, самовоље државне власти. Други пројекат такође се тицао истраживања материје која је скоро потпуно неистражена на нашим просторима, а заснивала се на упоредном методу, јер су истраживани специфични аспекти правних система Републике Српске и Републике Србије. У питању је била област јавних прихода и јавних примања у оквирима система финансирања јединица локалне самоуправе.

У току су два међународна Еразмус пројекта која финансира Европска комисија. Не ради се о научно-истраживачким пројектима већ о истраживачким пројектима у ширем смислу, који треба да допринесу истраживању одређене области и предлагању начина и облика професионалног образовања и усавршавања низа категорија запослених. У питању је рад са млађим пунољетним лицима која издржавају казну затвора у казнено-поправним установама. Пројекти носе акрониме PICTURES („Pedagogical Inclusive Education and Training System to Upskills Cross-Sector Practitioners Working with Minors and Emerging Adults in Correctional Systems“) и RESIZE („Reshaping Correctional Competencies through RESCALED Innovation: for current and future workforce adaptation based on profiles of competencies, recognition of prior learning and micro-credentials“).

У првом пројекту учествује 15 партнера из десет европских држава а у другом 24 партнера из 15 држава. Први пројекат посвећен је професионализацији практичара различитих стручних профила који раде са млађим пунољетним лицима у поправном систему. Овај пројекат има за циљ да створи заједнички језик за практичаре како би се обратили овој рањивој групи фокусирајући се на образовање, поновно укључивање у учење и развој метода наставе за млађа пунољетна лица у поправним системима. Циљ другог пројекта је оснаживање практичара да постану активни учесници у процесима професионалног развоја и рјешавања проблема.

Учешћем у овим пројектима, Факултет је остварио изузетну сарадњу са врло великим бројем партнера из читаве Европе, стекао непроцјењива искуства, успоставио сарадњу са домаћим правосудним, казнено-поправним и



► *Делегација Правног факултета у посјети Амбасади Јапана*

полицијским институцијама и опредијелио се за истраживање које ће имати за резултат озбиљан допринос унапређењу рада са посебно осјетљивом категоријом лица у казнено-поправном систему. Тиме ће допринос факултета правном систему и друштву уопште бити озбиљан и трајан.

Пројектне тимове у оба пројекта доминантно чине наставници и сарадници нашег факултета, а координатор у име нашег универзитета је проф. др Димитрије Ћеранић. Чланови пројектних тимова у оба пројекта су и: проф. др Горан Марковић, проф. др Свјетлана Ивановић, проф. др Ђорђе Мариловић и виши асистент Љубана Сладић, ма, а у другом пројекту и проф. др Сања Голијанин, доц. др Сања Крешталица и доц. др Брано Хаџи Стевић.

САРАДЊА СА АМБАСАДАМА

Правни факултет је остварио сарадњу са амбасадама Народне Републике Кине и Јапана у Босни и Херцеговини. Она је усмјерена на учешће факултета у пројектима које ове амбасаде остварују и на помоћ с циљем успостављања сарадње са универзитетима у овим државама. Остварена је посјета Амбасади Народне Републике Кине и узвратна посјета Амбасади Јапана. Факултет је у два наврата добио вриједне поклоне Амбасаде Јапана – 63 књиге о Јапану у оквиру пројекта *Read Japan*. Факултет остварује традиционално добру комуникацију са представницима Амбасаде Републике Србије у Босни и Херцеговини, који су више пута посјетили Факултет.

Циљ ове сарадње је да факултет представи своју организацију, наставнике и студенте, облике дјеловања и постигнуте резултате, али и своје идеје о пожељним и могућим облицима, садржајима и циљевима дјеловања, са основном идејом промовисања Универзитета у Источном Сарајеву и самог факултета. То треба да доведе до успостављања сарадње са универзитетима из поменутих држава. На тај начин, Факултет развија и шири добру слику о себи, универзитету чији је члан и својој земљи, а истовремено шаље поруку да има капацитете за сарадњу са развијеним универзитетима и факултетима.

11

САРАДЊА СА ИНСТИТУЦИЈАМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Факултет остварује интензивну сарадњу са институцијама и организацијама у земљи. Сарадња се остварује с циљем унапређења наставног и научно-истраживачког процеса, али и како би Факултет остварио стратешко опредјељење да буде користан чинилац у процесу развоја правног система. На тај начин, Факултет врши друштвену улогу која се не ограничава на образовање генерација дипломираних правника већ и на критички допринос стварању и примјени права и унапређењу правног система.

По природи дјелатности коју обавља, Факултет остварује сарадњу са **органима власти на свим нивоима**. Та сарадња нема везе са политичком припадношћу или опредјељењима било ког појединца већ проистиче из одређења циљева и сврхе дјелатности како Факултета тако и органа власти. Факултет настоји да обезбиједи погодности својим студентима, које се огледају у похађању студентске праксе, организовању посјета институцијама и гостујућих предавања. Неке институције у више наврата су помагале организовање различитих активности и биле њихови покровитељи, што нарочито важи за предсједника Републике, Министарство за научно-технолошки развој и високо образовање Републике Српске, Град Источно Сарајево, општине Пале, Источну Илицу, Источно Ново Сарајево, Источни Стари Град, Рогатицу, Трново, Калиновик и Град Бијељину. Исто можемо рећи за субјекте који не врше функције власти, као што су Републичка управа за геодетске и имовинско-правне послове, Адвокатска комора и Нотарска комора Републике Српске.

Факултет настоји да буде користан друштвени субјект, поготово кад се ради о учешћу у изради правних аката, давању стручних и научних мишљења у процесу доношења правних аката или рјешавања сложених друштвено-политичких и правних проблема, водећи се схватањем да стваралачки и критички приступ, ослобођен дневно-политичких и страначких обзира, може да буде драгоцјен. Такав приступ понекад није схватан од стране појединих субјеката, који су га погрешно тумачили, а неријетко надлежне институције нису осјећале потребу да потраже помоћ академске заједнице нашег или других универзитета.

У оним случајевима у којима су поступали супротно, резултати су били одлични или задовољавајући. На основу споразума са Министарством правде Републике Српске, наши професори учествовали су у изради Нацрта породичног закона (проф. др Димитрије Ђеранић, проф. др Ђорђе Мариловић), а у више наврата учествовали су и у процесу израде Закона о високом образовању (проф. др Димитрије Ђеранић) и других закона (проф. др Ранка Рачић, проф. др Свјетлана Ивановић). Поједини професори давали су правна мишљења за потребе институција Републике Српске (проф. др Радомир В. Лукић, проф. др Горан Марковић) и учествовали у раду округлих столова на којима су разматрана актуелна правно-политичка питања, као ванстраначки научни радници.



► *Начелник Општине Пале г. Којић у посјети Правном факултету*

Сарадња са **правосудним институцијама** изузетно је развијена. Досад је била најразвијенија на плану организовања студентске праксе. Међутим, Факултет је отворио своја врата судијама, тужиоцима, адвокатима, нотарима и правобраниоцима тако што је организовао њихова предавања студентима и позивао их на округле столове које је организовао. Ове активности вишеструко су и обострано корисне. Остварили смо сарадњу правних теоретичара и практичара, указали на значај превазилажења вјештачке и штетне тензије која се неријетко јавља између њих, разговарали о актуелним проблемима примјене права, понудили рјешење низа дилема с којима се суочавају правни теоретичари и практичари, те дали прилику и професорима и носиоцима правосудних функција да у атмосфери стваралачке и конструктивне дискусије изнесу своја мишљења и приједлоге.

Издвајамо четири округла стола која смо организовали а која су била врло успјешна, на којима су референти били наши професори и носиоци правосудних функција. Први округли сто био је посвећен односу медија и правосуђа, а други је носио назив „Право и трајање“ и у његовом раду обрађиване су три теме: суђење у разумном року, самодопринос у јединицама локалне самоуправе, и реформа правосудног испита у Републици Српској. Преостала два округла стола бавила су се Нацртом породичног закона.

Факултет има успјешну сарадњу са судовима у Источном Сарајеву, Бијељини и Требињу (у сва три града сарадњу остварујемо са основ-



► *Промоција издања АНУРС*

ним и окружним судовима, као и са окружним привредним судовима), окружним јавним тужилаштвима у Источном Сарајеву, Бијељини и Требињу, Тужилаштвом Босне и Херцеговине, Врховним судом Републике Српске, Високим судским и тужилачким савјетом Босне и Херцеговине, Правобранилаштвом Босне и Херцеговине, Правобранилаштвом Републике Српске, Адвокатском комором Републике Српске, Нотарском комором Републике Српске, низом адвокатских канцеларија и нотара у Источном Сарајеву, Бијељини, Брчком и другим градовима.

Ова сарадња омогућава студентима да се препоруче будућим потенцијалним послодавцима за запослење, чиме Факултет врши посебну социјалну улогу, јер помаже својим студентима да се запосле одмах по окончању студија. Организујући активности у сарадњи са правосудним институцијама, Факултет уводи студенте у заједницу правника и омогућава им да покажу своја знања и радне навике.

Од 2019. године Факултет остварује сарадњу са **Републичком управом за геодетске и имовинско-правне послове Републике Српске** (РУГИПП), на основу тада потписаног споразума. Студентска пракса се успјешно одвија од тада, уз учешће великог броја студената. Истовремено, колеге из РУГИПП редовно учествују у раду нашег научног скупа.

Сарадња са **Парламентарном скупштином Босне и Херцеговине** институционализована је потписивањем споразума, на основу кога се



► *Састанак са руководством Медицинског факултета у Фочи*

одвија студентска пракса. Факултет је потписао споразуме и/или успоставио сарадњу са појединим **министарствима** (Народном скупштином Републике Српске, Министарством комуникација и транспорта Босне и Херцеговине, Министарством правде Републике Српске, Министарством за европске интеграције и међународну сарадњу Републике Српске), као и **другим органима и установама** (Заводом за уџбенике и наставна средства Републике Српске, Фондом пензијско-инвалидског осигурања Републике Српске, Пореском управом Републике Српске, Агенцијом за заштиту личних података Босне и Херцеговине, Институтом за интелектуалну својину Босне и Херцеговине, Дирекцијом за европске интеграције Босне и Херцеговине, Агенцијом за форензичка испитивања и вјештачења, Заводом за форензичку психијатрију Соколац, Центром за ментално здравље Бијељина, центрима за социјални рад у Палама и Бијељини, казнено-поправним заводима у Источном Сарајеву и Бијељини, средњим школама, Службеним гласником Републике Српске, Електро-Бијељином и др.). Сарадња се огледа у организовању студентске праксе у највећем броју ових установа односно органа и организација, гостујућих предавања, учешћу на округлим столовима, у раду радних група и комисија за израду правних аката и др.

Са истим циљевима, Факултет је закључио споразуме са низом **јединица локалне самоуправе** и Дистриктом. Закључени су споразуми са Градом Источно Сарајево, Општином Пале, Скупштином Града Бијељина, Градом Зворник, Скупштином Брчко Дистрикта и др.



► *Студенти Правног факултета на додјели диплома ELGS-а у Атини*

Факултет организује **програме цјеложивотног учења**. Поред већ поменутог програма заштите личних података, Факултет је донио одлуку о реализацији програма цјеложивотног учења који се огледа у држању наставе за запослене који припремају стручни испит. Факултет жели да на овај начин пружи помоћ овим лицима, како би лакше положила испит, што је истовремено и помоћ установама и другим субјектима у којима су ова лица запослена. Осим овог програма, Факултет разматра могућност организовања припремне наставе за полагање правосудног испита.

На иницијативу групе грађана из Пала, у првом реду госпође Наде Благојевић и господе Душана Ковачевића и Зорана Шпирића, на Факултету је отворена **Спомен соба „Светислав Станојевић Цецо“**, посвећена једном од оснивача и првом предсједнику Врховног суда Републике Српске, у којој се налазе личне ствари, пресуде и велики број књига. Спомен соба биће миран и значајан кутак за све који желе да се баве научним радом.

Наши професори **чланови** су значајних **институција**: проф. др Радомир В. Лукић судија је Уставног суда Републике Српске, проф. др Ранка Рачић и проф. др Горан Марковић чланови су Сената Републике Српске, а проф. др Милан Томић, бивши декан, био је члан Сената Републике Српске и предсједник Изборне комисије Брчко Дистрикта. Професори Правног факултета проф. др Гашо Мијановић и проф. др Радомир В. Лукић били су писци Устава Републике Српске, а проф. др Гашо Мијановић био је први предсједник Уставног суда Републике Српске, обављајући ту функцију од 1994. до 1998. године.



► *Округли сто о локалној самоуправи*





► *Посјета Адвокатској комори Републике Српске*

12

БИБЛИОТЕКА

Библиотека Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву развијала се упоредо са Правним факултетом. Да се уз добру вољу и труд, може учинити много, доказује и то да је Библиотека Правног факултета, од неколико десетина наслова из 1994. године стигла до скоро 16.000 библиотечких јединица. Посебно интензиван раст остварен је у периоду од 2010. до 2016. године.

Поред финансијских средстава која су улагана у куповину књига, фонд се увећава и поклонима и размјеном са другим високообразовним установама, прије свега са правним факултетима из Србије. Морамо да истакнемо, да су осим Правног факултета из Београда, мноштво књига нашем факултету поклонили и Правни факултет у Новом Саду, Правни факултет у Нишу, Правни факултет у Крагујевцу, као и Правни факултет у Сарајеву. Такође, многи наставници који су предавали или још увијек предају код нас даровали су и дарују нам примјерке из својих приватних збирки. Посебну захвалност дугујемо највећем дистрибутеру научне и стручне литературе на енглеском језику на нашим просторима – Инглиш буку (*The English Book*) из Београда, који су својом донацијом показали да су велики не само у послу којим се баве, него и у много значајнијем – у доброчинству и помоћи младим људима жељним знања и образовања. Наравно, не можемо овдје поменути све установе и појединце који су заслужни, али им овом приликом захваљујемо. Факултет је набављао литературу и у оквиру националних научно-истраживачких пројеката које је проводио, а вриједне наслове даровала је Амбасада Јапана у Босни и Херцеговини.

Збирку монографских публикација чине уџбеници, монографије, приручници, енциклопедије, рјечници, магистарски и докторски радови и др., и она тренутно броји око 11.000 примјерака. Углавном су то издања из области права, али и осталих друштвених наука, прије свега историје, филозофије, социологије, политикологије, економије и сл. Око 7000 примјерака је на српском језику, а остале су на енглеском, француском, њемачком и руском језику. Најстарија књига у нашој библиотеци је – *Целокупна дела Светозара Марковића*, *Свеска пета*, штампана у Београду 1892. године.

Збирку периодичних публикација чине научни и стручни часописи и зборници радова из области права, али и других научних дисциплина. Збирка се састоји од скоро стотину домаћих и страних наслова са око 4000 примјерака. Факултет је претплаћен на више гласила, али већину добија путем размјене са установама које их издају. Нашим корисницима, доступан је скоро цјелокупан тираж најзначајнијих правних часописа са југословенских простора: *Анали Правног факултета у Београду*, *Правни живот*, *Правна мисао*, *Адвокатура*, *Годишњак Правног факултета у Сарајеву*, *Правна ријеч*, *Страни правни живот*, *Билтен Окружног суда у Београду*, *Бранич* и сл. Најстарији часопис у нашој збирци је *Правник* – часопис за правне и државне науке који датира из 1893. године.

Библиотека Правног факултета посједује све службене гласнике Републике Српске, Федерације БиХ и Босне и Херцеговине, од 1992. године наовамо. Сви гласници могу се користити како у штампаној, тако и у електронској форми. Претраживање је могуће и путем Дикта регистра што знатно олакшава претрагу. Такође, посједујемо и све службене листове СФРЈ и СР БиХ, објављене до 1992. године. Уз правне прописе из социјалистичке Југославије, располажемо и многим законским текстовима из периода Краљевине Југославије. Све ово, нашим наставницима и студентима омогућује квалитетнији научно-истраживачки и стручни рад.

Посебно значајно је то што наставници и сарадници имају приступ богатим базама академских часописа и књига – *EBSCO*, *HeinOnline* и *Research4Life*. На иницијативу нашег факултета, Универзитет у Источном Сарајеву је неколико година претплаћен на прве двије базе. Три поменуте базе обухватају огроман број научних чланака објављених у часописима широм свијета на бројним језицима, као и врло богату базу академских књига у електронском облику. Ова богата научна грађа доступна је наставницима, сарадницима и студентима Правног факултета, што огромно олакшава њихов научни рад и испуњавање наставних обавеза, поготово на другом и трећем циклусу студија.

Функцију управника Библиотеке низ година обављао је проф. др Димитрије Ћеранић, да би прије неколико година изабран Библиотечки одбор, на чијем челу се налази проф. др Ђорђе Мариловић.





► *Богат извор научне грађе у Библиотеци. Библиотекарке Драгана Полуга и Ведрана Благојевић*

13

ИЗДАВАЧКА ДЈЕЛАТНОСТ

Почеци издавачке дјелатности Факултета имају доста сличности са почецима издавачке дјелатности Правног факултета Универзитета у Сарајеву у првим годинама његовог рада. У оба случаја сами почеци наставне дјелатности нису праћени издавањем уџбеника. На Правном факултету у Сарајеву, у почетку су коришћени уџбеници из Београда и Загреба, а 1962. године објављен је први уџбеник у издању овог факултета. Будући да је Правни факултет у Источном Сарајеву обновио рад у ратним условима, није било могућности за издавање властитих уџбеника, него су коришћени уџбеници са правних факултета из Србије. Међутим, већ од 2000. године, Правни факултет почиње издавати уџбенике својих професора.

Издавачка дјелатност Правног факултета обновљена је 1999. године, објављивањем првог броја *Зборника радова Правног факултета у Српском Сарајеву*. Она је настављена и развијена наредних година, а огледала се у објављивању уџбеника, монографија и зборника радова. Након објављивања пет бројева *Зборника радова Правног факултета у Источном Сарајеву*, Наставно-научно вијеће Правног факултета донијело је 2010. године одлуку да *Зборник радова* прерасте у *Годишњак Правног факултета у Источном Сарајеву*, који наставља традиције *Годишњака Правног факултета у Сарајеву*.

Први број *Годишњака*, тада *Историјско-правног зборника*, издат је 1949. године, под уредништвом проф. др Милоша Бајића. Осим њега, у Редакционом одбору били су проф. др Александар Соловјев, проф. др Владо Јокановић и Мирослав Ђорђевић. Часопис је 1953. године промијенио назив у *Годишњак Правног факултета у Сарајеву*. *Годишњак Правног факултета у Источном Сарајеву* под овим називом излази од 2010. године, у вријеме кад је декан био проф. др Милан Томић. Први уредник обновљеног *Годишњака* био је проф. др Оливер Антић, а послије њега уредништво је 2019. године преузео проф. др Радомир В. Лукић. Прву Редакцију обновљеног Годишњака чинили су: проф. др Миленко Креља, проф. др Зоран Стојановић, проф. др Слободан Марковић, проф. др Милан Томић, проф. др Ранка Рачић, проф. др Дијана Марковић-Бајаловић и доц. др Горан Марковић. Секретар Редакције био је виши асистент Димитрије Ћеранић, ма. Значајно је што је часопис имао Међународни издавачки савјет, у коме су се налазили професори из пет држава. *Годишњак Правног факултета* тренутно је реферисан у бази академских часописа *Central and Eastern European Online Library – CEEOL*, што значи да су сви чланци бесплатно доступни великом броју корисника ове базе.

Посебан значај за издавачку дјелатност имају зборници радова у којима се објављују радови саопштени на научном скупу поводом Дана Правног факултета. Први научни скуп на Правном факултету након наставка рада у саставу Универзитета у Сарајеву Републике Српске, одржан је 2007. године, а након одржавања скупа штампан је зборник радова *Примјена Закона*

о парничном поступку у Босни и Херцеговини и региону, под уредништвом проф. др Ранке Рачић.

Интензиван научно-истраживачки рад који прати богата издавачка дјелатност започиње 2010. године, када је деканску функцију преузео проф. др Милан Томић, а функцију продекана за научно-истраживачки рад од 2011. године доц. др Горан Марковић. У 2010. години одржан је први научни скуп поводом Дана Правног факултета на тему „Актуелност и значај људских права и слобода". Наредне године издат је зборник у коме је штампано 27 радова саопштених на скупу. Од 2010. године одржано је четрнаест скупова на којима се сваке године повећавао број учесника, саопштених радова и држава из којих долазе аутори и коаутори. Од 2020. године, научни скуп одржава се у хибридном формату, уз учешће референата непосредно и онлајн, што је омогућило да већи број аутора излаже и објављује радове.

Први зборник који је штампан у два тома издат је већ 2015. године, а како се повећавао број учесника и пристиглих радова, тако су и зборници постајали обимнији и садржајнији, па од 2024. године зборници радова са научног скупа излазе у пет томова. У Зборнику радова са XIV Научног скупа поводом Дана Правног факултета „Право: узрок или посљедица», издатом 2026. године, објављено је 115 радова од 161 аутора и коаутора из 25 држава, на преко 2500 страница у пет томова, а скоро половина радова објављена је на свјетским језицима. До сада су издати зборници са четрнаест скупова у којима је на око 18.000 страна у 34 тома објављено скоро 1050 научних радова.

Осим зборника радова, прије одржавања научног скупа, штампају се и зборници сажетака радова који ће бити саопштени на скупу. Зборници радова, осим у штампаном облику, објављени су и на интернет страници Правног факултета, па су и на тај начин доступни читаоцима. Сви зборници радова са одржаних скупова индексирани су у *HeinOnline, EBSCO OPEN ACCESS* и *Central and Eastern European Online Library* (*CEEOL*) база-ма часописа и електронских књига.

Осим зборника радова са научног скупа поводом Дана Правног факултета по коме је факултет постао препознатљив у академској заједници, Факултет је у претходном периоду организовао и друге тематске научне скупове, округле столове у оквиру научно-истраживачких пројеката, правне клинике и школе након којих су штампани зборници радова и приручници. Резултат три научно-истраживачка пројекта која је факултет реализовао у посљедњих шест година били су зборници радова у којима су чланови пројектних тимова објавили научне радове: *Конституционализација Босне и Херцеговине* (уредник проф. др Горан Марковић), *Реформа законодавства о реструктурирању, реорганизацији и стечају у свјетлу европских тенденција* (уредник проф. др Дијана Марковић-Бајаловић), и *Реформа изборног законодавства у Босни и Херцеговини: Јачање институционалне легитимности* (уредник проф. др Горан Марковић).

Факултет је припремио објављивање зборника радова на енглеском језику *Public Law in Bosnia and Herzegovina: Trends and Challenges* (уредник доц. др Горан Марковић), чији формални издавачи су били Универзитет у Источном Сарајеву и Европска организација за јавно право.



► *Билтен Правног факултета*



► *Зборник радова са научног скупа одржаног 2024. године*

Факултет је прије двије године учествовао у реализацији пројекта *Бијељина у XX вијеку*, који је окупио групу млађих наставника и сарадника нашег факултета и неколико колега са других универзитета, а резултат овог јединственог истраживачког подухвата био је истоимени зборник радова на српском и енглеском кезику, чији уредник је био проф. др Димитрије Ћеранић.

У току 2025. године, Правни факултет је на иницијативу и несебично залагање проф. др Станке Стјепановић издао фототипско издање микрофилма Милешевског преписа Законоправила Светог Саве који се чува у библиотеци Српске академије наука и умјетности. Издавање фототипије требало би да олакша и подстакне даље проучавање и истраживање Законоправила као културног, историјског и правног споменика од непроцјењивог значаја. Трудом проф. Стјепановић, у издању Правног факултета ускоро би требало да се објави и фототипско издање Рашког преписа Законоправила Светог Саве, који се чува у Историјском музеју у Москви.

Од 2013. године Правни факултет издаје *Годишњак студената Правног факултета у Источном Сарајеву*. Годишњак студената је студентски стручни часопис у електронском издању у коме се објављују стручни радови истраживача сва три циклуса академских студија, као и остали прилози попут коментара и приказа судских одлука и правних прописа. Студентски часопис

је нарочито важан за студенте другог и трећег циклуса студија који имају прилику да на матичном факултету објављују радове и испуне обавезе предвиђене наставним планом и програмом.

Поред издања која настају као резултат научно-истраживачког рада запослених и студената, од 2022. године излази *Билтен Правног факултета*, чији је главни циљ обавјештавање најшире јавности о најважнијим активностима које Правни факултет организује. Билтен излази три пута годишње и намијењен је не само запосленима и студентима, него и нашим бившим и будућим студентима, њиховим родитељима, колегама са других факултета, носиоцима јавних функција на свим нивоима власти и свим другим лицима која покажу интересовање за рад Правног факултета. Билтен излази у електронском облику, објављује се на интернет страници и друштвеним мрежама и шаље на више од стотину адреса. Уредник Билтена је проф. др Ђорђе Мариловић.

Богата издавачка дјелатност Правног факултета показатељ је озбиљног приступа и марљивог научно-истраживачког рада наставника и сарадника, како у области уџбеничке и монографске грађе, тако и у области серијских издања и зборника радова са научних скупова.

Захваљујући успјешној сарадњи са издавачком кућом *University Press* из Сарајева, наша издања налазе се у неким од најпрестижнијих свјетских библиотека, на примјер Конгресној библиотеци у Вашингтону и библиотекама Колумбија универзитета и Правног факултета Харвардског универзитета.

ИЗДАЊА ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА

Правни факултет је, почев од 2000. године, објавио сљедећа издања:

Уџбеници

- Лоза, Богдан: Облигационо право: посебни дио, 2000.
- Антић, Оливер: Насљедно право, 2001.
- Велимировић, Михаило: Привредно право, 2001.
- Војиновић, Новица: Национална историја државе и права, 2001.
- Симовић, Миодраг: Кривично процесно право, 2001.
- Стојановић, Зоран: Кривично право: посебни дио, 2001.
- Николић, Зоран: Социологија, 2002.
- Стјепановић, Станка: Практикум из породичног права, 2002.
- Чоловић, Владимир: Практикум за међународно приватно право, 2002.
- Младеновић, Марко, Стјепановић, Станка, Живановић, Милорад: Породично право, 2003.
- Пантић, Драган: Општа правна историја, 2003.
- Станојевић, Обрад: Римско право, 2003.
- Јекић, Загорка, Шкулић, Милан: Кривично процесно право, 2005.

- Марковић-Бајаловић, Дијана: Привредне организације, 2005.
- Николић, Зоран: Социологија, 2005.
- Крклуш, Љубомирка: Правна историја српског народа, 2007.
- Марковић, Слободан: Право интелектуалне својине, 2007.
- Николић, Зоран: Социологија моћи, 2007.
- Николић, Зоран: Увод у социологију права, 2008.
- Николић, Зоран: Социологија са елементима социологије права, 2008.
- Мандић, Млађен: Радно право, 2009.
- Симоновић, Бранислав, Пена, Урош: Криминалистика, 2010.
- Симовић, Миодраг: Кривично процесно право: посебни дио, 2011.
- Марковић-Бајаловић, Дијана: Право привредних друштава, 2011.
- Миладиновић, Зоран: Право интелектуалне својине, 2012.
- Бабић, Слободан, Томић, Милан: Основи економије, 2013.
- Рачић, Ранка: Ванпарнично процесно право, 2013.
- Симовић, Миодраг: Међународно кривично право, 2013.
- Симовић, Миодраг: Кривично процесно право – посебни дио, 2014.
- Стјепановић, Станка: Практикум из породичног права, 2014.
- Симовић, Миодраг, Јовашевић, Драган, Симовић, Владимир: Привредно казнено право, 2016.
- Марковић, Горан: Уставно право (саиздавач Завод за уџбенике и наставна средства Републике Српске), 2021.
- Симовић, Миодраг, Симовић, Владимир, Говедарица, Младенка: Кривично процесно право II : (Кривично процесно право – посебни дио), 2021.
- Стјепановић, Станка, Мораит, Бранко, Ивановић, Свјетлана, Стјепановић, Богдана: Правни послови грађанског права, 2022.
- Симовић, Миодраг, Благојевић, Милан, Симовић, Владимир: Међународно кривично право, 2023.
- Стјепановић, Станка, Мораит, Бранко, Ивановић, Свјетлана, Бањовић, Тијана: Увод у грађанско право, 2023.
- Стјепановић, Станка, Мораит, Бранко, Амповска, Марија, Ивановић, Свјетлана: Облигационо право: посебни дио, 2023.
- Стјепановић, Станка, Мораит, Бранко, Амповска, Марија: Облигационо право: општи дио, 2024.
- Радић, Дарко, Ћеранић, Димитрије: Породично право, 2025.
- Симовић, Миодраг Н., Симовић, Владимир М., Говедарица, Младенка: Кривично процесно право II, 2026.

Монографије

- Мијановић, Гашо: Контрола уставности закона, 2000.
- Алагић, Дубравка: Утицај статутарних теорија на учења о екстратериторијалном дејству пресуда, 2002.
- Кнежић-Поповић, Драгана: Уговор о делу у римском праву, 2004.
- Димитријевић, Предраг: Одговорност управе за нечињење, 2005.
- Чоловић, Владимир: Међународни стечај, 2005.
- Пантић, Драган: Српска православна црква у Краљевини Југославији 1929–1941, 2006.
- Пантић, Драган: Питање унификације породичног, насљедног и задружног права у Краљевини Југославији (СХС) 1919–1941, 2006.
- Стјепановић, Станка: Систем диобе имовине брачних другова, 2008.
- Марковић-Бајаловић, Дијана: Правни аспекти либерализације међународног промета услуга – Са посебним освртом на телекомуникације, „Службени гласник РС“ и Правни факултет у Источном Сарајеву, 2011.
- Михаљчић, Раде: Огледи о старом српском праву, 2013.
- Лале, Радислав: Осигурање за случај незапослености у домаћем, упоредном и међународном праву, 2020.
- Ћеранић, Димитрије: Насљедноправне посљедице усвојења, 2020.
- Савић, Сања: Земаљски устав (Штатут) за Босну и Херцеговину, 2021.
- Стјепановић, Станка, Пена, Урош, Ћеранић, Димитрије: Приручник „Заштита од насиља у породици“, 2021.
- Ивановић, Свјетлана: Грађанскоправна заштита субјективних права интелектуалне својине, 2022.
- Константиновић, Михаило: Политика споразума: Дневничке белешке 1939–1941; Лондонске белешке 1944–1945. (саиздавачи: Правни факултет Универзитета у Београду, Међуопштински историјски архив за општине Чачак, Горњи Милановац и Лучани, Завичајни музеј Прибој, 4СЕ д.о.о, Досије студио доо), 2023.
- Аличић, Самир: Гај и форма тестамента у класичном римском праву, 2023.
- Аличић, Самир: La recezione delle idee giuridiche e politiche romane e lo sviluppo della teoria costituzionale serba, 2023.
- Велимировић, Михаило: Стечај привредног друштва: банкротство: санација, 2025.
- Савић, Сања: Правно-политички положај Срба у Босни и Херцеговини 1878–1918, 2025.
- Милешевски препис Законоправила Светог Саве: фототипија микрофилма, (приређивачи: Стјепановић, Станка, Петковић, Симеон, Дамјановић, Михајло), 2025.
- Лале, Радислав: Посебни режими дисциплинске одговорности радника, 2026.

- Мариловић, Ђорђе: Самодопринос и самоопорезивање у локалним финансијама, 2026 (одвојено штампано и електронско издање).
- Голијанин, Сања: Судска контрола управе у Босни и Херцеговини, 2026.

Зборници радова Правног факултета

- Зборник радова Правног факултета у Српском Сарајеву, 1999.
- Зборник радова Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву, 2006.
- Зборник радова Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву, 2007.
- Зборник радова „Примјена закона о парничном поступку у Босни и Херцеговини и региону“ (ур. Р. Рачић), 2007.
- Зборник радова Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву, 2008.
- Зборник радова Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву, 2009.
- Зборник радова „Актуелност и значај људских права и слобода“ (ур. Г. Марковић), Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, 2011.
- Зборник радова „Начела и вриједности правног система – норма и пракса“ (ур. Г. Марковић), Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, 2012.
- Зборник радова „Права дјетета и равноправност полова – између нормативног и стварног“ (ур. Г. Марковић), Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, 2012.
- Зборник радова „Хармонизација грађанског права у региону“ (ур. Д. Марковић-Бајаловић), Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, 2013.
- Зборник радова „Владавина права и правна држава у региону“ (ур. Г. Марковић), Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, 2014.
- Зборник радова „Однос права у региону и права Европске уније“ (ур. Г. Марковић), Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Том 1 и Том 2, 2015.
- Collection of Papers „Public Law in Bosnia and Herzegovina: Trends and Challenges“ (ed. G. Marković), The European Public Law Series, Vol. CXV, European Public Law Organization and University of East Sarajevo, Athens 2015.
- Зборник предавања са Школе родне равноправности, Универзитет у Источном Сарајеву и Гендер центар Владе Републике Српске (ур. Г. Марковић), Источно Сарајево 2015.
- Зборник студентских есеја „Школа родне равноправности“ (ур. Г. Марковић), 2016.
- Зборник радова „Двадесет година Дејтонског мировног споразума“ (ур. Р. В. Лукић), Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, 2017.
- Зборник сажетака „Право и вриједности“, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, 2018.
- Зборник радова „Право и вриједности“ (ур.

Р. В. Лукић), Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, 2019.

- Зборник сажетака „Право, традиција, промјене“, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, 2019.
- Зборник радова „Право, традиција, промјене“ Том 1 и Том 2 (ур. Д. Ћеранић), Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, 2020.
- Зборник сажетака „Изазови правном систему“, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, 2020.
- Зборник радова „Изазови правном систему“ Том 1 и Том 2 (ур. С. Стјепановић, Р. В. Лукић, Д. Ћеранић), Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, 2021.
- Зборник радова „Конституционализација Босне и Херцеговине“ (ур. Г. Марковић), Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, 2021.
- Зборник сажетака „Противрјечја савременог права“, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, 2021.
- Зборник радова „Противрјечја савременог права“ Том 1, Том 2 и Том 3 (ур. С. Стјепановић, Р. В. Лукић, Д. Ћеранић), Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, 2022.
- Зборник сажетака „Право између стварања и тумачења“, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, 2022.
- Тематски зборник радова Међународног научног скупа „Реформа законодавства о реструктурирању, реорганизацији и стечају у свјетлу европских тенденција“ (ур. Д. Марковић-Бајаловић), Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, 2023.
- Зборник радова „Право између стварања и тумачења“ Том 1, Том 2, Том 3 и Том 4 (ур. Д. Ћеранић, С. Ивановић, Р. Лале, С. Аличић), Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, 2023.
- Зборник сажетака „Правне празнине и пуноћа права“, 2023.
- Зборник сажетака „Бијељина у XX вијеку“, 2024.
- Зборник радова „Бијељина у XX вијеку“ (ур. Д. Ћеранић), 2024.
- Зборник радова „Правне празнине и пуноћа права“ Том 1, Том 2, Том 3, Том 4 и Том 5 (ур. Д. Ћеранић, Р. Лале, С. Ивановић, Ђ. Мариловић, С. Аличић), Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, 2024.
- Зборник сажетака „Право између заштите и злоупотребе“, 2024.
- Зборник радова „Право између заштите и злоупотребе“ Том 1, Том 2, Том 3, Том 4 и Том 5 (ур. Д. Ћеранић, С. Ивановић, Ђ. Мариловић, Р. Лале, С. Аличић), Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, 2025.
- Зборник сажетака „Право: узрок или посљедица“, 2025.
- Зборник радова „Реформа изборног законодавства у Босни и Херцеговини: јачање институционалне легитимности“ (ур. Г. Марковић), 2026.



► *Дио издања Правног факултета*

- Зборник радова „Право: узрок или посљедица“ Том 1, Том 2, Том 3, Том 4, Том 5 (ур. Д. Ђеранић, Г. Марковић, С. Ивановић, Р. Лале, С. Голијанин, С. Крешталица, С. Аличић), 2026.

Факултет је помогао реализацији издавачких подухвата других установа. Посебно смо поносни на сарадњу са Заводом за уџбенике и наставна средства Републике Српске, која је била обострано професионална. На основу договора декана Марковића са в.д. генералног директора Завода г. Предрагом Спасојевићем и извршним директором Сектора издавачке дјелатности госпођом Весном Суботић о сарадњи са овом важном и цијењеном установом, професори нашег факултета написали су пет средњошколских уџбеника, чији издавач је Завод. Ови уџбеници изашли су из штампе током 2025. и 2026. године, а њихови аутори су: проф. др Станка Стјепановић, проф. др Горан Марковић, проф. др Димитрије Ђеранић, проф. др Радислав Лале, проф. др Свјетлана Ивановић, проф. др Ђорђе Мариловић, проф. др Сања Голијанин и доц. др Сања Крешталица. У плану је издавање још три уџбеника. Издавањем ових уџбеника, дали смо велики допринос квалитету средњошколског образовања, будући да су уџбеници за предмете из области права недостајали. Сада је тај недостатак отклоњен и ученици и професори могу да раде по модерним и квалитетним уџбеницима.

14

СТУДЕНТСКО ОРГАНИЗОВАЊЕ

САВЕЗ СТУДЕНАТА ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА

На Правном факултету је, од почетка његовог дјеловања, постојала и била активна студентска организација под називом Савез студената Правног факултета. У периоду до 1992. године она је била масовна и укључена у разноврсне активности и органе управљања Факултета. Принцип студентског самоорганизовања и самоуправљање омогућавали су студентима да имају значајну улогу не само приликом организовања својих активности већ и у учешћу у органима управљања Факултета који су одлучивали о свим битним питањима његовог функционисања. Студенти су на тај начин били партнери својим професорима у обликовању факултетских политика. Идеја самоуправљања, на којој је био заснован друштвени систем социјалистичке Југославије, није значила да студенти учествују у одлучивању само о уском кругу питања која се тичу њихових непосредних интереса, већ да су значајан субјект у обликовању свих или скоро свих сегмената факултетске политике.

Савез студената Правног факултета „Правник“ основан је 27.11.1998. године на оснивачкој скупштини на Палама. Након 2007. године, Савез мијења свој назив у Омладинска организација Савез студената Правног факултета „Правник“, чија сврха је заштита студентских интереса и остваривање других програма и циљева прописаних актима који регулишу област дјеловања студентских представничких тијела, у првом реду његовим статутом.

Савез студената био је нарочито активан првих година XXI вијека, што се изражава кроз бројне активности које су организоване, као што су правнијаде, трибине, предавања, спортска такмичења, бруцошке и апсолвентске вечери и др. Након полета који је трајао пола деценије, долази до кризе у студентском организовању и активизму, будући да је мали број студената био вољан да се укључи у активан рад.

С циљем превазилажења овакве ситуације, група студената – ентузијаста основала је нову организацију, Удружење студената права „IUSTITIA“, која је постала масовна и врло активна.

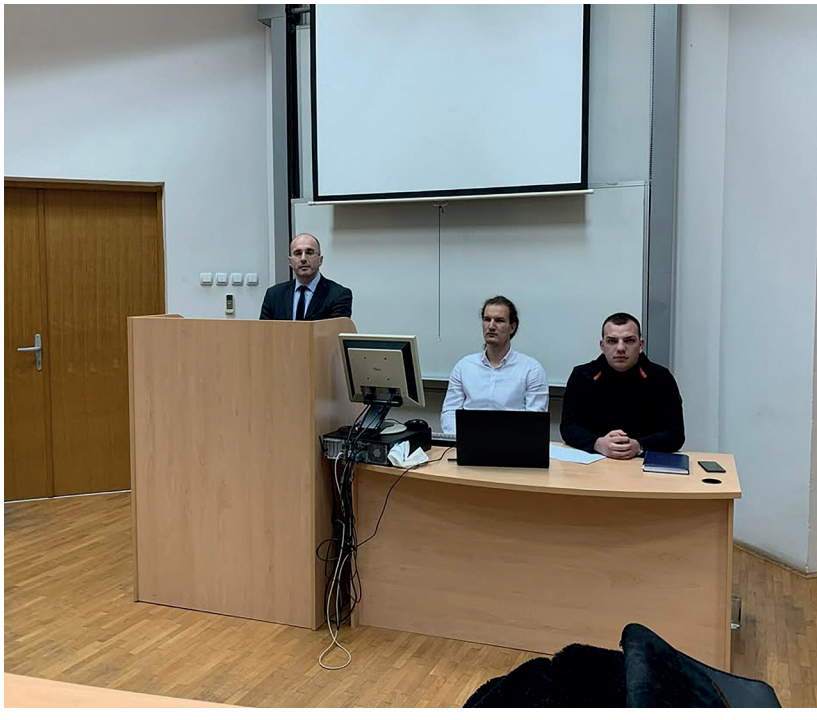
УДРУЖЕЊЕ СТУДЕНАТА ПРАВА „IUSTITIA“

Сваки студент који претендује да се током високог образовања усаврши, на првом мјесту треба да испуњава своје обавезе према факултету и кроз те обавезе остварује своја права. Те обавезе не чине само учење и репродуковање знања, као и присуство и активност на настави, већ и саорганизовање и рад са колегама у остваривању општег добра (*res publica*). Студентима, као младим људима пуним потенцијала, потребни су канали кроз које ће усмјерити своју енергију ка побољшању непосредне околине и цјелокупног друштва. Један од начина остваривања тог циља

јесте организовање активности у оквиру тијела које окупља студенте, поставља јасне циљеве и дјелује на најнижем нивоу са будућим грађанима током њихових првих академских корака.

Удружење студената права, као идеја, појавило се у априлу 2021. године у студентском дому у Палама, у условима тројице младих колега који су се састали ради такмичења у дебати. Тада су утврђивани циљеви које удружење треба да оствари, као и први кораци у сачињавању статута удружења. Студенти „оци оснивачи“ били су Никола Чорлија из сједишта Правног факултета у Палама, те Андрија Димитрић и Симеон Петковић из одјељења у Бијељини. Удружење студената права „IUSTITIA“ основано је са идејом да студент не буде само пасивни слушалац наставе, већ активан учесник академске и друштвене заједнице. Основна идеја Удружења јесте стварање генерација правника које ће, поред стручног знања, посједовати и осјећај друштвене одговорности и солидарности. Назив „IUSTITIA“ потиче из латинског језика и означава правду, која представља једну од темељних вриједности правничке професије и идеал којем Удружење тежи у свом дјеловању.





► *Оснивачка скупштина Удружења студената права „IUSTITIA“*



► *Студенти на екскурзији*

Реализација ове идеје достигла је свој врхунац на Оснивачкој скупштини, одржаној 27. децембра 2021. године у одјељењу Правног факултета у Бијељини. На Оснивачкој скупштини утврђени су циљеви и дјелатности Удружења, усвојен је Статут Удружења, изабрани су органи Удружења, те је постављен институционални оквир чији је циљ спречавање самовоље појединаца и обезбјеђивање равноправног учешћа студената у раду Удружења. Удружење је својим присуством на Оснивачкој скупштини подржао декан Правног факултета проф. др Горан Марковић, а управа Факултета је и у наредним годинама подржавала Удружење морално, материјално и организационо. Органе Удружења, изабране током скупштине, чинили су: Скупштина, коју су чинили сви чланови, предсједник и потпредсједник, Управни и Надзорни одбор, а посебно се истиче орган савјетника, чију би функцију обављао представник академског особља – професор или асистент Правног факултета. Удружење је регистровано рјешењем Основног суда у Бијељини и уписано у регистар Суда 18. марта 2022. године, чиме је стекло својство правног лица. Оснивачи Удружења били су студенти Андрија Димитрић, Симеон Петковић, Катарина Глигић, Стефан Гојаковић и Михаило Дамјановић.

На Оснивачкој скупштини за предсједника Удружења изабран је Андрија Димитрић, за потпредсједника Симеон Петковић, а за чланове Управног одбора изабрани су Катарина Глигић, Михаило Дамјановић и Стефан Гојаковић. У сљедећим мандатима за чланове Управног одбора бирани су Ива Матић, Кристина Живановић и Симеон Петковић, за потпредсједника Удружења биран је Михаило Ковачевић, чиме је остварена равноправност студената у сједишту и одјељењу Факултета, док је Андрија Димитрић остао предсједник.

Удружење баштини традицију свих претходних савеза и удружења студената Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву, као и студентског организовања свјетског карактера. Циљеви Удружења су бројни, а примарни међу њима јесте остваривање и заштита права и интереса студената. Поред тога, Удружење настоји да унаприједи животни стандард и друштвени живот студената, информише студенте, пружи до-



► *Стручна предавања адвоката*

датно стручно и неформално образовање, повећа мобилност и промовише волонтерску културу међу студентима, као и да оствари сарадњу са младима у другим земљама и омогући размјену искустава. Сви наведени циљеви, као и бројни други, дефинисани су Статутом Удружења. Начини на које Удружење остварује своје циљеве огледају се у организовању предавања, радионица, трибина, семинара, студентских путовања и других облика дјеловања који су током рада Удружења додатно развијани и унапређивани развојем технологије.

Удружење је у кратком периоду заживјело међу студентима и постало препознато као ослонац током студирања. Студенти изабрани на руководеће позиције свакодневно су дјеловали у правцу побољшања студентског стандарда. Именоване су различите комисије које су оперативно радиле са студентима по годинама студија. Ради остваривања тих циљева дјеловало се на више нивоа усавршавања: академском, спортско-рекреативном, хуманитарном, промотивном, као и у другим омладинским и академским областима.

Организована су предавања и јавне трибине на којима су говорили стручњаци из различитих области, као и професори, судије и адвокати који су својим искуством мотивисали студенте да се опредијеле за будуће каријере. Између осталог, организовано је предавање „Правно занимање – изазови и љепота једне професије“, које је одржао адвокат Горан Василић, у коме је подијељено богато искуство из области адвокатуре, као и предности и мане које тај позив носи. Посебно се истиче и веома посјећено предавање „Украдена безбједност“ господина Игора Јурића, оснивача Фондације „Тијана Јурић“, из које је развијен Центар за несталу и злостављану дјецу. Тема предавања била је трговина људима и борба против педофилије, с посебним освртом на заштиту младих на друштвеним мрежама и изазове које доносе нове технологије. Бринући о менталном здрављу студената, Удружење је организовало и гостовање психолога Данијеле Остојић, током којег је дискутовано о изазовима и препрекама са којима се сусрећу студенти и млади људи у процесу личног развоја и образовања.



► *Панел дискусија „Универзитет у Приштини – стуб опстанка српског народа на Косову и Метохији“*

Чланови Удружења редовно су учествовали у промотивним активностима Факултета, на данима отворених врата и промоцијама у средњим школама од Добоја до Требиња, као и у Западној Србији. Студенти су самостално организовали промоције у средњим школама и снимали промотивне спотове за Факултет. С обзиром на то да су млади често окренути спорту, Удружење је учествовало на универзијадама Универзитета у Источном Сарајеву и регионалним спортским такмичењима студената. Такође, организовани су квизови знања у којима су учествовали студенти Правног и других факултета, показујући своје знање, општу информисаност и културу.

Посебно је значајно истаћи волонтерску и хуманитарну димензију дјеловања чланова у активностима које нису доносиле директну корист студентима, али су биле важне за очување хуманости, заштиту животне средине и помоћ немоћнима и сиромашнима. Организоване су различите акције прикупљања средстава и хране за пакетиће дјеци на Косову и Метохији, попут годишње акције „Пакетић више“. Кроз рад Удружења осликавала се и солидарност коју студенти имају са својим колегама у другим државама који су се нашли у незавидном положају, било академском или животном. У том контексту организована је панел-дискусија „Универзитет у Приштини – стуб опстанка српског народа на Косову и Метохији“, током које је кроз културно-умјетнички програм и академску дискусију широј јавности приближено стање у којем се налази Универзитет у Приштини са привременим сједиштем у Косовској Митровици.

Удружење је у свом раду сарађивало са омладинским удружењима и студентским представничким тијелима у Босни и Херцеговини и региону. У ту сврху потписани су меморандуми са омладинском организацијом „Визија младих“ из Бијељине и Студентским вијећем Правног факултета у Подгорици, док је Удружење, као суорганизатор, учествовало и на студентским конференцијама у Палама и на Златибору.

У правничкој професији Удружење је препознато кроз низ меморандума потписаних са адвокатским канцеларијама, захваљујући чему су

многи чланови, својим заслугама и препорукама Удружења, започели изградњу правничких каријера. Меморандуми су потписани са адвокатском канцеларијом Горан С. Василић из Бијељине, адвокатом Марком Сладићем из Бијељине, адвокатом Радом Крстинићем из Бијељине и адвокатом Немањом Зиројевићем из Бијељине.

Удружење је, поред академске заједнице, препознато и у ширем друштвеном окружењу као важан учесник цивилног друштва и значајан чинилац у развоју студената Републике Српске. Регистровано је при министарствима Републике Српске, и то при Министарству за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво у Регистар студентских представничких тијела, Министарству управе и локалне самоуправе, те Министарству породице, омладине и спорта као омладинска организација. Руководећи органи Удружења учествовали су у преговорима са представницима локалних и републичких институција, гдје су теме биле студентско и омладинско организовање, видљивост младих, учешће у одлучивању и унапређење студентског живота и положаја младих у региону. У том контексту Удружење је прво поднијело иницијативу за изградњу студентског дома у Бијељини, као пројекта који тек треба да буде реализован, за шта је добило и подршку управе Правног факултета.

Студенти, чланови Удружења, кроз свој рад стицали су вјештине и искуства која су им помогла у даљој каријери, а већ током студирања остваривали су значајне резултате – високе оцјене, прва мјеста у дебатним и бесједничким такмичењима, симулацијама суђења – те су кроз Удружење били препознати у широј правничкој заједници. На тај



► *Промоције Правног факултета*

начин, Удружење студената права „IUSTITIA“ наставља да гради заједницу младих правника који у праву не виде само професију, већ и позив.

Удружење је, захваљујући мотивацији и активности свог руководства а потом и чланова, постало једно од најмасовнијих и активнијих студентских удружења у Републици Српској.

СТУДЕНТСКО ПРЕДСТАВЉАЊЕ

Студенти имају своје представнике у Научно-наставном вијећу Правног факултета. Захваљујући легитимности и изузетној активности Удружења студената права, студентско учешће на изборима је без премца на Универзитету, што студентским изборима даје на значају, озбиљности и легитимности.

Поред тога, студенти бирају једног представника у Студентски парламент Универзитета у



► *Потписивање меморандума о сарадњи са адвокатским канцеларијама*

Источном Сарајеву, што им омогућава да учествују у одлучивању о питањима од интереса за студенте на вишем нивоу. На концу, студенти су активни у Унији студената Републике Српске, а наш студент Андрија Димитрић у два наврата биран је на функцију студента омбудсмана Републике Српске.

15

КОРАК У БУДУЋНОСТ

Пред високим образовањем и науком налазе се велики изазови. Поредак оријентисан ка тржишту, профиту и индивидуалном интересу не ставља науку и образовање на прво мјесто, нити им даје значај који треба да имају у развоју друштва и хуманизацији друштвених односа. Штавише, проглашени циљеви демократије, људских права и напретка човјечанства посматрају се једнострано, у осиромашеном облику. Често се занемарује допринос који наука и високо образовање треба и могу да дају, као да нису важни. Стварање и примјена права неријетко почивају на економским или политичким интересима малих група а не на сагледавању јавног интереса.

Морална и професионална обавеза универзитетских професора, као наставника и научника, је да се боре за то да се промијене мјесто и улога високог образовања и науке, да они у већој мјери утичу на обликовање друштва, државе и међуљудских односа. Они треба да допринесу томе да се људи повезују, сарађују и посматрају једни друге као достојанствене, равноправне и поштовања вриједне појединце. Обавеза универзитетских посленика је да својим залагањем и примјером допринесу, у границама својих могућности, промјени схватања о томе каква јесте и треба да буде улога права у обликовању друштвених односа, посебно њиховој хуманизацији. Професори не треба само да преносе дио својих знања студентима, већ и да утичу на обликовање нове професионалне етике и правне и политичке културе, што је нужно за озбиљење начела владавине права.

Правни факултет има незамјењиву улогу у образовању нових генерација правника, који треба да буду зналци али и скрупулозни јавни дјелатници, чија улога треба да далеко премашује улогу појединаца који само примјењују правне норме у конкретним случајевима и граде личне позиције у стручној заједници. Они треба да разумију не само какво право јесте већ и какво треба да буде, да буду у стању да критички размишљају, да немају страх од размишљања и изношења мишљења, као и да имају на уму и на срцу шире, друштвене интересе у обављању свог посла. Другим ријечима, они треба да врше мисију а не само да обављају посао.

На основу досад постигнутих резултата, људских потенцијала којима располаже, филозофије наставног и научног рада коју баштини, спремности на сарадњу са другим и другачијим, новог приступа раду са студентима, изврсности научно-истраживачког рада, видљивости у националним и међународним оквирима, спремности да критички пропитује садашњост и смјело предлаже рјешења за будућност, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву може са поуздањем да гледа у будућност, осмишљава и даје одговоре на изазове који су пред нама.

16

НАСТАВНИЦИ И САРАДНИЦИ

ПРОФ. ДР РАНКА РАЧИЋ



Ранка Рачић рођена је 1963. године у Мостару. Основне студије права завршила је 1985. године на Правном факултету Универзитета „Џемал Биједић“. Магистарске студије окончала је на Правном факултету Универзитета у Нишу, гдје је са одликом одбранила магистарску тезу под називом „Начело диспозитивности у грађанском парничном поступку“. На истом факултету је 1997. године одбранила докторску дисертацију под насловом „Сукцесија у процесном односу“

Академску каријеру започела је 1985. године на Правном факултету Универзитета „Џемал Биједић“ у звању асистента-приправника. Након стицања научног звања магистра правних наука 1991. године, на истом факултету изабрана је у звање вишег асистента.

У периоду од 1992. до 2000. године била је ангажована на Правном факултету Универзитета у Подгорици. Од 2000. године запослена је на Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву, гдје је исте године изабрана у звање доцента. У звање ванредног професора изабрана је 2005. године, док је у звање редовног професора изабрана 2011. године.

У периоду од 2008. до 2020. године била је ангажована и на Правном факултету Универзитета у Бањој Луци. Током ангажмана на Правном факултету у Бањој Луци изводила је наставу на основном и мастер студију. На основном студију држала је наставу из предмета Грађанско процесно право, док је на другом циклусу студија предавала предмете: Теорија извршног процесног права, Теорија ванпарничног процесног права и Поступак за расправљање заоставштине.

На Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву учествује у извођењу наставног процеса на свим нивоима студија. На основним студијама изводи наставу из предмета Стварно право, Грађанско процесно право I и Грађанско процесно право II. На мастер студијама ангажована је на реализацији наставе из предмета Стварноправно обезбјеђење потраживања, Теорија ванпарничног поступка, Теорија извршног поступка, Нотаријално право и Стечајно право. На докторским студијама изводи наставу из предмета Овлашћења нотара у породичним и насљедноправним стварима, Посебни породични поступци, Средства обезбјеђења и учвршћивања потраживања и Алтернативни начини рјешавања спорова.

Положила је правосудни испит. Била је члан првог Управног одбора Центра за едукацију

судија и тужилаца Републике Српске. Својевремено је обављала функцију предсједника Савјета Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву. Од 2007. до 2009. године била је члан Сената Универзитета у Источном Сарајеву.

Арбитар је Спољнотрговинске арбитраже Босне и Херцеговине и Привредне коморе Републике Српске. Члан је Управног одбора Форума за грађанско право Босне и Херцеговине и члан је Сената Републике Српске.

Проф. др Ранка Рачић је током своје каријере активно учествовала у реформама правног система у БиХ. Била је члан радних група за измјене и допуне Закона о парничном поступку, Закона о извршном поступку и Закона о забрани дискриминације. У оквиру пројекта „Убрзање парничног поступка“ била је ангажована као експерт, а исте године и као старији правни експерт на пројекту „Подршка провођењу прописа о конкуренцији у БиХ и даљем јачању конкуренцијске политике“.

Испред Нотарске коморе Републике Српске учествовала је у изради појединих одредаба Закона о нотарској служби, а као експерт била је ангажована и на пројекту „Иницијатива за реформу поступка по жалби у парничном поступку БиХ“, који се проводио у периоду 2020–2024. године, у оквиру којег је радила на измјенама и допунама Закона о парничном поступку.

Тренутно је ангажована на имплементацији Плана процесних мјера ради унапређења управљања грађанским предметима, у оквиру регионалног пројекта „Програм реформе правосуђа за западни Балкан“, који се проводи уз подршку Норвешке судске администрације.

Била је рецензент више научних радова, монографија и уџбеника у земљи и иностранству. У оквиру универзитетског ангажмана учествовала је у наставном и менторском раду, као ментор мастер радова и докторских дисертација, уз континуирану подршку студентима у научноистраживачком процесу. Учествовала је у раду више домаћих и међународних научних скупова.

Одабрана библиографија

Монографије:

- *Сукцесија у процесном односу*, Задужбина Андрејевић, Београд 2002;
- *Правни лекови у ванпарничном поступку* (коаутор проф. др Љубица Мандић), Удружење за грађанско процесно и арбитражно право, Ниш 2002.

Уџбеници:

- *Основе грађанског права*, Графокомерц, Требиње 1998;
- *Парнично процесно право* (коаутор проф. др Гордана Станковић), I издање, Графокомерц, Требиње 2008;
- *Извршно процесно право*, Правни факултет Универзитета у Бањој Луци, Бања Лука 2009;
- *Парнично процесно право* (коаутор Гордана Станковић), II измијењено и допуњено издање, Правни факултет Универзитета у Бањој Луци, Бања Лука 2010;
- *Грађанско процесно право, Прва свеска, Пар-*

нично процесно право (коаутор проф. др Гордана Станковић), Подгорица 2010;

- *Ванпарнично процесно право,* Правни факултет у Бањој Луци и Правни факултет Пале, Бањалука – Пале 2014;
- *Парнично процесно право* (коаутор Гордана Станковић), III измијењено и допуњено издање, Бања Лука 2017;
- *Ванпарнично процесно право и право извршења и обезбеђења* (коаутор Гордана Станковић), Подгорица 2019;
- *Ванпарнично процесно право,* II измијењено и допуњено издање, Правни факултет у Бањој Луци, Бања Лука 2021;
- *Извршно процесно право,* III измењено и допуњено издање, Правни факултет у Бањој Луци, Бања Лука 2021. године;
- *Парнично процесно право* (коаутор проф. др Гордана Станковић), четврто измијењено и допуњено издање, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2026.

Одабрани научни чланци:

- „Поступак за заштиту од клевете – осврт на поједина рјешења о заштити од клевете Републике Српске“, *Правни живот* 12/2010;
- „Извршење на покретним стварима“, *Правни живот* 11/2011;
- „Право умјешача на правни лијек у туђој парници“, *Правни живот* 11/2012;
- „Неке дилеме поводом будуће реформе парничне процедуре“, Д. Марковић-Бајаловић (ур.), *Хармонизација грађанског права у региону*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2013;
- „Декларативна тужба“, *Правни живот* 12/2013;
- „Неке новине у систему извршења у Црној Гори“, *Актуелности грађанског и трговачког законодавства и правне праксе*, Неум 2013;
- „Поступак регистрације пословних субјеката“, *Актуелности привредне легислативе као детерминанте привредног развоја економија држава у региону*, Нови Сад 2013;
- „Прекид извршног поступка“, *Годишњак Правног Факултета у Бањој Луци* 42/2020;
- „Стратешки поступци против учешћа јавности“ (коауторски рад доц. др Џенана Радончић), *Правни живот*, Том III, Београд 2022;
- „Принудно извршење у стечајном поступку“, Д. Марковић-Бајаловић (ур.), *Реформа законодавства у реструктурирању, реорганизацији и стечају у светлу европских тенденција*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2023;
- „Право нотара на накнаду трошкова поступка и награду у оставинском поступку“, Д. Ћеранић, С. Ивановић, Р. Лале, С. Аличић (ур.), *Право између стварања и тумачења*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2023;
- „Антиципирана изјава у породичном законодавству Републике Српске“, *Дани породичног*

права, Правни факултет Универзитета „Џемал Биједић“, Мостар 2023;

- „Немогућност спровођења принудног извршења одлуке о одржавању личних односа дјетета и родитеља“, *Правни живот,* Том III, Београд 2023;
- „Право дјетета да одржава личне односе са сродницим и другим лицима“, *Актуелности грађанског и трговачког законодавства и правне праксе*, Мостар 2025;
- „Издвајање дјетета из породице“, Д. Ћеранић, С. Ивановић, Ђ. Мариловић, Р. Лале, С. Аличић (ур.), *Право између заштите и злоупотребе*, Том III, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2025.

ПРОФ. ДР ГОРАН МАРКОВИЋ



Горан Марковић рођен је 1978. године у Бијељини. Дипломирао је на Правном факултету Универзитета у Београду 2001. године. Магистарску тезу под насловом „Партиципативна демократија у развијеним грађанским друштвима. Идеје и искуства“ одбранио је на Правном факултету Универзитета у Београду 2005. године. Докторску дисертацију на тему „Федерализам у уставном систему Босне и Херцеговине“ одбранио је на Правном факултету Универзитета у Београду 2009. године.

На Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву ради од 2007. године, када је биран у звање вишег асистента на предмету Уставно право. У звање доцента на ужој научној области Уставно право изабран је 2010. године. У звање ванредног професора на истој ужој научној области изабран је 2015. године, а у звање редовног професора биран је 2021. године.

Држи наставу из предмета Уставно право I и Уставно право II на првом циклусу студија, Упоредно уставно право и Изборно право на другом циклусу студија, те Уставне институције, Парламентарно право, Људска права и Извори права Европске уније на трећем циклусу студија. Од академске 2025/2026. године привремено изводи наставу на предмету Уставно право на Правном факултету Универзитета у Бањој Луци. Држао је предавања на другом циклусу студија на правним факултетима у Тузли и Зеници, те на трећем циклусу студија на Правном факултету Универзитета „Џемал Биједић“ у Мостару.

Од октобра 2011. до септембра 2018. године обављао је функцију продекана за научно-истраживачки рад, а од 2015. до 2018. године био је и члан Сената Универзитета у Источном Сарајеву. Био је члан Етичког комитета Универзитета у Источном Сарајеву. Члан је Савјетодавног одбора за родну равноправност Универзитета у Источном Сарајеву. Руководилац је Катедре за правну теорију и јавно право.

У новембру 2018. године изабран је за декана Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву, да би 2022. године био поново биран на исту функцију, коју обавља до новембра 2026. године. Од јула 2020. године је и члан Сената Универзитета у Источном Сарајеву.

Члан је редакција часописа: *Годишњак Правног факултета у Источном Сарајеву*, *Годишњак студената Правног факултета у Источном Сарајеву*, *World Marxist Review*, (Innovative Marxist Studies Branch of the World Association for Political Economy – Northwestern Polytechnical University

in China), *Central and Eastern European Legal Studies* (Athens), *Journal of Contemporary Central and Eastern Europe* (London), *Nuovi Autoritarismi e Democrazie: Diritto, Istituzioni, Società* (New Authoritarian Regimes and Democracies: Law, Institutions, Society – NADDIS) и *Правни хоризонти* (Ниш), те Савјета *Архива за правне и друштвене науке* (Београд), а био је члан редакције часописа *Наука и безбедност* (Криминалистичко-полицијски универзитет у Београду).

Члан је Управног одбора Европске организације за јавно право (European Public Law Organization – EPLO), Association Autogestion (Paris), International Society of Public Law (ICON-S), International Association of Constitutional Law – IACL, Удружења правника Републике Српске (био је члан његовог Предсједништва), Управног одбора Српског правничког клуба (Београд), Међународног института за самоуправљање (International Institute for Self-management) и Лабораторије за истраживање социјализма и (пост) југословенске студије Института за филозофију и друштвену теорију (Београд). Директор је Канцеларије EPLO у Брчком.

Члан је управног одбора који координира активности на оснивању заједничког мастер студијског програма из области европских интеграција, у коме учествује око десет партнера, под вођством Правног факултета Аристотеловог универзитета у Солуну.

Учествовао је у раду око сто научних скупова у земљи и иностранству и био рецензент више универзитетских уџбеника и научних монографија, те радова објављиваних у домаћим и међународним научним часописима.

Држао је гостујућа предавања у Пекингу, Лондону, Сегедину, Јекатеринбургу, Софији, Београду, Осијеку и на другим универзитетима.

Одређен је за предавача на два програма цјеложивотног учења које организује Правни факултет (о заштити личних података и припремна настава за полагање стручних испита). Држи припремну наставу за полагање правосудног испита. Био је координатор Правне клинике избјегличког права.

Био је координатор два национална научно-истраживачка пројекта на матичном факултету (о конституционализацији Босне и Херцеговине и о реформи изборног законодавства у Босни и Херцеговини) и члан пројектног тима два међународна Еразмус пројекта у којима учествује Универзитет у Источном Сарајеву (PICTURES и RESIZE), те члан пројектног тима међународног научно-истраживачког пројекта о демократским перформансама парламената Србије, Црне Горе и Босне и Херцеговине. Као члан пројектних тимова, учествовао је у реализацији два научно-истраживачка пројекта у сарадњи са Правним факултетом Универзитета у Новом Саду. Био је члан тима за израду другог издања *Коментара Устава Босне и Херцеговине* (2019–2021).

Уређивао је већи број зборника радова на Правном факултету и био члан организационих и научних одбора више научних скупова у земљи и иностранству.

Био је ментор за израду више мастер радова и члан комисија за оцјену и одбрану мастер радова и докторских дисертација.

Члан је Сената Републике Српске и Одбора за правне науке Одјељења друштвених наука Академије наука и умјетности Републике Српске.

Био је члан Комисије за информисање и признавање страних високошколских диплома Министарства просвјете и културе Републике Српске, а члан је Комисије за полагање правосудног испита у Републици Српској.

Објавио је три монографије, уџбеник *Уставно право* и уџбеник *Уставно право Босне и Херцеговине* (у коауторству), као и око 110 научних радова.

Говори енглески, а служи се француским и руским језиком.

Одабрана библиографија

Монографије:

- *Перспективе партиципативне демократије*, Лијеви интернационални форум, Стокхолм 2007;
- *Босанскохерцеговачки федерализам*, Службени гласник – University Press, Београд – Сарајево 2012;
- *Уставни лавиринт. Апорије уставног система Босне и Херцеговине*, Службени гласник, Београд 2021.

Уџбеници:

- *Уставно право Босне и Херцеговине* (коаутори Недим Адемовић и Joseph Marko), Фондација „Конрад Аденауер“ у Босни и Херцеговини, Сарајево 2012;
- *Уставно право*, Завод за уџбенике и наставна средства Републике Српске и Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2021;

Одабрани научни чланци:

- „Workers' Councils in Yugoslavia: Successes and Failures“, *Socialism and Democracy*, Vol. 25, No. 3/2011;
- „Особенности этнической демократии в Боснии и Герцеговине“, Международная научно-практическая конференция, посвященная 20-летию Конституции Российской Федерации, Администрация Кемеровской области, Совет народных депутатов Кемеровской области, ФГ БОУ ВПО „Кемеровский государственный университет“, Кемерово 2014;
- „Појам устава у дјелу академика Радомира Д. Лукића“, Д. Баста, С. Аврамовић (ур.), *Научно наслеђе Радомира Д. Лукића*, САНУ и Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2015;
- „Vital national interests protection: A Specific feature of the constitutional system of Bosnia and Herzegovina“, G. Marković (ed.), *Public Law in Bosnia and Herzegovina: Trends and Challenges*, The European Public Law Series, Vol. CXV, European Public Law Organization, Athens 2015;
- „Recall of Political Officials as an Instrument of Control and Political Responsibility“, M. Lazić, S. Knežević (editors-in-chief), *Legal, Social and Political Control in National, International and EU Law*, Collection of Papers from the International

Scientific Conference, Faculty of Law, University of Niš, Niš 2016;

- „Novelties of the Soviet Constitutionalism: The Principle of the Unity of Powers", *International Critical Thought* Vol. 7, No. 3/2017;
- „European Parliament's Control of the European Commission – Procedural Aspects", T. Petrašević, D. Duić (eds.), *Procedural Aspects of EU Law*, Faculty of Law, Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Osijek 2017;
- „(Не)посредан избор предсједника Републике Србије?", В. Петров (ур.), *Председник Републике и Устав*, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2018;
- „Нормативно и стварно у теорији народног суверенитета", А. Костић (ур.), *Државни поредак суверенитет у времену глобализације*, Српска академија наука и уметности, Београд 2019;
- „L'Organizzazione del governo nella Jugoslavia socialista: L'influsso del costituzionalismo sovietico" (коаутор С. Аличић), III Seminario „Russia e Mediterraneo", *Centenario della Constituzione sovietica del 1918 Influssi nei paesi del Mediterraneo*, Istituto di studie programmi per il Mediterraneo – Unita di ricerca „G. La Pira" Consiglio Nazionale Delle Ricerche – Associazione degli Istituti d'istruzione superiore giuridica della Federazione Russa, Sassari 2021;
- „Relationship Between Legislative and Executive Powers in the Yugoslav Socialist Constitutions", *Acta Histriae*, 31, 2023, 1;
- „Kovačević v. Bosnia and Herzegovina", *NBP Journal of Criminalistics and Law*, Vol. 28, No. 3/2023;
- „The Problems of Constitutionalism in Bosnia and Herzegovina: The Case of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina", *Central and Eastern European Legal Studies* 1/2024;
- „Устав СФРЈ од 1974. године – (кон)федерализација савезних политичких институција?", Д. Ђеранић, С. Ивановић, Ђ. Мариловић, Р. Лале, С. Аличић (ур.), *Право између заштите и злоупотребе, Том први*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2025 (на српском и енглеском језику);
- „Утицај пропорционалног система на страначки систем у Босни и Херцеговини", Г. Марковић (ур.), *Реформа изборног законодавства у Босни и Херцеговини: Јачање институционалне легитимности*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2026.

ПРОФ. ДР МЛАДЕНКА ГОВЕДАРИЦА



Младенка Говедарица рођена је 1974. године у Сарајеву. Дипломирала је на Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву 2001. године као студент генерације. Магистарску тезу под насловом „Основне карактеристике новог кривичног процесног законодавства Републике Српске и њихов значај за реформу Законика о кривичном поступку Србије“ одбранила је на Правном факултету Универзитета у Београду 2008. године. Докторску дисертацију на тему „Малољетни учиниоци у кривичном законодавству Републике Српске“ одбранила је на Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву 2013. године.

На Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву ради од 2001. године. У звање доцента на ужој научној области Кривично право и кривично процесно право изабрана је 2013. године. У звање ванредног професора на истој ужој научној области изабрана је 2018. године, а у звање редовног професора бирана је 2024. године.

Држи наставу из предмета Кривично процесно право општи дио и Кривично процесно право посебни дио на првом циклусу студија, Малољетничко кривично право и Виктимологија на другом циклусу студија, те Кривично процесно право на трећем циклусу студија.

Од 2009. године до 2016. године обављала је послове сарадника за осигурање квалитета на Правном факултету. Била је предсједник и члан Дисциплинске комисије Универзитета у Источном Сарајеву (2008–2015). У периоду од фебруара 2014. до јула 2014. године обављала је функцију продекана за наставу, као и у периоду од септембра 2014. године до јануара 2017. године. Била је члан Одбора Центра за друштвене науке Универзитета у Источном Сарајеву (2015. год.), као и члан Стручног савјета за праћење, проучавање и унапређење система извршења кривичних санкција Министарства правде Босне и Херцеговине (од 2014. год.).

Учествовала је у раду међународне конференције „Кривична дјела почињена из мржње у БиХ (изазови регулисања и процесуирања)“ у јуну 2013. године у Сарајеву, на симпозијуму „Високо судско и тужилачко вијеће у правном систему БиХ“ у мају 2014. године у Сарајеву, семинару „Имплементација Benchmarking-a на Универзитету у Источном Сарајеву и Универзитету у Зеници“ у фебруару 2015. године у Источном Сарајеву, Округлом столу о увођењу пробацијске (их) службе (и) у БиХ који је одржан у јануару 2016. године у Сарајеву, Округлом столу „Кривичноправна заштита околиша /животне средине UNDP БиХ“, пројекат „Унапријеђење владавине еколошког права у БиХ“,

одржаном у мају 2023. године у Сарајеву, „Каријерним сусретима на Правном факултету у Сарајеву за представнике правосудне и адвокатске заједнице“, одржаним у новембру 2023. године.

Као предавач учествовала је у раду Правне клинике „Правда за дјецу“, под покровитељством Центра за људска права у Мостару 2017. и 2018. године, као и у раду Правне клинике „Заштита од насиља у породици“, под покровитељством Амбасаде САД 2019. године.

Била је предавач и координатор у оквиру програма клиничког образовања за студенте права у Босни и Херцеговини (SLP пројекат) 2021. године, те предавач и координатор SLP правне клинике у оквиру међународног пројекта „Јачање правосудног система кроз унапређење практичног оспособљавања студената права у Босни и Херцеговини (Just – ED), 2023. године. Руководилац је Катедре за кривично право на Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву.

Рецензент је *Зборника радова Правног факултета у Источном Сарајеву*, научног часописа *Годишњак Правног факултета у Источном Сарајеву*, часописа за правну теорију и праксу *Правна ријеч*, Удружење правника Републике Српске, научног часописа *Бања Лука Criminal Law Review* Универзитета у Бањој Луци, *Зборника Института за криминолошка и социолошка истраживања у Београду*.

Рецензент је и међународног научног скупа „Изазови и перспективе развоја правних система у XXI вијеку“ Правног факултета у Бањој Луци.

Објавила је двије монографије, уџбеник *Кривично процесно право општи дио* и *Кривично процесно право посебни дио* (у коауторству), као и преко 25 стручних и научних радова.

Служи се француским језиком.

Одабрана библиографија

Монографије:

- *Малољетни учиниоци у кривичном законодавству Републике Српске*, ЈП Завод за уџбенике и наставна средства, Источно Сарајево 2018;
- *Правни лијекови у кривичним поступцима Босне и Херцеговине*, ЈП Завод за уџбенике и наставна средства, Источно Сарајево 2024.

Уџбеници:

- *Кривично процесно право општи дио* (коаутори академик проф. др Миодраг Симовић, проф. др Владимир Симовић), Правни факултет Универзитета у Бихаћу, 2021, 2026;
- *Кривично процесно право посебни дио* (коаутори академик проф. др Миодраг Симовић, проф. др Владимир Симовић), Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, 2021, 2026.

Одабрани научни чланци:

- „Доказни поступак у кривичном поступку РС“, *Правна ријеч* 37/2013;
- „Акузаторски кривични поступак и начело акузаторности у ЗКП-у РС“, Г. Марковић (ур.), *Владавина права и правна држава у региону*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2014;

- „Начело *ne bis in idem*“, *Избор судске праксе* 6/2015;
- „Право на суђење без одгађања“, *Зборник радова Правног факултета у Нишу* 76/2017;
- „Уопштено о посебним истражним радњама као инструменту државне реакције на криминалитет“, Зборник радова Центра за едукацију судија и тужилаца РС, тринаеста међународна научно-стручна конференција *Кривичнопроцесни инструменти ефикасности државне реакције на криминалитет (норме и пракса)*, Добој 2022;
- „Оштећени у кривичном поступку РС (оправданост враћања оштећеног као тужиоца у кривични поступак БиХ)“, Девета међународна научно-стручна конференција *Казнена политика и превенција криминалитета*, Српско удружење за кривичноправну теорију и праксу, Требиње 2019;
- „Контрола оптужнице од стране осумњиченог у кривичном поступку“, Д. Ћеранић (ур.), *Право, традиција и промјене*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2020;
- „Преговарање о кривици“, С. Стјепановић, Р. В. Лукић, Д. Ћеранић (ур.), *Изазови правном систему*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарјеву, Источно Сарајево 2021;
- „Повратак оштећеног као тужиоца у кривични поступак Републике Српске“, Дванаеста међународна научно-стручна конференција *Адекватност државне реакције на криминалитет и употребу техничких средстава у кривичном поступку*, Српско удружење за кривичноправну теорију и праксу из Београда, Центар за едукацију судија и тужилаца РС, Бијељина 2021;
- „Поступак за изрицање мјера безбједности обавезног психијатријског лијечења у кривичном поступку Републике Српске“, С. Стјепановић, Р. В. Лукић, Д. Ћеранић (ур.), *Противрјечја савременог права*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2022;
- „Право свједока да не одговара на поједина питања према измјенама ЗКП РС,“ *Правна ријеч* 65/2022;
- „Кривичноправна (материјална и процесна) реакција на злоупотребе опојних дрога у Републици Српској“ (коаутор И. Петковић), Четрнаеста научно-стручна конференција *Наркокриминалитет – превенција и репресија*, Српско удружење за кривичноправну теорију и праксу из Београда, Вишеград 2023;
- „Одлагање кривичног гоњења (оправданост увођења института у кривично процесно законодавство Републике Српске)“, *Правна ријеч* 67/2023;
- „Захтјев за заштиту законитости у ЗКП РС“, Д. Ћеранић, Р. Лале, С. Ивановић, Ђ. Мариловић, С. Аличић (ур.), *Правне празнине и пуноћа права*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2024;
- „Редовни правни лијекови у кривичном поступку према малољетницима у РС“, Зборник радова са петнаесте научно стручне конференције *Дјеца и малољетници као учиниоци и жртве кривичних дјела – законодавни и институционални одговор*, Бања Лука 2024.

ПРОФ. ДР ДИМИТРИЈЕ ЋЕРАНИЋ



Димитрије Ћеранић рођен је 1981. године у Сарајеву. Дипломирао је на Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву 2005. године као најбољи студент генерације. Мастер рад под насловом „Рушљивост завјештања због повреде облика“ одбранио је на Правном факултету Универзитета у Београду 2008. године. Докторску дисертацију на тему „Наследноправна дејства усвојења“ одбранио је на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу 2016. године.

На Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву ради од 2005. године. У звање доцента на ужој научној области Грађанско право изабран је 2016. године. У звање ванредног професора на истој ужој научној области изабран је 2021. године.

Држи наставу из предмета Насљедно право и Породично право на првом циклусу студија, Имовински односи супружника, Права дјетета и Нотаријално право на другом циклусу студија, те Савремене тенденције у породичном и насљедном праву, Овлашћења нотара у породичним и насљедноправним стварима и Посебни породични поступци на трећем циклусу студија. Такође, држи наставу на предмету Породично право на Одсјеку за социјални рад на Филозофском факултету Универзитета у Источном Сарајеву.

Од 2018. године, обавља функцију продекана за научно-истраживачки рад, а од 2012. учествује у раду Управног одбора Универзитета у Источном Сарајеву у својству предсједника Координационог одбора СОНК РС за УИС. Руководилац је Катедре за грађанско право од 2022. године, а био је замјеник руководиоца Катедре (2019–2022), као и секретар Катедре (2015–2019). Био је предсједник Библиотечког одбора (2010–2019), чији је и сада члан. Један је од руководилаца Бесједничке секције, чији је рад обновио 2010. године.

Добитник је Плакете Универзитета у Источном Сарајеву за заслуге у наставној и научној дјелатности Универзитета и афирмацију угледа и подршку развоју Универзитета.

Секретар је редакција часописа *Годишњак Правног факултета у Источном Сарајеву* и *Годишњак студената Правног факултета у Источном Сарајеву*, члан је Међународног редакционог одбора часописа *Зборник радова Правног факултета у Нишу*, те члан Савета часописа *Архив за правне и друштвене науке* (Београд).

Предсједник је Подружнице Удружења правника Републике Српске за регију Бијељина, а био је члан Предсједништва овог удружења

(2017–2019). Члан је Републичког одбора Синдиката образовања, науке и културе Републике Српске, Статутарне комисије Савеза синдиката Републике Српске, предсједник је Координационог одбора СОНК РС за УИС, те предсједник СО Правног факултета. Члан је Надзорног одбора СПКД „Просвјета", најстаријег културно-просвјетног друштва на простору БиХ.

Учествовао је на око 70 научних и стручних скупова у земљи и иностранству и био рецензент више универзитетских уџбеника и научних монографија, те радова објављиваних у домаћим и међународним научним часописима.

Држао је гостујућа предавања по позиву на мастер студијама Правног факултета Универзитета у Београду, а држао је наставу и у оквиру програма цјеложивотног учења на Педагошком факултету у Бијељини Универзитета у Источном Сарајеву. Држи припремну наставу за полагање правосудног испита.

Координатор је два међународна Еразмус пројекта у којима учествује Универзитет у Источном Сарајеву (PICTURES и RESIZE). Био је координатор националног пројекта чији је носилац Министарство правде Републике Српске (Реформа породичног законодавства), као и координатор научно-истраживачког пројекта више институција (Бијељина у 20. вијеку). Био је члан пројектног тима међународног пројекта под покровитељством UNDP (*Child Protection Index 2.0.*), као и више локалних пројеката и правних клиника.

Уређивао је већи број зборника радова и био члан организационих и научних одбора више научних скупова у земљи и иностранству.

Био је ментор приликом израде више мастер радова и члан комисија за оцјену и одбрану мастер радова и једне докторске дисертације.

Био је члан шест законодавних комисија именованих од стране министра правде односно министра просвјете и културе Републике Српске, а члан је Комисије за полагање правосудног испита у Републици Српској.

Објавио је двије монографије (једну у коауторству), уџбеник *Породично право* (у коауторству), један приручник (у коауторству), као и око 50 научних радова.

Служи се енглеским и руским језиком.

Одабрана библиографија

Монографије:

- *Насљедноправне посљедице усвојења*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2020;
- *Облици завештања у српском и упоредном праву* (коаутори Новак Крстић и Тамара Ђурђић-Милошевић), Правни факултет Универзитета у Нишу, Ниш 2026.

Уџбеник и приручник:

- *Заштита од насиља у породици* (коаутори Станка Стјепановић и Урош Пена), Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2021 (приручник);
- *Породично право* (коаутор Дарко Радић),

Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2025 (уџбеник).

Одабрани научни чланци:

- „Учешће свједока у поступку сачињавања алографског тестамента“, *Правни живот* 10/2010;
- „Споразумни раскид уговора о доживотном издржавању“ (коаутор М. Драгичевић), *Правна ријеч* 24/2010;
- „Примјена међународних конвенција о правима дјетета у Босни и Херцеговини“, Г. Марковић (ур.), *Актуелност и значај људских права и слобода*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2011;
- „Мирење супружника у поступку за развод брака“, *Правна ријеч* 28/2011;
- „Appeal Against Adoption Decree In The Legislation of Serbia And The Legislation of Republic of Srpska“, M. Lazić and S. Knežević (eds.), *Legal, Social and Political Control in National, International and EU Law*, Collection of Papers from the International Scientific Conference, Faculty of Law, University of Niš, Niš 2016;
- „Насљеђивање ауторског права у Републици Српској“ (коаутор С. Ивановић), *Годишњак Правног факултета у Источном Сарајеву* 1/2017;
- „(Non)Liability of Mediation Regarding Marrital Law Suits in the Law of Serbia and Republic of Srpska“, B. Kašćelan (ed.), *The Advantages of Mediation as an Alternative Form of Dispute Resolution*, Faculty of Business Studies and Law University “Union-Nikola Tesla” in Belgrade, Belgrade 2019;
- „Насиље у породици и насиље над породицом и државноправни инструменти реакције“ (коаутор Љ. Сладић), С. Бејатовић (ур.), *Измене у кривичном законодавству и статусу носилаца правосудних функција и адекватност државне реакције на криминалитет: међународни правни стандарди и стање у Србији*, Српско удружење за кривичноправну теорију и праксу, Београд 2019;
- „Међународно завјештање“, Б. Ристивојевић (ур.), *Правни аспекти миграција у региону – балканска рута*, Правни факултет Универзитета у Новом Саду, Нови Сад 2019;
- „Теже огрешење о законску обавезу издржавања оставиоца као разлог недостојности“, А. Хусеинбеговић (ур.), *Актуелна проблематика породичноправне теорије и праксе*, Правни факултет Универзитета „Џемал Биједић“ у Мостару и Њемачка фондација за међународну правну сарадњу, Мостар 2021;
- „Правна природа права на издвајање односно стицање предмета домаћинства мање вриједности“, Ј. Перовић-Вујачић (ур.), *Зборник радова 34. Сусрета Копаоничке школе природног права Слободан Перовић*, Том II, Београд 2021;
- „Стицање односно издвајање предмета домаћинства мање вриједности и ванбрачна заједница“, С. Стјепановић и др. (ур.), *Про-*

тиврјечја савременог права, Том 2, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2022;

- „Ко има право на нужни дио у праву Републике Српске?“, Д. Ћеранић и др. (ур.), *Право између стварања и тумачења*, Том 2, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2023;
- „Бијељина на размеђима и ушћима током XX вијека“, Д. Ћеранић (ур.), *Бијељина у XX вијеку*, Бијељина 2024;
- „Управни уговор *via* уговор о хранитељству у праву Републике Српске“ (коаутори С. Голијанин и Ђ. Мариловић), *Радови Филозофског факултета* 27/2025.

ПРОФ. ДР РАДИСЛАВ ЛАЛЕ



Радислав Лале рођен је 1984. године у Сарајеву. Завршио је гимназију, општи смјер у Источном Сарајеву 2004. године. Дипломирао је на Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву 2009. године. Магистарску тезу под насловом „Посебни режими дисциплинске одговорности запослених“ одбранио је на Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву 2012. године. Докторску дисертацију на тему „Осигурање за случај незапослености у домаћем, упоредном и међународном праву“ одбранио је на Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву 2016. године.

На Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву ради од 2009. године. У звање вишег асистента на ужој научној области Радно и социјално право биран је 2013. године, а за доцента је биран 2016. године. У звање ванредног професора на ужој научној области Радно и социјално право изабран је 2021. године. Држи наставу из предмета Радно право и Социјално право на првом циклусу студија, Радни спорови и Колективни уговори о раду на другом циклусу студија, и Упоредно радно право, Међународно радно право и Право социјалне сигурности на трећем циклусу студија, као и Радно и социјално право на Филозофском факултету Универзитета у Источном Сарајеву (Социологија са социјалним радом).

Функцију продекана за наставу на Правном факултету обављао је од 2016. до 2018. и од 2018. до 2021. године. Проректор за људске и материјалне ресурсе Универзитета у Источном Сарајеву био је од октобра 2023. до марта 2024. године.

Учествовао је у научно-истраживачком пројекту „Конституционализација Босне и Херцеговине“. Као референт, од 2016. године учествовао је на око 20 научних скупова.

Члан је Удружења правника Републике Српске и Удружења за радно право и социјално осигурање Републике Србије.

Говори енглески језик.

Одабрана библиографија

Монографије:

- *Посебни режими дисциплинске одговорности радника*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2026;
- Осигурање за случај незапослености у домаћем, упоредном и међународном праву, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2020.

Одабрани научни чланци:

- „Protection of Employees' Rights in the Republic of Srpska", G. Marković (ed.), *Public Law in Bosnia and Herzegovina: Trends and Challenges*, European Public Law Series, Bibliothèque de Droit Public Européen, *s*, European Public Law Organization and University of East Sarajevo, Vol. CXV, Athens 2015;
- „*Посебна заштита жена и материнства на раду и у вези са радом*", *Правна ријеч* 54/2018;
- „*Правни режим остваривања права на накнаду плате за вријеме привремене неспособности за рад*", *Радно и социјално право* 1/2019;
- „*Рад ван радног односа*", *Правна ријеч* 58/2019;
- „*Престанак радног односа на иницијативу послодавца*", Д. Ћеранић (ур.), Право, традиција и промјене, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2020;
- „*Радноправни аспекти остваривања и заштите права на поштовање приватног живота радника*", Трансформативне технологије: правни и етички изазови 21. вијека, Правни факултет Универзитета у Бањој Луци, Бања Лука 2020;
- „*Посебна радноправна заштита младих на раду и у вези са радом*", С. Стјепановић, Р. В. Лукић, Д. Ћеранић (ур.), Изазови правном систему, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2021;
- „*Посебна радноправна заштита инвалида и радника привремено спријечених за рад*," С. Стјепановић, Р. В. Лукић, Д. Ћеранић (ур.), Противрјечја савременог права, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2022;
- „*Сметње за заснивање радног односа*", Изазови и перспективе развоја правних система у XXI вијеку, Правни факултет Универзитета у Бањој Луци, Бања Лука 2022;
- **„***Заштита права учесника огласа/конкурса у поступку заснивања радног односа***"**, Изазови и перспективе развоја правних система у XXI вијеку, Правни факултет Универзитета у Бањој Луци, Бања Лука 2023;
- **„***Распоређивање запослених***",** Д. Ћеранић, С. Ивановић**,** Р. Лале, С. Аличић (ур.), Право између стварања и тумачења, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2023;
- „*Право на пензију као стечено право*" (коаутор И. Грубешић), Изазови и перспективе развоја правних система у XXI вијеку, Правни факултет Универзитета у Бањој Луци, Бања Лука 2024;
- **„***Судска заштита права из радног односа у Републици Српској***"** (коаутор А. Јелисић-Брчкало), Д. Ћеранић, Р. Лале, С. Ивановић, Ђ. Мариловић, С. Аличић (ур.), Правне празнине и пуноћа права, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2024;
- „*Забрана злостављања на раду у законодавству Републике Српске*", Р. В. Лукић (ур.), *Право и вриједности*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2019;
- „*Активна политика према незапосленима*", *Годишњак Правног факултета у Источном Сарајеву* 1/2014.

ПРОФ. ДР САЊА САВИЋ



Сања Савић рођена је 1984. године у Зеници. Дипломирала је на Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву 2008. године. Мастер рад под насловом „Облици реалног обезбеђења потраживања у римском праву и њихов утицај на савремено право“ одбранила је на Правном факултету Универзитета у Београду 2011. године. Докторску дисертацију на тему „Земаљски устав за Босну и Херцеговину из 1910. године“ одбранила је на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу 2016. године.

На Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву ради од 2009. године. У звање доцента на ужој научној области Римско право и историја државе и права изабрана је 2016. године, а у звање ванредног професора на истој ужој научној области изабрана је 2021. године.

Држи наставу из предмета Национална правна историја и Општа правна историја на првом циклусу студија, Уставна историја Србије 1804–1914. и Црква и држава (идеје и институције) на другом циклусу студија, те Уставне институције и Национални споменици јавног права на трећем циклусу студија.

Од 2016. до 2019. године обављала је функцију координатора за осигурање квалитета. Члан је Удружења правника Републике Српске и представник Универзитета у Источном Сарајеву у међународном удружењу *Ancient Cities*.

Учествовала је на више научних скупова и два пројекта.

Руководилац је Катедре за историју државе и права.

Служи се енглеским и њемачким језиком.

Одабрана библиографија

Монографије:

- *Земаљски устав (штатут) за Босну и Херцеговину*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2021;
- *Правно-политички положај Срба у Босни и Херцеговини 1878–1918. године*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2025.

Одабрани научни чланци:

- „Правни положај народа по Земаљском уставу из 1910. године“, *Правна ријеч* 22/2010;
- „Правни положај Срба у Независној Држави Хрватској“, *Годишњак Правног факултета у Источном Сарајеву* 1/2010;
- „Организација и надлежност Сабора по Зе-

мањском уставу из 1910. године“, *Анали Правног факултета у Зеници* 7/2011;

- „История наказания в виде лишения свободы у Сербов“, *Правовое образование гражданское общество справедливое государство*, Кемерово 2012;
- „Законодавна делатност у служби геноцидне политике Независне Државе Хрватске”, *Геноцид и злочини Независне Државе Хрватске над Србима, Јеврејима и Ромима у Другом свјетском рату*, Бања Лука 2014;
- „Правни систем и дискриминација у Босни и Херцеговини за време аустроугарске владавине“, *Правни систем и заштита од дискриминације*, прва свеска, Косовска Митровица 2015;
- „Occupation of Bosnia and Herzegovina“, *Годишњак Правног факултета у Бањој Луци* 42/2020;
- „Рад босанскохерцеговачког Сабора 1910–1914. године“, *Српска правна мисао* 53/2020;
- „Constitutionality in the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes/Kingdom of Yugoslavia – Between Covert and Overt Dictatorship”, *Miscellanea Historico-Iuridica*, tom 20/2, Bialystok 2021;
- „Борба Срба за верску и просветну аутономију у Босни и Херцеговини 1896–1905.”, С. Стјепановић, Р. В. Лукић, Д. Ћеранић (ур.), *Противрјечја савременог права*, том 3, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2022;
- „Gesetz über die Postsparbank und Verletzung der Verfassung von 1910.“, *Central and Easterne European Legal Studies* 1/2023;
- „Политичко организовање Срба у Босни и Херцеговини за време Аустро-Угарске владавине“, Д. Ћеранић, С. Ивановић, Р. Лале, С. Аличић (ур.), *Право између стварања и тумачења*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2023;
- „Constitution of the Kingdom of Serbia from 1888“, *Miscellanea Historico-Iuridica*, tom 22/1, Bialystok 2023;
- „Аграрно питање у Босни и Херцеговини за време аустроугарске управе”, Д. Ћеранић, Р. Лале, С. Ивановић, Ђ. Мариловић, С. Аличић (ур.), *Правне празнине и пуноћа права*, том 5, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2024;
- „The religious question in Bosnia and Herzegovina 1878–1918.“, D. Ćeranić, S. Ivanović, Đ. Marilović, R. Lale, S. Aličić (eds.), *Law Between Protection and Abuse,* vol. 5, Faculty of Law, University of East Sarajevo, East Sarajevo 2025.

ПРОФ. ДР СВЈЕТЛАНА ИВАНОВИЋ



Свјетлана Ивановић рођена је 1982. године у Бијељини. Дипломирала је на Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву 2006. године. Мастер рад под насловом „Право на ревизију уговорних одредаба о висини ауторског хонорара“ одбранила је на Правном факултету Универзитета у Београду 2008. године. Докторску дисертацију на тему „Судска заштита субјективних права интелектуалне својине“ одбранила је на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу 2016. године.

На Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву ради од 2007. године. У звање доцента на ужој научној области Ауторско право и право индустријске својине изабрана је 2017. године. У звање ванредног професора на истој ужој научној области изабрана је 2022. године.

Држи наставу из предмета Ауторско право и Право индустријске својине на првом циклусу студија, Право интелектуалне својине и информационо друштво на другом циклусу студија, и један је од одговорних наставника на предметима Заштита нематеријалних добара у савременом праву и Право и дигиталне технологије – одабране теме, на трећем циклусу студија. Од академске 2017/18. године ангажована је као одговорни наставник на Правном факултету у Бањој Луци, гдје држи наставу из предмета Право интелектуалне својине на првом циклусу студија, Заштита интелектуалне својине у међународном праву и Патентно право на другом циклусу студија, те Право индустријске својине и Међународно право интелектуалне својине на трећем циклусу студија

Члан је Удружења правника Републике Српске и Удружења за право и технологију.

Учествовала је на више од четрдесет научних скупова у земљи и иностранству и била је рецензент неколико научних монографија, приручника и радова објављиваних у домаћим и међународним научним часописима и зборницима радова.

Члан је пројектног тима два међународна Еразмус пројекта у којима учествује Универзитет у Источном Сарајеву (PICTURES и RESIZE), а учествовала је и у пројекту „Бијељина у XX вијеку“.

У својству коуредника уређивала је зборник радова и била члан организационог одбора Научног скупа поводом Дана Правног факултета у Источном Сарајеву.

Објавила је једну монографију, коаутор је три универзитетска уџбеника и објавила је 26 научних радова у часописима и зборницима радова.

Говори енглески, а служи се руским језиком.

Одабрана библиографија

Монографија:

- *Грађанскоправна заштита субјективних права интелектуалне својине*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2022.
- Уџбеници:
- *Облигационо право – Посебни дио* (коаутори Станка Стјепановић, Бранко Мораит, Марија Амповска), Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2023;
- *Увод у грађанско право* (коаутори Станка Стјепановић, Бранко Мораит, Тијана Бањовић), Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2023;
- *Правни послови грађанског права* (коаутори Станка Стјепановић, Бранко Мораит, Богдана Стјепановић), Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Пале, 2022.

Одабрани научни чланци:

- „Заштита малољетника на интернету према Уредби ЕУ о дигиталним услугама“, Д. Поповић (ур.), *Правни режим дигиталних услуга у праву Србије и праву Европске уније*, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2025;
- “Collective Management Organizations: Should Copyright and Related Rights Be Protected Within Public Funds” (коаутор Ђ. Мариловић), *Нови економист – часопис за економску теорију и праксу* 37/2025;
- „Вјештачка интелигенција и правна заштита дизајна“, Д. Поповић (ур.), *Вештачка интелигенција – изазови у пословном праву*, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2024;
- „Слобода изражавања и ауторско право“, С. Стјепановић и др. (ур.), *Противрјечја савременог права*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2022;
- „Ауторско право и претраживање текста и података“, *Зборник радова Правног факултета у Нишу* 92/2021;
- „Ауторскоправни аспекти наставе на даљину“, С. Стјепановић и др. (ур.), *Изазови правном систему*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2021;
- “Artificial Intelligence and Copyright”, I. Milinković (ed.), *Transformative Technologies: Legal and Ethical Challenges of the 21st Century, Conference Proceedings*, Правни факултет Бања Лука, Бања Лука 2021;
- „Права издавача у дигиталном окружењу“, Д. Ћеранић (ур.), *Право, традиција и промјене*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево, 2020;
- „Коришћење туђег ауторског дјела – између слободе изражавања и повреде ауторског и сродних права“, *Право и привреда* 3/2020;
- „Новине у концепту одговорности посредника за повреду ауторског и сродних права на интернету“, *Зборник радова Правног факултета у Нишу* 80/2018;

- „Ауторскоправни аспекти дигитализације културне баштине“, Д. Поповић (ур.), *Интелектуална својина и интернет*, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2018;
- „Казнена накнада штете у праву интелектуалне својине“, Зборник радова Правног факултета у Нишу 76/2017;
- „*Насљеђивање ауторског права у Републици Српској*“ *(коаутор Д. Ђеранић)*, Годишњак Правног факултета у Источном Сарајеву 1/2017;
- „Ауторски хонорар у издавачком уговору“, *Право и привреда* 4–6/2015;
- „Колективно остваривање ауторског и сродних права у Босни и Херцеговини“, Г. Марковић (ур.), *Актуелност и значај људских права и слобода*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2011.

ПРОФ. ДР САЊА ГОЛИЈАНИН



Сања Голијанин рођена је 1979. године у Сарајеву. Дипломирала је на Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву 2003. године. Мастер рад под насловом „Омбудсман“ одбранила је на Правном факултету Универзитета у Београду 2008. године. Докторску дисертацију на тему „Судска контрола аката државне управе“ одбранила је на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу 2019. године.

На Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву ради од 2005. године. У звање доцента на ужој научној области Управно право и управа изабрана је 2020. године, а у звање ванредног професора 2026. године.

Држи наставу из предмета Управно право I и Управно право II на првом циклусу студија и Акти управе и управне процедуре и Судска контрола управе на другом циклусу студија.

Од 2021. године, обавља функцију продекана за наставу. Члан је Вијећа друштвених наука Универзитета у Источном Сарајеву. Била је члан Етичког комитета Универзитета у Источном Сарајеву. Била је секретар Катедре за правну теорију и јавно право.

Члан је Удружења правника Републике Српске. Члан је Одбора за жалбе и приговоре Агенције за високо образовање Републике Српске.

Учествовала је на више научних скупова у земљи и иностранству и била рецензент више радова објављиваних у домаћим научним часописима.

Била је члан два национална научно-истраживачка пројекта на матичном факултету (о конституционализацији Босне и Херцеговине и о реформи изборног законодавства у Босни и Херцеговини) и члан пројектног тима једног међународног Еразмус пројекта у којем учествује Универзитет у Источном Сарајеву (RESIZE).

Била је члан организационих одбора научних скупова поводом Дана Правног факултета.

Служи се енглеским језиком.

Одабрана библиографија

Монографија:

- *Судска контрола управе у Босни и Херцеговини*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2026.

Одабрани научни чланци:

- „Судска заштита уставних слобода и права повријеђених појединачним актима или радњама“, Г. Марковић (ур.), Актуелност и

значај људских права и слобода, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2011;

- „Правна заштита грађана у случају 'ћутања управе'", Годишњак Правног факултета у Источном Сарајеву 1/2011;
- „Предмет управног спора у правном систему Босне и Херцеговине", *Зборник радова Правног факултета у Нишу* 58/2011;
- „Начело ефикасности у управном поступку", Начела и вриједности правног система – норма и пракса, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2012;
- „Organization of state administration in Bosnia and Herzegovina", G. Marković (ed.), *Public Law in Bosnia and Herzegovina: Trends and Challenges*, The European Public Law Series, Vol. CXV, European Public Law Organization – University of East Sarajevo, Athens, 2015;
- „Недозвољене радње у управном поступку и њихово санкционисање", Н. Мацановић (ур.), Не насиљу – јединствен *друштвени одговор*, Центар модерних знања, Бања Лука 2018;
- „*Уставносудска контрола управе путем уставне жалбе са освртом на правни систем Босне и Херцеговине*", *Гласник права* 1/2019;
- „Реформа управног спора", Правна ријеч 58/2019;
- „Организација државне управе у Босни и Херцеговини – *de lege lata u de lege ferenda*", Г. Марковић (ур.), Конституционализација Босне и Херцеговине, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2021;
- „Управноправни аспекти међународне заштите-азила," Д. Ћеранић и др. (ур.), *Противрјечја савременог права Том I*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2022;
- „Слобода приступа информацијама – норма и пракса", Право и друштвене вредности, Правни факултет Универзитет у Нишу, Ниш 2023;
- „Управни уговори у домаћем праву", Д. Ћеранић и др. (ур.), *Право између стварања и тумачења*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2023;
- „Interested party to Administrative Procedure", *Law on General Administrative Procedure: Contemporary Tendencies and Challenges*, Belgrade 2024;
- „Усмена расправа у управном спору у предметима јавних набавки – „празнина" или не?", Д. Ћеранић и др. (ур.), Правне празнине и пуноћа права, Том други, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2025;
- „Управноправна заштита изборног права", Г. Марковић (ур.), *Реформа изборног законодавства у Босни и Херцеговини: Јачање институционалне легитимности*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2026.

ПРОФ. ДР ЂОРЂЕ МАРИЛОВИЋ



Ђорђе Мариловић рођен је 1988. године у Сарајеву. Дипломирао је на Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву 2011. године. Мастер рад под насловом „Накнаде у Србији“ одбранио је на Правном факултету Универзитета у Београду 2013. године. Докторску дисертацију на тему „Финансијскоправни аспекти управљања јавним добрима“ одбранио је са одликом на Правном факултету Универзитета у Београду 2021. године.

На Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву ради од 2012. године. У звање доцента на ужој научној области Финансијско право изабран је 2021. године, а у звање ванредног професора изабран је 2026. године.

Држи наставу из предмета Јавне финансије и опште финансијско право и Посебно финансијско право на првом циклусу студија, и Пореско право на другом циклусу студија. Један је од одговорних наставника за предмете Посебно управно право, Право социјалне сигурности и Извори права Европске уније на трећем циклусу студија.

Од 2021. до 2025. године био је члан Управног одбора Универзитета у Источном Сарајеву.

Учествовао је на више од тридесет научних скупова у земљи и иностранству и био рецензент радова објављених у домаћим и регионалним часописима и зборницима радова.

Држао је гостујућа предавања у Русији, Мађарској, Бугарској и Словачкој.

Учествовао је у својству правног експерта или члана пројектног тима у више домаћих и међународних пројеката, укључујући Еразмус пројекте и пројекте међународних организација.

Био је коуредник зборника радова и био члан организационих и научних одбора више научних скупова на Правном факултету.

Обављао је или тренутно врши бројне задатке и послове на Правном факултету и Универзитету у Источном Сарајеву, укључујући задужења из области студентске праксе, међународне сарадње, издаваштва, осигурања квалитета, представљања рада Факултета, и ваннаставних активности у раду са студентима. Био је секретар Катедре за правно-економске науке на Правном факултету. Уредник је *Билтена Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву*.

Имао је десетине јавних медијских наступа, учествовао је у стручним тимовима, стручним и јавним расправама, комисијама, радним групама, обукама, школама, семинарима и академским размјенама искустава.

Члан је Српског фискалног друштва, српског националног огранка *International Fiscal Association*, и Удружења правника Републике Српске.

Објавио је преко 30 научних радова и учествовао на бројним научним скуповима у земљи и региону.

Течно говори енглески језик, а служи се руским и француским.

Одабрана библиографија

Монографија:

- *Самодопринос и самоопорезивање у локалним финансијама*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2026 (одвојено штампано и електронско издање).

Одабрани научни чланци:

- „Пореско правни аспекти могућности заштите ћирилице у телекомуникацијама“, *Зборник радова Правног факултета у Нишу* 72/2016;
- „Шта је јавно добро“, *Правни живот* 10/2018;
- „Фискални и екстрафискални значај мини хидроелектрана у Републици Српској“, *Јахорински пословни форум 2020*, Економски факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2020;
- „Утврђивање јавноправног јавног прихода уговором“, Гордана Илић-Попов (ур.), *Liber Amicorum. Зборник радова у част професора емеритуса Дејана Поповића*, Правни факултет Универзитета у Београду – Центар за издаваштво, Београд 2021;
- "Joint audits from Bosnia and Herzegovina's perspective: Should domestic relations be arranged first?" S. Stjepanović, R. V. Lukić, D. Ćeranić (eds.), *Controversies of the Contemporary Law* Vol III, Faculty of Law, University of East Sarajevo, Istočno Sarajevo 2022;
- „Правичност у пореским стварима“, Јелена С. Перовић-Вујачић (ур.), *Зборник радова 35. Сусрета Копаоничке школе природног права – Слободан Перовић*, Копаоничка школа природног права – Слободан Перовић, Београд 2022;
- „Јавна добра на Косову и Метохији – између идеала и стварности“, Страхиња Миљковић (ур.), *Право између идеала и стварности*, Правни факултет Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, Косовска Митровица 2023;
- "Financing and Functions of Local Self-Government in Bijeljina During the 20th Century", Dimitrije Ćeranić (ed.), *Bijeljina in the 20th Century*, Semberija Museum, Faculty of Law, University of East Sarajevo, Publishing House of the Eparchy of Zvornik and Tuzla „Sinaj“, Bijeljina 2024;
- "The Republic of Srpska – Investor's Lost Haven or Doorway to EU" (коауторски са А. Грубач), Сборник трудов по итогам Международной научно-практической конференции (г. Самара, 17 ноября 2023 г.) *Современное международное право: проблемы и вызовы* (под общей ред. А.Б. Прокофьева; отв. ред. А.Г. Безверхов; науч. ред. Б,Д. Кривокапич, А.В. Юдин), Издательство Самарского университета, Самара 2024;

- "System of Financing of Local Self-Government in the Republic of Srpska: Challenges and Contradictions" (коауторски са Г. Марковић), *NBP. Nauka, bezbednost, policija* 3/2025;
- "Collective Management Organizations: Should Copyright and Related Rights Be Protected Within Public Funds" (коауторски са С. Ивановић), *Novi Ekonomist* 19(1)/2025.

ДОЦ. ДР САЊА КРЕШТАЛИЦА



Сања Крешталица рођена је 1987. године у Сарајеву. Основне студије завршила је 2010. године на Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву, као најбољи студент генерације и носилац плакете „Проф. др Богдан Лоза“. Постдипломске студије завршила је 2013. године на Правном факултету Универзитета у Београду, гдје је одбранила мастер рад под насловом „Регионални системи заштите људских права“. Докторску дисертацију под насловом „Положај појединца у међународном праву“ одбранила је *summa cum laude* 2019. године на истом факултету, чиме је стекла звање доктора правних наука у области међународног права.

На Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву запослена је од 2012. године. У звање асистента бирана је 2012. године, у звање вишег асистента 2014. године, а у звање доцента на ужој научној области Међународно право 2020. године. Држи наставу из предмета Међународно јавно право и Институције и право Европске уније на првом циклусу студија, Међународноправна заштита људских права и слобода на другом циклусу студија, те Људска права и Извори права Европске уније на трећем циклусу.

Од фебруара 2026. године обавља функцију руководиоца Центра за људска права Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву. У оквиру матичне установе обавља функције координатора за међународну сарадњу и сарадника за осигурање квалитета. Члан је Савјетодавног одбора за родну равноправност Универзитета у Источном Сарајеву, као и савјетник за превенцију родно заснованог насиља на Универзитету. Више година била је координатор Еколошке правне клинике Правног факултета и учествовала у наставним активностима у оквиру UNIGEM (University Gender Mainstreaming) пројекта.

Научноистраживачки рад усмјерен је на области међународног јавног права, људских права и права Европске уније, са посебним фокусом на положај појединца у савременом међународном праву. Учествовала је као члан истраживачких тимова у више национално и регионално финансираних научних пројеката, међу којима су: „Реформа изборног законодавства у Босни и Херцеговини“ (2023–2025), пројекат финансиран од стране Министарства за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво Републике Српске; „Заштита уставности и људских права у ванредним околностима“ (2022–2023), финансиран од Аутономне Покрајине Војводине; „Конституционализација Босне и Херцеговине“ (2019–2020), суфинансиран од стране надлежног министарства Републике Српске; као и пројекат израде другог издања *Коментара*

Устава Босне и Херцеговине (2019–2021), финансиран од стране Фондације Конрад Аденауер.

Обимно међународно академско искуство стекла је кроз истраживачке и студијске боравке у иностранству. Била је докторски истраживач на Хашкој академији за међународно право (*The Hague Academy of International Law*) 2018. године. Истраживачке боравке реализовала је на Институту Макс Планк за упоредно јавно право и међународно право у Хајделбергу (*Max Planck Institute for Comparative Public Law and International Law*) (2016–2017), на Међународном институту за људска права у Стразбуру (*International Institute of Human Rights*) (2015). Учествовала је на Љетњем програму из међународног јавног права на Хашкој академији (2014) и Годишњој студијској сесији из међународног и упоредног права људских права у Стразбуру (2011). Године 2023. остварила је и истраживачки боравак у Библиотеци Европског суда за људска права. Активно учествује на бројним међународним и регионалним научним конференцијама и округлим столовима из области међународног права, уставног права, људских права и права Европске уније.

Члан је Савјетодавног одбора Института за одговор на ванредне ситуације у глобалном здравству (*Institute for Global Health Emergencies Response*) Европске организације за јавно право, члан Европског друштва за међународно право (*European Society of International Law*), члан Уређивачког одбора часописа *Европско законодавство*, те рецензент више научних часописа и зборника радова из области међународног и европског права, међу којима су: *Годишњак Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву*, *Годишњак студената Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву*, *Зборник радова Правног факултета у Новом Саду*, *Зборник радова Адвокатске коморе Војводине*, часопис *EU and Comparative Law Issues and Challenges*, уређена монографија *International Organizations and States' Response to COVID-19*, као и зборник радова са X научне конференције поводом Дана Правног факултета под насловом *Противрјечја савременог права*.

Руководилац је Дебатног клуба на Правном факултету.

Говори енглески и њемачки језик, а служи се француским језиком.

Одабрана библиографија

Одабрани научни чланци:

- „Бирачко право у XXI вијеку: теорија и реалност", Г. Марковић (ур.), *Реформа изборног законодавства у Босни и Херцеговини: Јачање институционалне легитимности*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2026;
- „Индивидуална кривична одговорност у међународном праву: од Версајског уговора до Римског статута", *Раскршћа међународног кривичног и кривичног права – реформа правосудних закона Републике Србије*, Удружење за међународно кривично право и Универзитет у Београду – Правни факултет, Београд 2023;
- „Заштита људских права у ванредним околностима: домашај и ограничења члана 15 Европске конвенције о људским правима" (коаутор С. Петковић), *Зборник радова Правног факултета у Новом Саду*, вол. LVII-2, Нови Сад 2023;

- „States' response to the COVID-19 health crisis – emergency powers vs human rights", S. Stjepanović, R. V. Lukić, D. Ćeranić (eds.), *Contorversies of the Contemporary Law*, Faculty of Law University of East Sarajevo 2022;
- „Уговорни капацитети Босне и Херцеговине и ентитета у свјетлу правила међународног уговорног права", Г. Марковић (ур.), *Конституционализација Босне и Херцеговине*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2021;
- „Људска права у Босни и Херцеговини (кроз призму односа Устава Босне и Херцеговине и Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода)", Г. Марковић (ур.), *Конституционализација Босне и Херцеговине*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2021;
- „Еволуција схватања о субјективитету појединца у међународном праву", М. Вучић (ур.), *Недржавни актери у међународном праву*, Институт за међународну политику и привреду, Београд 2020;
- „Да ли ће икада доћи вријеме за оснивање Свјетског суда за људска права?", *Међународно јавно и кривично право у XXI вијеку – Liber amicorum проф. др Миленко Крећа*, Удружење за међународно кривично право, Београд 2020;
- „Some remarks on the legal personality of International Organizations: what if a creation outlives its creator?", D. Dimitrijević, T. Mileski (eds.), *International Organizations: Serbia and Contemporary World*, Institute of International Politics and Economics, Belgrade 2020;
- „Преиспитивање традиционалних схватања о међународноправном субјективитету", Д. Ћеранић (ур.), *Право, традиција и промјене*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2020;
- „Прав(н)а природа хуманитарне интервенције", *Годишњак Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву* 1/2018;
- „The Position of the Individual in the European Union through the Lens of the Access to Justice", *EU and Comparative Law Issues and Challenges* 1/2017;
- „Именовање судија Европског суда за људска права у свјетлу начела независности правосуђа", *Међународни стандарди о независности судства и самосталности тужилаштва*, Удружење за међународно кривично право, Дрвенград 2016;
- „Људска права у Европској унији – од политике игнорисања до обавезе приступања Европској конвенцији о људским правима", Г. Марковић (ур.), *Однос права у региону и права Европске уније*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2015;
- „Implementing the European Convention on Human Rights in the Legal Space of Bosnia and Herzegovina", G. Marković (ed.), *Public Law in Bosnia and Herzegovina: Trends and Challenges*, European Public Law Series Vol. CXV, European Public Law Organization – Faculty of Law University of East Sarajevo, Athens 2015;
- „Компаративна анализа система заштите људских права у регионима", Г. Марковић (ур.), *Владавина права и правна држава у региону*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2014.

ДОЦ. ДР ИГОР ПЕТКОВИЋ



Игор Петковић рођен је 1977. године у Сарајеву. Дипломирао је на Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву 2002. године, као студент генерације. Магистарску тезу под насловом „Кривичноправни оквир кажњавања у Босни и Херцеговини“ одбранио је на Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву 2012. године. На Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву одбранио је 2021. године са одликом докторску дисертацију под насловом „Пореска утаја или превара“.

На Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву ради од 2006. године. У звање вишег асистента на ужој научној области Кривично право и кривично процесно право биран је 2012. године, а у звање доцента изабран је 2021. године.

Одговорни наставник је на првом циклусу студија на предметима Кривично право I, Кривично право II и Међународно кривично право, на другом циклусу на предмету Упоредно кривично право и на трећем циклусу на предмету Кривично право.

Замјеник је руководиоца Катедре за Кривично право.

Учествовао је на симпозијуму „Високо судско и тужилачко вијеће у правном систему БиХ“ у мају 2014. године у Сарајеву. Као предавач учествовао је у раду Правне клинике „Заштита од насиља у породици“ под покровитељством Амбасаде САД 2019. године. Учествовао је на Савјетовању правника Октобарски правнички дани у Бања Луци на тему „Изградња и функционисање правног система“ у октобру 2022. године. Био је учесник на Округлом столу „Кривичноправна заштита околиша/ животне средине: Гдје је БиХ на путу усклађивања са правом и праксом ЕУ?“ (UNDP BiH пројекат „Унапређење владавине еколошког права у БиХ“), у априлу 2023. године у Сарајеву.

Рецензент је научног часописа *Годишњак Правног факултета у Источном Сарајеву*, научног часописа *Politeia* Факултета политичких наука Универзитета у Бањој Луци, рецензент радова за савјетовање „Октобарски правнички дани“ Удружења правника Републике Српске Бања Лука и *Зборника радова Правног факултета Универзитета у Новом Саду*.

Био је предавач и координатор у оквиру програма клиничког образовања за студенте права у Босни и Херцеговини (SLP пројекат) 2021. године, те предавач и координатор SLP правне клинике у оквиру међународног пројекта „Јачање правосудног система кроз унапређење

практичног оспособљавања студената права у Босни и Херцеговини (Just – ED), 2023. године.

Учествовао је у „Каријерним сусретима за представнике правосудне и адвокатске заједнице“ у организацији NSCS БиХ, на Правном факултету Универзитета у Сарајеву у новембру 2023. године.

Члан је комисија за одбрану мастер радова.

Служи се енглеским и њемачким језиком.

Одабрана библиографија

Монографија:

- *Пореска утаја или превара*, ЈП Завод за уџбенике и наставна средства а.д., Источно Ново Сарајево 2026.

Научни чланци:

- „Утаја пореза у законодавству Босне и Херцеговине“, *Годишњак Правног факултета у Источном Сарајеву* 1/2012;
- „Кривично дјело обмањивање купаца“, *Зборник радова Економског факултета у Источном Сарајеву* 7/2013;
- „Нешто о подобности за кривичну одговорност“, *Годишњак Правног факултета у Источном Сарајеву* 2/2012;
- „Непријављивање кривичног дјела или учиниоца“, Г. Марковић (ур.), *Владавина права и правна држава у региону*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2014;
- „Законодавни експресионизам или експериментализам (од реформе кривичног законодавства 2003. године до данас)“, *Годишњак Правног факултета у Источном Сарајеву* 1/2013.
- „Шта се догодило са гарантивном функцијом Кривичног права?“, С. Стјепановић, Р. В. Лукић, Д. Ђеранић (ур.), *Противрјечја савременог права*, том II, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2022;
- „Обавезно изрицање мјере безбједности Забрана вршења позива, дјелатности или дужности“, *Правна ријеч* 65/2022;
- „Злоупотреба службеног положаја или овлаштења“, Д. Ђеранић, С. Ивановић, Р. Лале, С. Аличић (ур.), *Право између стварања и тумачења*, Том III, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2023;
- „Кривичноправна (материјална и процесна) реакција на злоупотребе опојних дрога у Републици Српској“ (коаутор М. Говедарица), Зборник радова са XIV међународне научно-стручне конференције „Нарко криминалитет–превенција и репресија“, Вишеград 2023. године;
- „Судска пракса није извор кривичног права у Босни и Херцеговини!“, Д. Ђеранић, Р. Лале, С. Ивановић, Ђ. Мариловић, С. Аличић (ур.), *Правне празнине и пуноћа права*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2024;

- „Условни отпуст малољетних учинилаца кривичних дјела у законодавству Републике Српске“, Зборник радова са 15. међународне научно-стручне конференције „Дјеца и малољетници као учиниоци и жртве кривичних дјела – законодавни и институционални одговор“, Бања Лука, 2024. година.
- „Амнестија и помиловање“, Д. Ћеранић, С. Ивановић, Ђ. Мариловић, Р. Лале, С. Аличић (ур.), *Право између заштите и злоупотребе*, Том IV, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2025.

ДОЦ. ДР ДРАГАНА ДАМЈАНОВИЋ



Драгана Дамјановић рођена је 1985. године у Тузли. Дипломирала је на Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву 2008. године. Магистарску тезу под насловом „Сукоб закона у материји насљеђивања“ одбранила је на Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву 2014. године. Докторирала је на Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву 2022. године, одбранивши са одликом докторску дисертацију под насловом „Уобичајено боравиште у међународном приватном праву“. Била је стипендиста *Max Planck* института за међународно приватно и упоредно право из Хамбурга, гдје је, у сврху истраживања за израду докторске дисертације, боравила 2016. године.

На Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву ради од 2009. године. У звање доцента на ужој научној области Грађанско право изабрана је 2023. године. Изводи наставу и вјежбе из предмета Међународно приватно право – општи дио и Међународно приватно право – посебни дио (на првом циклусу студија), те наставу на предметима Међународно приватно право ЕУ и Арбитражно право (на другом циклусу студија), као и наставу на предметима Савремене тенденције у породичном и насљедном праву и Овлашћења нотара у породичним и насљедним стварима (на трећем циклусу студија).

Била је домаћин 19. Регионалне конференције међународног приватног права на општу тему „Application of General Legal Principles in the Contemporary Private International Law“, која је одржана у организацији Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву и *Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit GmBH* (GIZ), септембра 2024. године.

Учествовала је на више научних скупова у земљи и иностранству и била рецензент радова објављиваних у домаћим и регионалним научним часописима. Такође је била члан организационог одбора бројних научних скупова.

Била је члан тима научно-истраживачког пројекта „Реформа законодавства о реструктурирању, реорганизацији и стечају у светлу европских тенденција“ Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву, који је финансиран од стране Министарства за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво РС.

Арбитар је на Листи арбитара Арбитражног суда при Вањскотрговинској – Спољнотр-

говинској комори Босне и Херцеговине у предметима у којима обје стране имају сједиште, односно боравиште на територији Босне и Херцеговине и у предметима у којима бар једна страна има сједиште, односно боравиште на подручју друге државе. Сарадник је Удружења научника и истраживача у области правних студија – HARMONIUS са сједиштем у Београду, те члан Удружења правника Републике Српске и Њемачко-босанскохерцеговачког удружења правника.

Говори енглески језик.

Библиографија

Научни чланци:

- „Арбитражни споразум у међународном приватном праву“, *Зборник радова Правног факултета у Источном Сарајеву* 5/2009;
- „Вануговорна одговорност у међународном приватном праву“, *Годишњак Правног факултета у Источном Сарајеву* 1/2011;
- „Мјеродавно право за тестаментарну способност: рјешења у Републици Српској, региону и праву Европске уније“, Г. Марковић (ур.), *Однос права у региону и права Европске уније*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2015;
- „Citizenship in Bosnia and Herzegovina: Legal Institutions and a Point of Attachment“, G. Marković (ed.), *Public Law in Bosnia and Herzegovina: Trends and Challenges*, University of East Sarajevo and European Public Law Organization, Athens, first edition 2015;
- „Personal Name: the Gap in the PIL Acts of Republic of Srpska and Federation of Bosnia and Herzegovina“, 4th Balkan Conference – Conference Proceedings, *Personal Name in Internal and Private International Law*, Faculty of Law, University of Nis, Nis 2016;
- „Сурогатство – нови изазов за међународно приватно право“, Д. Ћеранић (ур.), *Право традиција и промјене*, Том II, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2020;
- „Међународни стечај у праву Републике Српске: међународна надлежност суда и мјеродавно право“, С. Стјепановић, Р. В. Лукић, Д. Ћеранић (ур.), *Изазови правном систему*, Том II, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2021;
- „Квалификација уобичајеног боравишта: правно или чињенично питање“, С. Стјепановић, Р. В. Лукић, Д. Ћеранић (ур.), *Противрјечја савременог права*, Том II, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2022;
- „Међународна надлежност у свјетлу Уредбе ЕУ 2015/848 о поступку у случају инсолвентности“, Д. Марковић-Бајаловић (ур.), *Реформа законодавства о реструктурирању, реорганизацији и стечају у светлу европских тенденција*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Пале 2023;
- „Уобичајено боравиште оставиоца: да ли је ријеч о посебном појму уобичајеног боравишта?“, Д. Ћеранић, С. Ивановић, Р. Лале, С.

Аличић (ур.), *Право између стварања и тумачења*, Том II, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2023;

- „Two faces of habitual residence – a masterpiece of the HCCH and a challenge“, Conference Proceedings of 18th Regional Conference on Private International Law – Celebrating the First 20 years (2003–2023) *Private International Law and International Organizations – achievements and challenges*, Faculty of Law, University of Niš, Niš 2024.

ДОЦ. ДР МИРЈАНА ПУПИЋ



Мирјана Пупић рођена је 1983. године у Чајничу. Дипломирала је на Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву 2007. године. Магистарску тезу под насловом „Тестамент у средњовјековном Дубровнику“ одбранила је на Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву 2014. године. Докторску дисертацију на тему „Римско-правна традиција и касносредњовјековни дубровачки нотаријат“ одбранила је на Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву 2022. године.

На Правном факултету Универзитета у Источном Сарајево ради од 2009. године. У звање вишег асистента на ужу научну област Римско право и историја државе и права бирана је 2015. године и поново 2020. године. У звање доцента на истој ужој научној области изабрана је 2023. године.

Држи наставу из предмета Римско право на првом циклусу студија.

Учествовала је на научним скуповима и била рецензент више радова објављених у научним часописима.

Боравила је у Државном архиву у Дубровнику, у оквиру програма Министарства науке и технологије РС за суфинансирање међународне размјене студената и академског особља.

Члан је Удружења правника Републике Српске и посједује знање из енглеског језика.

Библиографија

Научни чланци:

- „Крај римске Републике“, *Зборник радова Правног факултета у Источном Сарајеву* 5/2009;
- „Брак са манусом“, *Годишњак Правног факултета у Источном Сарајеву* 1/2010;
- „Улога нотара у средњовјековном Дубровнику“, Г. Марковић (ур.), *Однос права у региону и права Европске уније*, Том II, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2015;
- „Структура и садржај касносредњовјековних дубровачких тестамената“, Д. Ћеранић (ур.), *Право, традиција и промјене*, *Том I,* Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2020;
- „Епитропи у дубровачком праву“, С. Стјепановић, Р. В. Лукић, Д. Ћеранић (ур.), *Изазови правном систему*, Том II, Правни

факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2021;

- „Јавни биљежници у Византији“, С. Стјепановић, Р. В. Лукић, Д. Ћеранић (ур.), *Противрјечја савременог права*, Том III, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2022;
- „Утицај римско-византијског права на развој биљежничке службе у средњовјековној Србији“, Д. Ћеранић, С. Ивановић, Р. Лале, С. Аличић (ур.), *Право између стварања и тумачења*, Том IV, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2023.

ДОЦ. ДР БРАНО ХАЏИ СТЕВИЋ



Бранo Хаџи Стевић рођен је 1997. године у Бијељини. Дипломирао је на Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву 2019. године. Мастер рад под насловом „Одлуке Уставног суда Босне и Херцеговине као формални извори права“ одбранио је на Правном факултету Универзитета у Београду 2020. године. Докторску дисертацију на тему „Правно расуђивање и судски активизам – случај Уставног суда Босне и Херцеговине“ одбранио је на Правном факултету Универзитета у Београду 2024. године.

На Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву ради од 2019. године. У звање асистента на ужој научној области Теорија државе и права изабран је 2019. године. У звање вишег асистента на истој ужој научној области изабран је 2021. године, а у звање доцента биран је 2025. године.

Држи наставу из предмета Теорија државе, Теорија права и Правно нормирање на првом циклусу студија.

Учествовао је на већем броју научних скупова у земљи и иностранству. Држао је гостујућа предавања у Катанцару (Италија), Брну (Чешка) и Бечу (Аустрија). Био је учесник два научно-истраживачка пројекта на матичном факултету (о заштити начела уставности и људских права у ванредним околностима у пракси уставних судова Србије и Републике Српске и Европског суда за људска права и о реформи изборног законодавства у Босни и Херцеговини).

Објавио је 15 научних радова.

Говори енглески и њемачки, а служи се шпанским језиком.

Библиографија

Научни чланци:

- „Питање суверености Босне и Херцеговине с обзиром на овлашћења високог представника“, *Годишњак Правног факултета у Источном Сарајеву* 1/2017;
- „Оправданост уставносудског активизма зарад заштите људских права: Европски суд за људска права и Уставни суд Босне и Херцеговине“, *Eudaimonia* 5/2021;
- „Норма као искључујући разлог за делање“, *Зборник радова Правног факултета у Нишу* 91/2021;
- „Хартово поимање односа права и морала у контексту правног расуђивања“, С. Стјепановић и др. (ур.), *Изазови правном систему*, Том први, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2021;

- „Начело кохерентности у одлукама Уставног суда Србије о јединству правног поретка“, *Зборник радова Правног факултета у Новом Саду* 1/2022;
- „Преиспитивање догме о тродеоби функција државне власти – уставно судство као четврта функција државне власти“, С. Стјепановић и др. (ур.), *Противрјечја савременог права*, Том први, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2022;
- „Тест пропорционалности у доба пандемије – људска права *versus* јавно здравље“, *Страни правни живот* 1/2023;
- „Ванредно стање у Републици Српској: последице примене“, *Зборник радова Правног факултета у Новом Саду* 4/2023;
- „The European Court of Human Rights – a Constitutional Court of Europe?“, D. Ćeranić *et al.* (eds.), *Legal gaps and the completeness of law*, Vol. I, Faculty of Law, University of East Sarajevo, East Sarajevo 2024;
- „Biometric Data and Artificial Intelligence: EU Standards and Solutions in Bosnia and Herzegovina“, *Journal of Ethics and Legal Technologies* 2/2024;
- „The Protection of Health-Related Data in the European Court of Human Rights Case Law“, *Challenges and Perspectives of the Development of Legal Systems in the XXI Century*, *Conference Proceedings,* Vol. I, No. 4, Banja Luka 2024;
- „The Compliance of Local Self-Government Financing Rules in the Republic of Serbia and the Republic of Srpska with the European Charter of Local Self-Government“, *NBP. Наука, безбедност, полиција* 2/2025;
- „Неутралност као судијска врлина: суштина, значај и сродни појмови“, *Зборник радова Правног факултета у Нишу* 104/2025;
- „Да ли су судови актери политичке делатности? Критичка анализа Троперове теорије“, Д. Ћеранић (ур.), *Право између заштите и злоупотребе*, Том II, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2025.
- „О природи изборних листа у Босни и Херцеговини: критички осврт“, Г. Марковић (ур.), *Реформа изборног законодавства у Босни и Херцеговини: Јачање институционалне легитимности*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2026.

ДОЦ. ДР ТИЈАНА БАЋОВИЋ



Тијана М. Баћовић рођена је 1983. године у Фочи. Основну и средњу школу завршила је у Чајничу. На Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву дипломирала је 2007. године и стекла звање дипломирани правник. Добитник је награде „Проф. др Богдан Лоза“ као најбољи дипломирани студент XI генерације студената основних студија Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву. Магистарску тезу под називом „Уговор о поклону у праву Републике Српске“ одбранила је 2015. године и тиме стекла научни степен магистра правних наука. Докторску дисертацију под називом „Одговорност за квалитет продате ствари“ одбранила је 15.12.2025. године на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу и стекла научни степен доктора правних наука. Била је стипендиста Владе Републике Српске за успјешне студенте током основних студија, као и на трећем циклусу студија.

Запослена је на Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву од 2009. године. Исте године изабрана је у звање асистента на ужој грађанскоправној области. У звање вишег асистента на ужој грађанскоправној области изабрана је 2016. године, а у исто звање поново је изабрана 2022. године. Изводи вјежбе на предметима Увод у грађанско право, Облигационо право, Насљедно право. У звање доцента бирана је 2026. године.

На Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву обављала је послове секретара Грађанскоправне катедре и стални је члан тима за промоцију Факултета. Члан је Удружења правника Републике Српске.

Учествовала је на више научних скупова организованих на Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву поводом Дана Правног факултета, као и правним факултетима у Републици Србији. Била је члан организационих одбора категоризованих научних скупова са међународним учешћем.

Објавила је девет радова у категоризованим научним часописима и зборницима радова у Републици Српској и Србији и коаутор је уџбеника *Увод у грађанско право*.

Библиографија

Уџбеник :

- *Увод у грађанско право* (коаутори Станка Стјепановић, Бранко Мораит, Свјетлана Ивановић), Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2023.

Научни чланци:

- „Разлози за опозив уговора о поклону према Нацрту Закона о облигационим односима ФБиХ/РС“, Зборник радова Правног факултета у Нишу 81/2018;
- „Форма уговора о поклону“, Гласник права 2/2019;
- „Способност уговарања код уговора о поклону“, Р. В. Лукић (ур.), Право и вриједности, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2019;
- „Уговор о поклону са налогом или теретом“, *Зборник радова* Право у функцији развоја друштва, Научни скуп са међународним учешћем, Косовска Митровица 2019;
- „Одговорност за штету коју проузрокују домаће животиње“, Д. Ћеранић (ур.), Право, традиција и промјене, Том II, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2020;
- „Критеријуми за утврђивање материјалних недостатака/ несаобразности робе уговору“, С. Стјепановић, Р. В. Лукић, Д. Ћеранић (ур.), Изазови правном систему, Том II, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2021;
- „Разлози искључења одговорности продавца усљед постојања материјалних недостатака“, С. Стјепановић, Р. В. Лукић, Д. Ћеранић (ур.), *Противрјечја савременог права*, *Том II*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2022;
- „Одговорна лица у случају постојања материјалних недостатака ствари“, Д. Ћеранић, С. Ивановић, Р. Лале, С. Аличић (ур.), Право између стварања и тумачења, Том II, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2023;
- „О значају института гаранције у облигационом праву,“ Д. Ћеранић, С. Ивановић, Ђ. Мариловић, Р. Лале, С. Аличић (ур.), Право између заштите и злоупотребе, Том III, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2025.

ДОЦ. ДР ЂОРЂЕ ПЕРИШИЋ



Ђорђе Перишић рођен је 1988. године у Требињу. Дипломирао је на Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву 2011. године. Магистер рад под насловом „Правни облици концентрација привредних субјеката“, одбранио је на Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву 2016. године. Докторску дисертацију на тему „Уговор о превозу путника и пртљага у копненом саобраћају“ одбранио је са одликом на Правном факултету Универзитета у Београду 2025. године.

На Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву ради од 2013. године, када је изабран у звање асистента на ужој научној области Пословно право и право друштава, а у звање вишег асистента изабран је 2017. године. У звање доцента биран је 2026. године.

До сада је изводио вјежбе из предмета Право привредних друштава, Пословно право, Облигационо право општи дио и Облигационо право посебни дио.

Био је секретар Катедре за грађанско право. Члан је Удружења правника Републике Српске.

Учествовао је на више научних скупова међународног карактера и, као сарадник, на два пројекта („Ангажовање студената постдипломских студија из БиХ у сусрет европским интеграцијама“, Бања Лука, јун 2013. године, и „Реформа законодавства о реструктурирању, реорганизацији и стечају у светлу европских тенденција“ (2020–2021. године, Правни факултет Источно Сарајево).

Положио је правосудни испит 2020. године пред Комисијом за полагање правосудног испита Министарства правде Босне и Херцеговине.

Од 2020. године уврштен је на листу арбитара арбитражног суда при Вањскотрговинској комори Босне и Херцеговине.

Током маја, јуна и јула 2021. године, као стипендиста, боравио је на Макс Планк Институту за међународно и упоредно приватно право у Хамбургу.

Говори енглески језик.

Библиографија

Научни чланци:

- „Контрола концентрација привредних субјеката стицањем контроле у праву Босне и Херцеговине“, Г. Марковић (ур.), *Однос пра-*

ва у региону и права Европске уније, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2015;

- „Особености законског уређивања друштва са ограниченом одговорношћу у Босни и Херцеговини“, Р. В. Лукић (ур.), *Двадесет година примјене Дејтонског мировног споразума*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2017;
- „Ликвидациони управник привредног друштва“, *Право и привреда* 1–3/2018;
- „Нека питања у вези са оснивањем друштва са ограниченом одговорношћу у праву Босне и Херцеговине“, *Правна ријеч* 59/2019;
- „Положај и улога повјерилаца у судском поступку реструктурирања“, *С. Стјепановић, Р. В. Лукић, Д. Ћеранић (ур.), Изазови правном систему*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2021;
- „Такси превоз, интернет платформе и либерализација услуга“, *Зборник радова правног факултета у Новом Саду* 4/2021;
- „Положај и улога повјерилаца у поступку стечајне реорганизације у праву Републике Српске“, Д. Марковић-Бајаловић (ур.), *Реформа законодавства о реструктурирању, реорганизацији и стечају у светлу европских тенденција*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Пале 2023;
- „Правни положај општег превозиоца робе (Common Carrier) у општем праву (Common Law)“, Д. Ћеранић, Р. Лале, С. Ивановић, Ђ. Мариловић, С. Аличић (ур.), *Правне празнине и пуноћа права*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2024;
- „Крађа и пљачка као ослобађајући разлог од одговорности за штету превозиоца робе у друмском саобраћају“, Правна ријеч 69/2024.

МР НИНОСЛАВА РАДИЋ, НАСТАВНИК СТРАНОГ ЈЕЗИКА И ВЈЕШТИНА



Нинослава Радић рођена је 1979. године у Добоју, Босна и Херцеговина. Дипломирала је на Филозофском факултету Универзитета у Бањалуци, на Одсјеку за енглески језик и књижевност 2003. године. Магистарску тезу под називом „Англицизми у српском језику економске струке на основу српског и хрватског корпуса" одбранила је на Филозофском факултету Универзитета у Источном Сарајеву – Одсјек Лингвистика 2010. године.

На Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву ради од 2011. године у звању наставника страног језика за ужу специфичну област Англистика.

Држи наставу из предмета Енглески језик и Енглески језик II на првом циклусу студија,

Члан је Удружења европских наставника правног енглеског језика (EULETA). Говори енглески језик, а служи се италијанским језиком.

Библиографија

Научни чланци:

- „On Adaptation of English Nominal Compounds in the Serbian Language with Reference to Word-formation Types", *International Journal of Arts Humanities and Social Sciences Studies (IJAHSSS)*, Vol. 8, 6/2023;
- „О промјенама у тумачењу творбеног начина слагања ријечи у српској лингвистици 19. и 20. вијека", *Примењена лингвистика* 23/2022;
- „Адаптација енглеских сложеница у српском језику економске струке", *Језик струке – изазови и перспективе*, Друштво за стране језике и књижевности Србије, Београд 2011;
- „Морфолошка прилагођеност именичких англицизама у економском регистру српског језика", Зборник радова са скупа *Примењена лингвистика данас—између теорије и праксе*, 2011;
- „Мјесто наставе енглеског језика струке на економском факултету у Брчком", *Зборник радова Економског факултета у Брчком* 4/2008;
- „Еволуција енглеске драме у дјелима Вилијема Шекспира", *Ријеч: часопис за књижевност и културу* 1–2/2008;
- „Настава енглеског језика на економским факултетима Универзитета у Источном Сарајеву", Ј. Вучо, А. Игњачевић, М. Мирић (ур.), *Језик струке – Теорија и пракса*, Универзитет у Београду, Београд 2009;
- „О увођењу наставе енглеског језика у раном школском узрасту у Републици Српској", *Значења* 61/2008.

ВИШИ АСИСТЕНТ ИВАНА ЛАЗАРЕВИЋ, МА

Ивана Лазаревић рођена је 1988. године у Сарајеву. Дипломирала је на Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву 2011. године. Мастер рад под насловом „Предмет регистроване залоге" одбранила је на Правном факултету Универзитета у Београду 2016. године. Студент је докторских студија на Правном факултету Универзитета у Београду, на смјеру Грађанскоправна ужа научна област I.

На Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву ради од 2013. године. У звање вишег асистента на ужој научној области Грађанско право изабрана је 2018. године. Изводи вјежбе из предмета Стварно право, Грађанско процесно право I и Грађанско процесно право II.

Служи се енглеским и шпанским језиком.



Библиографија

Научни чланци

- „Специфичности предмета регистроване залоге", *Домаћа и страна судска пракса* 2017;
- „Грађанскоправна заштита имисија", Д. Ћеранић (ур.), *Право, традиција и промјене*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево, 2020.

ВИШИ АСИСТЕНТ ЉУБАНА СЛАДИЋ, МА



Љубана Сладић рођена је 1991. године у Бијељини. Дипломирала је на Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву 2014. године као студент генерације. Током студија била је стипендиста Министарства просвјете и културе Републике Српске, компаније *Comsar Energy* и Фонда Др Милан Јелић. Више пута је награђивана од стране Правног факултета, као и Универзитета у Источном Сарајеву као најбољи студент у својој генерацији. Мастер рад под насловом „Рехабилитација у кривичном праву" одбранила је на Правном факултету Универзитета у Београду 2015. године. Правосудни испит положила је 2018. године. Исте године уписала је докторске студије на Правном факултету Универзитета у Београду, на кривичноправној ужој научној области. Током постдипломских студија била је стипендиста Министарства за научно-технолошки развој, високо образовање и информационо друштво РС и Града Бијељина.

На Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву ради од 2018. године у звању вишег асистента. Изводи вјежбе из предмета Криминалистика, Кривично процесно право – општи дио, Криминологија са пенологијом и Прекршајно право.

Члан је Удружења правника Републике Српске и секретар Катедре за кривично право Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву. Технички је секретар *Годишњака Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву* и *Годишњака студената Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву.*

Била је академски ментор екипи студената Правног факултета која је 2023. и 2024. године учествовала на такмичењима у симулацији кривичног поступка. Током 2024. и 2025. године обављала је функцију замјеника сарадника за осигурање квалитета Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву. Била је члан националног научног пројекта „Бијељина у XX вијеку". Као предавач, учествовала је на радионицама *Насиље у породици и насиље над женама – одговор правосуђа* и *Насиље над женама и дјевојчицама потпомогнуто дигиталним технологијама.*

Члан је организационих одбора међународних научних скупова који се одржавају поводом Дана Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву, као и тима за промоцију Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву.

Члан је пројектног тима два међународна

Еразмус пројекта у којима учествује Универзитет у Источном Сарајеву (PICTURES и RESIZE).

Обавља послове техничке припреме зборника радова међународних научних скупова које организује Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву.

Учествовала је на бројним семинарима, конференцијама, научним скуповима и радионицама и објавила преко двадесет научних и стручних радова.

Говори енглески језик, а служи се шпанским и њемачким језиком.

Библиографија

Научни чланци:

- „Европски комитет за спречавање мучења и нечовјечних или понижавајућих казни или поступака – улога и значај“ (коаутор проф. др Урош Пена), Р. В. Лукић (ур.), *Права и вриједности*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2019;
- „Насиље у породици и насиље над породицом и државноправни инструменти реакције“ (коаутор доц. др Димитрије Ћеранић), *Измене у кривичном законодавству и статусу носилаца правосудних функција и адекватност државне реакције на криминалитет (међународни правни стандарди и стање у Србији)*, Српско удружење за кривичноправну теорију и праксу, Златибор 2019;
- „Казна доживотног затвора као кривичноправни инструмент реакције на криминалитет (оправданост или не?)“, С. Стјепановић, Р. В. Лукић, Д. Ћеранић (ур.), *Изазови правном систему*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2021;
- „Дјеца у контакту и сукобу са законом – појам и терминолошка неусаглашеност“, *Зборник радова Удружења тужилаца* 1/2021;
- „Захтјев за заштиту законитости у прекршајном поступку“, С. Стјепановић, Р. В. Лукић, Д. Ћеранић (ур.), *Противрјечја савременог права*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2022;
- „Правна природа одузимања возила због саобраћајног прекршаја“, *Упоредна анализа прекршајног законодавства у БиХ и регији*, Бијељина 2023;
- „Насиље у породици између кривичног и прекршајног права Републике Српске“, *Гласник Адвокатске коморе Војводине* 1/2023;
- „Новчана казна и последице њеног неплаћања у прекршајном праву“, *Раскрића међународног кривичног права и кривичног права – реформа правосудних закона Републике Србије*, Палић 2023;
- „Одузимање возила у прекршајном праву Републике Српске“, *Зборник радова Правног факултета у Нишу* 98/2023;
- „Кривичноправни аспекти фалсификовања и злоупотребе платних картица“ (коаутор проф. др Урош Пена), Д. Ћеранић, С. Ивановић, Р. Лале, С. Аличић (ур.), *Право између стварања и тумачења*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2023;

- „Угрожавање сигурности и угрожавање безбједности у казненом праву Републике Српске – сличности и разлике“, *Зборник радова Правног факултета у Новом Саду* 2/2023;
- „Рад у јавном интересу у Републици Српској – нормативни оквир и стање у пракси“, Д. Ћеранић, Р. Лале, С. Ивановић, Ђ. Мариловић, С. Аличић (ур.), *Правне празнине и пуноћа права*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2024;
- „Бијељина из угла кривичног права у периоду од 1900. до 1990. године: основни извори и стање криминалитета“, Д. Ћеранић (ур.), *Бијељина у XX вијеку*, Бијељина 2024;
- „Кривичноправна терминологија у пореском праву – случајност, грешка или неопходност?“ (коаутор доц. др Ђорђе Мариловић), *Годишњак Правног факултета,* Међународна научна конференција *Изазови и перспективе кривичног законодавства у правосуђа*, Правни факултет Универзитета „Џемал Биједић“ у Мостару, Мостар 2024;
- „Правни оквир трговине људима“, Д. Ћеранић, С. Ивановић, Ђ. Мариловић, Р. Лале, С. Аличић (ур.), *Право између заштите и злоупотребе*, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2025.

A WORD OF WELCOME

The Faculty of Law of the University of East Sarajevo is celebrating 80 years of existence. Some may wonder how this is possible, given that neither the City of East Sarajevo nor Republika Srpska has existed for that long. Tradition is older than states, entities or cities. An institution may outlive them. This is also true of our Faculty, which was established in another state and another era. It is even older than the University of Sarajevo. It was founded by a law adopted by the National Assembly of the People's Republic of Bosnia and Herzegovina in 1946. Three years after the Faculty of Law was established, the University of Sarajevo was founded. The Faculty was a cornerstone of legal education and legal scholarship in Bosnia and Herzegovina and one of the law faculties in socialist Yugoslavia. Thousands of students graduated from it and worked throughout the Socialist Republic of Bosnia and Herzegovina and the other Yugoslav republics. It was known for many distinguished professors who taught there over the decades, many of whom made major contributions to scholarship and to social and political life.

The outbreak of the civil war in Bosnia and Herzegovina forced some professors of the Faculty of Law to leave their city and Faculty. Some professors of Serb nationality went to Serbia or Montenegro, while others moved abroad. A significant number continued their work in Republika Srpska. During the first two, and at the same time most difficult, wartime years of its work (1994–1996), the Faculty operated in Ilidža; in 1996 it continued its work



in Pale, where its seat remains today. Since 1999, a large branch of the Faculty has operated in Bijeljina.

For many years, distinguished professors from the law faculties in Belgrade, Novi Sad, Niš, Podgorica and other faculties made an enormous contribution to the development of the Faculty of Law by teaching at our Faculty and significantly raising the quality of the teaching process, for which we are immensely grateful.

In recent years, a generational transition has taken place. Young professors and teaching assistants who developed academically at this Faculty have assumed the greater part of the teaching and research work and responsibility for managing the Faculty. The Faculty has confronted new challenges and social trends it cannot control, but it must change its approach to teaching and research, staffing and educational policy in order to survive and develop. The pages that follow present not only the historical development of the Faculty of Law, but also a new philosophy of education, research, organization, management and relations with students – a philosophy intended as a response to the social challenges and environment in which we operate. It is based on the idea that professors and students are not two separate worlds, still less two opposing or divided sides, but should be part of one large family for whom the Faculty is a second home: a place they can come to without fear or pressure, a place that is both useful and pleasant. The Faculty should be an institution people are happy to come to, not one they wish to escape from.

The Faculty fosters research excellence, encouraging its professors and teaching assistants not merely to reproduce existing knowledge but to contribute to the development of legal scholarship. When we began organizing the Scientific Conference on the occasion of the Faculty of Law Day in 2010, we started from the beginning and have developed it into the largest scientific conference in the field of legal sciences in Europe, an event by which the Faculty is recognized in the academic community.

The Faculty of Law is not, and cannot be, confined within its walls or complacently limit itself to teaching and examinations. It must be much more: it must transcend narrow national frameworks and become part of the global academic community; courageously challenge prejudice; develop and advocate ideas that improve the legal system and social relations; reflect on new and different social relations; promote a different relationship with students, who should be partners of their professors; perform a social function by helping students find employment; and serve as a critical voice of the humanist intelligentsia, which must not be blind to social injustice and problems. In a word, the Faculty of Law is, and should remain, what eight decades of legal excellence have made it.

Dean of the Faculty of Law
Full Professor Goran Marković, PhD



ESTABLISHMENT AND WORK OF THE FACULTY OF LAW UNTIL 1992

The Faculty of Law of the University of Sarajevo was established by the Law on the Faculty of Law, adopted by the National Assembly of the People's Republic of Bosnia and Herzegovina on 20 August 1946.

It was the first faculty established in Bosnia and Herzegovina and, three years later, after the University of Sarajevo was founded, became part of that University. The first Dean of the Faculty of Law, who held office until 1949, was Prof. Aleksandar Solovjev, PhD, who taught History of State and Law.



► *Students in front of the building on Obala Stepe Stepanovića*

Between 1946 and 1992, 56 professors and 31 teaching assistants worked at the Faculty for longer or shorter periods. At various times before 1992, seven members of the Academy of Sciences and Arts of Bosnia and Herzegovina taught at the Faculty, five as full members and two as corresponding members.

Until 1965, teaching was provided only at undergraduate level. A decision was then adopted to establish postgraduate studies, initially with three tracks: State and Public Law, Property Law and Criminal Law. The Faculty also established the Institute of Criminology (1955), the General Seminar for Civil Law (1959) and the Centre for Scientific Research (1984), creating new opportunities for the systematic and more intensive development of teaching and research. With the same objective, the journal *Historical-Legal Review* was launched in 1949 and in 1952 developed into the *Yearbook of the Faculty of Law in Sarajevo*.

The Faculty educated generations of lawyers not only at its seat but also at branches in Banja Luka, Mostar and Doboj. Two of these branches, in Banja Luka and Mostar, eventually became separate faculties within universities established in those cities, while the Doboj branch operated until the beginning of the war in Bosnia and Herzegovina.

CONTINUATION OF THE FACULTY'S WORK WITHIN THE UNIVERSITY OF EAST SARAJEVO

After the outbreak of the war in Bosnia and Herzegovina in 1992, a significant number of professors and teaching assistants of the Faculty of Law in Sarajevo left the city and the institution where they had worked. Some left the country, while others continued their lives and work in Republika Srpska. This group of professors and teaching assistants continued teaching and research in Ilidža, where the Faculty of Law was initially located.

On 30 November 1994, the Ministry of Education, Science and Culture of Republika Srpska determined that the Faculty of Law met the require-



► *Ceremony at the Faculty of Law*

ments for operation and issued a decision authorizing its work. Prof. Bogdan Loza, PhD, was appointed Acting Dean and the Faculty's seat was located in Ilidža. Pursuant to the University Council decision of 23 May 1996, the Faculty's seat was moved to Pale.

Since 2004, the Faculty of Law has been housed in a new five-storey building with an area of 3,992 m². The modern building was constructed and equipped with the assistance of the Government of Republika Srpska and designed to meet the needs of the teaching process. It includes offices for professors and teaching assistants equipped with computers, premises for the Student Union, a courtroom designed for practical teaching and mock trials, a large ground-floor amphitheatre, classrooms for each year of study, seminar rooms for tutorials, and four apartments for teaching staff. Separate premises are also provided for the library, Faculty archives, Student Affairs Office and Secretariat.

The building was constructed and equipped through the efforts of the then Dean, Prof. Radomir V. Lukić, PhD, who persistently worked to realize the project, using funds from the budget of Repub-



► *Patron Saint's Day Celebration, 2013*



► *Ceremonial Academy Marking the Faculty of Law Day, 2024*

lika Srpska, the Faculty's own funds and funds of the City of East Sarajevo. The Faculty itself allocated substantial resources for construction and equipment, which was far from easy in the circumstances.

From 2021 to 2026, Dean Prof. Goran Marković, PhD, made significant efforts to secure funds for reconstruction of the building. He held talks with representatives of numerous domestic and international institutions and prepared a project for financing under the Republika Srpska public investment programme. This resulted in a decision of the Government of Republika Srpska to provide BAM 900,000



for reconstruction, specifically thermal-efficiency works and façade reconstruction, with major support from ministers Assoc. Prof. Željko Budimir, PhD, and Prof. Draga Mastilović, PhD. The Rector of the University of East Sarajevo, Prof. Milan Kulić, PhD, also provided significant support for the project.

Since 1999, teaching has also been conducted at the Faculty's branch in Bijeljina. Until 2010 it operated in the premises of the Sveti Sava Primary School and thereafter in the Centre for Higher Education, a new, modern, spacious and well-equipped building. The municipal authorities of Bijeljina provided major moral and material support to the branch over the years and financed most of the construction of the Centre. The establishment of the branch has proved fully justified, as interest among secondary-school graduates in studying law in both Bijeljina and Pale remains strong.

Dean Prof. Milan Tomić, PhD, proposed that the Faculty preserve the tradition of the pre-war Faculty of Law in Sarajevo, given that a significant number of professors, assistants and students from Sarajevo continued to work or study in Republika Srpska as a result of the war.

In 2016, the President of the Republic of Srpska, Mr. Milorad Dodik, awarded the Faculty of Law the **Order of Njegoš, First Class**, "in recognition of seventy years of distinguished work in the field of higher education, public service, and activities contributing to the overall progress and promotion of the Republic of Srpska."

Since the Faculty resumed its work in 1994, 33 generations of undergraduate students and three generations of postgraduate master's students have enrolled. Since 2011/2012, 16 generations have enrolled in second-cycle (master's) studies, and since 2024/2025 three generations have enrolled in third-cycle studies.

A NEW PHILOSOPHY OF WORK

Over the last ten years, universities in the country and the region have faced declining interest among young people in higher education, especially in smaller communities. The number of secondary-school graduates in Republika Srpska decreases year by year. Many intend to continue their lives elsewhere, most often outside the country. Consequently, fewer graduates wish to study in Republika Srpska. A general sense of hopelessness and disbelief in the possibility of improving social conditions strongly influences the choices of young people and their parents. In addition, young people often do not wish to remain in smaller communities, believing—frequently without foundation—that moving to a larger city in itself offers a better opportunity for higher-quality studies and employment.

The Faculty of Law seeks to resist these negative trends in several ways. Since 2019, students have been able to take examinations in parts, or in full if they prefer, and through exemption colloquia. This helps overcome the perception that this is one of the most difficult faculties, enabling students to pass examinations more easily without lowering academic standards.

A few years ago, attendance requirements were relaxed, giving students more time for study, extracurricular and other activities, as well as greater freedom in planning their attendance.

To make studying easier, the Faculty introduced a mentoring system in 2019. The Dean appoints a mentor for each year of study from among the teachers or associates. Mentors maintain regular communication with students, help them resolve everyday problems, and serve as a link between students on the one hand and the Dean and professors on the other. In this way, students are not merely numbers; they become important members of the Faculty community whose well-being receives continuous attention.

Studying should be not only useful but also pleasant. The Faculty should be a second home to which students come gladly, with the feeling that they are doing something worthwhile and rewarding. Students and professors should cooperate in achieving common goals and interests, and their relationship should therefore be based on mutual respect.

The Faculty has adopted the view that students should look for employment while studying, rather than only after receiving their degree. We therefore help students, in various ways and to the extent possible, to find employment while respecting their integrity and applicable regulations. In doing so, the Faculty performs an important social function and helps a number of students address this important life issue.

This approach has produced results: substantially fewer students discontinue their studies than eight years ago, the average duration of studies has been reduced by one year, and the Faculty has significantly increased enrolment. Our graduates are recog-



► *Freshmen's Morning, 2024.*

nized and respected as competent lawyers in the labour market and in the institutions where they work.

In 2025, we were one of only two faculties at the University to restore enrolment to the 2015 level, a particularly significant achievement given the continuing decline in the number of secondary-school graduates. The Faculty had stable enrolment in 2019–2021, followed by a 130% increase in the number of enrolled students in 2022–2025.

DEPARTMENTS AND COURSES

The Faculty of Law has the following departments:

1. Department of Theory of Law and Public Law

First cycle: Theory of State; Theory of Law; Constitutional Law I; Constitutional Law II; Legal Drafting; Administrative Law I; Administrative Law II; Labour Law; Social Law.

Second cycle: Methods of Academic and Scientific Writing; Comparative Constitutional Law; Constitutional Judiciary; Electoral Law; Judicial Review of Administration; Administrative Acts and Administrative Procedures; Labour Disputes; Collective Labour Agreements.

Third cycle: Legal Methodology; Constitutional Institutions; Parliamentary Law; Human Rights; Administrative Law – Selected Topics; Special Administrative Law; Public Administration; Comparative Labour Law; International Labour Law; Social Security Law.

2. Department of Civil Law

First cycle: Introduction to Civil Law; Family Law; Inheritance Law; Property Law; Law of Obligations – General Part; Law of Obligations – Special Part; Company Law; Civil Procedure Law I; Civil Procedure Law II; Private International Law – General Part; Private International Law – Special Part; Business Law; Copyright Law; Industrial Property Law; Bankruptcy Law.

Second cycle – Civil Law module: Civil-Law Transactions; Theory of Non-Contentious Proceedings; Judicial Organization Law; Notarial Law; Security Interests; Theory of Enforcement Proceedings; Law of Obligations – Contractual Liability for Damage; Rights of the Child; Property Relations between Spouses.

Second cycle – Business Law module: International and Comparative Company Law; International Commercial Law; Competition Law; Arbitration Law; Stock Exchange Law; Bankruptcy Law; International Trade in Services; EU Private International Law; Intellectual Property Law and the Information Society.

Third cycle: Contracts in Roman and Contemporary Law; Means of Securing and Strengthening Claims; Alternative Dispute Resolution; Contemporary Trends in Family and Inheritance Law; Powers of Notaries in Family and Inheritance Matters; Special Family Proceedings; Corporate Governance – Legal Aspects; Protection of Passenger Rights in Transport Law; Protection of Intangible Assets in Contemporary Law; Bona fides in Roman Law; Law and Digital Technologies – Selected Topics.

3. Department of Criminal Law

First cycle: Criminal Law I; Criminal Law II; Criminal Procedure Law – General Part; Criminal Procedure Law – Special Part; Criminalistics; International Criminal Law; Criminology with Penology; Misdemeanour Law.

Second cycle: Juvenile Criminal Law; Victimology; Comparative Criminal Law; Law on the En-

forcement of Criminal Sanctions; Organized Crime.

Third cycle: Criminal Law; Criminal Procedure Law; Criminalistic Tactics and Methodology; Environmental Crime; Penology.

4. Department of International Law

First cycle: Public International Law; EU Institutions and Law. Second cycle: International Legal Protection of Human Rights and Freedoms. Third cycle: Human Rights; Sources of EU Law.

5. Department of History of State and Law

First cycle: Roman Law; National Legal History; General Legal History. Second cycle: Constitutional History of Serbia 1804–1914; Church and State (Ideas and Institutions). Third cycle: National Monuments of Public Law.

6. Department of Legal and Economic Sciences

First cycle: Fundamentals of Economics; Public Finance and General Financial Law; Special Financial Law. Second cycle: Tax Law.

Outside this departmental allocation, teaching is also provided in English Language I, English Language II and Sociology.

FACULTY GOVERNANCE

The Faculty is governed by the Academic Council (hereinafter: the Council) and the Dean. The Council is the professional academic body that decides on academic matters. It consists of full-time University teachers and associates who teach on the Faculty's study programmes, provided that the procedure for their election to academic rank is conducted at the Faculty; they may be members of the council of only one faculty at the University. The Council has 19 teachers and associates.

The Dean is the Faculty's management authority and is appointed by the Rector of the University of East Sarajevo. The appointment is proposed by the Council by a majority vote of all members. Thus, all teachers and associates and elected student representatives participate in the appointment procedure. The Dean is elected for a four-year term, and the same person may be elected to the office no more than twice.

The Dean of the Faculty of Law is Prof. Goran Marković, PhD; the Vice-Dean for Scientific Research is Prof. Dimitrije Ćeranić, PhD; and the Vice-Dean for Teaching is Prof. Sanja Golijanin, PhD.

TEACHING PROCESS IN ACCORDANCE WITH THE BOLOGNA PRINCIPLES

In the 2007/2008 academic year, the Faculty of Law began implementing the teaching process in accordance with the Bologna Declaration. Since then, the Faculty has successfully provided first-cycle studies, second-cycle studies since 2011/2012, and third-cycle studies since 2024/2025.

FIRST-CYCLE STUDIES

First-cycle studies are based on the Law on Higher Education of Republika Srpska. They are delivered through the Law study programme at the Faculty's seat in Pale and its branch in Bijeljina. The programme lasts four years (eight semesters), carries 240 ECTS credits, and successful completion leads to a higher-education diploma and the academic/professional title Bachelor of Laws – 240 ECTS.

A strategic commitment of the Faculty is to engage a certain number of professors from other universities in order to improve the quality of teaching and academic mobility. This policy does not stem from a lack of high-quality local teachers, but from the understanding that students should have the opportunity to work with teachers who bring different experiences and methods and who acquired their knowledge and experience in different academic environments and circumstances.

Since 2007/2008, 3,335 students have enrolled at the Faculty of Law of the University of East Sarajevo under the Bologna-based teaching process. Studies are delivered according to an accredited study programme. Courses are one-semester courses adapted to modern requirements in legal education. The Faculty has reformed the curriculum several times over the last decade, responding to students' needs, taking account of teachers' suggestions and considering the views of the legal community. The complete curriculum, including courses, contact hours and ECTS credits, is available via QR code.

SECOND-CYCLE STUDIES

The first generation enrolled in second-cycle academic studies in 2011/2012. Teaching is delivered through the Law study programme at the Faculty's seat in Pale and at the Bijeljina branch.

The programme was reformed from 2016/2017. Students continue to study Law in Pale or Bijeljina but choose one of the following tracks:

Public Law, Civil Law (with two modules: Civil Law and Business Law), or Criminal Law. The programme lasts one academic year (two semesters) and carries 60 ECTS credits.

Courses are designed to be attractive to students, enable them to acquire knowledge not available during first-cycle studies, assist them in choosing legal professions or advancing their careers if already employed, and provide a foundation for research should they decide to enrol in doctoral studies. The complete curriculum is available via QR code.

THIRD-CYCLE STUDIES

In the 2024/2025 academic year, the Faculty launched third-cycle academic studies leading to the academic title and scientific degree of Doctor of Legal Sciences. The Law programme is delivered at the Faculty's seat in Pale and at the Bijeljina branch. Three generations of students have enrolled to date.

The Faculty offers a single third-cycle study programme designed as an interdisciplinary programme, because a significant number of courses examine two or more legal disciplines. Students may choose one of three tracks: Public Law, Civil Law and Criminal Law. The Public Law track has three modules: Constitutional Law, Administrative Law and Labour Law. The Civil Law track also has three modules: Civil Law Module I, Civil Law Module II and Business Law. Doctoral studies last three years, or six semesters, and carry 180 ECTS credits. The complete curriculum is available via QR code.

EXTRACURRICULAR ACTIVITIES

The Faculty pays special attention to extracurricular activities as an important part of students' academic education and professional development. Through numerous programmes implemented every academic year, students can broaden their knowledge of contemporary areas of law, develop practical skills and gain experience that improves their readiness for future legal work.

Extracurricular activities include the Oratory Section, Debate Club, legal clinics, participation in schools, conferences and competitions, moot courts, work in student sections and associations, and activities of broader social importance. A common feature is direct contact with practice: work on concrete cases, interactive workshops, discussions with experts, development of public-speaking and argumentation skills, and acquisition of certified knowledge in areas of growing importance in contemporary legal systems, including human rights, child protection, domestic violence, migration and environmental law.

The most important legal clinics include:

- Refugee Law Clinic – organized in cooperation with UNHCR, covering the international and domestic legal framework for the protection of refugees and asylum seekers and work on concrete cases;
- "Justice for Children" Legal Clinic – implemented several times within UNICEF's "Justice for Every Child" project, combining theoretical instruction, practical workshops and case analysis;



► *Organizers and Speakers at the Panel Discussion on Kosovo and Metohija*

- "Protection from Domestic Violence" Legal Clinic – supported by the U.S. Embassy in Bosnia and Herzegovina, including practical work, cooperation with institutions, an SOS helpline and familiarization with the work of safe houses;
- "Advocacy Skills in Criminal Proceedings" Legal Clinic – practical instruction with judges, prosecutors and lawyers, court visits, trial observation and simulation of the main hearing.



The most important summer schools have included: the EPLO Migration Summer School "Rethinking the Governance of Migrant and Refugee Integration at Local Level"; EPLO "Global Administrative Law in Practice"; ELGS Summer School on Artificial Intelligence; Academy of European Public Law (AEPL); the International Summer School "Rethinking the Culture of Tolerance: Europe, Borders and Migration", held at the Faculty with participation of international students; the Gender Equality School, organized by the Faculty three times with support from the Gender Centre of the Government of Republika Srpska and UN Women; human-rights summer schools; the Regional School "Human Rights and New Technologies"; and the Media Law School.

The Oratory Section was founded in 2000 by Prof. Novica Vojinović, PhD. Its work was revived fifteen years ago by Prof. Dimitrije Ćeranić, PhD, who continues to lead it today with the assistance of Prof. Đorđe Marilović, PhD. For years, the Section has successfully represented the Faculty at numerous cultural events and public-speaking festivals in Republika Srpska and Serbia.

The Faculty also has a Debate Club, a recognizable academic forum for student interaction that fosters a culture of dialogue, reasoned debate and the free, academically grounded expression of opinions. The Debate Club is led by Assoc. Prof. Sanja Kreštalica, PhD.



► *Public Speaking Competition, 2023.*

GUEST LECTURES

Through guest lectures, students have the opportunity to hear university professors, diplomats, judges, lawyers and other experts from the country and abroad address current and classical legal topics, substantially enriching the teaching process. Some lectures are theoretical and provide students with deeper fundamental knowledge of legal scholarship. Others concern the functioning of legal systems from positive-law or comparative perspectives, or address national and international political relations and problems. Guest lectures promote international cooperation and increase the Faculty's visibility, while developing students' capacity for critical thinking and multidisciplinary and multi-method analysis.



► *Visit by Professor from Budapest*



► *Lecture by Professor Antonio Saccoccio*

Guest lectures have been delivered by professors from Serbia, Italy, Hungary, the Russian Federation, North Macedonia, the United States and other countries. Judges, prosecutors, lawyers, ambassadors and representatives of international organizations have also lectured at the Faculty.

STUDY VISITS TO INSTITUTIONS

Study visits are an important segment of practical teaching at the Faculty of Law, enabling students to become directly acquainted with the work of state authorities, local self-government bodies, judicial institutions, business entities and international organizations, thereby connecting theoretical knowledge with practical experience. They have been organized regularly over the past seven years.

SCIENTIFIC RESEARCH AT THE FACULTY

Scientific research at the Faculty of Law of the University of East Sarajevo is conducted in accordance with the strategic objectives established by the Development Action Plan. Particular attention is devoted to improving the quality and scope of research, strengthening research capacities, organizing scientific conferences, participating in domestic and international projects, cooperating with other research institutions and increasing the visibility of research results.

ORGANIZATION OF SCIENTIFIC CONFERENCES

The intensive and systematic development of scientific research at the Faculty began in 2010, when the Academic Council decided to organize the Scientific Conference on the occasion of the Faculty of Law Day on a regular basis. The Conference is held at the end of October and focuses on current topics relevant to the development of legal scholarship.

By 2025, fourteen scientific conferences had been held, at which almost 1,400 authored and co-authored papers were presented by scholars from approximately 40 countries on five continents. Nearly 1,050 scientific papers have been published in 34 volumes of conference proceedings comprising around 18,000 pages.

Over the years, the event has developed into a major international scientific conference. The 14th Conference, held in 2025, brought together 240 authors and co-authors from 36 countries on five continents, who presented 179 papers. A significant number of papers are presented in major international languages, further reinforcing the Conference's international character.



► *Scientific Conference on the Dayton Peace Agreement, 2015.*

Co-organizers of the Scientific Conference on the occasion of the Faculty of Law Day are the Inter-



national Union of Lawyers, headquartered in Moscow; the European Public Law Organization (EPLO), headquartered in Athens; and the Institute of Comparative Law in Belgrade. In previous years, other distinguished scientific and professional organizations also participated in organizing the Conference.

The Ministry for Scientific and Technological Development and Higher Education of Republika Srpska classified the conferences held from 2021 to 2025 as international scientific conferences of special significance, first category. The Conference is one of the three highest-ranked scientific conferences in Republika Srpska across all scientific fields and ranks first in the social sciences and humanities. The conferences held in 2019 and 2020 were likewise classified as first-category international scientific conferences and were the highest-rated conferences in the social sciences and humanities in those years.

Until 2018, the Conference was conceived and organized under the leadership of the then Vice-Dean for Scientific Research, Prof. Goran Marković, PhD. Since 2018, its organization and further development as well as the changes of conception have been led by Vice-Dean Prof. Dimitrije Ćeranić, PhD. The long-standing Chair of the Scientific Committee is Prof. Milenko Kreća, PhD, Professor Emeritus of the Faculty of Law, University of Belgrade, former judge *ad hoc* of the ICJ and the ECHR.

The Faculty of Law is also a traditional co-organizer of the "October Legal Days" Conference, organized by the Association of Lawyers of Republika Srpska and the Faculty of Law of the University of Banja Luka.

In addition to these traditional events, the Faculty has organized numerous other scientific conferences and professional meetings. The first scientific conference after the resumption of the Faculty's work was held in 2007 under the title "Application of the Law on Civil Procedure in Bosnia and Herzegovina and the Region", with 24 participants from several countries in the region.



► *19th Regional Conference on Private International Law*

In cooperation with the Gender Centre and the Ombudsman for Children of Republika Srpska, the Faculty organized the 2012 conference "Rights of the Child and Gender Equality – Between the Normative and the Real", attended by 34 participants from the country and the region. In 2022, within a scientific project on bankruptcy-law reform, it held the conference "Reform of Legislation on Restructuring, Reorganization and Bankruptcy in the Light of European Trends".

In 2024, the conference "Bijeljina in the 20th Century" was held in Bijeljina in cooperation with the City of Bijeljina, the Eparchy of Zvornik and Tuzla of the Serbian Orthodox Church, and the Museum of Semberija.

The same year, the Faculty organized the 19th Regional Conference on Private International Law, entitled "Application of General Legal Principles in Contemporary Private International Law". It brought together 37 participants from 11 countries, who presented 15 papers, and was attended by the Secretary General of the Hague Conference on Private International Law.

In 2026, the Faculty of Medicine and the Faculty of Law of the University of East Sarajevo jointly organized the "Forensic Encounters" Symposium in Foča, devoted to "Minors as Victims of Violence and as Perpetrators of Criminal Offences". The event brought together medical and legal experts from Serbia, Montenegro and Republika Srpska and is intended to develop into a traditional scientific and professional gathering.



► *Professors Ranka Račić, Branko Morait, and Ilija Babić at the scientific conference*



► *Scientific Conference, 2011*

PARTICIPATION IN DOMESTIC AND INTERNATIONAL RESEARCH PROJECTS

Significant progress in the development of research at the Faculty of Law has been achieved through participation in domestic and international projects. Particularly notable is the gradual expansion of project cooperation—from projects financed in Republika Srpska, through bilateral projects with partner faculties, to participation in major European projects.

At the end of 2018, co-financing was approved for the project "Constitutionalization of Bosnia and Herzegovina", which was implemented from 2019 to 2021. It concluded with a round table attended by 37 participants and publication of a thematic collection of papers. The project coordinator was Prof. Goran Marković, PhD.

At the end of 2019, co-financing was approved for the project "Reform of Legislation on Restructuring, Reorganization and Bankruptcy in the Light of European Trends", which was implemented from 2020 to 2023. Research results were presented at a scientific conference and published in a thematic collection of papers. The project coordinator was Prof. Dijana Marković-Bajalović, PhD.

International and inter-university project cooperation was further developed with the Faculty of Law of the University of Novi Sad. In 2022 and 2023, the project "Protection of the Principles of Constitutionality and Human Rights in Emergency Circumstances in the Practice of the Constitutional Courts of Serbia and Republika Srpska and the European Court of Human Rights" was implemented; its results were presented at a round table and published in the scientific journal of the Faculty of Law in Novi Sad. Cooperation continued through the project "Financing Local Self-Government in Republika Srpska and the Republic of Serbia: Current State and Prospects". Prof. Goran Marković, PhD, coordinated both projects on behalf of the Faculty.

In cooperation with the City of Bijeljina, the Museum of Semberija, the Association of Municipalities and Cities of Republika Srpska, and the Eparchy of Zvornik and Tuzla of the Serbian Orthodox Church, the project "Bijeljina in the 20th Century" was implemented. It concluded in 2024 with a scientific conference and publication of conference proceedings. The project coordinator was Prof. Dimitrije Ćeranić, PhD.

At the end of 2023, implementation began of the project "Reform of Electoral Legislation in Bosnia and Herzegovina: Strengthening Institutional Legitimacy", with the European Public Law Organization (EPLO) as a partner. The project concluded in early 2026 with a round table and publication of a collection of papers. The project coordinator was Prof. Goran Marković, PhD.

A particularly important step in the internationalization of research is the Faculty's participation in projects financed by the European Commission. Since 2023, under ERASMUS-EDU, the Faculty has participated in PICTURES (Pedagogical Inclusive Education and Training System to UpSkill Cross-Sector Practitioners Working with Minors and Emerging Adults in Correctional Systems). The project brings together 15 partner organizations from ten European countries and runs until February 2027.





► *Participants in the Workshop within the PICTURES Project*

At the end of 2024, the European Commission also approved RESIZE (Reshaping Correctional Competencies through RESCALED Innovation). It involves 24 partner organizations from 15 European countries and runs until February 2029. Both European projects are coordinated at the Faculty by Prof. Dimitrije Ćeranić, PhD.

The Faculty participated in the project "Bosnia and Herzegovina, the Constitution and EU Accession: An Academic Platform for Discussing Options", cooperating with several public universities in Bosnia and Herzegovina, the University of Milano-Bicocca, the University of Trento, EURAC Research – Institute for Comparative Federalism, and Osservatorio Balcani Caucaso Transeuropa.

The Faculty continues to develop new forms of international project cooperation. Together with the Law Institute of Samara National Research University "Academician S. P. Korolev" and the Faculty of Business and Law of MB University in Belgrade, it prepared the project "Current Issues of Human Rights and International Criminal Law", to be coordinated by Prof. Boris Krivokapić, PhD.

During 2026, the Faculty also participated in preparing new international project proposals. One continues cooperation with Italian and domestic universities in research on the constitutional order of Bosnia and Herzegovina and the process of European integration, while another, prepared within the HORIZON programme, focuses on rebuilding post-conflict societies through democratic transition, social inclusion and human-rights protection. The first of these two projects "Bosnia and Herzegovina, the Constitution and EU Accession: An Academic Platform for Discussing Options" was realized in cooperation with several public universities in Bosnia and Herzegovina, the University of Milano-Bicocca (the leading partner), the University of Trento, EURAC Research – Institute for Comparative Federalism, and Osservatorio Balcani Caucaso Transeuropa.

From its first domestic projects to participation in major European consortia, project activity has become an important segment of the Faculty's research and international cooperation.

ENHANCING THE EXCELLENCE OF RESEARCH RESULTS

One of the Faculty's strategic objectives is to enhance the excellence of its research results. Teachers and associates publish in respected scientific journals in the country and abroad and participate in important scientific conferences in the region and beyond.

Particular attention is paid to publication in journals indexed in international databases such as Web of Science, Scopus, DOAJ and ERIH+, as well as highly ranked journals according to SCImago Journal Rank. In 2024, Prof. Goran Marković, PhD, received an award from the University of East Sarajevo for a paper published in an SSCI-indexed scientific journal.

To encourage teachers and associates to publish research results in major international languages and reputable international journals, the Faculty adopted in 2026 the Rulebook on the Procedure, Conditions and Manner of Rewarding the Scientific Research Work of Academic Staff.

The Faculty also seeks to increase citations of publications by its teachers and associates and of publications issued by the Faculty. In addition to quality, special attention is therefore paid to accessibility in libraries, electronic databases and on the Faculty website.

INCREASING THE VISIBILITY AND ACCESSIBILITY OF RESEARCH

Significant results have been achieved in increasing the international visibility of the Faculty's scientific publications. Proceedings from 13 Scientific Conferences on the occasion of the Faculty of Law Day, as well as all issues of the Yearbook of the Faculty of Law in East Sarajevo, are available in CEEOL, while the conference proceedings are also included in EBSCO Open Access.

A particular success is the indexing of the conference proceedings in HeinOnline, one of the world's largest and most important databases of legal literature. Indexing was carried out under an agreement concluded in 2022 and represents significant recognition of the Faculty's research and publishing activity.

The Faculty continues activities aimed at increasing the accessibility and citation of its scientific publications and their inclusion in other major international indexing databases, particularly conference-proceedings databases within Web of Science and Scopus.

HUMAN RIGHTS CENTRE

In February 2026, the Faculty established the Human Rights Centre as a scientific-research sub-organizational unit, thereby institutionally consolidating one of the important directions of contemporary research development in constitutional and international law. Assoc. Prof. Sanja Kreštalica, PhD, was appointed the first Head of the Centre and coordinates its scientific, professional and organizational work. The Centre's Board consists of Assoc. Prof. Sanja Kreštalica, PhD, Prof. Goran Marković, PhD, and Assoc. Prof. Brano Hadži Stević, PhD.

The Centre pursues its scientific and social mission in the field of constitutional and international standards for the protection of human rights and fundamental freedoms, with particular emphasis on the constitutional order of Bosnia and Herzegovina, the legal system of Republika Srpska, European integration processes and the standards established by the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms.

STUDENT INTERNSHIPS

Student internships are among the most important student activities, linking curricular and extracurricular work and enabling students to acquire additional knowledge, develop skills, become familiar with the application of legal rules and the functioning of institutions, and discover their professional inclinations. Through internships, students meet future colleagues with substantial practical and managerial experience and can recommend themselves for employment by demonstrating their



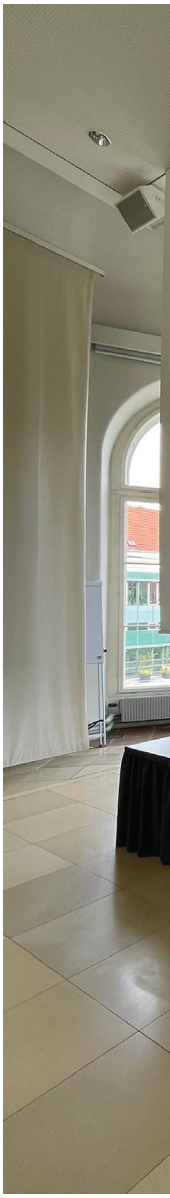
► *Student Internship at the National Bank of Serbia*

knowledge and work abilities. To date, internships have helped students enrich their studies and better understand the dialectical relationship between legal theory and practice, and have helped a considerable number find employment after graduation.

Course teachers recognize participation in student internships, and the Diploma Supplement records that a student has completed an internship. Internships allow students to connect teaching, through which they acquire a sound knowledge of legal scholarship, with the practice of institutions and organizations that apply the law. Theoretical work is the foundation of legal education, without which knowledge of the legal system and application



► *Assistant Professors Sanja Kreštalica and Brano Hadži Stević held lectures in Budapest*



of law would be meaningless. Becoming familiar during studies with how institutions and organizations operate and how law is applied should be an indispensable part of legal studies. It is also import-



ant because students meet potential future employers and can demonstrate the knowledge and work habits they have acquired.

Internships are carried out in courts, prosecutors' offices, public attorney's offices, law firms, the Republic Administration for Geodetic and Property-Legal Affairs, the Parliamentary Assembly of Bosnia and Herzegovina, ministries, local self-government units, the National Bank of Serbia, and other institutions.

A framework agreement coordinated by the National Center for State Courts – Bosnia and Herzegovina Office and signed by around 40 institutions and organizations is of particular importance for internship implementation.

INTERNATIONAL COOPERATION

International cooperation has both a teaching and a research component. The teaching component includes cooperation with other universities and faculties in the teaching process, including exchanges of teachers and students and guest lectures. The objective is to enable our students to learn from distinguished professors from Europe and other parts of the world, become familiar with their methods, ideas and scientific achievements, and learn about their countries and cultures. We also seek to present our professors to students and professors at other faculties in Europe and on other continents, disseminate our ideas and knowledge, and enhance the Faculty's reputation.

The research component includes participation in scientific projects at regional and European level, organization of scientific conferences and other forms of exchange of scientific ideas and achieve-



► *Professor Panayotis Glavinis, Dean of the Faculty of Law in Thessaloniki, and Professor Ninoslava Radić, LL.M.*



► *Delegation of the Faculty of Law in Thessaloniki*

ments. We understand that science is not limited by national or state borders and must connect people belonging to different cultures, traditions, ideologies and social systems. Together with colleagues from around the world, we seek to contribute to the development of legal scholarship.

At the Faculty's initiative, the University of East Sarajevo joined the European Public Law Organization (EPLO), headquartered in Athens, in 2012. The University/Faculty representative, Prof. Goran Marković, PhD, is a member of its Board of Directors and Director of its Regional Office in Brčko. Since 2021, EPLO has co-organized the Faculty's scientific conference, and distinguished EPLO and ELGS leaders and professors regularly appear as plenary speakers. Membership in EPLO is strategically important for the Faculty, providing multiple benefits and international visibility.

The Faculty is a member of the International Association of Law Schools (IALS), which brings together 250 members from 60 countries and primarily promotes the exchange of ideas and experience in legal education. The Faculty is also a member of the European Law Faculties Association (ELFA), with





► *Visit by Professors from Osijek*

more than 150 members from 49 countries, which serves as a forum for exchanging experience and ideas and coordinating activities in legal education and scientific research.

The Faculty cooperates with numerous law faculties in Europe and worldwide and with all public law faculties in Bosnia and Herzegovina. Particularly important is cooperation with law faculties in the region (Belgrade, Novi Sad, Niš, Kragujevac, Kosovska Mitrovica, Osijek, Podgorica, Skopje, Štip, Bitola and others), as well as law and related faculties in numerous European and Asian countries (Thessaloniki, Budapest (Ludovika University, and the Karoli Gaspar University of the Reformed Church), Szeged, Catanzaro, Sassari, Pescara, Moscow (State Financial University and the RUDN), Yekaterinburg, Sankt-Peterburg (State University, and Legal Academy), Brno, Sofia, Beijing, Shanghai, Xi'an and others), and with certain universities such as the University of Criminal Investigation and Police Studies in Belgrade.

Cooperation is based on bilateral agreements concluded by our Faculty with other faculties or on agreements concluded by the University of East Sarajevo at the initiative of the Faculty of Law.

The Faculty pays particular attention to participation in scientific and other regional and European projects. Two regional research projects have been completed in cooperation with the Faculty of Law of the University of Novi Sad, financed by the Provincial Secretariat for Higher Education and Scientific Research of the Autonomous Province of Vojvodina.

Two international Erasmus projects financed by the European Commission are currently under way, focusing on work with emerging adults serving prison sentences in correctional institutions: PICTURES ("Pedagogical Inclusive Education and Training System to Upskills Cross-Sector Practitioners Working with Minors and Emerging Adults in Correctional Systems") and RESIZE ("Reshaping Correctional Competencies through RESCALED Innovation: for current and future workforce adaptation based on profiles of competencies, recognition of prior learning and micro-credentials").

In recent years, the Faculty has maintained intensive teacher and student exchanges through Erasmus+ and CEEPUS projects. It participates in Erasmus+ projects every year and currently participates in two CEEPUS networks. Exchanges also take place on the basis of bilateral agreements and are most intensive with universities in the Russian Federation—the Financial University in Moscow and Ural Federal University in Yekaterinburg.

The Faculty also cooperates with international organizations operating in Bosnia and Herzegovina. Particularly successful cooperation has been established with the National Center for State Courts (NCSC) – Bosnia and Herzegovina Office, whose headquarters are in the United States.

For years, the Faculty has successfully cooperated with the UNHCR Mission in Bosnia and Herzegovina through the Refugee Law Clinic. Similar activities have involved cooperation with UN Women and UNICEF. The Faculty has cooperated on several occasions with the Delegation of the International Committee of the Red Cross in Bosnia and Herzegovina in organizing the School of International Humanitarian Law. It has participated in Council of Europe projects and organized a lecture by the Head of Mission of the International Organization for Migration in Bosnia and Herzegovina.

The Faculty initiated and prepared the signing of an agreement between the University of East Sarajevo and the Hague Conference on Private International Law.

COOPERATION WITH INSTITUTIONS AND ORGANIZATIONS

The Faculty maintains intensive cooperation with institutions and organizations in the country. This cooperation seeks to improve teaching and research and to fulfil the Faculty's strategic commitment to act as a useful participant in the development of the legal system. In this way, the Faculty performs a social role that is not limited to educating generations of law graduates but also includes a critical contribution to law-making, the application of law and improvement of the legal system.

Cooperation with judicial institutions is particularly well developed. To date it has been most extensive in organizing student internships. The

Faculty has also opened its doors to judges, prosecutors, lawyers, notaries and public attorneys by organizing their lectures for students and inviting them to round tables.

Cooperation with the Parliamentary Assembly of Bosnia and Herzegovina has been institutionalized through an agreement providing for student internships. The Faculty has also concluded agreements and/or established cooperation with the National Assembly of Republika Srpska and individual ministries, including the Ministry of Communications and Transport of Bosnia and Herzegovina, the Ministry of Justice of Republika Srpska, and the Ministry for European Integration and International Cooperation of Republika Srpska, as well as other bodies and institutions: the Institute for Textbooks and Teaching Resources of Republika Srpska, the Pension and Disability Insurance Fund of Republika Srpska, the Tax Administration of Republika Srpska, the Personal Data Protection Agency of Bosnia and Herzegovina, the Institute for Intellectual Property of Bosnia and Herzegovina, the Directorate for European Integration of Bosnia and Herzegovina, the Agency for Forensic Examinations and Expertise, the Sokolac Institute for Forensic Psychiatry, the Bijeljina Mental Health Centre, social work centres in Pale and Bijeljina, correctional institutions in East Sarajevo and Bijeljina, secondary schools, the Official Gazette of Republika Srpska, Elektro-Bijeljina and others. Cooperation includes student internships in most of these institutions and organizations, guest lectures, participation in round tables, and work in working groups and commissions drafting legal acts.

The Faculty organizes lifelong-learning programmes. In addition to a personal-data-protection programme, it adopted a decision to implement a lifelong-learning programme providing instruction for employees preparing for the professional examination. In this way, the Faculty seeks to help these persons pass the examination more easily and at the same time support the institutions and other entities in which they are employed. The Faculty is also considering preparatory instruction for the bar/judicial examination.

LIBRARY

The Library of the Faculty of Law of the University of East Sarajevo developed alongside the Faculty. From only a few dozen titles in 1994, its holdings grew to almost 16,000 library items, with particularly intensive growth between 2010 and 2016.

The collection expanded through purchases, gifts and exchanges with other higher-education institutions, especially law faculties in Serbia and the Faculty of Law in Sarajevo. Faculty teachers made a significant contribution through donations from their private collections, as did numerous institutions and donors, notably The English Book in Belgrade and the Embassy of Japan in Bosnia and Herzegovina. Literature was also acquired through the Faculty's national research projects.

The monograph collection contains approximately 11,000 copies of textbooks, monographs, manuals, encyclopaedias, dictionaries, master's and doctoral theses and other publications. Most concern law, although other social sciences are represented. Around 7,000 copies are in Serbian, while the remainder is predominantly in English, French, German and Russian. The oldest book is The Complete Works of Svetozar Marković, Volume Five, published in Belgrade in 1892.

The periodicals collection contains almost one hundred domestic and foreign titles with approximately 4,000 issues. It includes important legal journals and collections such as Annals of the Faculty of Law in Belgrade, Legal Life, Legal Thought, The Bar, Yearbook of the Faculty of Law in Sarajevo, Legal Word, Foreign Legal Life and Branič. The oldest journal in the collection is Pravnik from 1893.

The Library holds official gazettes of Republika Srpska, the Federation of Bosnia and Herzegovina, and Bosnia and Herzegovina from 1992 onward, as well as official gazettes of the SFRY and SR Bosnia and Herzegovina up to 1992 and numerous statutory texts from the Kingdom of Yugoslavia. These materials are available in printed and, where possible, electronic form and provide an important basis for scientific and professional work.

Teachers, associates and students also have access to the EBSCO, HeinOnline and Research-4Life academic databases, providing access to a large number of scientific journals and books from various fields. Their availability particularly supports research and teaching in second- and third-cycle studies.

PUBLISHING ACTIVITY

The Faculty's publishing activity was renewed in 1999 with publication of the first issue of the Collection of Papers of the Faculty of Law in Srpsko Sarajevo. It continued to develop through publication of textbooks, monographs and collections of papers. After five issues of the Collection of Papers of the Faculty of Law in East Sarajevo, the Academic Council decided in 2010 that it should become the Yearbook of the Faculty of Law in East Sarajevo, continuing the tradition of the Yearbook of the Faculty of Law in Sarajevo.

The first conference proceedings published in two volumes appeared in 2015. As the number of participants and submitted papers increased, the proceedings became more extensive, and since 2024 they have been published in five volumes. The Proceedings of the 13th Scientific Conference on the occasion of the Faculty of Law Day, "Law between Protection and Abuse", published in 2025, contained 115 papers by 149 authors and co-authors from 19 countries, spanning more than 2,500 pages in five volumes; almost half of the papers were published in major international languages. Proceedings from thirteen conferences have been published to date, comprising around 920 scientific papers in 29 volumes and approximately 15,500 pages. The proceedings have been edited by the team of editors, led by Prof. Dimitrije Ćeranić.

All proceedings from the conferences held to date are indexed in HeinOnline, EBSCO Open Access and the Central and Eastern European Online Library (CEEOL) databases of journals and electronic books.

The Faculty has also organized other thematic scientific conferences, round tables within research projects, legal clinics and schools, after which collections of papers and manuals were published. Three research projects implemented by the Faculty over the last six years resulted in collections in which project-team members published scientific papers: Constitutionalization of Bosnia and Herzegovina (editor Prof. Goran Marković, PhD); Reform of Legislation on Restructuring, Reorganization and Bankruptcy in the Light of European Trends (editor Prof. Dijana Marković-Bajalović, PhD); and Reform of Electoral Legislation in Bosnia and Herzegovina: Strengthening Institutional Legitimacy (editor Prof. Goran Marković, PhD).

In 2025, at the initiative and through the dedicated efforts of Prof. Stanka Stjepanović, PhD, the Faculty published a facsimile edition of the microfilm of the Mileševa manuscript of Saint Sava's Nomocanon, preserved in the Library of the Serbian Academy of Sciences and Arts. The facsimile is intended to facilitate and encourage further study and research of the Nomocanon as a cultural, historical and legal monument of invaluable significance.

In addition to publications resulting from the research work of employees and students, the Faculty Bulletin has been published since 2022. Its main purpose is to inform the broadest public about the Faculty's most important activities. It is issued three times a year and is intended not only for employees and students but also former and prospective students, their parents, colleagues from other faculties, public office-holders at all levels of government, and anyone interested in the Faculty's work. The Bulletin is published electronically on the website and social networks and sent to more than one hundred addresses. Its editor is Prof. Đorđe Marilović, PhD.

TEACHERS AND ASSOCIATES EMPLOYED AT THE FACULTY

1. Prof. Ranka Račić, PhD

First cycle: Property Law; Civil Procedure Law I; Civil Procedure Law II.

Second cycle: Security Interests; Theory of Non-Contentious Proceedings; Theory of Enforcement Proceedings; Notarial Law; Bankruptcy Law.

Third cycle: Powers of Notaries in Family and Inheritance Matters; Special Family Proceedings; Means of Securing and Strengthening Claims; Alternative Dispute Resolution.

2. Prof. Goran Marković, PhD

First cycle: Constitutional Law I; Constitutional Law II.

Second cycle: Comparative Constitutional Law; Electoral Law.

Third cycle: Constitutional Institutions; Parliamentary Law; Human Rights; Sources of European Union Law.

3. Prof. Mladenka Govedarica, PhD

First cycle: Criminal Procedure Law – General Part; Criminal Procedure Law – Special Part.

Second cycle: Juvenile Criminal Law; Victimology.

Third cycle: Criminal Procedure Law.

4. Prof. Dimitrije Ćeranić, PhD

First cycle: Inheritance Law; Family Law.

Second cycle: Property Relations between Spouses; Rights of the Child; Notarial Law.

Third cycle: Contemporary Trends in Family and Inheritance Law; Powers of Notaries in Family and Inheritance Matters; Special Family Proceedings.

5. Prof. Radislav Lale, PhD

First cycle: Labour Law; Social Law.

Second cycle: Labour Disputes; Collective Labour Agreements.

Third cycle: Comparative Labour Law; International Labour Law; Social Security Law.

6. Prof. Sanja Savić, PhD

First cycle: National Legal History; General Legal History.

Second cycle: Constitutional History of Serbia 1804–1914; Church and State (Ideas and Institutions).

Third cycle: Constitutional Institutions; National Monuments of Public Law.

7. Prof. Svjetlana Ivanović, PhD

First cycle: Copyright Law; Industrial Property Law.

Second cycle: Intellectual Property Law and the Information Society.

Third cycle: Protection of Intangible Assets in Contemporary Law; Law and Digital Technologies – Selected Topics.

8. Prof. Sanja Golijanin, PhD

First cycle: Administrative Law I; Administrative Law II.

Second cycle: Administrative Acts and Administrative Procedures; Judicial Review of Administration.

9. Prof. Đorđe Marilović, PhD

First cycle: Public Finance and General Financial Law; Special Financial Law.

Second cycle: Tax Law.

Third cycle: Special Administrative Law; Social Security Law; Sources of European Union Law.

10. Assoc. Prof. Sanja Kreštalica, PhD

First cycle: Public International Law; Institutions and Law of the European Union.

Second cycle: International Legal Protection of Human Rights and Freedoms.

Third cycle: Human Rights; Sources of European Union Law.

11. Assoc. Prof. Igor Petković, PhD

First cycle: Criminal Law I; Criminal Law II; International Criminal Law.

Second cycle: Comparative Criminal Law.

Third cycle: Criminal Law.

12. Assoc. Prof. Dragana Damjanović, PhD

First cycle: Private International Law – General Part; Private International Law – Special Part.

Second cycle: EU Private International Law; Arbitration Law.

Third cycle: Contemporary Trends in Family and Inheritance Law; Powers of Notaries in Family and Inheritance Matters.

13. Assoc. Prof. Mirjana Pupić, PhD

First cycle: Roman Law.

14. Assoc. Prof. Brano Hadži Stević, PhD

First cycle: Theory of State; Theory of Law; Legal Drafting.

Second cycle: Methods of Academic and Scientific Writing; Constitutional Judiciary.

15. Assoc. Prof. Tijana Baćović, PhD

Tutorials taught to date: Introduction to Civil Law; Law of Obligations; Inheritance Law.

16. Assoc. Prof. Đorđe Perišić, PhD

Tutorials taught to date: Company Law; Business Law; Law of Obligations – General Part; Law of Obligations – Special Part.

17. Ninoslava Radić, MA, Foreign Language and Skills Instructor

First cycle: English Language I; English Language II.

18. Senior Teaching Assistant Ivana Lazarević, MA

Tutorials: Property Law; Civil Procedure Law I; Civil Procedure Law II.

19. Senior Teaching Assistant Ljubana Sladić, MA

Tutorials: Criminalistics; Criminal Procedure Law – General Part; Criminology with Penology; Misdemeanour Law.

"IUSTITIA" ASSOCIATION OF LAW STUDENTS

The Association carries on the tradition of all previous unions and associations of students of the Faculty of Law of the University of East Sarajevo, as well as the broader international tradition of student organization. Its objectives are numerous, the primary one being the realization and protection of students' rights and interests. In addition, the Association seeks to improve students' living standards and social life, provide information, offer additional professional and non-formal education, increase mobility, promote a culture of volunteering among students, cooperate with young people in other countries and facilitate the exchange of experience.

Particularly important is the volunteer and humanitarian dimension of members' activities that did not bring direct benefits to students but were important for preserving humanity, protecting the environment and helping vulnerable and poor people.

Through their work in the Association, students acquired skills and experience that supported their later careers. Even during their studies, they achieved notable results—high grades, first places in debate and oratory competitions and moot-court simulations—and through the Association became recognized in the wider legal community.

A STEP INTO THE FUTURE

Higher education and science face major challenges. An order oriented towards the market, profit, and individual interests does not place science and education at the forefront, nor does it accord them the importance they ought to have in the development of society and the humanization of social relations. Moreover, the proclaimed goals of democracy, human rights, and human progress are viewed one-sidedly and in an impoverished form. The contribution that science and higher education should and can make is often overlooked, as though it were of little importance.

The moral and professional duty of university professors, as both teachers and scholars, is to strive to change the position and role of higher education and science, enabling them to exert a greater influence on shaping society, the state, and human relations. They should contribute to bringing people together, fostering cooperation, and encouraging them to regard one another as individuals of equal dignity, deserving of respect.

Building on the results achieved thus far, the human potential at its disposal, the philosophy of teaching and research that it upholds, its openness to cooperation with others and those who are different, its new approach to working with students, the excellence of its scholarly research, its visibility at both national and international levels, its readiness to critically examine the present and boldly propose solutions for the future, the **Faculty of Law of the University of East Sarajevo** can look to the future with confidence, develop new ideas, and provide answers to the challenges that lie ahead.



► *Lecture by Mr. Igor Jurić*

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна и универзитетска библиотека
Републике Српске, Бања Лука

378.6:34(497.6 Источно Сарајево)"1946/2026"

ОСАМДЕСЕТ година Правног
80 година Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву / [главни и одговорни уредник Горан Марковић]. - Источно Сарајево : Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, 2026 (Лакташи : Графомарк). - 236 стр. : фотогр. ; 27 cm

Срп. текст и енгл. превод. - Текст ћир. и лат. - Текст штампан двостубачно. - Тираж 80.

ISBN 978-99997-47-12-7

а) Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву -- 1946-2026 -- Годишњаци

COBISS.RS-ID 144916737